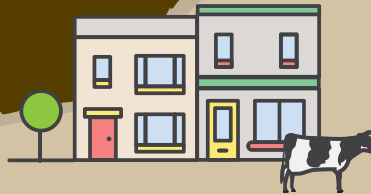

องค์ความรู้ชุด องค์การส่งเสริมคุณธรรม :

ราชบุรี

คำนำ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มีบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมความดีในสังคมไทย ได้ดำเนินงานจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัดนาร่อง ได้แก่ จังหวัดพัทลุง จังหวัดราชบุรี จังหวัดพิจิตร จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขยายผล ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการขยายผลการขับเคลื่อนคุณธรรมในพื้นที่เริ่มจากกลุ่มคณะทำงานไปยัง กลุ่ม หน่วยงาน องค์กร ทุกเครือข่ายในจังหวัดทั้งสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น องค์กรทางศาสนา องค์กรภาครัฐ องค์กรสาธารณะประโยชน์ องค์กรภาคธุรกิจ ให้เกิดการส่งเสริมคุณธรรมความดีในองค์กรตามบริบทของตนเอง

ดังนั้นเพื่อให้กลุ่มชุมชนและองค์กรได้ทบทวนตนเอง และองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสามารถเป็นแนวทางในการเรียนรู้ของหน่วยอื่นๆได้ ศูนย์คุณธรรม จึงร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดในพื้นที่ ส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรดังกล่าวถอดบทเรียนการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564) ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม ให้มีบทบาทในการสร้างคนดีเพื่อสังคมดี ส่งเสริมให้คนมีทัศนคติ วิถีคิด และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีเหมาะสมกับสังคมไทยมากขึ้น

หนังสือองค์ความรู้ชุด องค์กรส่งเสริมคุณธรรม (จังหวัดพัทลุง/จังหวัดราชบุรี/จังหวัดพิจิตร/จังหวัดบุรีรัมย์/จังหวัดร้อยเอ็ด/จังหวัดศรีสะเกษ) จึงเป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานจริงของกลุ่มชุมชนและองค์กรในจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม โดยจัดทำจําแนกรายจังหวัดเพื่อนำเสนอกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม กำหนดกรอบประเด็นหลัก คือ หลักคิด กระบวนการ ผลที่เกิดจากการดำเนินงาน และแผนการขยายผลในอนาคต ที่นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมตามบริบทของพื้นที่อื่นๆ

ศูนย์คุณธรรม ขอขอบคุณ แกนนำของชุมชนและองค์กรในพื้นที่ที่ได้สละเวลาในการดำเนินงานทั้งการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างปราณีต รวมถึงสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง ราชบุรี พิจิตร บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และ ศรีสะเกษ ที่ช่วยประสานงานเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดเป็นชุดองค์ความรู้ขึ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์ความรู้ชุดนี้ จะเป็นแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมในพื้นที่ให้เกิดเป็นสังคมที่ดีตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน องค์กร จังหวัด ที่อยู่บนฐานของความรู้จากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเกิดขึ้นทั้งในระดับปฏิบัติการ และระดับนโยบาย รวมไปถึงเป็นฐานของการพัฒนาประเทศชาติ ต่อไป

(นายสิน สื่อสวน)

ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม

สารบัญ

บทสรุปหนังสือองค์ความรู้		
ชุดองค์การส่งเสริมคุณธรรม “จังหวัดราชบุรี”	1	
“แหล่งสร้างคนดีให้กับบ้านเมือง”		
โรงเรียนรุจิรพัฒน์ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	4	
เยาวชนคนดีศรีตะโกกลาง		
โรงเรียนบ้านตะโกกลาง ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี	13	
หลักธรรมในการพัฒนาคุณธรรม ของนักเรียนไปสู่ความเป็นเลิศ		
โรงเรียนบ้านโป่งกระติงบน	29	
วิทยาลัยคุณธรรม		
วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม อำเภอโพธาราม	39	
หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”		
บ้านเหล่านะสะกอ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	45	
“สังคมไม่ทอดทิ้งกัน”		
ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักเมือง จังหวัดราชบุรี	53	
“แผนความดี แผนแม่บทชุมชน”		
สภาองค์กรชุมชนตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	59	
“คนช่วยไม่อยู่ดีมีสุข”		
สภาองค์กรชุมชนห้วยไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	64	
“จิตอาสาภาคประชาชน (เสื้อส้ม)”		
สภาเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน	70	
“ให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี คนหนองโพไม่ทอดทิ้งกัน”		
ตำบลหนองโพ จังหวัดราชบุรี	76	
อำเภอคุณธรรม		
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	82	
“วิถีคนดำเนิน สู่คุณธรรม”		
อำเภอคุณธรรม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	93	
อำเภอคุณธรรม		
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	99	
“วัดของชุมชน เพื่อชุมชน”		
วัดใหม่สี่หมื่น ตำบลสี่หมื่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	108	
“การให้เป็นเหตุให้มีความสุขยิ่งกว่าการรับ ”		
คริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	115	
คริสตจักรเมธิตพันธู์ราชบุรี		
องค์กรคริสตจักรเมธิตพันธู์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	122	
ชุมชนแห่งความรักและการพัฒนา		
คริสตจักรราชบุรี	128	
“การให้บริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์”		
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงจังหวัดราชบุรี	136	
ชื่อสัตย์ มีวินัย น้ำใจงาม		
โรงพยาบาลบ้านโป่ง	152	
เชื่อมโยง ถักทอเครือข่ายคุณธรรม		
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	157	
นำความดีอยู่ในวิถีชีวิต		
สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี	162	
“ระเบียบวินัย คือปัจจัยสร้างคุณภาพคน”		
บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด จังหวัดราชบุรี	168	
“การอยู่ร่วมกันของธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน”		
บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด	173	
“สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว กลมเกลียวเป็นพี่น้อง เพื่อนพ้อง พี่งพาอาศัยกัน”		
บริษัท ซีพีเอฟ(ประเทศไทย)จำกัด(มหาชน) โรงงานผลิตอาหารสัตว์ราชบุรี	181	
“โรงไฟฟ้าที่มีสมรรถนะสูงและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างผาสุก”		
บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด	196	

บทสรุปหนังสือองค์ความรู้ ชุดองค์การส่งเสริมคุณธรรม “จังหวัดราชบุรี”

นางสาวกิธิญา สุขประเสริฐ

นักวิชาการส่งเสริมคุณธรรม

จังหวัดราชบุรี เป็นตัวแทนพื้นที่ภาคกลางในการดำเนินงานจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม เนื่องจาก จังหวัดราชบุรีมีทุนเดิมด้านคุณธรรมความดีในทุกภาคส่วน และมีความเข้มแข็งของกลุ่มแกนนำที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านการสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานในกลุ่มและการเชื่อมโยงขยายผล องค์ความรู้ที่ได้รับจากกลุ่มองค์กรเครือข่ายคุณธรรมความดีของจังหวัดราชบุรี สามารถสรุปในภาพรวม ได้แก่

กลุ่มการศึกษา ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียน ขยายผลไปสู่ชุมชนด้วยเครื่องมือสำคัญคือ โครงการงานคุณธรรม

กลุ่มศาสนา การดำเนินงานที่เน้นนำหลักธรรมคำสอนสู่การปฏิบัติจริง โดยมีเป้าหมายที่ขยายผลจากการพัฒนาตนเองไปสู่การพัฒนาชุมชนสังคม ให้สถาบันทางศาสนาเป็นพื้นที่ในการหลอมรวมจิตใจ

กลุ่มชุมชน/ชาติพันธุ์/และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดำเนินงานโดยนำปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม มาเป็นเป้าหมายที่ต้องการแก้ไขโดยใช้เครื่องมือสำคัญคือ การสอดแทรกในวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความเป็นพลเมือง

กลุ่มองค์กรภาครัฐ ที่เน้นการทำหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ทั้งด้านการให้บริการ และการสนับสนุนพื้นที่ชุมชน ด้วยการพัฒนาค้นหาคนในองค์กรและคนในพื้นที่ มุ่งเน้นการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยมีเป้าหมายคือการกินดีอยู่ดีมีความสุขของประชาชน

กลุ่มธุรกิจ ที่นำหลักความรับผิดชอบต่อสังคมมาขับเคลื่อนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร เกิดการพัฒนาทั้งบุคลากร องค์กร และพื้นที่ชุมชนข้างเคียงขับเคลื่อนทั้งเศรษฐกิจและสังคม

จะเห็นได้ว่า จังหวัดราชบุรี มีต้นทุนด้านคุณงามความดีอยู่มากมายกระจายในทุกกลุ่มองค์กรเป็นการขับเคลื่อนจากจุดเล็กๆ เกิดการเชื่อมโยงประสานจากสำนักงาน

วัฒนธรรมจังหวัดเพื่อให้ขับเคลื่อนในภาพรวม ผ่านรูปแบบกลไกเครื่องมือต่างๆ เช่น งาน ตลาดนัดความดี งานสมัชชาคุณธรรมจังหวัด อย่างต่อเนื่อง

ภาพรวมแนวคิดการขับเคลื่อนของทุกกลุ่มในจังหวัดราชบุรีสามารถสรุป “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” ที่เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติ คือ

- **การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม** เช่น โครงสร้างประชากร การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่วิถีความเป็นอยู่ อาจจะทำให้พฤติกรรมทางสังคมเปลี่ยนแปลง การช่วยเหลือเกื้อกูลความมีน้ำใจไมตรีการเคารพสิทธิผู้อื่น และการยึดถือประโยชน์ส่วนรวมน้อยลง อาจส่งผลต่อวิถีชีวิตระดับครอบครัว ชุมชนต้นทุนทางสังคม
- **การมีส่วนร่วมของประชาชน** ความเข้มแข็งของพลเมือง รวมถึงการที่ส่วนราชการเริ่มปรับบทบาทให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา เป็นผลให้ประชาชนในพื้นที่สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาตามความต้องการของพื้นที่มากขึ้น
- **ค่านิยมที่ดีงามและการสืบทอดวัฒนธรรม 8 ชาติพันธุ์** ซึ่งเป็นจุดแข็งและทุนทางสังคมของจังหวัดซึ่งมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่เริ่มกระทบต่อการสืบทอดวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

ภาพรวมกระบวนการส่งเสริมในการดำเนินงาน ได้แก่

1. การค้นหาทุนและสภาพปัญหา
2. การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย
3. การสร้างเป้าหมายร่วม รวมถึงสื่อสารให้เกิดการรับรู้
4. การพัฒนากลไก/เครื่องมือ ที่มีความหลากหลาย
5. การดำเนินงานอย่างมีแบบแผน
6. การทบทวนเพื่อการพัฒนาและขยายผล
7. การจัดการความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในระดับองค์กร จังหวัดและระดับชาติ

สรุปปัจจัยส่งเสริมในการดำเนินงาน

1. สภาพแวดล้อม(Environment) ประกอบด้วย สถานการณ์ (แรงบันดาลใจ หลักศาสนา หลักความเชื่อ ความศรัทธา เป้าหมาย ความรุนแรงของปัญหา) ทรัพยากร (ทุนความดี ข้อมูล นโยบายสนับสนุน กระบวนการแนวทางในการดำเนินงาน)
2. การมีพื้นที่ในการทำงานร่วม (Platform) ประกอบด้วย การสื่อสารสร้างการรับรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างการมีส่วนร่วม พื้นที่นำเสนอ การยกย่องชื่นชม
3. ผู้ดำเนินการ (Actors) ได้แก่ ความจริงจังของผู้นำ ผู้ปฏิบัติ การบูรณาการผู้ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการขยายผลการดำเนินงาน

องค์กรส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรีนั้นมีแนวคิดการขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ การใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Based) และการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายทั้งการสร้างเครือข่ายระดับองค์กร คือบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน เครือข่ายระดับพื้นที่ คือการให้ประชาชน หรือสมาชิกขององค์กรเป็นแกนหลักในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำเสนอ และร่วมรับผลความสำเร็จ ทุกองค์กรยังคงดำเนินกิจกรรมเพื่อเป้าหมายของตนได้ ภาคประชาชนทำหน้าที่พลเมืองในขณะที่ภาครัฐทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน เกื้อหนุนระหว่างกัน ทุกภาคส่วนไม่ผูกขาดหรือกีดกันผู้อื่นในการทำ ความดีแต่มีเป้าหมายและเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมคุณธรรมร่วมกัน

“แหล่งสร้างคนดีให้กับบ้านเมือง”

โรงเรียนรุจิรพัฒน์ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

โดย นางพนพร จิตเจริญทวีโชค
นางนิศากรณัฏฐ์ ประทีปเสนา

จุดเด่นขององค์กร

โรงเรียนรุจิรพัฒน์เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเชื้อสายกะเหรี่ยงกะหร่างและพม่า ใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร ผู้ปกครองขาดการศึกษา มีบุตรหลายคน ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดู บางครอบครัวผู้ปกครองบางคนต้องออกไปทำงานในต่างถิ่น จึงต้องฝากบุตรหลานให้อยู่กับญาติพี่น้องและคนรู้จัก นักเรียนบางคนผู้ปกครองอยู่ประเทศพม่า ปล่อยให้ลูกต้องอยู่กันตามลำพัง ทำให้นักเรียนขาดการอบรมบ่มนิสัย ขาดความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ และผู้ปกครอง บางคนเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ลักขโมยทำให้นักเรียนซึมซับพฤติกรรมจากผู้ปกครอง จึงเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย เมื่อมาอยู่ในโรงเรียน เช่น ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน ขาดความรับผิดชอบ ลักเล็กขโมยน้อย หนีเรียน สูบบุหรี่ พุดจาไม่สุภาพ มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท ไม่รักษาความสะอาด เป็นต้น

ในปีการศึกษา 2556 โรงเรียนรุจิรพัฒน์ได้รับพระมหากรุณาธิคุณอย่างใหญ่หลวง ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนกองทุนการศึกษา เพื่อพัฒนาให้โรงเรียนมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมให้ครูผู้สอน มีความรู้ความสามารถในการสอนมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ดี รวมทั้งให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม โดยให้โรงเรียนเป็นต้นแบบในการสร้างคนดีคืนสู่สังคม จากการที่ครูและนักเรียนแกนนำเข้ารับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และนำกลับมาถ่ายทอดในโรงเรียน ทำให้ได้แนวทางเพื่อพัฒนาให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดอย่างเป็นระบบโดยนำคุณธรรมที่ต้องการปลูกฝังให้กับนักเรียนโรงเรียนรุจิรพัฒน์ผ่านกระบวนการจัดทำโครงการคุณธรรม และได้ดำเนินงานสืบเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ทำไมสนใจเป็นองค์กรคุณธรรม

เพื่อให้โรงเรียนรุจิรพัฒน์เป็นแหล่งสร้างคนดีให้กับบ้านเมืองพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชกระแสรับสั่ง “ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู” มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพครูให้สามารถคิดค้น

กลวิธี เครื่องมือ นวัตกรรมการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการความรู้คู่ความดีได้ รวมทั้งเป็นต้นแบบที่ดัดแปลงให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนแบบองค์รวม โดยพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ และใช้โครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ความดีความงามการลงมือปฏิบัติ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

แรงบันดาลใจ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานไว้ในโอกาสวันเด็กปี พ.ศ.2530 ที่ว่า

“เด็กนอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้ว ยังต้องหัดทำงานและการทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ มีความขยันอดทน พึ่งตนเองได้ และการทำดีนั้นจะช่วยให้มีความสุขความเจริญ ทั้งป้องกันตนไม่ให้ตกต่ำ”

เป็นการฉายภาพชัดถึงแนวทางการจัดการด้าน “การศึกษา” ตามแนวพระราชดำริของพระองค์เป็นอย่างดีว่านอกจากจะเป็นคนเก่งแล้ว เหนืออื่นใดต้องเป็นคนดี จากพระบรมราโชวาทนี้ บอกกับเราไว้ว่าจะให้การศึกษาสำเร็จผลนั้น เด็กจะต้องเรียนความรู้ ควบคู่ไปกับการหัดทำงาน และการเรียนความดี ความรู้นั้นทุกคนรู้อยู่แล้วว่าจำเป็นอย่างไร แต่การงานนั้นหลายคนอาจไม่รู้ประโยชน์ ท่านจึงอธิบายไว้ว่าที่ต้องเรียนการงานก็เพราะเราจะได้ฝึกให้ช่วยเหลือ พึ่งตนเองได้ และความดีจะช่วยไม่ให้ไม่ตกต่ำ นี่เป็นแนวทางที่สำคัญที่สุดนั้นเพราะประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน หากทำไม่ดีประเทศชาติก็จะเสื่อม ทำดี ประเทศก็จะเจริญ สิ่งนี้รวมถึงการศึกษาของผู้ใหญ่ด้วย มิใช่เฉพาะเด็ก

แนวทางของพระองค์คือการสร้างคนดี มีน้ำใจ ยกตัวอย่างง่ายๆ คนเรียนเก่งก็จะช่วยติวเพื่อนที่ล้าหลังเอง มิใช่สอนให้เด็กแข่งกันกับเพื่อน เพื่อให้ตนได้ลำดับดีๆ ได้ที่หนึ่งของชั้น เราต้องเปลี่ยนมาสอนให้เด็กแข่งกับตัวเอง เรื่องความมีน้ำใจนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะหากเราสร้างนิสัยนี้ให้ซึมซับไปกับเด็กไทย เด็กจะมีนิสัยมีน้ำใจ จบไปมีน้ำใจกับเพื่อนมนุษย์เพื่อนร่วมชั้น ประเทศไทยก็จะน่าอยู่ขึ้นได้ด้วยคำคำเดียว

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังพระราชทานแนวคิดไว้ด้วยว่า การจะให้มีความมีน้ำใจนั้น ก็ต้องฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะมากขึ้น จะได้มีความสามัคคี รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความรู้และประสบการณ์ให้แก่งาน ซึ่งนี่จะทำให้ประเทศเราเข้มแข็ง ไปอยู่ที่ไหนก็มีนิสัยสามัคคี ช่วยเหลือกัน”

เป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่อยากเห็น ผู้บริการ คณะครู และนักเรียน มีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกตามที่กำหนดไว้

คุณธรรม เป้าหมาย	ผู้บริหาร		ครู		นักเรียน	
	พฤติกรรม บ่งชี้เชิงบวก	การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น	พฤติกรรม บ่งชี้เชิงบวก	การเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น	พฤติกรรม บ่งชี้เชิงบวก	การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น
วินัย	1.1 ปฏิบัติตามกฎหมาย และจรรยาบรรณ วิชาชีพ 1.2 ไม่มาปฏิบัติงาน สาย	ผู้บริหารปฏิบัติตาม กฎและจรรยาบรรณ วิชาชีพมาปฏิบัติงาน แต่เช้า	1.1 ปฏิบัติตามกฎหมาย และจรรยาบรรณ วิชาชีพ 1.2 ไม่มาปฏิบัติงาน สาย	ครูปฏิบัติตามกฎและ จรรยาบรรณวิชาชีพมา ปฏิบัติงานแต่เช้า	1.1 ปฏิบัติตามกฎหมายของ โรงเรียน 1.2 เดินแถวเป็น ระเบียบ 1.3 วางรองเท้าเป็น ระเบียบ 1.4 จอดรถเป็น ระเบียบ 1.5 เข้าแถวรับ – ซื่อ อาหาร	นักเรียนปฏิบัติตาม กฎของโรงเรียน เดิน แถวเป็นระเบียบ วาง รองเท้าเป็นระเบียบ จอดรถเป็นระเบียบ และ เข้าแถวรับ – ซื่อ อาหาร
	2.1 อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อ เพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ 2.2 ติดตามข้อมูล ข่าวสารอยู่เสมอ	ผู้บริหารเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาตนเอง ด้วยการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และ ติดตามข้อมูลข่าวสาร อยู่เสมอ	2.1 อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อ เพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ 2.2 ติดตามข้อมูล ข่าวสารอยู่เสมอ	ครูเพิ่มพูนความรู้และ พัฒนาตนเองด้วยการ อบรม สัมมนา ศึกษาดู งาน และติดตามข้อมูล ข่าวสารอยู่เสมอ	2.1 แสวงหาข้อมูลจาก แหล่งเรียนรู้ต่างๆ 2.2 มีสื่อรักการอ่านและ จัดพื้นที่ก มาเรียนเป็น ประจำ	นักเรียนแสวงหาข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีสื่อรักการอ่านและ จัดพื้นที่ก มาเรียนเป็น ประจำ
รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติงานตามที่ได้ รับมอบหมาย 3.2 ส่งงานที่ได้รับมอบ หมายตามกำหนด	ผู้บริหารปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานทันตามเวลา กำหนด	3.1 ปฏิบัติงานตามที่ได้ รับมอบหมาย 3.2 ส่งงานที่ได้รับมอบ หมายตามกำหนด	ครูปฏิบัติงานตามที่ได้ รับมอบหมาย ส่งงาน ทันตามเวลากำหนด	3.3 ดูแลบริเวณพื้นที่ รับผิดชอบ 3.2 ส่งมอบหมาย ที่ได้รับมอบหมาย 3.3 ไม่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ลังถึงขยะ	นักเรียนดูแลบริเวณ พื้นที่รับผิดชอบ ส่ง การบ้านและงานที่ได้ รับมอบหมาย พังขยะ ลงถังขยะ

จิตอาสา	4.1 ช่วยเหลืองานของ โรงเรียน 4.2 เข้าร่วมกิจกรรม ช่วยเหลือชุมชน 4.3 ช่วยเหลือคณะครู นักเรียน ครอบครัว และชุมชน	ผู้บริหารช่วยเหลืองาน ของโรงเรียนช่วยเหลือ คณะครู นักเรียน และ เข้าร่วมกิจกรรมของวัด และชุมชน ตามที่มีเวลา และโอกาส	4.1 ช่วยเหลืองานของ โรงเรียน 4.2 เข้าร่วมกิจกรรม ช่วยเหลือชุมชน 4.3 ช่วยเหลือเพื่อนครู นักเรียน ครอบครัว และชุมชน	ครูช่วยเหลืองานของ โรงเรียน และเข้า ร่วมกิจกรรมของวัด และชุมชน ตามที่มีเวลา และโอกาส	4.1 ช่วยเหลืองานของ โรงเรียน 4.2 เข้าร่วมกิจกรรม ช่วยเหลือชุมชน 4.3 ช่วยเหลือครู เพื่อน นักเรียน ครอบครัว และชุมชน	นักเรียนช่วยเหลืองาน ของโรงเรียน เข้าร่วม กิจกรรมช่วยเหลือ ชุมชน ช่วยเหลืองาน ครู เพื่อนนักเรียน ครอบครัว และชุมชน ด้วยความเต็มใจ
	5.1 รักษาความสะอาด บริเวณห้องทำงาน ห้องนำ และ บริเวณบ้านพัก ส่วนตัว 5.2 รักษาความสะอาด ของร่างกายและ สุขอนามัยส่วนตัว	ผู้บริหารรักษาความ สะอาดบริเวณห้อง ทำงาน ห้องนำ และ บริเวณบ้านพักส่วนตัว รวมถึงความสะอาดของ ร่างกายและสุขอนามัย ส่วนตัว	5.1 รักษาความสะอาด บริเวณพื้นที่รับผิดชอบ ห้องนำ สถานที่ ต่างๆในโรงเรียน และบริเวณบ้าน พักส่วนตัว 5.2 รักษาความสะอาด ของร่างกายและ สุขอนามัยส่วนตัว	ครูรักษาความสะอาด บริเวณพื้นที่รับผิดชอบ ห้องนำ และบริเวณ บ้านพักส่วนตัว รวมถึง ความสะอาดของ ร่างกายและสุขอนามัย ส่วนตัว	5.1 รักษาความสะอาด บริเวณรับผิดชอบ ห้องนำ และสถานที่ ต่างๆในโรงเรียน และ รักษาความสะอาดของ ร่างกายและ สุขอนามัยส่วนตัว	นักเรียนรักษาความ สะอาดบริเวณรับผิดชอบ ชอบ ห้องนำ และสถานที่ ต่างๆในโรงเรียน และ รักษาความสะอาดของ ร่างกายและสุขอนามัย ส่วนตัว
สามัคคี	6.1 สร้างและส่งเสริม ความสัมพันธ์ในหมู่ คณะ	ผู้บริหารสร้างและส่งเสริม ความสัมพันธ์ในหมู่ คณะ	6.1 มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ ลดความขัด แย้งมีความเป็น กัลยาณมิตร	ครูมีความสามัคคี ร่วม มือร่วมใจ ลดความ ขัดแย้งมีความเป็น กัลยาณมิตร	6.1 ไม่ทะเลาะวิวาท 6.2 ร่วมมือร่วมใจใน การทำงาน 6.3 รักและช่วยเหลือ กัน	นักเรียนไม่ทะเลาะ วิวาท ร่วมมือร่วมใจใน การทำงาน รักและช่วย เหลือกัน
	7.1 ไม่เบียดบังเวลา ราชการ 7.2 ไม่นำทรัพย์สินของ ทางราชการไปเป็น ของส่วนตัว 7.3 ไม่ทุจริตในหน้าที่ 7.4 บริหารงบประมาณ อย่างโปร่งใส	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ บริหารงานและงบ ประมาณอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้	7.1 ไม่เบียดบังเวลา ราชการ 7.2 ไม่นำทรัพย์สินของ ทางราชการไปเป็น ของส่วนตัว 7.3 ไม่ทุจริตในหน้าที่ 7.4 บริหารงบประมาณ อย่างโปร่งใส	ครูไม่เบียดบังเวลา ราชการไม่นำทรัพย์สิน ของทางราชการไป เป็นของส่วนตัวและไม่ ทุจริตในหน้าที่	7.1 ไม่ลักขโมย 7.2 นำของที่เก็บได้มา คืนเจ้าของ 7.3 ไม่ทุจริตในการ สอบ	นักเรียนไม่ลักขโมย นำของที่เก็บได้มา คืนเจ้าของ ไม่ทุจริตใน การสอบ

วิธีการปฏิบัติ/กระบวนการดำเนินการ ขับเคลื่อนการปลูกฝังคุณธรรมด้วย “รุจิโมเดล” โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การประชุมเพื่อวางแผนงาน (Plan)

ผู้บริหารประชุมคณะครู และนักเรียนแกนนำ ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านคุณธรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน แบ่งเป็นปัญหาที่นักเรียนอยากแก้ และความดีที่นักเรียนอยากทำ ในการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนรุจิพัฒนา โดยการสร้างเงื่อนไขให้นักเรียนใช้ปัญหาจริงที่ต้องเผชิญอยู่ทุกวัน ไม่ว่าในโรงเรียนในครอบครัวหรือในชุมชน นำมาตรวจสอบ วิเคราะห์ วางแผน แสวงหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งไม่เป็นเพียงเข้าใจปัญหามองตัวเท่านั้น แต่เป็นเรื่องในชีวิตจริง เป็นประเด็นปัญหาจริงๆในชีวิต ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วม เกี่ยวข้อง สัมพันธ์อยู่ด้วยกัน ดังนั้นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบจึงพบทางออกด้วยปัญญา โครงการคุณธรรมจึงเป็นกระบวนการที่นำพาให้นักเรียนสามารถทำโครงการด้วยวิธีคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์หรือด้วยกระบวนการทางปัญญา สามารถสรุปได้เป็นลำดับขั้นดังนี้

สังเกตปัญหา ระดมความคิด เลือก ระบุ วิเคราะห์ เชื่อมโยง “ปัญหา-สาเหตุ” ได้ชัดเจน เห็น

1. ความเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นปัจจัยเกี่ยวเนื่องกันได้ จากภายนอกสู่ภายในจิตใจ
2. คาดการณ์และระบุ “เป้าหมาย” ของการแก้ปัญหาให้ชัด ทั้งเป้าหมายในตัวคน (พฤติกรรม จิตใจ ปัญญา ที่คาดหวัง) เป้าหมายนอกตัวคน (สิ่งแวดล้อม - กายภาพ) เป้าหมายเชิงปริมาณ เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป้าหมายระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และเมื่อรู้จุดหมายปลายทางชัดเจน การกำหนดทิศทางการจะไปด้วย
3. วางแผนและออกแบบ “ทางแก้” หรือวิธีการทดลองอย่างมีหลักเกณฑ์ที่แก้ปัญหาได้ตรงจุด (คือ แก้ที่สาเหตุ) และถึงพร้อมที่จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้
4. ลงมือทำ พร้อมกับเรียนรู้ แสวงหา ฝึกฝน “คุณธรรมจากภายในตน” ไปสู่ “การแก้ปัญหาภายนอก” ทั้งการเรียนรู้ส่วนบุคคลจำเพาะตน และเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการกลุ่ม

2. ขั้นลงมือปฏิบัติการ (Do)

ลงมือปฏิบัติการอย่างเป็นระบบโดยนำคุณธรรมที่ต้องการปลูกฝังให้กับนักเรียนโรงเรียนรุจิพัฒนา ผ่านกระบวนการจัดทำโครงการคุณธรรม 10 โครงการ 1 กิจกรรม ประกอบด้วย

- โครงการนมทำได้หนูทำได้ (ส่งเสริมความมีวินัย) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกด้านความมีวินัย รู้จักการรอคอย รู้จักการเข้าแถวตามลำดับก่อน-หลังและการจัดเก็บอุปกรณ์-สิ่งของ เช่น รองเท้า กระเป๋านักเรียนให้เป็นระเบียบ
- โครงการอาณาจักรรักการอ่าน (ส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านและเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- โครงการนวดไทยใส่ใจสุขภาพ (ส่งเสริมความมีจิตอาสา) มีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังจิตอาสาด้านการช่วยเหลือผู้อื่น การแสดงความรัก ความกตัญญูและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะอาชีพเพื่อหารายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
- โครงการพลพรรคคนรักสุขภาพ (ส่งเสริมการรักษาความสะอาด) มีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังการใช้ส้วมอย่างถูกวิธีให้กับนักเรียน และการดูแลรักษาความสะอาดส่วนในโรงเรียนให้สะอาดมากขึ้น
- โครงการภูมิทัศน์สวยด้วยมือเรา (ส่งเสริมความมีจิตอาสา) มีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกความรับผิดชอบและจิตอาสาให้กับนักเรียนทุกคนในการดูแลรักษาความสะอาดพื้นที่ในบริเวณโรงเรียน
- โครงการขยะลงถังปลูกฝังคุณธรรม (ส่งเสริมความรับผิดชอบ) มีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกความรับผิดชอบ ฝึกนิสัยรักความสะอาด ให้กับนักเรียนรวมทั้งการลดปริมาณขยะและเห็นคุณค่าของขยะ
- โครงการซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน (ส่งเสริมความซื่อสัตย์) มีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกความซื่อสัตย์ โดยจัดกิจกรรมโครงการผ่านธุรกิจร้านกาแฟของโรงเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้การประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและลูกค้าผู้รับบริการ
- โครงการสามัคคี Relation (ส่งเสริมความสามัคคี) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามัคคี แก้ปัญหาความขัดแย้งทะเลาะวิวาท ระหว่างหมู่บ้านของนักเรียน สร้างความรักสามัคคีในโรงเรียน

- โครงการคลินิกอาสาฬาน้องอ่าน (ส่งเสริมความมีจิตอาสา) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความมีจิตอาสา เกิดจากความมีจิตอาสาของนักเรียนรุ่นพี่ ที่ต้องการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้และการไม่ส่งการบ้านของนักเรียนรุ่นน้อง โดยรุ่นพี่ในหมู่บ้านจะรวมตัวกันสอนหนังสือ และการบ้านให้รุ่นน้องในตอนเย็นหลังเลิกเรียน
- โครงการคนดี ศรีสุภา มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามตรวจสอบ และคั่นหานักเรียนที่คุณลักษณะตรงตามคุณธรรมเป้าหมายของโรงเรียน
- กิจกรรมมัคคุเทศก์น้อย ร้อยเรียง เคียงคู่จิตอาสา (ส่งเสริมความมีจิตอาสา) มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความมีจิตอาสา และปลูกจิตสำนึกในการรักถิ่นบ้านเกิดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยการทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์อาสาฬา ให้ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆในสวนป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (แก่งส้มแมว)แก่นักท่องเที่ยวในวันหยุด

3. การประเมินผลและการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผน (Check)

มีการติดตามและเก็บข้อมูลทำตามแผนงานอย่างยืดหยุ่น มุ่งมั่นทุ่มเท แต่ไม่ยึดติดมากเกินไป เรียนรู้อย่างตื่นตัวเท่าทันพร้อมปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แม้มีข้อจำกัดมากมาย

4. การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

มีการประเมินผลการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ การประเมินตนเอง การย้อนพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและการต่อยอดขยายผล

การนิเทศติดตามภายในของโรงเรียน ดำเนินงานตลอดปีการศึกษา โดยจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการ 1 ครั้ง / ภาคเรียน เครื่องมือที่ใช้ ที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินโครงการ แบบประเมินความก้าวหน้าโครงการ แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการและแบบประเมินความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ โดยรูปแบบ/วิธีการ/ผู้รับผิดชอบ ดังตาราง

รูปแบบ	วิธีการ	ผู้รับผิดชอบ
ประเมินเหมาะสมของการดำเนินงานของโครงการ	ประเมินการวางแผนโครงการ ประเมินการนำไปใช้ ประเมินการปรับปรุง ประเมินการยอมรับโครงการ	ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ ครูที่ปรึกษาโครงการ
ประเมินความก้าวหน้าของโครงการ	ประเมินว่าจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ได้ดำเนินงานบรรลุตามจุดประสงค์แล้วมากน้อยเพียงใด	หัวหน้าโครงการ หัวหน้าโครงการ ครูที่ปรึกษาโครงการ นักเรียนแกนนำ
ประเมินพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก	การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้	ผู้บริหาร ครูทุกคน นักเรียนทุกคน
ประเมินผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ	ประเมินว่าจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด	ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ ครูที่ปรึกษาโครงการ นักเรียนแกนนำ

บทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน

ปัจจัยความสำเร็จ

มีการวางแผน ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น มีการทำงานเป็นทีม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางการดำเนินที่ตรงกัน มีทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีการเสริมแรงและให้ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานราชการในเขตพื้นที่ใกล้เคียงให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเป็นกัลยาณมิตร การดำเนินการของโครงการคุณธรรมเกิดจากปัญหาในชีวิตจริงของนักเรียน เป็นสิ่งที่นักเรียนอยากแก้และอยากทำ นักเรียนคิด นักเรียนทำ นักเรียนนำเสนอ ครูทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียนแกนนำ และลงมือปฏิบัติด้วยเพื่อเป็นตัวอย่าง นักเรียนทำด้วยความเต็มใจ ไม่ได้เกิดจากการบังคับ ให้กับผู้อำนวยการในการแนะนำสิ่งดี ความดี ให้แก่ครูรุ่นใหม่ที่กำลังเข้ามาจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัด

ด้านนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีการศึกษาทำให้นักเรียนขาดการอบรมบ่มนิสัย เมื่ออยู่โรงเรียนนักเรียนจะสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ตามกฎระเบียบของโรงเรียน แต่เมื่อกลับถึงบ้านจะเปลี่ยนพฤติกรรมทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ไม่คงทน

ด้านบุคลากร มีการเปลี่ยนย้ายบุคลากรในการดำเนินงานอยู่เสมอ ส่งผลให้การดำเนินงานบางครั้งไม่ต่อเนื่อง

สิ่งที่ดำเนินการต่อให้เกิดความยั่งยืน

โรงเรียนรุจิรพัฒน์ได้นำหลักการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมในโครงการ กองทุนการศึกษาแบบ “รุจิโมเดล” มาพัฒนาต่อยอดในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและพัฒนาต่อยอดคุณธรรมด้านต่างๆ อย่างสมดุล โดย น้อมนำพระบรมราโชวาทและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ มาถ่ายทอดและนำสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณธรรมต่างๆ เด็กๆนอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้วยังต้องหัดทำงานและทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ มีความขยันอดทน พึ่งตนเองได้ และการทำดีนั้นจะช่วยให้มีความสุขความเจริญทั้งป้องกันตนไว้ไม่ให้ตกต่ำ ”

เยาวชนคนดีศรีตะโกกลาง

โรงเรียนบ้านตะโกกลาง ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

ผู้เขียน นางสาวฉวีชนันท์ แก้ววงศ์
ตำแหน่ง ครู คศ.1

เอ่ยอ้าง

โรงเรียนบ้านตะโกกลางเป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกของประเทศไทย รวม 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี อุทัยฯ ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว โครงการกองทุนการศึกษา มีเป้าหมายสำคัญ คือ สร้างคนดีสู่บ้านเมืองและสังคม โดยการส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังค่านิยมการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงอยู่ในคุณงามความดี รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนเด็กที่มีความประพฤติดีที่ได้รับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งโรงเรียนที่เข้าโครงการกองทุนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง อีกทั้งการเดินทางก็แสนจะลำบาก บางโรงก็ตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ติดแนวตะเข็บชายแดน ซึ่งโรงเรียนบ้านตะโกกลางก็เป็นหนึ่งในโรงเรียนที่มีพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญ บริบทพื้นที่ในชุมชนบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นพื้นที่ป่า ที่ราบเชิงเขาและหุบเขา มีภูเขาล้อมรอบด้านทิศตะวันตกอยู่ติดกับชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง นับถือศาสนาคริสต์ ในหมู่บ้านมีโบสถ์คริสต์จักรให้คนในชุมชนร่วมทำพิธีทางศาสนา และมีสำนักสงฆ์เริ่มชัยและสำนักสงฆ์ถ้ำสุวรรณโณซึ่งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านให้คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ร่วมทำพิธีทางศาสนาในวันสำคัญด้วย พร้อมกันนี้ได้กำหนดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชนและนักเรียน โดยมีแหล่งเรียนรู้อื่นๆอีก เช่น อุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการจัดกิจกรรมที่สำคัญร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยจัดเป็นกลุ่มจิตอาสา ร่วมกิจกรรมโดยชุมชน กิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้ชุมชน ให้นักเรียนร่วมดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน รวมทั้งการสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการ และการแข่งขันกีฬา

บอกเล่า

ข้อจำกัดของโรงเรียน คือความยากจน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นชาวกะเหรี่ยง ซึ่งอพยพหลบหนีเข้ามาตามชายแดนประเทศพม่า ไม่มีที่ดินทำมาหากิน และสภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพที่เป็นหลักแหล่ง ขาดโอกาสทางการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ยากไร้เนื่องจากผู้ปกครองมีฐานะค่อนข้างยากจน จึงไม่นิยมส่งบุตรหลานให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพราะต้องการให้ออกมาประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว อีกทั้ง ค่าใช้จ่ายในการศึกษาค่อนข้างสูง ทำให้มีปัญหาด้านการเรียนที่นักเรียนต้องกลัวยาก

โรงเรียนบ้านตะโกกลางได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้จัดตั้งกองทุนการศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนนักเรียนที่มีฐานะยากจน และเป็นผู้มีความประพฤติดี ให้ได้รับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา และสนับสนุนโรงเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณธรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงในคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามจากนั้นได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาในปี พ.ศ.2555 โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ผู้รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในจังหวัดราชบุรี พร้อมคณะ ได้เดินทางมาหารือเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาร่วมกับผู้บริหาร-ครู บุคลากร เมื่อ 30 พฤษภาคม 2555 โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนขยายโอกาสจนกระทั่ง ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. การพัฒนาโรงเรียนตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านสุขภาพ การเกษตร อาหารกลางวัน ห้องสมุด สหกรณ์ ฯลฯ
3. การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน

โรงเรียนบ้านตะโกกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้เล็งเห็นแนวพระราชดำริในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน จึงได้ดำเนินการ โครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลางขึ้นเพื่อสนองแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีออกสู่สังคมต่อไป

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

โรงเรียนบ้านตะโกกลางมีนักเรียนทั้งหมด 702 คน นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ จากการสำรวจสภาพปัญหาในโรงเรียน พบว่า นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ขาดวินัยในตนเอง เรื่องการทิ้งขยะ และขาดจิตอาสาในการมีส่วนร่วมพัฒนา โรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจในการเรียนของบุตรหลานเท่าที่ควร เนื่องจากภาระงาน หาเช้ากินค่ำและเข้าป่าขำผึ่งไปทำงานตามชายแดนบริเวณเทือกเขาตะนาวศรีเป็นเวลาหลายวัน บางครั้งก็จะพานักเรียนไปช่วยทำงานด้วย ส่งผลกระทบต่อการเรียนของบุตรหลานเป็นอย่างมาก

ดังนั้นโรงเรียนบ้านตะโกกลางจึงได้ร่วมกันจัดทำโครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลางขึ้นเพื่อปลูกจิตสำนึกของนักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการเรียน แต่งกายสะอาด พุดจาสุภาพเรียบร้อย และมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน ฝึกให้มีวินัยในตนเอง เรื่องการทิ้งขยะ มีจิตอาสาในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม โดยมีคุณธรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ จิตอาสา ซึ่งโครงการนี้จะเน้นการพัฒนานักเรียน ครูและบุคลากรตลอดจนผู้บริหาร และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สร้างองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติตลอดจน เผยแพร่ผลงาน ขยายผลความดีออกสู่ชุมชนโดยเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้น ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายระดับภาคกลางเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำมาพัฒนาต่อยอดในองค์กร เพื่อสร้างผลผลิตแห่งความดีให้กับสังคมต่อไป

กระบวนการพัฒนา

ศูนย์คุณธรรมสนับสนุนงบประมาณในกระบวนการการขับเคลื่อนสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ชุมชน รวมทั้งการขยายเครือข่ายไปยังองค์กรต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามอัตลักษณ์ของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ตั้งไว้ “ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อ จิตอาสา” โดยใช้เครื่องมือ โครงการงาน พัฒนานักเรียนและบุคลากรโรงเรียนบ้านตะโกกลางมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีจิตอาสา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านตนเอง สังคมและชุมชน ร่วมขยายผลสร้างความดีออกสู่ชุมชนและร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับเครือข่าย อาทิ

โครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกล่าง มีโครงการกิจกรรมหลักดังนี้

- โครงการกิจกรรมจิตอาสาสาธารณะ
- โครงการกิจกรรมธนาคารขยะ
- โครงการกิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้ชุมชน
- โครงการกิจกรรมสุชนาใช้
- โครงการกิจกรรมธนาคารความดี
- โครงการกิจกรรมเด็กเล่นขายของ
- โครงการกิจกรรมโครงการประจำปีห้อง

โครงการพัฒนาแปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของนักเรียน

- โครงการเลี้ยงไก่เพื่ออาหารกลางวันนักเรียน
- โครงการกิจกรรมรื้อกินได้
- โครงการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ปลอดสารพิษ

ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน

- ประชาชนชาวบ้าน/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาเชิญมาให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ได้แก่ นายวัชรระ แยมอรุณ ให้ความรู้เรื่อง ประวัติชุมชนบ้านตะโกล่าง นายประเสริฐ จอสูงเนิน ให้ความรู้เรื่อง พืชสมุนไพร นายสันติสุข คุ้มสิงห์ ให้ความรู้เรื่อง ศาสนาคริสต์ นางวาทะปรี พุดติ ให้ความรู้เรื่อง การแสดงพื้นเมือง (รำกะเหรี่ยง)
- โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ แปลงนาข้าวแปลงเกษตร บ่อเลี้ยงปลาตก โรงทอผ้า สวนศึกษาพันธุ์ไม้ไร่ผาจันทร์หอม
- สนับสนุนโครงการ ขยะแลกไข่
- สนับสนุนชุดการแสดงพื้นบ้าน ชุดรำกะเหรี่ยง รำมอญ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นเมือง
- โบสถ์คริสต์จักรตะโกล่าง
- เครือข่ายศาสนาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมชาวต่างชาติ เช่น พม่า เกาหลี
- สำนักสงฆ์เขาสุวรรณโณ สนับสนุนทุนการศึกษาและเป็นวิทยากรพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน

กระบวนการพัฒนา

1. กำหนดวัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และมีจิตอาสา
- เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชนและเกิดเครือข่ายร่วมกันสร้างความดีให้สังคม

2. หลักคิดในการทำงาน

- ใช้หลักการมีส่วนร่วม คือร่วมกันมอง ร่วมกัน ระดมสภาพปัญหาในโรงเรียน ร่วมกันหาสาเหตุในการเกิดปัญหา และร่วมระดมความคิดในการแก้ไขสภาพปัญหาในกลุ่ม
- หลักการระดมพลังสร้างความดี คือระดมทุกภาคส่วนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการทำงานของนักเรียน ครู บุคลากร ให้เกิดเป็นรูปธรรม เกิดความแจ่มชัดในการทำงาน
- สร้างจุดเน้น คือหาจุดเน้นในการสอน การสร้างหลักสูตร การดำเนินกิจกรรม กิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง
- สร้างตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน ผู้บริหารดี ครูดี บุคลากรดี ชุมชน ผู้ปกครองดี จะเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะเป็นเป้าหมายให้เด็กนักเรียนเป็นคนดีไปด้วย

3. แนวทางการดำเนินงาน

- กระบวนการสร้างแกนนำ ครูแกนนำ นักเรียนแกนนำ แล้วนำไปขยายผลให้ทุกคนมีส่วนร่วม ร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน แกนนำต้องแข็งแกร่ง เป็นผู้นำกลุ่ม ปลุกเร้าให้พลพรรคคล้อยตาม และสนับสนุนการทำงานต่างๆ ด้วยความเต็มใจ ภาคภูมิใจในงานที่ทำ
- กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมินตัดสิน
- กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม สร้างทีมงาน การมอบหมายงานในกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มชัดเจน มุ่งทำไปข้างหน้า ด้วยความมั่นใจ
- สร้างเด็กต้นแบบ ครูต้นแบบ ในโรงเรียนต้องมีเด็ก มีครู ที่เป็นแบบอย่างที่ดี ยกย่อง เชิดชู และนำคนต้นแบบเหล่านี้ ออกมายกย่องชมเชย ให้รางวัลแห่ง

ความดีงาม และสร้างแรงกระตุ้นให้เด็กทุกคนในโรงเรียนนำเอาไปเป็นแบบอย่าง

- การถอดบทเรียน เพื่อนำสิ่งที่ได้ไปเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณธรรมอย่างยั่งยืน การถอดบทเรียนเป็นแนวทางที่สำคัญ ยิ่งที่จะไขเบื้องหลังแห่งความสำเร็จ ว่า มีปัจจัยใดบ้าง และนำมาเรียบเรียง นำเสนอ เผยแพร่ให้การสนับสนุนจนการดำเนินงานตามโครงการสำเร็จลุล่วงด้วยดี
- การประเมินผลวัดผลและรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งได้ดำเนินงานทั้งก่อน การดำเนินงาน ระหว่าง และหลังการดำเนินงาน เพื่อเปรียบเทียบว่าก่อนและหลังการดำเนินงานเกิดผลดีอย่างไรกับตัวเด็ก โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และสังคม โดยรวม ที่จะทำให้สังคมในทางบวก และลดกระแสลบออกไปจากชุมชน สังคม หรือในโรงเรียนบ้านตะโกกลาง และเน้นการประเมินผลจากวิถีชีวิตจริงของนักเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร แล้วนำมาเสนอผลไม่เน้นเอกสารงานทะเบียน
- การริเริ่ม เริ่มจากการเฝ้ามองสภาพปัญหาที่โรงเรียนประสบอยู่ว่ามีปัญหาอย่างไร ที่ควรดูแลแก้ไขแล้วร่วมกันระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและการนิเทศติดตามจากศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) และมูลนิธิยุวสถิรคุณ ความเห็นที่แตกต่างมุมมองของทุกฝ่ายทั้ง ผู้เรียน ครู นักเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ชุมชน แล้วรวบรวมความคิดเห็น การมองสภาพปัญหา แล้วช่วยกันเสาะหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยยึดแบบสະສາງ กรุยทาง วางตำแหน่ง แบ่งหน้าที่ ไม่หลีกหนีปัญหา พัฒนาอย่างมุ่งมั่น พินิจปัญหาอุปสรรค เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นแม่ทัพหน้าที่จะเป็นผู้นำพาให้กองทัพคุณธรรมเข้าสู่หลักชัย เพราะขวัญ กำลังใจ และสรรพกำลังทุกหมู่จำเป็น ต้องพึ่งพาความดีแต่เดียว แน่วแน่ของผู้ที่จะนำทัพให้ผู้กล้าพาไปสู่ชัยชนะ ในทุกกิจกรรมและธรรมแห่งชัยชนะได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความมีจิตอาสาของนักเรียน เด็กและเยาวชน ให้เป็นคนดีงามของชุมชน สังคมชาวตะโกกลางทั้งมวล กิจกรรมเสริมต่างๆ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนบ้านตะโกกลางต้องร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือกันและกัน อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกิจนิสัย บ่มเพาะปลูกฝังให้เข้าไปอยู่ในตัวตนของนักเรียนบ้านตะโกกลางทุกคนอย่างยั่งยืน ตลอดไป

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ผลด้านกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม

ผลด้านกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรมของโรงเรียนบ้านตะโกกลาง โรงเรียนยึดแนวทางคือ รวบรวมแนวคิดเพื่อแก้ปัญหา และส่งเสริมคุณความดีให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คือ ระดมความคิด ความคิดเห็น วางเป้าหมายคุณธรรมร่วมกัน สร้างและพัฒนาเด็ก และครู แกนนำ ขยายผลสู่นักเรียนกลุ่มใหญ่กระจายสู่กลุ่มย่อย มีการประชุมนักเรียนแกนนำ

ผลด้านการพัฒนาเครือข่าย

การดำเนินการปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีน้ำใจ จิตสาธารณะ รักความสะอาด และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยโครงการคุณธรรม ผ่านกิจกรรม จิตอาสา พาสะอาด กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมสุชนาใช้ กิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้กับชุมชนและ กิจกรรมธนาคารความดีบนพื้นฐานคุณธรรม

เป้าหมายของโรงเรียนบ้านตะโกกลาง ที่ตั้งไว้คือ “ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ จิตอาสา” โดยเริ่มจากนักเรียนแกนนำจำนวน 40 คน ที่เข้ารับการอบรมนักเรียนแกนนำที่โรงเรียนบ้านหนองตาบ่งกลับมาเป็นต้นแบบความคิดที่อยากจะแก้ปัญหานักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ขาดวินัยในตนเอง ไม่มีจิตอาสาและขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ชุมชนและสังคม นักเรียนแกนนำร่วมกันระดมความคิดได้ประชุมวางแผนการทำงานและแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ 5 กิจกรรมหลัก กิจกรรมละ 8 คน คือจิตอาสาพาสะอาด กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมสุชนาใช้ กิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้กับชุมชนและกิจกรรมธนาคารความดี แต่ละกลุ่มจะสร้างเครือข่ายทั้งในโรงเรียนตลอดจนชุมชนโดยมีเป้าหมายและหลักคิดในการทำงานร่วมกันเป้าหมายคือเกิดการเปลี่ยนแปลงให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคมได้

ผลด้านกิจกรรมองค์ความรู้และบทเรียน

นายเฉลียว เกื่อนเกา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโกกลางรายงานผลการดำเนินการโครงการกองทุนการศึกษาโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านตะโกกลางมีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น มีเด็กดีเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักในคุณธรรม จริยธรรมในด้าน ความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และจิตอาสาในระดับดีเป็นที่น่าพึงพอใจ ครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีรักและสนใจนักเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การสอน มาปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เช้า และ ให้ความร่วม

เมื่อต่อกิจกรรมในส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน มากขึ้น

ผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม

ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สะอาดน่าอยู่ น่าเรียนและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้บริหาร ครูและ

บุคลากร

- 1. มีการบริหารจัดการขยะที่ย่อยสลายได้เป็นปุ๋ยหมักใช้ในการปลูกพืชแปลงเกษตรของโรงเรียนส่วนพลาสติกและวัสดุที่ขายได้ จะนำไปขายที่ธนาคารขยะ สร้างรายได้ให้แก่ห้องเรียน
- 2. นักเรียนมีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้นมาโรงเรียนสม่ำเสมอ รับผิดชอบต่อการบ้านที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ มีจิตอาสาช่วยกันเก็บขยะทั้งในบริเวณโรงเรียนและชุมชน
- 3. มีหน่วยงาน อบต. เข้ามามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะ และจัดทำถังขยะและตะแกรงแยกขยะให้กับโรงเรียนโดยบริการรถเก็บขยะเข้ามาเก็บขยะในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการระบายขยะและลดปัญหาขยะเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น
- 4. ปัญหาการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม กลุ่มนักเรียนแกนนำโครงการสนุสนุมาใช้ร่วมกันผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการทำทำความสะอาดห้องน้ำ เช่น น้ำยาล้างห้องน้ำ และน้ำยาดับกลิ่น มาใช้ในการทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม มีการสร้างนักเรียนจิตอาสาควบคุมดูแลการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม จะมีการนิเทศและให้ความรู้ แก่เพื่อนๆนักเรียน และน้องๆในทุกระดับชั้น
- 5. ด้านกีฬามารยาทมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทุกระดับชั้นมารยาทในการพูด การทักทาย การไหว้ และการมีสัมมาคารวะ ผลการประเมินถ้าคะแนนการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็จะได้ดาวติดที่บอร์ดประชาสัมพันธ์
- 6. โครงการคุณธรรมประจำห้องเรียนนักเรียนคิดรูปแบบกิจกรรมจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและหาวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบโครงการ โครงการละ 1 ห้องเรียน และกิจกรรมต่างๆมีการนำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์และขยายผลการดำเนินกิจกรรม

สรุปโดยภาพรวมโรงเรียนบ้านตะโกกลางโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และสามารถดำเนินโครงการได้ตามเป้าประสงค์ด้วยความร่วมมือจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนแกนนำ และนักเรียนโรงเรียนบ้านตะโกกลางทุกคนตลอดจนองค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆที่ให้การสนับสนุนโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาเป็นอย่างดีโรงเรียนบ้านตะโกกลางจะดำเนินโครงการกองทุนการศึกษาในโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมต่อไปเพื่อพัฒนาต่อยอดให้นักเรียนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่เหมาะสมแสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ด้านผู้บริหาร

ผู้บริหาร เป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการบริหารงาน มีฝีมือด้านการตกแต่ง งานออกแบบและการจัดการ เปิดโอกาสทางความคิด ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแก่บุคลากร บริหารงานโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรท้องถิ่นต่างๆ จัดโครงสร้างระบบบริหารงานองค์กรอย่างชัดเจน มีความคล่องตัวสูง จัดการข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบเป็นบุคคลต้นแบบคุณธรรมจริยธรรม

ครูและบุคลากรของโรงเรียน

ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะที่สำคัญปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก รักและเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล ให้โอกาสและความรักแก่เด็กอย่างเท่าเทียม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่มาทำงานเช้าและเสียสละช่วยเหลืองานส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

นักเรียน

นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย รับผิดชอบต่อตนเองและงานส่วนรวม เสียสละ มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีทักษะด้านการทำงาน รักการทำงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและให้ความร่วมมือในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน สามารถน้อมนำการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนการสอน มีทักษะชีวิตด้วยวิถีพอเพียงและนักเรียนนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีกระบวนการแก้ปัญหา

โดยใช้โครงงานเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี เสียสละเวลา มีความรับผิดชอบตามความสามารถและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นใช้ทักษะชีวิตด้วยวิถีพอเพียง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

- ความร่วมมือ ร่วมพลังความคิดของนักเรียน ภายใต้ “ เด็กคิด เด็กทำ เด็กนำเสนอและการมีส่วนร่วม ” โรงเรียนชุมชนผู้ปกครองสร้างเครือข่าย กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเด็กและเยาวชนคนดีออกสู่ชุมชน
- ความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สภาพแวดล้อมโรงเรียนสะอาดเป็นระเบียบ สวยงามเอื้อต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีความหลากหลายเหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้ได้

ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และชุมชนให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของโครงการยกระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสู่การเรียนรู้การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียง โดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภายใต้คุณธรรมหลัก ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ จิตอาสา โดยเชื่อมโยงการทำกิจกรรมจากโรงเรียนสู่ครอบครัว และชุมชนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

ดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่เด็กคิดเองทำเอง และควรจะทำในเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กเช่นการปลูกฝังเรื่องระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เด็กจะต้องพัฒนาพื้นฐานเพื่อแก้ปัญหาได้ในระยะยาวเพราะจะเกิดเป็นคุณลักษณะที่ติดตัวเด็กตลอดไป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ผู้บริหาร คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดคุณธรรมเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กิจกรรมรองรับ กระบวนการขับเคลื่อน ตัวชี้วัดเชิงคุณธรรมที่พึงประสงค์ของโครงการ
- มีแผนงานที่นำไปสู่การปฏิบัติ มีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย แผนงาน และกระบวนการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- ความพร้อมและความพอเพียงของทรัพยากรที่ใช้ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ - บุคลากร - วิทยาการ (ปราชญ์ชาวบ้าน,

วิทยาการภายนอก) - งบประมาณ (งบที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์คุณธรรม) - เอกสาร - สื่อ/อุปกรณ์ - สถานที่)

- ระยะเวลาในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม -ปลูกฝังบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดี กว่า 600 เมล็ดพันธุ์ บางเมล็ดก็เจริญเติบโตได้ บางเมล็ดก็ต้องใช้เวลาค่อยๆเจริญเติบโต
- กิจกรรมตามแผนงานของส่วนกลาง (มศว และศูนย์คุณธรรม) ที่ใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน ช่วยส่งเสริมในกระบวนการสร้างและเชื่อมโยงความรู้
- เพื่อการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- หลักสูตร สื่อ และกิจกรรมตามแผนงานของโรงเรียนที่ใช้ในการขับเคลื่อนทั้งผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม

- มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ กิจกรรมรองรับ ขั้นตอนและกระบวนการตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อให้เกิดคุณธรรมที่พึงประสงค์ รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาและเป้าหมายของโครงการ
- ขยายเครือข่ายการพัฒนา ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเชิงลึกให้หน่วยงาน องค์กร เครือข่ายทุกระดับทั้งในและนอกสถานศึกษารับทราบเกี่ยวกับที่มา เป้าหมาย แผนงาน และกระบวนการขับเคลื่อนโครงการทั้งของส่วนกลางและของโรงเรียนโดยมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้
- มีการวางแผนในการกำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์ ยุทธศาสตร์ กิจกรรมรองรับ กระบวนการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม และตัวชี้วัดพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เกี่ยวข้องด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- มีแผนงาน (SMART planning) ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และใช้วงจร PDCA ในการดำเนินงานโดยตลอดจนมีการมอบหมายและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทำงานโครงการตามความถนัด ความสนใจ และตามความสามารถของผู้ร่วมงานอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย เกิดจากกระบวนการคิดและการลงมือทำของนักเรียนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาเป็นส่วนใหญ่ เช่น โครงงานคุณธรรม

- มีการนิเทศ กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนางานเป็นระยะ ๆ เพื่อการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- มีการสะท้อนผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และแก้ไขวิธีการปฏิบัติงานเมื่อพบข้อบกพร่องเป็นประจำ พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

เรื่องเล่าประทับใจจากการทำงาน

โรงเรียนบ้านตะโกกลางเป็นโรงเรียนขยายโอกาสนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กกะเหรี่ยง ซึ่งมีพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมการเลี้ยงดูที่ต่างจากการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะ ที่ค่อนข้างนานกว่าเมล็ดพันธุ์อื่นๆ ความเข้าใจถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด และขีดความสามารถของเด็กจะทำให้ครูไม่ต้องเผชิญกับคำว่าท้อแท้ มีแต่จะเพิ่มแรงผลักดันให้ลุกขึ้นสู้เพื่อเด็กเหล่านี้จะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มันทำแล้วความรู้สึกอีกแบบซึ่งใจที่ได้เป็นส่วนช่วยเหลือให้เด็กๆ ได้มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่ามันจะพัฒนาไม่ได้ทั้งหมดก็ตามแต่เชื่อว่า สักวันหนึ่งจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ได้

นับเป็นความโชคดีของเด็กๆ เหล่านี้ที่โรงเรียนบ้านตะโกกลางได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาซึ่งโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพจะได้พัฒนาเด็กๆ เหล่านี้ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงในคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามต่อไป

โรงเรียนบ้านตะโกกลางได้เข้าร่วมโครงการกองทุนการศึกษาในปี พ.ศ. 2555 จากกระแสพระราชดำริสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนและข้อมูลตามเอกสารแผนงานโครงการกองทุนการศึกษาทำเนียบองคมนตรีสามารถสรุปสาระสำคัญเป็นแนวทางในการพัฒนาและได้กำหนดอัตลักษณ์เป็นกรอบในการพัฒนา 3 ด้าน

อัตลักษณ์ ผู้บริหาร ครู ใช้หลักคุณธรรม 1.ความเมตตา 2.ความสามัคคี 3.สุจริตธรรม และ4.ความเที่ยงธรรม**นำไปสู่ ผู้บริหาร ครู ที่มีคุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือของสังคม**

การจะพัฒนานักเรียนให้เป็นต้นแบบของสังคมได้นั้นอันดับแรกที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคือแบบอย่างที่ดี ของครูและผู้บริหาร ถ้าแบบอย่าง ดี เด็กก็จะเจริญรอยตามแบบที่เขาเห็นและความอ่อนโยนที่เขาสัมผัสได้ดังนั้นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการพัฒนาเด็กให้ได้ผลคือ ต้นแบบ หรือ แบบอย่างที่ดีของผู้บริหารครู ผู้ปกครองและสังคมส่วนหลักสูตรและแบบเรียนนั้นเป็นส่วนประกอบที่ให้เด็กนำไปถอดบทเรียนเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ต่อไป โดยอัตลักษณ์นักเรียน ใช้กระบวนการ PDCA และการมีส่วนร่วม

ภาพแห่งความสำเร็จ

เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวที่จะแต่งแต้มสีสันให้สวยงามอย่างไรก็ได้ตามขีดความสามารถของเด็กเองดังนั้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นไม่ใช่เรื่องยากถ้าครูเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และขีดความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาของเขา ในระยะ 3 ปี ของการพัฒนาคุณธรรมในโครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลางเป็นที่น่าพอใจที่นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อส่วนรวมดี มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีทักษะด้านการทำงาน รักการทำงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรงไม่เจ็บป่วย ขอบอกกำลังกายและมีความเป็นเลิศด้านกีฬา มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถน้อมนำการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนการสอน มีทักษะชีวิตด้วยวิถีพอเพียงและนักเรียนนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี เสียสละเวลา มีความรับผิดชอบ ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ได้

อัตลักษณ์โรงเรียนสภาพแวดล้อม รมรึ้นน่ายอยู่ นำศึกษาหาความรู้

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสะอาดร่มรื่น มีการพัฒนาอาคารสถานที่เพื่อให้เหมาะกับการเรียนรู้และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น ไร่ผาจันทร์หอม มอบต้นกล้าไม้นามาปลูกในโรงเรียน การดำเนินกิจกรรมโครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลางโดยเริ่มตั้งแต่ปี 2555 ถึง ปัจจุบัน(2558) ทิศทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและขยายเครือข่ายไปยังองค์กร และหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้สู่อาชีพบนพื้นฐานความพอเพียง เพื่อสร้างพื้นฐานสำคัญให้ครอบครัวสามารถประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อยังชีพซึ่งเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ ปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริโภคโดยเน้นในเรื่องความปลอดภัยจากสารเคมี รักและหวงแหน ชีวิตและสภาพแวดล้อม ฝึกให้เด็กทำปุ๋ยหมักชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี นำไปใช้ในครอบครัวและขยายสู่ชุมชน ทั้งนี้ผู้ปกครองให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำปุ๋ยหมักเพื่อนำไปใช้แทนปุ๋ยเคมี พืชผัก ผลไม้ที่ปลูกจะมีประโยชน์ต่อร่างกาย ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้างส่งผลดีต่อสุขภาพของชีวิต

ชุมชนให้ความสำคัญ มีส่วนร่วมในการพัฒนาและเห็นความสำคัญของโครงการมีการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ นักเรียนมีอาหารกินจากผลผลิตที่ปลูกเอง ที่เหลือก็นำไปขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทาง ในช่วงฤดูฝนเด็กนักเรียนจะเข้าป่าหาหน่อไม้มาขายในวันหยุด เด็กๆเหล่านี้ใช้ทักษะชีวิตที่พึงพาธรรมชาติ และด้วยความลำบากยากจนที่เด็กเลือกเกิดไม่ได้ ทำให้เขาอดทนและสู้ชีวิตเพื่อให้ครอบครัวสามารถอยู่รอดได้น้องๆที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ก็จะไม่อดอยาก คุณธรรมพื้นฐานในตัวเด็กๆเหล่านี้ที่ปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กคือความกตัญญูต่เวทิต่ ต่อบิดามารดา และผู้มีพระคุณและการช่วยเหลือกัน

ของครอบครัวซึ่งมีสมาชิกจำนวนมากเมื่อนำโครงการคุณธรรมมาใช้พัฒนาเด็กๆเหล่านี้ก็จะประสบผลสำเร็จเพราะต้นทุนเดิมเขามีอยู่แล้ว

“ความสุขของหนูคือการช่วยเหลือพ่อแม่ในวันหยุด เข้าป่าหาหน่อไม้มาขายแลกเงินเลี้ยงน้อง เลี้ยงครอบครัว” จากการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตามรายละเอียดของกิจกรรมกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งมีผลดำเนินการที่น่าประทับใจดังต่อไปนี้

- สร้างอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีอาสาสมัครจำนวน 150 คน คอยดูแลรักษาความสะอาด เก็บขยะ และให้ความรู้กับน้องและคนในชุมชน เรื่องการคัดแยกขยะ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนี้ทำให้ ชุมชนสะอาดขึ้น ปริมาณขยะน้อยลงชุมชนดูสะอาด สวยงาม น่าดู น่าอยู่มากยิ่งขึ้น และได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี รวมทั้งได้รับคำชื่นชมและความพึงพอใจในจิตอาสาที่ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ ซึ่งผลการดำเนินงานปลูกผักตามบ้านของนักเรียนได้รับความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมนี้จำนวนมาก โดยนักเรียนรับเมล็ดพันธุ์ผักแล้วนำไปปลูกที่บ้านในพื้นที่ของตนเอง ได้แก่ บริเวณริมรั้ว หลังบ้าน ข้างบ้าน หลังห้องน้ำ และทำแปลง ซึ่งผักที่ปลูกได้แก่ ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว มะเขือ ผักทอง ตะไคร้ กระเจี๊ยบ ผลที่ได้รับก็คือ นักเรียนมีผักปลอดสารพิษรับประทานเองในครอบครัว เป็นการประหยัดรายจ่าย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นยิ่งขึ้น และเป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และทำให้นักเรียนรู้จักการเอื้อเฟื้อแบ่งปัน มีน้ำใจกับผู้อื่น

- นักเรียนมีความภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในการทำ ความดี และขยายผลความดี โดย การสร้างเครือข่ายสร้างรอยยิ้มในชุมชนให้มากขึ้น พื้นที่ในการปลูกผักปลอดสารพิษ มีปริมาณมากขึ้นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับชุมชน เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรักการทำงาน ขยันหมั่นเพียร มีความอดทน อดออม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามคำสอนของพ่อ

ศรัทธาและความเชื่อมั่น คือบ่อเกิดแห่งการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่เข้าโครงการกองทุนการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิด เกิดการพัฒนาในทิศทางที่ดี เห็นคุณค่าและความสามารถของนักเรียน เชื่อใจ ไว้ใจ และมั่นใจ ในความคิดและการทำงานของเด็ก จึงเป็นที่มาของวลีเด็ดที่ว่า....เด็กคิด...เด็กทำ...เด็กนำเสนอ....ที่เราได้อินกันบ่อยๆจนชินหู

หลักธรรมในการพัฒนาคุณธรรม ของนักเรียนไปสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบน

ข้อมูลโดย นายกิตติพล สาสีผล
 เรียบเรียง โดย นายนิติพัฒน์ พัฒนะผล นายศรีชล ร้ายไพร

จุดเด่นขององค์กร

โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบน อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 2 ในปี พ.ศ. 2556

โครงการกองทุนการศึกษา เริ่มดำเนินงานสนองพระราชดำริ “ให้สถานศึกษาสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่สถานศึกษาในถิ่นทุรกันดาร ส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยการขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั้งโรงเรียน สอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ

ทำไมสนใจเป็นองค์กรคุณธรรม

ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะทำให้โรงเรียนเป็นต้นแบบการสร้างคนดีสู่สังคม จึงได้มีการจัดตั้งโครงการกองทุนการศึกษาเพื่อพระราชทานการศึกษาแก่เด็กทั่วไป และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีเป็นประธานโครงการกองทุนการศึกษาและ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการบริหารโครงการ ซึ่งโครงการนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ด้าน คือ

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนและปลูกฝังค่านิยมการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงอยู่ในคุณงามความดี
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กที่มีความประพฤติดี ให้ได้รับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาและประกอบอาชีพได้
- 3) ส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือโรงเรียนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือเร่งด่วน โดยสร้างความพร้อมด้านกายภาพให้แก่โรงเรียน สร้างจิตสำนึกให้

ครูรักนักเรียน ให้นักเรียนรักครู พร้อมทั้งพระราชทานชื่อโครงการนี้ว่า “โครงการกองทุนการศึกษา” โดยแนวทางการดำเนินการของโครงการเป็นลักษณะปิดทองหลังพระ

แรงบันดาลใจ

แรงบันดาลใจในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา โดยมีความมุ่งมั่นที่จะสนองพระราชประสงค์ในการส่งเสริมการสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสร้างคนดีให้บ้านเมือง เพื่อปลูกฝังอบรมบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรมให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน สามารถพึ่งตนเองได้ พัฒนาศักยภาพครูให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของอาชีพครู การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน และเป็นต้นแบบที่ติงามของนักเรียน พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน ส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เพื่อเป้าหมายการสร้างคนดีสู่สังคม

องค์ความรู้หรือต้นแบบที่ได้เรียนรู้

ก้าวแรกของของการขับเคลื่อนภารกิจโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในโครงการกองทุนการศึกษา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม ในโครงการกองทุนการศึกษา” ได้มีการกระตุ้นต่อมคิด และกระตุ้นจิตวิญญาณของความเป็นครู “พัฒนาครู ครูร่วมคิดร่วมทำ น้อมนำความสำเร็จ นิเทศติดตามผล” เพื่อให้เกิดครูต้นแบบ โดยการสื่อสารกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบ คิดเพื่อแก้ไขปัญหา คิดสร้างสรรค์ การสื่อสารเชิงลึกในองค์กร และเปิดโลกทัศน์ เติมเต็มความรู้ ประสบการณ์ใหม่ๆ

ศึกษาดูงานศึกษาดูงานตัวอย่างที่ดี เพื่อให้ครูเป็นกลไกสำคัญ ทำหน้าที่เพาะบ่มต้นกล้าเยาวชนคนคุณธรรม จริยธรรม ให้เติบโตงอกงาม แข็งแรงพร้อมกับภูมิคุ้มกัน ณ โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม อ.บางมูลนาก จังหวัดพิจิตร และการศึกษาดูงาน ณ มูลนิธิพุทธฉือจี้ ได้วัน

เป้าหมายการเปลี่ยนแปลงที่อยากเห็น

โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในโครงการกองทุนการศึกษา สนับสนุนให้มีการสร้างคุณธรรมความดี เพื่อ “คืนคนดีสู่ สังคม” และส่งเสริมให้เกิด “คุณธรรมทุกพื้นที่ ความดีทั้งโรงเรียน” โครงการงานคุณธรรม ที่เกิด จากการมองเห็นปัญหาร่วมกัน ของนักเรียน ครู และ

พร้อมใจกันในการแก้ปัญหา “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” แล้วนำปัญหาที่อยากแก้มาร่วมกันหาหนทางแก้ไขด้วยหลักคุณภาพ (Plan Do Check Action – PDCA.) และใช้ความดีมาสร้าง “ค่านิยม” ให้เป็น “อัตลักษณ์” เพื่อเป็นพลังผลักดันให้งานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยส่งเสริมให้ “เด็กคิด เด็กทำ เด็กนำเสนอ” จะเป็นการเตรียมพลเมืองให้รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความอดทน สามารถแก้ปัญหา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสร้างสรรค์ และจะนำสู่การเปลี่ยนแปลงของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบนได้กำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบนจำนวน 3 อัตลักษณ์ คือ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ

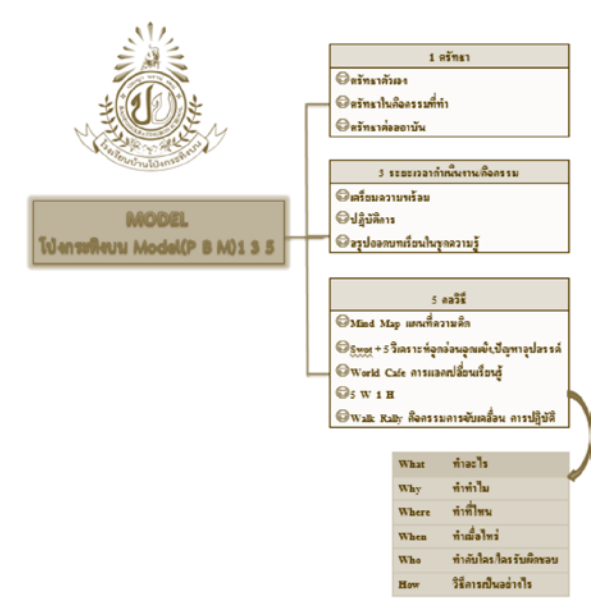
วิธีการปฏิบัติ/กระบวนการดำเนินการ

โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบนดำเนินงานโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม ในโครงการกองทุนการศึกษา โดยใช้หลักธรรมในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนไปสู่ความเป็นเลิศ ผ่านกระบวนการ “โป่งกระทิงบนโมเดล (P B M) 1 3 5”

P Philosophy คือ หลักธรรม

B Best คือ ความเป็นเลิศ

M Moral คือ คุณธรรม

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณธรรมตามอัตลักษณ์ 3 ด้านได้แก่ ความซื่อสัตย์ มีวินัย และมีความรับผิดชอบ โดยการดำเนินโดยใช้ โครงการคุณธรรม คือ โครงการคนดีศรีโป่งกระทิงบน MORALITY ทำดี 6 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมขบวนการตาสับปรด

วัตถุประสงค์

- ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้รู้จักรักษาความสะอาด
- สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนทิ้งขยะให้ลงถัง
- ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของขยะ

การดำเนินกิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 การประกวดแต่งคำขวัญ

วิธีการ คือ นักเรียนที่สนใจแต่งคำขวัญส่งเข้าประกวด

- กิจกรรมที่ 2 นางฟ้าให้ดาว

วิธีการ คือ นักเรียนทำกิจกรรมตามเขตที่ได้รับมอบหมายตามปกติ และทุกวันนักเรียนที่เป็นแกนนำจะเดินตรวจตามเขตพื้นที่ และจุดไหนที่สะอาดจุดนั้นจะได้ดาวไปวันละ 1 ดวง และในวันศุกร์ จะมีการมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่รับผิดชอบที่ได้ดาวมากที่สุด

- กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษา

วิธีการ คือพานักเรียนที่เป็นแกนนำไปดูเตาแยกขยะ ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโป่งกระทิงล่าง ซึ่งมี ถังขยะเปียก ขยะแห้งและ ถังรีไซเคิล ให้เด็กๆได้ดูเป็นแนวปฏิบัติ นักเรียนที่เป็นแกนนำ นำความรู้ที่ได้ มาเผยแพร่และปฏิบัติที่โรงเรียน

ผลการดำเนินกิจกรรม

- นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และรู้จักรักษาความสะอาดมากขึ้น
- นักเรียนมีจิตสำนึกในการทิ้งขยะให้ลงถังมากขึ้น
- นักเรียนเห็นคุณค่าของขยะมากขึ้น
- บริเวณตามพื้นตามถนนและทางเดินของโรงเรียนมีขยะน้อยลง

กิจกรรมเท่อย่างมีระเบียบ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย

- เพื่อให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
- ที่โรงเรียนกำหนด
- เพื่อลดค่านิยมการแต่งกายตามกระแสวัยรุ่น
- เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง

การดำเนินกิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 ประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์การแต่งกายที่ถูกต้อง

วิธีการ คือ ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ช่วงเวลาเช้าและพักกลางวัน ติดป้ายรณรงค์เชิญชวนให้นักเรียนแต่งกายให้ถูกต้อง นักเรียนแกนนำเข้าไปประชาสัมพันธ์ในห้องเรียนทุกห้อง

- กิจกรรมที่ 2 ประกวดการแต่งกาย

วิธีการ คือ จัดประกวดการแต่งกายของแต่ละระดับชั้น โดยครูประจำชั้นและนักเรียนแกนนำเป็นผู้สังเกตและบันทึกคะแนน มอบรางวัลเดือนละ 1 ครั้ง

- กิจกรรมที่ 3 รุ่งพื้นที่ทำดีเป็นตัวอย่าง

วิธีการ คือ นักเรียนแกนนำและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นพี่ใหญ่ที่สุดในโรงเรียน แต่งกายถูกต้องตามระเบียบเพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนรุ่นน้อง

ผลการดำเนินกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรม “เท่...อย่างมีระเบียบ” พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่แต่งกาย สะอาด เรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนเพิ่มขึ้น

กิจกรรม ด. เด็กปากหวาน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนพูดจาไพเราะ
- เพื่อสร้างสุขนิสัยการพูดที่ดี
- สร้างจิตสำนึกในการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

การดำเนินกิจกรรม

- การอ่านหนังสือเกี่ยวกับมารยาทไทย
- ประกวดมารยาทในรูปแบบต่างๆ

- การรำไทย
- นิทานคุณธรรม

กิจกรรมทั้งหมดแถวตรง

วัตถุประสงค์

- ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้รู้จักการเข้าแถวให้เป็นระเบียบ
- สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเข้าแถวตรง
- เสริมสร้างสังคมที่ดีให้กับนักเรียน

การดำเนินกิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 การประกวดแต่งคำขวัญ

วิธีการ คือ นักเรียนที่สนใจแต่งคำขวัญส่งเข้าประกวดเกี่ยวกับทั้งหมดแถวตรงโดยนำคำขวัญติดประชาสัมพันธ์ในบริเวณโรงเรียนเพื่อปลุกจิตสำนึกให้แก่ นักเรียนทุกคน

- กิจกรรมที่ 2 มาตรฐานวินัยแถวตอนลึก

วิธีการ คือ นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรมตามมาตรฐานวินัยแถวตอนลึกหน้าเสาธงทุกวัน

- กิจกรรมที่ 3 การเดินแถวเปลี่ยนวิชาเรียน

วิธีการ คือ นักเรียนทุกชั้นที่เดินแถวเปลี่ยนวิชาเรียนตามห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้ทุกคนเดินแถวอย่างเป็นระเบียบโดยมีหัวหน้าห้องเป็นผู้กำกับดูแล

- กิจกรรมที่ 4 การเข้าแถวรับบริการต่างๆ

วิธีการ คือ นักเรียนทุกคนต้องเข้าแถวเพื่อรับบริการต่างๆ เช่น รับประทานอาหาร ข้าวของ-ขนม เดินทางกลับบ้าน ส่งงานครู เข้าห้องน้ำ ขึ้นลงรถรับ-ส่งนักเรียน

ผลการดำเนินกิจกรรม

- นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และรู้จักการเข้าแถวให้เป็นระเบียบ
- นักเรียนมีจิตสำนึกในการเข้าแถวตรงมากขึ้น
- นักเรียนเห็นคุณค่าของการเข้าแถวมากขึ้น
- ทำให้โรงเรียนเป็นระเบียบ

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนพี่สอนน้อง

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่
- และรุ่นน้อง
- เพื่อให้รุ่นพี่ที่มีทักษะถ่ายทอดความรู้สู่รุ่นน้อง
- เพื่อให้รุ่นน้องนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและโรงเรียน
- เพื่อให้โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ผลการดำเนินกิจกรรม

- นักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่
- และรุ่นน้อง
- นักเรียนมีทักษะถ่ายทอดความรู้สู่รุ่นน้อง
- นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและโรงเรียน
- โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น

กิจกรรม บวร จิตอาสา

วัตถุประสงค์

- เพื่อปลุกฝังคุณธรรมให้นักเรียนเป็นคนดี มีจิตใจเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- เพื่อพัฒนาการเป็นผู้ให้ ในด้านการแบ่งปันสิ่งของและกำลังกาย
- เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและมีความสามัคคีในหมู่คณะ
- เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกการทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี

การดำเนินกิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 รักษาความสะอาด บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ให้น่าอยู่

วิธีการ คือ นักเรียนทำกิจกรรมตามเขตสีที่รับผิดชอบตามปกติ และทุกวันนักเรียนที่เป็นแกนนำจะเดินตรวจตามเขตพื้นที่ ทำป้ายคำขวัญณรงค์ บันทึกการทำความดี

- กิจกรรมที่ 2 ดูแลช่วยเหลือเด็กและคนชรา

วิธีการ คือ นักเรียนทำกิจกรรมดูแลช่วยเหลือเด็กและคนชราทุกวันพุธ นักเรียนจะ

ออกไปเยี่ยมเด็กและคนชราที่บ้าน และจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม

- กิจกรรมที่ 3 ช่วยงานชุมชน

วิธีการ คือ นักเรียนเป็นคนประสานความร่วมมือระหว่างสมาชิก ผู้นำชุมชน พระ
ภิกษุ

คอยให้ความร่วมมือ เมื่อมีกิจกรรมต่าง

- กิจกรรมที่ 4 จัดสำนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิธีการ คือ นักเรียนช่วยปลูกและรดน้ำต้นไม้ตามบริเวณรอบๆโรงเรียน พร้อมกับ
เขียนคำขวัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินกิจกรรม

- นักเรียนมีคุณธรรม เป็นคนดี มีจิตใจเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- นักเรียนสามารถพัฒนาการเป็นผู้ให้ ในด้านการแบ่งปันสิ่งของและกำลังกาย
- นักเรียนรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและมีความสามัคคีในหมู่คณะ
- นักเรียนมีการทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี

จากกระบวนการดังกล่าว โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบน ใช้โครงงานคุณธรรมเป็น
เครื่องมือในการขับเคลื่อนกิจกรรม เมื่อได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง จนกิจกรรมต่างๆ
เกิดความยั่งยืน จนกลายเป็นกิจกรรมตามวิถีชีวิตของนักเรียน ทางผู้บริหาร คณะครู และ
นักเรียน ได้กำหนดอัตลักษณ์ ของโรงเรียนเพิ่มขึ้นอีก 2 คุณธรรม คือ มีจิตสาธารณะ และ
อยู่อย่างพอเพียง

บทเรียนจากการดำเนินงาน

ปัจจัยความสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่ดี มีการบริหารจัดการที่ดี ยุติธรรม ซื่อตรง โปร่งใส
มุ่งมั่นในการทำงาน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา ไว้ใจ และเชื่อใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็น
แบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอมา

คณะครูมีความสามัคคี เสียสละ มีศรัทธาและความมุ่งมั่นเป็นที่ตั้งการเปลี่ยนแปลง
ความคิด การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู ร่วมคิด ร่วมทำ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับ
นักเรียน

นักเรียนเกิดความร่วมมือ และความมุ่งมั่นตั้งใจทั้งทางด้านการเรียน และทางด้านจิต
อาสา รวมทั้งยังเป็นแกนนำที่เข้มแข็งเพื่อความยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของโครงการกองทุน
การศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่อไป

การมีส่วนร่วมของพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ชุมชน ผู้ปกครองและชุมชน บุตรหลานที่ผู้
ปกครองได้ให้ความไว้วางใจกับทางโรงเรียนที่ส่งมาเรียนที่โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบน ได้
บุตรหลานที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม และเติบโตไปเป็นพลเมืองที่
ดีแก่ประเทศชาติต่อไป

ความร่วมมือระหว่างองค์กรภาคเครือข่ายต่าง ๆ ให้การสนับสนุนในการดำเนิน
โครงการ

ปัญหาอุปสรรค

ในการดำเนินในระยะแรกไม่เกิดผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนทำให้ผู้ปกครองไม่
ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเท่าที่ควร

สิ่งที่จะดำเนินงานต่อให้เกิดความยั่งยืน

การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมในโครงการกองทุนการศึกษาของโรงเรียน
บ้านโป่งกระทิงบน จากจุดเริ่มต้นของการดำเนินโครงการ ทางสถานศึกษาภายใต้ความร่วม
มือของ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และนักเรียน มีการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน ให้
มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ภายใต้อัตลักษณ์ที่ว่า มีความ
ซื่อสัตย์ มีวินัย และมีความรับผิดชอบในปีการศึกษา 2558 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู
และนักเรียน ได้เพิ่มอัตลักษณ์ของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการสร้างเยาวชน ภาย

ได้อัตลักษณ์ที่ว่า มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ สร้างจิตสาธารณะ และอยู่อย่างพอเพียง เพื่อช่วยกันสร้างคนดีให้กับบ้านเมือง สอดคล้องกับ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพียง โดยการนำคุณธรรมอัตลักษณ์ ทั้ง 5 คุณธรรมของโรงเรียน มาสอดแทรก และเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนได้ปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันให้เกิดความยั่งยืน เช่น กิจกรรม แปรรูปผลผลิตปลูกจิตความพอเพียง

วิทยาลัยคุณธรรม วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม อำเภोधำธาราม

ข้อมูลโดย นายชูศักดิ์ นายะสุนทรกุล
ผู้เขียน นายสันต์ นวมทองค์

จุดเด่นของวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม

วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม เป็นหนึ่งในโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 1 ซึ่งดำเนินงานตั้งแต่ปี 2555 ซึ่งเป็นโครงการในพระราชกระแสรับสั่งในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ซึ่งมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้จัดตั้งโครงการ “กองทุนการศึกษา” โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประธานองคมนตรี เป็นประธานโครงการกองทุนการศึกษา เพื่อพระราชทานการศึกษาแก่เด็กทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังค่านิยมการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงอยู่ในคุณงามความดี
2. ส่งเสริมและสนับสนุนเด็กที่มีความประพฤติดีแต่ยากจนให้ได้รับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ที่มีนายชูศักดิ์ นายะสุนทรกุล เป็นผู้อำนวยการ ได้สนองพระมหากรุณาธิคุณตั้งแต่ปี 2555 โดยดำเนินงานโครงการวิทยาลัยคุณธรรมจนเป็นต้นแบบพัฒนาบุคลากรตั้งแต่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ไปจนพ่อแม่ผู้ปกครองที่เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสังคม นักเรียน นักศึกษา มองไปทางไหนพบกับความเป็นระเบียบเรียบร้อย เคารพขนบอบ ซื่อสัตย์ รู้ประหยัดรับผิดชอบ รักษาสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย และมีจิตอาสาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น

บอกเล่า กว่าจะมาเป็นวันนี้ได้

วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2480 บนเนื้อที่ 8 ไร่เศษ บนพื้นที่ของวัดโชค อยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองด้านทิศตะวันออกของอำเภोधำธาราม เขตเทศบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 จนถึงปี พ.ศ. 2511 และได้ย้ายมาจากวัดโชค มาตั้งที่ธรณีสงฆ์วัดราง ชื่อวัด “โรงม้า” หมู่ 3 ตำบลบ้านฆ้อง อำเภोधำธาราม

ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2511 มาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 56/1 หมู่ 3 ถนนเพชรเกษม (สายเก่า) ตำบลบ้านฆ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70120 เบอร์โทรศัพท์ 032-231311 เบอร์โทรสาร 032-232628 มีพื้นที่ทั้งหมด 35 ไร่ 7 งาน 79 โดยลำดับการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษา ตามสภาพการณ์

พ.ศ. 2480 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศก่อตั้งโรงเรียนช่างทอผ้า เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพตามนโยบายของรัฐบาลสมัยนั้น

พ.ศ. 2481 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนจาก “โรงเรียนประถมช่างทอผ้าโพธาราม” เป็น “โรงเรียนประถมช่างทอผ้าธรรมเสนานี” เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ท่านเจ้าคุณธรรมเสนานี เจ้าคณะจังหวัดราชบุรี และเจ้าอาวาสวัดโชคซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียน

พ.ศ. 2483 เปลี่ยนชื่อจาก “โรงเรียนประถมช่างทอผ้าธรรมเสนานี” เป็น “โรงเรียนช่างทอผ้าตัวนภูษาอุทิศ” เพื่อเป็นเกียรติแก่ นายเทศ นางผ่อง ตัวนภูษา ที่สร้างอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น 4 ห้องเรียน ให้ 1 หลัง

พ.ศ. 2493 เปลี่ยนชื่อจาก “โรงเรียนช่างทอผ้าตัวนภูษาอุทิศ” เป็น “โรงเรียนช่างทอผ้าโพธาราม”

ตามระเบียบของกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการเรียกชื่อสถานศึกษา โดยใช้ชื่อจังหวัดหรืออำเภอแทน เปิดสอนหลักสูตรมัธยมอาชีวศึกษาตอนต้น และมีมัธยมอาชีวศึกษาตอนปลาย แผนกช่างทอผ้า

พ.ศ. 2504 เปิดสอนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพแผนกช่างทอผ้า

พ.ศ. 2511 ย้ายโรงเรียนมาตั้งที่ธรณีสงฆ์วัดรางชื่อ “วัดโรงม้า” หมู่ 3 ตำบลบ้านฆ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เนื่องจากสถานที่เดิมคับแคบ

พ.ศ. 2512 งดรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พ.ศ. 2518 เปลี่ยนชื่อจาก “โรงเรียนช่างทอผ้าโพธาราม” เป็น “โรงเรียนเทคนิคอุตสาหกรรมสิ่งทอ”

เพื่อให้สอดคล้องตามความหมายของ ธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอ

พ.ศ. 2519 เปลี่ยนชื่อจาก “โรงเรียนเทคนิคอุตสาหกรรมสิ่งทอ” เป็น “วิทยาลัยอาชีวศึกษาราชบุรี เขต 2” ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้รวมโรงเรียนเทคนิคราชบุรี กับโรงเรียนเทคนิคอุตสาหกรรมสิ่งทอ

พ.ศ. 2522 เปลี่ยนชื่อจาก “วิทยาลัยอาชีวศึกษาราชบุรี เขต 2” เป็น “วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม” เพื่อสะดวกแก่การบริหารสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2523 เปลี่ยนชื่อจาก “วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม” เป็น “วิทยาลัยโพธาราม” ตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอนที่ไม่เหมือนสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเกี่ยวกับเรื่องผ้า และย้ายสังกัดไปขึ้นกับกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

พ.ศ. 2528 เปลี่ยนชื่อจาก “วิทยาลัยโพธาราม” เป็น “วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม” ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ และโอนย้ายสังกัดไปขึ้นกับ กองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา

ปัจจุบัน “วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม” สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการภายใต้ปรัชญา ฝีมือดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำเทคโนโลยี อัตลักษณ์ของวิทยาลัยคือ วินัย พอเพียง จิตอาสา เอกลักษณ์ มุ่งมั่นพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน เพื่อบริการสู่ชุมชน วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ได้มอบวิสัยทัศน์ และพันธกิจมาดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ จัดการอาชีวศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ ได้แก่ พัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บริการวิชาชีพสู่ชุมชน พัฒนานวัตกรรมและการวิจัย เสริมสร้างภาวะผู้นำและการจัดการ จัดระบบประกันคุณภาพภายใน

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

เยาวชนในพื้นที่แห่งนี้ที่อยู่ในจุดที่มีความเสี่ยงยาเสพติด มีการทะเลาะวิวาท และประสบปัญหาท้องไม่พร้อม คณะครูจึงมีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหเหล่านี้ให้ลดน้อยลง จึงได้ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร ที่เป็นต้นแบบโรงเรียนคุณธรรม เพื่อนำมาปรับใช้กับทางวิทยาลัย เพื่อสร้างคุณธรรมให้แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม

กระบวนการพัฒนา (ขั้นตอน/วิธีการ/กลไก)

การดำเนินโครงการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ตระหนัก ผู้บริหาร ครู นักศึกษา ศึกษาดูงาน อบรม และรายงานความก้าวหน้า

- คณะครู ศึกษาดูงานโรงเรียนคุณธรรม ณ โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร
- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูและบุคลากรของวิทยาลัย
- นักเรียนแกนนำเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการผู้นำนักเรียน นักศึกษา จิตอาสา

ขั้นที่ 2 เรียนรู้ ผู้บริหาร ครู นักศึกษา ร่วมคิดอัตลักษณ์ วินัย พอเพียง จิตอาสา

- ปฏิบัติ 5 อ่อน : มืออ่อน ปากอ่อน กายอ่อน หัวอ่อน ใจอ่อน
- กลยุทธ์ 3 ท : ทิมहु ทิมตา ทิมใจ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ คัดบวก ให้แรงเสริมทางบวก

- นักเรียน คิด ทำ นำเสนอโครงการ ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ
- วินัย : นักเรียนมีสัมมาคารวะ แต่งกายถูกระเบียบ ไม่ทะเลาะวิวาท
- พอเพียง : ของหายได้กิน ไม่ลักขโมย ประหยัดอดออม
- จิตอาสา : เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือโดยสมัครใจไม่หวังผลตอบแทน

ขั้นที่ 4 ประเมินผล จากตัวบ่งชี้ตามอัตลักษณ์

- ด้านวินัย : มีสัมมาคารวะ ไม่ทะเลาะวิวาท แต่งกายถูกระเบียบ ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง
- ด้านพอเพียง : ไม่ลักขโมย ประหยัดอดออม ใช้ทรัพยากรของวิทยาลัยอย่างประหยัด
- ด้านจิตอาสา : เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม

1. ด้านกระบวนการร่วมมือของครูและนักเรียน
 - นักเรียน นักศึกษาให้ความร่วมมือกับครูในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมและพัฒนาวิทยาลัยมากขึ้น
 - นักเรียน นักศึกษา ให้ความร่วมมือในการสร้างชื่อเสียงให้ทางวิทยาลัยมากขึ้น เช่น ทำโครงการทำผ้าไหมต้านภัยหนาว
 - ครูและนักเรียนแกนนำคุณธรรม ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมให้กับทุกคนในวิทยาลัย ทำให้เกิดอัตลักษณ์ที่ว่า “วินัย พอเพียง จิตอาสา”

2. ด้านภูมิทัศน์ของวิทยาลัย

- มีป้าย รณรงค์ด้านคุณธรรมความดีในทุกพื้นที่ของวิทยาลัย เช่น ป้ายคุณธรรมทุกพื้นที่ ความดีทั้งวิทยาลัยฯ ป้ายอัตลักษณ์ “มีวินัย พอเพียง จิตอาสา” ป้ายแสดงพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ติดไว้ทุกพื้นที่ของวิทยาลัย เป็นต้น
- มีการปรับปรุงอาคารเรียน ทาสีสวยงาม และสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยที่ร่มรื่นทันสมัย น่าอยู่ น่าดู น่าเรียน และน่าทำงาน

3. การดำเนินงานวิทยาลัยต้นแบบคุณธรรมจริยธรรม โดยมีเป้าหมายให้นักเรียน

นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบ อ่อนน้อมถ่อมตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการประหยัด อดออม รักษาทรัพยากรของสถานศึกษา เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน มีสัมมาคารวะ ไม่ทะเลาะวิวาท แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง และไม่ลักขโมย ผ่านการดำเนินโครงการจิตอาสาต่าง ๆ เช่น โครงการจิตอาสาซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าสู่ชุมชน โครงการติดตั้งและเดินไฟฟ้าที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฯ โครงการอิเล็กทรอนิกส์การณีกอโลสไฟพระวิษณุ โครงการจิตอาสาขยะลงหลุม โครงการบำรุงรักษารถจักรยานยนต์ โครงการสิ่งทออาสาพัฒนาความสะอาด เป็นต้น

จากการดำเนินงานพบว่า เกิดผลการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียน นักศึกษามีสัมมาคารวะ แต่งกายถูกระเบียบ มีน้ำใจ มีจิตอาสา และมีระเบียบวินัย สอดคล้องกับอัตลักษณ์คุณธรรม “วินัย พอเพียง จิตอาสา” นอกจากนั้น วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการพัฒนาคุณธรรมให้กับสถานศึกษาต่างๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด มีสถานศึกษาและองค์กรต่างๆ นำบุคลากรในสังกัดศึกษาดูงานที่วิทยาลัยเป็นจำนวนมาก และครูแกนนำคุณธรรมได้เป็นวิทยากรที่เลี้ยงให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่สนใจการดำเนินงานด้านคุณธรรม เช่น โรงพยาบาลบ้านโป่ง และหน่วยงานคุณธรรมต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี เป็นต้น

บทเรียนที่ได้รับ

วิทยาลัยเทคนิคโพธารามได้พยายามที่จะผลิติดูแลการได้ตรงตามอัตลักษณ์ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งจะทำให้ นักเรียน นักศึกษามีคุณลักษณะเฉพาะตัว คือ มีวินัย มีความพอเพียง และมีจิตอาสา ที่แท้จริง วิทยาลัยเทคนิค โพธารามได้พยายามและลงมือปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของ

สถานศึกษา ที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับองค์ความรู้ และประสบการณ์ จากสถานศึกษาแห่งนี้ไปอย่างมีคุณภาพ และมีคุณธรรม เข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม

ข้อเสนอ ต่อการขยายผลในอนาคต

วิทยาลัยเทคนิคโพธารามมุ่งมั่นที่จะทำให้ความเป็น “วิทยาลัยคุณธรรม” มีความอย่างยั่งยืน ไม่ใช่เพียงหน้าที่ของ ใครคนใดคนหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของทุกคนที่อยู่ในรั้วของวิทยาลัย การสร้างองค์ความรู้ ย่อมทำให้เกิดความตระหนัก และเกิดการปฏิบัติเป็นรูปธรรม วิทยาลัยจึงต้องดำเนินการอบรมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจแก่คณะผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน นักศึกษาที่เข้ามาใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างได้อย่างเหมาะสม

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”
บ้านเหล่ามะละกอ ตำบลทุ่งหลวง อำเภopakทอง จังหวัดราชบุรี

เรื่องและภาพ โดยนายอุบล แซ่ม้อย
หัวหน้าศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านเหล่ามะละกอ

บ้านเหล่ามะละกอ หมู่ที่ 15 ตำบลทุ่งหลวง อำเภopakทอง จังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการ นำศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน จากหมู่บ้านที่มีปัญหาความยากจน คราวเรือนมีหนี้สินทั้งในและนอกระบบ รวมกันมากกว่า 30 ล้านบาท พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปด้วยศาสตร์พระราชา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจนได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” รับโลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ.2549 เป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านกลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านเหล่ามะละกอ เป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในชุมชน ผู้ที่สนใจทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด เป็นสถานที่อบรมเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถานที่อบรมลูกค้า ธ.ก.ส. เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของผู้ที่สนใจ รายบุคคล ครอบครัว หมู่คณะ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน และสื่อทีวีได้นำผลงานของบ้านเหล่ามะละกอออกเผยแพร่จำนวนหลายรายการ เช่น รอยยิ้มของแผ่นดิน หมู่บ้านฐานไต คนไทยหัวใจเกษตร เกษตรอินทรีย์ชี้ช่องรวย ตะวันรุ่ง เกษตรฮอทนิวส์ เป็นต้น

ก่อนจะเป็นวันนี้

บ้านเหล่านะละกอแยกมาจากบ้านหนองวัวคำ หมู่ที่ 11 ตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เมื่อปี พ.ศ.2542 ครั้วเรือน 142 ครั้วเรือน ประชากรชาย หญิง รวม 620 คน จากการศึกษาสภาพชุมชน พบว่าครั้วเรือน 149 ครั้วเรือน จากการสำรวจ จปฐ. (ความจำเป็นพื้นฐาน) ของกระทรวงมหาดไทย มีครั้วเรือนต่ำกว่าเกณฑ์ 52 ครั้วเรือน มีปัญหาหนี้สินมากกว่า 30 ล้านบาท ซึ่งเป็นปัญหาของชุมชน ความแตกแยกของครอบครัว เนื่องจากอาชีพเกษตรกรรมใช้ปุ๋ยเคมี ยาเคมีตามกระแสการโฆษณาชวนเชื่อของร้านค้า การทำเกษตรมีต้นทุนสูงและการดำรงชีวิตที่ฟุ่มเฟือย ทำให้รายได้ไม่พอกับรายจ่าย การทำเกษตรไม่ได้ผล จึงออกไปทำงานต่างจังหวัดในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร ออกบ้านเช้ามีดกลับมีดค่ำ ครอบครัวไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่มีเวลาดูแลลูกหลานทำให้ลูกหลานขาดเรียน มั่วสุม ดิตยาเสพติด เกิดปัญหาหย่าร้าง คนในชุมชน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน ขาดความรักความสามัคคีกัน อันเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชน จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาพบว่าสาเหตุของปัญหาเกิดจาก

1. ครั้วเรือนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปตามกระแสวัตถุนิยม รวมทั้งค่านิยมในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่ง งานศพ ฯลฯ ที่จัดงานแข่งขันกันมีการใช้จ่ายจำนวนมาก
2. ครั้วเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ปลูกผัก ที่ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีจำนวนมาก ทำให้ดินเสียเสื่อมสภาพ ระบบนิเวศน์เสีย มีต้นทุนสูง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอ ต้องกู้เงินมาลงทุน เป็นหนี้ต่อเนื่อง
3. ชุมชนไม่มีแหล่งเงินของตนเอง ครั้วเรือนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ สปก. ไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อนำไปเป็นหลักฐานกู้เงินในระบบกับธนาคารได้ ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ซึ่งมีดอกเบี้ยแพง
4. คนในครอบครัวต้องแยกกันทำงาน บางคนต้องไปทำงานต่างจังหวัด ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น แยกแยก ลูกหลานไม่สนใจเรียน มั่วสุม บางคนดิตยาเสพติด
5. คนในชุมชนไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมทางศาสนา ทำให้คนในชุมชนขาดความรักความสามัคคีกัน

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

ผู้นำชุมชนได้ประชุมปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ

1. การปรับแนวคิดในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีการประหยัด พึ่งพาตนเอง ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน และงานประเพณีต่าง ๆ
2. การทำเกษตรที่ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี กลับมาใช้วัตถุดิบธรรมชาติ
3. สร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน รวมทั้งฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชุมชน
4. แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

กระบวนการพัฒนาของชุมชน

จากกระแสเกิดวิกฤตเศรษฐกิจฟองสบู่แตก ในปี พ.ศ. 2540 ทำให้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มีผู้นำมาประยุกต์ใช้ในตนเอง ครอบครัว ชุมชน จนเป็นตัวอย่างในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐได้นำออกเผยแพร่ทั้งเป็นเอกสาร ทีวี การประชุมอบรมสัมมนา ทำให้ผู้นำชุมชนบ้านเหล่านะละกอมีความเชื่อมั่นศรัทธาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาแก้ปัญหาของชุมชน โดยได้เริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ ดังนี้

1. ปรับแนวคิดของคนในชุมชน โดยการชี้แจงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประชุมประชาคมประจำเดือน
2. นำผู้ที่สนใจไปศึกษาดูงานชุมชนที่ประสบความสำเร็จทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดเพื่อนำมาใช้ในชีวิตของตนเอง และเผยแพร่ให้กับญาติพี่น้อง เพื่อน
3. ผู้นำดำเนินการในการดำเนินชีวิตเป็นตัวอย่าง เช่น การลดรายจ่ายในครั้วเรือน การปลูกพืชผักกินเอง การลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย การทำบัญชีครั้วเรือน
4. การลด ละ เลิก การทำเกษตรเคมี โดยชี้แจงให้เห็นโทษของการใช้สารเคมี เช่น ดินเสื่อมสภาพ ระบบนิเวศน์เสีย ค่าใช้จ่ายสูง ร่างกายเจ็บป่วยจากการรับสารเคมี การให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลปากท่อมาเจาะเลือดนำผลไปตรวจพบว่า เกษตรกรร้อยละ 90 ที่มาตรวจเลือดมีสารตกค้างในเม็ดเลือดสูง ทำให้เกษตรกรเกิดความกลัวและร่วมมือในการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี กลับมาใช้วัสดุตามธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ฮอร์โมนไข่ จุลินทรีย์ท้องถิ่น น้ำส้มควันไม้ สมุนไพรไล่แมลง ฯลฯ

5. แก้ปัญหาแหล่งเงินทุน โดยจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการให้สมาชิกออมเงิน เดือนละ 50 – 200 บาท เชิญชวนผู้ที่มีเงินมาเป็นสมาชิกฝากเงิน เพื่อให้ผู้ที่เดือดร้อนกู้เงิน ไปชำระหนี้ ทุนในการประกอบอาชีพ การศึกษาของลูกหลาน ฯลฯ

6. การแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ได้จัดการดูแลตนเองออกเป็นคุ้มบ้าน จำนวน 12 คุ้ม มีคณะกรรมการคุ้ม เพื่อดูแลแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครัวเรือนสมาชิกเป็นเบื้องต้น นำปัญหาที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้นำเสนอที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา

7. แก้ปัญหายาเสพติดของชุมชน โดยคณะกรรมการประจำคุ้มบ้าน และร่วมกับ ปปส. ภาค 7 ดำเนินกิจกรรม 9 ขั้นตอนในการแก้ปัญหาของชุมชน การจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อดูแลเรื่องยาเสพติด

8. ส่งเสริมดูแลสุขภาพของคนในชุมชนให้มีร่างกายแข็งแรงตามวัย มีสุขภาพจิตดี มีสัมมาชีพ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ครอบครัวยุติธรรม โดยร่วมกิจกรรมกับตำบลสุขภาวะ

9. พื้นพระบดินแดนของชุมชน โดยจัดตั้งธนาคารต้นไม้ส่งเสริมให้ครัวเรือนปลูกต้นไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่างตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในพื้นที่ของตนเอง และพื้นที่สาธารณะของชุมชน เพื่อปลูกจิตสำนึกให้รักต้นไม้ ดูแลรักษาต้นไม้และเป็นการออมเงินไว้กับต้นไม้

10. ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน การรณรงค์ให้คนเข้าวัด ฟังธรรม ร่วมกิจกรรมทางศาสนา การจัดงานประเพณี “เยาวชนสานสายใยผู้สูงวัย” ในเทศกาลวันสงกรานต์ มีการมอบสิ่งของให้ผู้สูงอายุ การรดน้ำขอพรกับผู้สูงอายุเป็นงานประเพณีประจำปี

11. ส่งเสริมให้คนในชุมชนเป็นพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย

1) การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2) การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎหมาย

3) มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และประเทศชาติ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ ปี 2543 อย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับขั้น จากเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐานให้บุคคล ครัวเรือน มีการดำรงชีวิตแบบประหยัดพึ่งพาตนเอง มีการออม การดูแลรักษาสุขภาพ การประกอบสัมมาชีพด้วยความเพียร การนำความรู้มาพัฒนาอาชีพ การทำอาชีพเสริม การใช้

สิทธิการทำหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะ การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน เช่น กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านเหล่ามะละกอ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจ กลุ่มเลี้ยงสุกร กลุ่มเลี้ยงโคอินทรีย์ ธนาคารต้นไม้ การจัดตั้ง ศูนย์ระงับข้อพิพาทของชุมชน ฯลฯ ส่งผลให้การแก้ปัญหาและการพัฒนาชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่

1. ครัวเรือนมีการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง มีรายได้จากการประกอบสัมมาชีพเพียงพอ มีเงินเหลือออม มีสุขภาพอนามัยที่ดี ครอบครัวยุติธรรม ลูกหลานได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่ผู้ปกครอง ปัญหาหย่าร้างหมดไป ไม่มีการขายแรงงานต่างจังหวัด มีการพัฒนาอาชีพ การทำอาชีพเสริม

2. มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรักความสามัคคีร่วมกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น การพัฒนาในวันสำคัญต่าง ๆ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาวัดสิ่งสาธารณะต่าง ๆ

3. การระงับข้อพิพาทต่าง ๆ ของคนในชุมชน โดยศูนย์ระงับข้อพิพาทของชุมชนได้ระงับ ข้อพิพาทต่าง ๆ ก่อนการแจ้งความกับตำรวจ ทำให้คนในชุมชนมีความเข้าใจกัน และสามัคคีกัน

4. ชุมชนมีแหล่งเงินของตนเอง มีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีสมาชิกจำนวน 726 คน มีเงินออมในปัจจุบัน 10 ล้านบาท มีเงินสวัสดิการ 1 ล้านบาท เป็นแหล่งเงินให้สมาชิกได้กู้เงินไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครัวเรือน แก้ปัญหาการไปกู้เงินนอกระบบซึ่งมีดอกเบี้ยแพง มีเงินสวัสดิการให้กับสมาชิกเกิดได้ 500 บาท ป่วยนอนโรงพยาบาลคืนละ 300 บาท ไม่เกิน 15 คืน ตายได้ 5,000 บาท จัดซื้อที่ดินสร้าง ที่พักอาศัย จำนวน 40 ไร่ ผู้เดือดร้อน 40 ราย ผ่อนค่าที่ดิน เดือนละไม่เกิน 1,000 บาท การส่งเสริมอาชีพ การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงโคขุน

5. สภาพแวดล้อมระบบนิเวศของชุมชนดีขึ้น จากโครงการธนาคารต้นไม้ มีสมาชิก 70 ครัวเรือน มีต้นไม้ขึ้นทะเบียน 3 หมื่นกว่าต้น ทำให้คนในชุมชนรักต้นไม้ ช่วยกันดูแลรักษาต้นไม้ ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าหมดไป สภาพแวดล้อมของชุมชนร่มรื่น ป่าไม้เป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดภาวะโลกร้อน และต้นไม้เป็นแหล่งเงินออมของครัวเรือน มีไม้ใช้สอยในอนาคด

6. ชุมชนมีการพัฒนาตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ถึงขั้นก้าวหน้ามีการเชื่อมโยงกลุ่มต่าง ๆ องค์กรภาครัฐ เอกชน มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเครื่องหนึ่งเป็นสินค้า โอท็อป ของอำเภอปากท่อ

ความภูมิใจความสำเร็จของชุมชน

- บ้านเหล่านะลอกได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรายบุคคล และของชุมชน เช่น
1. รางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข” จากกระทรวงมหาดไทย รับโล่จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ปี 2549
 2. กองทุนแม่ของแผ่นดินที่ประสบผลสำเร็จ ในการบริหารจัดการดีเด่น ปี 2550
 3. กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านเหล่านะลอก ได้รับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านปี 2550 นายอุบล แซ่ม้อย ได้รับการแต่งตั้งเป็นปราชญ์ชาวบ้าน หัวหน้าศูนย์ฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปี 2552 ได้รับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนต้นแบบของ ธ.ก.ส. เป็นสถานที่ให้การอบรมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับหน่วยงานต่าง ๆ และเป็นสถานที่ศึกษาดูงานตั้งแต่ ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน
 4. ได้รับรางวัลหมู่บ้านสังคมแห่งการเรียนรู้ต้นแบบ รุ่นที่ 2 ปี 2552 จากสภาการศึกษาแห่งชาติ
 5. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดราชบุรี ปี 2550
 6. แผนชุมชนได้รับการรับรองจากจังหวัดราชบุรี เป็นแผนชุมชนดีเด่น ปี 2552
 7. คณะกรรมการหมู่บ้านดีเด่นของอำเภอปากท่อ ปี 2555
 8. กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ได้รับรางวัลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตดีเด่นจังหวัดราชบุรี ปี 2554 และได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนจังหวัดราชบุรีไปจัดนิทรรศการที่เมืองทองธานี ปี 2559
 9. กกต.จังหวัดราชบุรีให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบไม่ขายเสียง ปี 2560
 10. นายสมยศ องอาจ ได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านดีเด่น (แหวนทองคำ) ปี 2549
 11. นายอุบล แซ่ม้อย ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นปราชญ์ชาวบ้าน หัวหน้าศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และปราชญ์เกษตรกรของจังหวัดราชบุรี ปี 2553
 12. นายส่วน ปานกลัด อสม.ดีเด่นจังหวัดราชบุรี ปี 2559
 13. นายศิริ ถิฐิตินันท์ รางวัลผู้ดูแลป่าใช้ประโยชน์จากป่าดีเด่นของภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ของกรมป่าไม้ ปี 2559

14. นายนที ลอยลม อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดีเด่น ของกระทรวงยุติธรรม ปี 2558
15. นางจันทร์เพ็ญ ปานสังข์ ครอบครัวสมาชิกดีเด่น ของจังหวัดราชบุรี ปี 2560
16. นายอุบล แซ่ม้อย นายนที ลอยลม นายสำรวย สรรเสริฐ ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทของอำเภอปากท่อ

บทเรียนที่ได้

จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์ของพระราชามาเป็นแนวทางของการพัฒนา จะต้องสร้างความเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้คนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะคุณลักษณะสำคัญของ “ความพอเพียง” คือ “พอดีกับตัวเรา พอดีกับฐานะและกำลังของเรา” เช่น การทำอะไรก็ต้องพอดี จะกินก็ต้องพอดี ตัดเสื้อผ้า ซื้อเสื้อผ้าก็ต้องพอดี คือ พอดีกับตัวเรา อธิบายเป็นวิชาการ เศรษฐกิจพอเพียง คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ซึ่งจำดำเนินการได้ต้องมีเงื่อนไขสำคัญ คือ “ความรู้” และ “คุณธรรม” ความรู้ “สัปปุริสธรรม” คือรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักประชุมชน รู้จักบุคคล คุณธรรม การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี เมตตา กรุณา และการมีจิตสาธารณะ

เมื่อสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนแล้ว ผู้นำต้องทำเป็นตัวอย่าง ไม่ใช่เพียงแค่บอกแค่สอน เริ่มพัฒนาตั้งแต่ระดับบุคคล คราวเรือนให้พึ่งพาตนเองได้ แล้วจึงขยายจัดตั้งกลุ่มพึ่งพากันจนถึงเชื่อมโยงกับภายนอกแบบค่อยเป็นค่อยไปไม่ใจร้อน บ้านเหล่านะลอกใช้เวลาตั้งแต่ปี 2543 ถึงปี 2549 เป็นเวลา 6 ปี จึงได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เย็นเป็นสุข และพัฒนาต่อเนื่องมาจนประสบผลสำเร็จในปัจจุบัน ด้วยการพัฒนาบนฐานของความรู้คู่กับคุณธรรม

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

ในปัจจุบันการพัฒนาประเทศไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิต ยากจนมีหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยเฉพาะเกษตรกรและแรงงานในภาคอุตสาหกรรม จำเป็นที่จะต้องนำศาสตร์พระราชา แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างจริงจังทั้งระดับครัวเรือน ชุมชน และการพัฒนาประเทศ ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่แผนที่ 9

จนถึงปัจจุบันแผนที่ 12 แต่การดำเนินการยังไม่จริงจัง ควรที่ภาครัฐจะได้ดำเนินการฝึกอบรมให้กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับให้มีความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์ของพระราชาด้านต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง สามารถนำไปปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้กับประชาชน การให้ความรู้และการปฏิบัติขยายผลให้กับประชาชน ชุมชน ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความพออยู่ พอกิน การรวมกลุ่มในการช่วยเหลือกัน การเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ ให้ครอบคลุมชุมชนทั่วประเทศ ก็จะเป็นการแก้ปัญหาวิกฤติของประเทศ ประเทศชาติก็จะมั่นคง มั่งคั่งในที่สุด

“สังคมไม่ทอดทิ้งกัน”

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักเมือง จังหวัดราชบุรี

เรียบเรียงโดย นายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง นายกเทศมนตรีตำบลหลักเมือง
ข้อมูลโดย พ.อ.วิง ม่วงนวล และนางประจวบ ฤทธิ์แดง ประธานชมรมผู้สูงอายุ

จุดเด่นขององค์กร

ชมรมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหลักเมือง ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ ชมรมผู้สูงอายุตำบลพงสวาย ซึ่งเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ มีเป้าหมายเพื่อจัดการกับสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุในพื้นที่ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ โดยมีแกนนำกลุ่มหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมดูแลผู้สูงอายุทั้งทางร่างกาย และจิตใจด้วยแนวความคิดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน เช่น สร้างแนวความคิดการดูแลสุขภาพสร้างดี กว่าซ่อมการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้ สร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ และประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ท้องถิ่น ท้องที่ หนุนเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุ เกิดเป็นเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม

นอกจากนั้น การดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการชมรม มีระเบียบข้อบังคับชมรมมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องโดยมีการประชุมและทำกิจกรรมทุกเดือน จึงเป็นชมรมที่มีความเข้มแข็งมีการดำเนินงานแบบเครือข่าย ปัจจุบันชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ เป็นสมาชิกของ สาขาสมาคมฯอำเภอเมือง และสมาคมผู้สูงอายุจังหวัดราชบุรี ภารกิจดำเนินการคือ

1. เป็นศูนย์กลางพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ
2. ส่งเสริมและสร้างความสามัคคีให้กับสมาชิกผู้สูงอายุ
3. ร่วมมือและประสานงานกับภาครัฐภาคเอกชนจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
4. ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ ตาม พรบ. ผู้สูงอายุ 2546
5. บริหารจัดการเงินสวัสดิการสมาคมผู้สูงอายุและคลังปัญญาจังหวัดราชบุรี
6. สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ

7. ช่วยเหลือผู้สูงอายุผู้ด้อยโอกาส
8. จัดให้มีสวัสดิการให้กับสมาชิก
9. ส่งเสริมการออกกำลังกาย
10. อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
11. นำความรู้ความสามารถของผู้สูงอายุมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
12. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ซึ่งกิจกรรมที่ชมรมผู้สูงอายุดำเนินการอยู่นั้นเป็นการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน คือ ความสามัคคี และความมีน้ำใจ

กว่าจะเป็นวันนี้

ชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ

เนื่องจากนายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง ได้เล็งเห็นถึงสภาพสังคมผู้สูงอายุของตำบลโคกหม้อ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ท้อด้อยอยู่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ พบว่าผู้สูงอายุเป็นจำนวนมากขาดการดูแลเอาใจใส่ ถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง โดยบุตรหลานที่อยู่วัยทำงาน ต้องดิ้นรนออกไปทำงานนอกพื้นที่ เพราะสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันเกิดการชะลอตัว ค่าครองชีพสูง รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้บุตรหลานไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ บางรายผู้สูงอายุถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง ด้วยเงินเบี้ยยังชีพเท่านั้น ผู้สูงอายุหลายรายประสบปัญหา ด้านสุขภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง บางรายเป็นผู้ป่วยติดเตียง ส่งผลต่อสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ แต่ในทางกลับกัน ผู้สูงอายุก็เป็นบุคคลที่มีคุณค่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ บางคนเป็นปราชญ์ชาวบ้าน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ และสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมได้ในปี 2543 นายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง จึงได้ชักชวนผู้สูงอายุในตำบลโคกหม้อมาพูดคุยปรึกษาหารือ และรวมตัวกันแต่งตั้งคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ มีการคัดเลือกประธานชมรม จนเกิดเป็นชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ มีนายมนัส ทิพย์เนตร เป็นประธานชมรมคนแรก มีสมาชิกเริ่มต้น 60 คน มีการนัดประชุมกันทุกวันที่ 5 ของเดือน ต่อมาปี 2545 นายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง ได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานคนใหม่ มีนโยบายที่จะหางบประมาณมาสนับสนุนกิจกรรมผู้สูงอายุ โดยทำหนังสือขอรับการสนับสนุน จาก ส.ส.มานิต นพอมรบดี ส.จ.สมคิด อโศก สุกุล พันเอกถวิล ศรีหนูสุด

ปี 2549 นายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกสมาคมผู้สูงอายุและคลังปัญญาจังหวัดราชบุรี มีแนวคิดที่จะส่งเสริมการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุให้เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีการประชุมสัญจรไปตามอำเภอต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับชมรมผู้สูงอายุอื่นๆ ภายนอกตำบลและอำเภอ มีการคัดเลือกตัวแทนผู้สูงอายุโคกหม้อ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การแข่งขันกีฬาเปตองผู้สูงอายุ การนำคณะกรรมการผู้สูงอายุดูงาน ณ จังหวัดอยุธยา โดยการสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปี 2552 ผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่า 300 คน มีการตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ เพื่อเป็นสวัสดิการให้ผู้สูงอายุดูแลซึ่งกันและกัน ในปี 2554 นายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง ได้รับการตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลหลักเมือง มีนโยบายส่งเสริมผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกับเทศบาล เช่นการแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ การเชิญผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมแห่เทียนทางน้ำ 9 วัด การพาผู้สูงอายุไปศึกษาดูงาน การนำผู้สูงอายุให้พระบรมศพ ประธานงานให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุ เช่น ตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ บริการตัดผมผู้สูงอายุ การวัดสายตาประกอบแว่น สนับสนุนอาหารและเครื่องดื่มให้กับผู้สูงอายุ การนวดเพื่อสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ ปัจจุบัน ชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ มีสมาชิก จำนวน 560คน มีนางประจวบฤทธิ์แดง เป็นประธานชมรมผู้สูงอายุ

ชมรมผู้สูงอายุตำบลพงสวาย

นางเพ็ญศรี โพธิ์เดชขจร หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลพงสวาย ได้เล็งเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ อยากรู้ให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุตำบลพงสวายขึ้น ใน พ.ศ.2541 โดยระยะเริ่มแรกได้มีการสมัครผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 คน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกที่อยู่หมู่ 3 ตำบลพงสวาย โดยนัดผู้สูงอายุมาทำกิจกรรมที่สถานีอนามัยตำบลพงสวาย มีกิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำคือ การอบรมให้ความรู้ เรื่องโรคต่างๆ เรื่องโภชนาการของผู้สูงอายุ การปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ เริ่มแรกผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมจะนำอาหารมาเองและมารับประทานอาหารร่วมกันที่สถานีอนามัยพงสวาย โดยมีกิจกรรมเดือนละ 1 ครั้ง ต่อมาอาจารย์อมพร ศรีสุข ได้เป็นผู้นำให้คำปรึกษา พร้อมปรับปรุงแนวทางการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุตำบลพงสวาย ให้ความชัดเจนมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ และรับสมัครสมาชิกผู้สูงอายุในเขตตำบลพงสวาย และอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ต่อมามีการเลือกตั้งประธานชมรม และคณะทำงาน มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุตำบลพงสวายขึ้น และทำพิธีเปิดป้ายชมรมฯ เป็นทางการเมื่อวันที่ 15 ม.ค. 2543 ซึ่งขณะนั้นมีสมาชิก 198 คน ต่อมาสมาชิกเพิ่มมากขึ้นพื้นที่ของสถานีนามายไม่เพียงพอ จึงได้ย้ายมาดำเนินกิจกรรมที่ศาลาวัดท้ายเมือง หมู่ 2 ตำบลพงสวาย ในปี พ.ศ. 2548 ปัจจุบันมี พันเอกวิง ม่วงนวล เป็นประธานชมรม

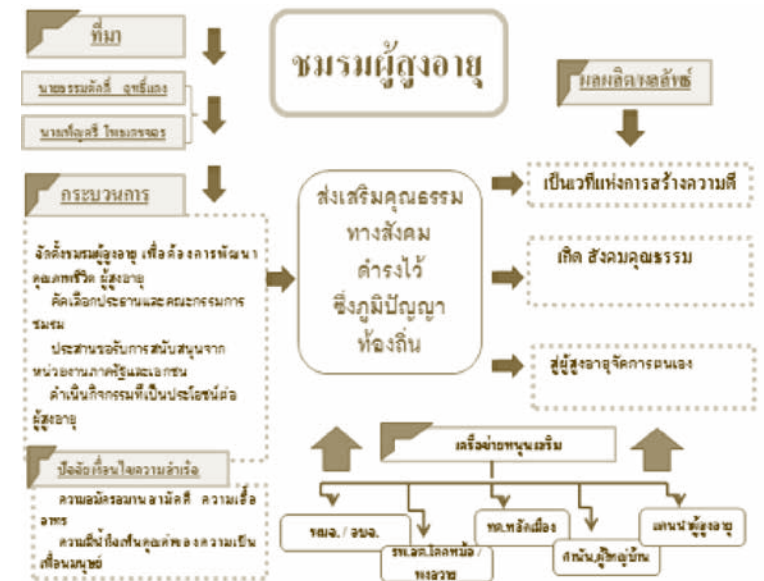
ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่อยากทำ

การสร้างเป้าหมาย เพื่อจัดการกับสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลโคกหม้อและพงสวาย อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี อาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอบรมให้ความรู้ การทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น โดยมีแกนนำกลุ่มหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการซึ่งสถานการณ์ปัญหาของผู้สูงอายุที่พบในพื้นที่ คือ

1. ปัญหาทางด้านสุขภาพ พบว่าผู้สูงอายุ ประสบปัญหาด้านสุขภาพตามลักษณะการดำรงชีวิต การป่วยเป็นโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดัน ผู้สูงอายุติดเตียง การเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆที่เกิดจากการทำงานหนักตั้งแต่วัยทำงาน เช่น การเจ็บข้อ กล้ามเนื้อ จากปัญหาที่เกิดขึ้น ชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อและพงสวายได้กำหนดเป้าหมายร่วมกันในการจัดการปัญหา คือ สร้างแนวความคิดดูแลสุขภาพ สร้างดีกว่าซ่อมให้แก่ผู้สูงอายุ โดยมีเครือข่ายการสร้างกิจกรรมด้านสุขภาพที่สำคัญ คือ เทศบาลตำบลหลักเมือง สมาคมผู้สูงอายุสาขาอำเภอเมือง สมาคมผู้สูงอายุและคลังปัญญาจังหวัดราชบุรี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกหม้อและพงสวายพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี เป็นต้น

2. ปัญหาสังคมเนื่องจากผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลโคกหม้อและพงสวายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นประกอบกับสภาพสังคมมีความแออัด การเข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้น พบว่าผู้สูงอายุจำนวนมากขาดการดูแลเอาใจใส่ถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ด้วยเงินเบี้ยยังชีพเท่านั้น บางรายเป็นผู้ป่วยติดเตียงไม่มีคนดูแลอย่างถูกต้อง ส่งผลต่อสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ เป้าหมายในการจัดการกับสถานการณ์ปัญหา คือ การสร้างองค์ความรู้ให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้ สร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ และประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หนุนเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุ

กระบวนการพัฒนา

ความสุข ความภูมิใจ ที่เพิ่มขึ้น

ผลการทบทวนเป้าหมาย กลุ่มผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อและพงสวาย จากการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมประจำเดือน การประชุมสังสรรค์ไปตามตำบลต่างๆ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ พบว่า

1. ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี ทั้งร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ มีความสุขที่มีสุขภาพดี
2. ผู้สูงอายุมีสังคมที่กว้างขึ้น จากการที่ได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีความสุขที่ได้มีเพื่อนมากขึ้น
3. ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจที่ตนเองไม่เป็นภาระให้กับสังคมและยังได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความภาคภูมิใจที่ยังมีประโยชน์ต่อสังคม
4. เป็นเวทีแห่งการสร้างความคิด มุ่งสู่สังคมคุณธรรม มีความภาคภูมิใจ ที่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความคิด

บทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน

จากการที่ชมรมผู้สูงอายุตำบลโคกหม้อ และตำบลพงสวาย ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยว

กับผู้สูงอายุจนสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุภายในพื้นที่ โดยเน้นให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม พบว่าบทบาทในงานของชมรมผู้สูงอายุ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการต่อยอดจากรูปแบบเดิม โดยยึดหลักการปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมที่เกิดขึ้นมาใหม่ต้องการให้ผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีเวทีแลกเปลี่ยนครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชน สามารถดำเนินการได้เองซึ่งนำไปสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ **สังคมคุณธรรม** เป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุข บนฐานคุณธรรมพื้นฐาน คือ

1. ความสามัคคี คือความกลมเกลียว ประองตองกัน ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการและสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน การยอมรับความมีเหตุผล และยอมรับความแตกต่างๆ ด้านความคิด ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนเองในฐานะผู้นำและผู้ตาม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งและปรับทัศนคติเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

2. มีน้ำใจ คือความจริงใจ ไม่เห็นแก่ตัวมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่าในการเป็นเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์ความสุขของผู้อื่น ผู้มีน้ำใจ คือผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักการแบ่งปัน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ลงมือปฏิบัติเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม

ข้อเสนอ ต่อการขยายผลในอนาคต

การดำเนินกิจกรรมของชมรมโคกหม้อและพงสวาย มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อยู่แล้ว แต่การทำงานของชมรมเป็นเพียงจุดเริ่มต้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ มีความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่อยู่แล้ว ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดรูปธรรมของการสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน จนเกิดเป็นสังคมคุณธรรม

2. ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมุ่งเน้นให้เกิดสวัสดิการของสังคมผู้สูงอายุให้ครอบคลุมและทั่วถึง โดยมุ่งเน้นไปที่ผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาส

3. ควรมีการส่งเสริม ขยายเครือข่ายผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั่วถึงทั้งจังหวัดราชบุรี เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

“แผนความดี แผนแม่บทชุมชน”

สภาองค์กรชุมชนตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

โดย นายสุรินทร์ ดำหนิงาม

ความเป็นของการเข้าสู่กระบวนการพัฒนา

“โลกาภิวัตน์” คำนี้มีผลกับการเปลี่ยนแปลงชุมชน เนื่องด้วยสถานการณ์ปัจจุบันที่การก้าวเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโดยไม่มีการยึดโยงกับวิถีชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้จ่าย สุขภาพ ความไม่รู้ การเสื่อมของวัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ความรัก ความเอื้ออาทรของคนในชุมชน ทั้งระบบนิเวศน์ชุมชน การเสื่อมถอยด้านวัฒนธรรมอันดีงามในอดีต การเอารัดเอาเปรียบกันภายในชุมชน การเลือกตั้งที่ก่อให้เกิดการแตกแยกมากกว่าเกิดการเรียนรู้ประชาธิปไตยพื้นฐาน เกิดปรากฏการณ์ต่างคนต่างอยู่ ทำให้เกิดปัญหาของชุมชนตามมา

ตำบลดอนแร่ ตำบลแห่งเกษตรกรรม วัฒนธรรม ไทย-ยวน หันกลับมามองการพัฒนาด้วยการมองหลักธรรม ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน กับการมองการพัฒนาที่จะใช้เป็นเข็มทิศของคนในตำบล “การพึ่งพาตนเอง การเกื้อกูลกันของคนชุมชน” ต้องมีการฟื้นความเอื้ออาทรของคนในชุมชนให้กลับมาให้ได้ ด้วยแนวทางการดำเนินงาน “คนอาสา”

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในการพัฒนา จากหลักการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 โดยมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ยึดโยง คุณธรรมจริยธรรม กับการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงตน มีความสามัคคีปรองดองกันในชุมชน มีความเคารพซึ่งกันและกันปฏิบัติตามกฎกติกาของ ชุมชน ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีจิตสาธารณะ เชื่อมโยงการทำงานของสภาองค์กรชุมชน และ เครือข่ายสภาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี และ เครือข่ายภาคกลางตะวันตก

กำหนดเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงที่ยากเห็น ได้แก่ ความมุ่งมั่นของคนในตำบล ที่จะพัฒนาตำบลโดยยึดหลักตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาว ไทย-ยวน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีผู้นำต้นแบบด้านการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง มีความสามัคคีปรองดอง มีวินัยเคารพ กติกา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนมีความสุขทั่วหน้า

กระบวนการดำเนินงาน

ปี 2551 คนในตำบลเริ่มตระหนักถึงการล่มสลายของวัฒนธรรมอันดีงาม การเอื้อเพื่อ เผื่อแผ่ที่เคยมี กับการแย่งชิง การชิงดีชิงเด่นซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต จึงเกิดการ รวมตัวของคนกลุ่มหนึ่งในการ “อาสา” ร่วมกันคิด ร่วมกันจัดทำแผน กำหนดเป้าหมายให้คน ตำบลตอนแร่มิทิศทางที่จะพึ่งพาตนเองได้ จึงได้จัดทำเรื่องแผนงาน “กินอิ่ม นอนอุ่น” ของ คนในชุมชนขึ้น ข้อมูลที่จะให้ชุมชนร่วมพัฒนาเพื่อนำความสุขสู่ชุมชนตามความฝัน “กิน อิ่ม นอนอุ่น” ประกอบด้วย

1. แกนนำทำดี “ผู้นำอาสา” ต้องมีจิตอาสา มีความคิดเสียสละ มีความเอื้ออาทร ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
2. มีครอบครัวดี ที่มีอยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรงตามสมควร เป็นครอบครัวที่ไม่ทำผิด กฎหมาย ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เคารพกติกาของชุมชน
3. มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนลดการใช้สารเคมี ทำการเกษตรแบบปลอดภัย สภาพแวดล้อมชุมชนปลอดภัย
4. มีสวัสดิการชุมชนที่ดี โดยการจัดสวัสดิการชุมชนเป็นแกนหลักในการจัดระบบ สวัสดิการ
5. มีวัฒนธรรมชุมชนที่ยังคงอยู่ โดยมีการอนุรักษ์วิถีชุมชนในการสืบทอดทาง

วัฒนธรรม เรื่องการนุ่งห่มผ้า ไทย-ยวน การทำอาหารพื้นเมือง การละเล่นชุมชน

6. มีอาชีพที่ดี ทุกคนรอบครัวมีรายได้มากกว่ารายจ่าย โดยประยุกต์การใช้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

บนพื้นฐานของ “แผนความดี แผนแม่บทชุมชน” ของตำบลตอนแร่ม มี 3 เป้าหมาย ที่สำคัญ ดังนี้

1. **ตำบลนอนอุ่น** ด้วยการค้นหาครอบครัวผู้ด้อยโอกาสด้านที่อยู่อาศัย เพื่อร่วม สร้างนันทน์กลม คลุมหลังคาให้แข็งแรงเพื่อกันฝน เป็นการสร้างความสามัคคี ความเอื้อ อาทร การแบ่งปันซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของการร่วมไม้ร่วมมือที่เคยมีมาแต่ในอดีตโดย ยึดหลักการ “สร้างสุขด้วยจิตอาสา สร้างคนพันอาสาให้กับชุมชน”

2. **ตำบลสวัสดิการ** ด้วยแนวคิดให้อย่างมีคุณค่า รับมาอย่างมีศักดิ์ศรี ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ และ ตาย โดยชุมชนเพื่อชุมชน

3. **ตำบลแห่งการเรียนรู้เท่าทัน** มีแกนนำที่ทันต่อการพัฒนา หรือความเป็นไปของ โลกาภิวัตน์ คนในชุมชนสามารถเรียนรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่อยู่ในสภาวะ รุมเร้าจากสังคมภายนอก ซึ่งผลการพัฒนาที่มีการเชื่อมต่อกับชุมชนอื่นๆโดยสภาองค์กรชุมชน เป็นพื้นที่กลางในการพูดคุยที่มีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหว ดำเนินการสร้างการเรียนรู้กับ ชุมชน ร่วมกับท้องที่และท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

เมื่อความเห็นร่วมตกผลึก การหันกลับเริ่มส่งผลการเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้น เมื่อผลจาก การทำ “แผนชุมชน” เริ่มเห็นรูปธรรม เห็นการพึ่งพาตนเอง เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่เคยมีมาในอดีต แล้วจางหายไปตามการพัฒนา ตามการเติบโตของโลกาภิวัตน์ ผลของความดี ผลของการ กระทำต่อความดีเริ่มออกดอกผลิผล ความเอื้ออาทรที่หายไปต่างคนต่างอยู่กลับกลายเป็น

เห็นอกเห็นใจเกิดการพึ่งพิงซึ่งกันและกันช่วยเหลือกันและกันจากบ้านที่แออัดเสื่อมโทรม กลายเป็นบ้านที่อบอุ่น จากบ้านที่ไม่เคยเหลียวแลกันกลายมาเป็นช่วยกันคนละไม้คนละมือ นำสู่การจัดการเรื่องที่อยู่อาศัยโดยเกิดปรากฏการณ์ช่างอาสาอย่างที่เคยมีมาในอดีต ชุมชน หันกลับมาเรียนรู้เรื่องการลงแขกกันอย่างจริงจัง การแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตายกลับ กลายเป็นความสมัครสมานสามัคคีของตนในชุมชน

“ช่างอาสา” จากคนไม่กี่คนเพิ่มเป็น “คนอาสา จิตอาสา” ที่มาจากคนทุกกลุ่มวัย จากคนในหมู่บ้านที่คิดอยากจะทำอะไรของตัวของตัวเองของคนในหมู่บ้านของตนเอง ด้วยแค่ อยากเห็นคนที่ไม่มีโอกาสได้รับโอกาส ได้มีความอบอุ่น ได้มีสถานที่ที่เขาเรียกว่าบ้านเป็น บ้านจริง ๆ เกิดความสัมพันธ์อันดีที่ ดีขึ้นอย่าง ที่เคยมีมาแต่เก่าก่อน

“ความสามัคคี” ก่อตัวขึ้นอย่างเงียบ ๆ และขยายตัวจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังหมู่บ้าน หนึ่งอย่าง แบบค่อยเป็นค่อยไปคืบคลานไปดังการไหลของสายน้ำที่มีต้นทุนความดีปรากฏ อยู่ให้เห็นเป็นรูปธรรม มีต้นแบบของการพึ่งพาตนเอง มีต้นทุนที่ชุมชนคอยช่วยกันช่วย กันเขาให้เป็นกระแสน้ำอย่างไม่มีเสื่อมถอยดังว่าที่ติดลมบนไม่มีอะไรจะขวางกั้นคุณธรรม ความดีนี้ให้สะกดหยุดยั้งลงไปได้

จากขบวนการพัฒนาโดยเป้าหมาย “การพึ่งพาตนเอง เพื่อสังคมเอื้ออาทร” ทำให้ เกิดคนพันธุ์อา เกิดรูปธรรมการขับเคลื่อน “คนอาสา คนอาทร คนเกื้อกูล” นำสู่ความสุข ของคนในตำบลตอนตอนแรกเกิดเป็นความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกันอย่างไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

บทเรียนที่ได้

ถ้าจะ “หันกลับ” มองการพัฒนา มองโลกาภิวัตน์ เราจะตามการพัฒนาตาม โลกาภิวัตน์ โดยไม่ทิ้งรากของความดีที่เคยมีมาแต่เก่าก่อนเราจะทำอย่างไรเพื่อสามารถตาม การพัฒนาสมัยใหม่ได้โดยไม่มีผลกระทบต่อชุมชน แก่นนำกลุ่มเล็ก ๆ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน ร้านกาแฟเล็ก ๆ ในชุมชนคนกลุ่มหนึ่งเกิดการรวมตัวกันขึ้นอย่างค่อยเป็น ค่อยไปพูดคุยกันทุกเช้าบังกั้นกันกินกาแฟ บ้างก็อ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ จนเกิดเป็น พื้นที่กลางที่นำความคิดเห็นในการพูดคุยแต่ละวันนำมาขยายจากผู้คนไม่กี่คนเป็นผู้นำ ความคิดมาประมวลแผ่ขยายไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น คุยโดยไม่ได้บันทึก คุยโดยไม่ได้ส่งต่อ สุดท้ายหากชุมชนคงไม่สามารถทนแรงกับกระแสการพัฒนาที่โหมเข้าหาชุมชนอย่างรุนแรง ต่อไปไม่ได้ “แผนชุมชน แผนความดี” ได้หลุดออกจากปากของนายสาโรจน์ มูลพวก แก่นนำเยาวชน ยุวชนธิบ ในขณะนั้น

1. มองหาคนดี มองหาแนวร่วมที่เป็นแกนนำในการพัฒนาแบบหันกลับ โดยเริ่ม จากคนที่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องว่าถ้าเราไม่ทำวันนี้อนาคตของลูกหลานเราคงไม่สามารถ นำพาชุมชนให้เกิดความสุขได้ เกิดการเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างอยู่ และจะส่งผลกระทบรุนแรงขึ้น เรื่อย ๆ “แผนชุมชน” “แผนความดี” จะเป็นแนวทางในการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งโดยต้อง เพิ่ม “คนอาสา” ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ

2. มองหาทุนดี ทุนที่เป็นรากฐานความสุขที่เป็นจริงของชุมชน “กองทุนชุมชน” ทำบุญวันละบาทบุญจะส่งกลับถึงคนทำ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เกิดใหม่มีค่านม แก้วดวามมีเบี้ย ยังชีพ เจ็บป่วยมีเงินรักษา ตายมีค่าช่วยจัดการงานศพ ความเอื้ออาทร ความรักใคร่เห็นอก เห็นใจในชุมชนจะกลับมา

3. มองหาเครื่องมือดี เครื่องมือที่ใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นทำอะไรได้บ้าง ท้องที่ ที่มีคำขวัญของตนเองบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ยังทำได้จริงอยู่ไหม อำเภอ จังหวัด กระทรวง มีเครื่องมืออะไรบ้าง สภาองค์กรชุมชนตำบล สสส มีอะไรที่จะสามารถนำมาใช้กับชุมชนได้

“คนห้วยไผ่อยู่ดีมีสุข”

สภาองค์กรชุมชนห้วยไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ข้อมูล และเรียบเรียงโดย นางสาวอุทัย พักแพง

ประวัติความเป็นมา

ตำบลห้วยไผ่ เป็นตำบลหนึ่งของ อ.เมือง จ.ราชบุรี เมื่อสมัยรัชกาลที่ 3 ได้มีเจ้าตระกูลหนึ่ง ซึ่งมีรกรากต้นตระกูลเดิมอยู่ที่ อ.เทิง จ.เชียงราย เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคีกันในหมู่คณะ ระหว่างต้นตระกูล พวกหนึ่งจึงได้อพยพพวกพ้อง และครอบครัวลงมาทางใต้ โดยมีพระณรงค์ภักดีเป็นหัวหน้า เมื่อเดินทางมาถึงเมืองสระบุรี บางส่วนก็ได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นั่น ซึ่งเวลานี้ยังมีปรากฏอยู่จำนวนมากตามท้องที่หลายแห่ง เรียกกันว่า “ไทยพายัพ” (คำพื้นเมืองเดิมเรียกว่า ลาวยวน) อีกส่วนหนึ่งเดินทางต่อลงมาทางใต้อีก และพักที่กรุงเทพฯ ทางราชการเห็นว่าเมืองราชบุรีมีพลเมืองน้อย จึงส่งมาตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพที่เมืองราชบุรีตามฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ตรงข้ามกับตัวเมืองเก่าสมัยนั้น (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของกรมทหารช่าง) ต่อมาจึงได้แยกย้ายกันไปตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพในท้องที่ต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง และแผ่ขยายไปท้องที่อื่น ๆ อีกต่อไป ในส่วนการตั้งถิ่นฐานที่บ้านห้วยไผ่นั้น ส่วนใหญ่ปลูกบ้านเรือนอยู่บริเวณวัด ซึ่งมีลำห้วยไหลผ่านทางด้านหลังวัด และมีกอไผ่ขึ้นอยู่ริมห้วยจำนวนมาก จึงได้เรียกกันว่า วัดห้วยไผ่ เมื่อมีการตั้งตำบลขึ้นจึงใช้ชื่อตำบลว่า “ต.ห้วยไผ่” ตั้งอยู่ห่างจากตัว อ.เมือง และตัว จ.ราชบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 23,031.25 ไร่ หรือ ประมาณ 36.85 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่จะลาดชัน จากตะวันตกไปทางตะวันออก พื้นที่ด้านตะวันตกเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง มีการปลูกพืชไร่ และไม้ผล ส่วนทางด้านตะวันออกเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีการทำนาจำนวนมาก และมีการปลูกพืชผักบริเวณทิศตะวันออกของพื้นที่เรียงรายไปตามแนวถนน และกระจายออกไปในพื้นที่เกษตรกรรม ในพื้นที่ตำบลมีลำห้วยไหลผ่านพื้นที่ตำบลทุกหมู่บ้าน รวมความยาวประมาณ 16 กม. แบ่งการปกครองเป็น 9 หมู่บ้านอาชีพหลัก คือการทำนา ทำสวน/ทำไร่และอาชีพเสริม ได้แก่การปลูกผัก ทำหัตถกรรม

ในการพัฒนาของสภาองค์กรชุมชนห้วยไผ่นั้น เริ่มจากการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนท้องถิ่น และเพื่อคนในชุมชนท้องถิ่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวประกอบด้วย ตัวแทนของสถาบันในชุมชนท้องถิ่น เช่น วัด โรงเรียน สถานีนามัย เป็นต้น ตัวแทนของกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ

เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มโรงสีรวม กลุ่มอนุรักษ์ป่า และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาอื่นๆ ที่มีอยู่ในแต่ละชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้รู้ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำทางการได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนท้องถิ่น เข้ามาร่วมใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน เป็นระบบการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่อดีตแล้ว

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่อยากทำ

ด้านเศรษฐกิจ

1. ปัญหาขาดโอกาสในการเลือกประกอบอาชีพ เนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอื่น และขาดแคลนเงินทุน
2. ปัญหาการมีรายได้น้อยไม่เพียงพอของประชาชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทางด้านการเกษตรกรรม และรับจ้างทำให้ต้องกู้ยืมจากนายทุนนอกระบบ ก่อให้เกิดปัญหานี้สินและความยากจน
3. ปัญหาการขาดเงินลงทุน และแหล่งเงินทุน

ด้านสังคม

1. ปัญหายาเสพติดให้โทษที่แพร่ระบาดในกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใช้แรงงานเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความอยากลอง ความแตกร้างในครอบครัว
2. ปัญหาอุบัติเหตุทางการจราจร เกิดจากการขับขี่ยานพาหนะด้วยความประมาท ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร อีกทั้งไม่มีป้ายจราจรและสัญญาณเตือนที่ชัดเจน
3. ปัญหาผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น คนพิการ เด็กถูกทอดทิ้ง สตรีหม้าย ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยหรือผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง
4. ปัญหาความเข้มแข็งของชุมชน ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมการจัดเวทีประชาคม การจัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น
5. ปัญหาด้านสาธารณสุข เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย อัคคีภัย

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ปัญหาด้านขาดการสร้างจิตสำนึก ความตระหนักเผื่อระวัง ป้องกันและบำบัดฟื้นฟู
2. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ปัญหาความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ เนื่องจากมลพิษทางสิ่งแวดล้อมประเภทต่างๆ

- ปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานและฟาร์มสุกร

ทุนที่ตำบลมี

- มีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาสู่ขวัญนาค/ทอผ้าตีนจก การทำขนมไทยพื้นบ้าน
- ความเป็นอยู่ยังอยู่ในระบบครอบครัวใหญ่ มีความนับถือเป็นพี่เป็นน้องกัน
- การมีส่วนร่วมของชุมชนยังมีอยู่มาก
- มีวัฒนธรรม ไทย – ยวน คนท้องถิ่นดั้งเดิมเป็นไทย-ยวน ร้อยละ 80

กระบวนการพัฒนา

สภาองค์กรชุมชนห้วยไผ่ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “คนห้วยไผ่อยู่ดีมีสุข แหล่งน้ำดี มีผลผลิตปลอดภัยได้มาตรฐาน ปลอดภัยหนี้สิน เคียงคู่วัฒนธรรมไทย – ยวน” และกำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน ได้แก่

1. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เข้มแข็ง เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน และสนับสนุนให้เกิดอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้
2. ส่งเสริมด้านการศึกษา ทั้งการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย เสริมคุณภาพการศึกษาของประชาชน บุคคลวัยทำงานและเด็กวัยเรียนให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
3. ส่งเสริมด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันบุคคล ครอบครัว และโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เฝ้าระวังการเสพติด การให้ความรู้แก่นักเรียนและเยาวชน สร้างความมีส่วนร่วมในระดับครัวเรือนและชุมชน โดยการประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พัฒนาศักยภาพของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับคนในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ เนื่องจากมลพิษทางสิ่งแวดล้อมทุกประเภท
6. ส่งเสริมและสนับสนุนอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมประเพณีไทย-ยวน การจัดงานประเพณีเพื่อรักษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็น 5 ด้านรวมถึงแนวทางการพัฒนาด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาของสภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยไผ่ด้านคุณภาพชีวิตประชาชนซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนและมีความสำคัญกับบุคคลหลายเพศหลายวัยจึงเกิดการนำแผนดังกล่าวมาปฏิบัติโดยการสำรวจข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลผู้เดือดร้อน สภาพปัญหาในพื้นที่ จำนวนผู้เดือดร้อนทั้งตำบลในแต่ละประเด็นปัญหา เช่น ประเด็นที่อยู่อาศัย ประเด็นความยากจนและประเด็นหนี้สิน ประเด็นที่ดินทำกิน ประเด็นภัยพิบัติ ผู้เดือดร้อนจากผลกระทบโครงการของรัฐ มีผู้เดือดร้อนทั้งตำบลแต่ละประเภทกี่ครัวเรือน เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญคือ การลำดับประเด็นปัญหาสำคัญ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความเสื่อมโทรมของธรรมชาติเนื่องจากมลพิษทางสิ่งแวดล้อมประเภทต่างๆ ปัญหาการพังทลายของดินริมคลอง ปัญหาการบุกรุกและถือครองที่ดินสาธารณะของประชาชน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ขาดโอกาสในการเลือกประกอบอาชีพ เนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอื่น รายได้น้อยไม่เพียงพอทำให้ต้องกู้ยืมจากนายทุนนอกระบบ ก่อให้เกิดปัญหานี้สินและความยากจน ปัญหาด้านสังคม ยาเสพติดให้โทษที่แพร่ระบาดในกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใช้แรงงานเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความอยากลอง ความแตกร้างในครอบครัว ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น คนพิการ เด็กถูกทอดทิ้ง สตรีหม้าย ครอบครัวผู้ มีรายได้น้อยหรือผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง และปัญหาความเข้มแข็งของชุมชน จึงเกิดการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในพื้นที่ “คนห้วยไผ่อยู่ดีมีสุข แหล่งน้ำดี มีผลผลิตปลอดภัยได้มาตรฐาน ปลอดภัยหนี้สิน เคียงคู่วัฒนธรรมไทย-ยวน”

กลไกการขับเคลื่อนงาน ประกอบด้วย สภาองค์กรชุมชน สวัสดิการชุมชน และโครงการบ้านพอเพียงชนบท รวมทั้งมีการนำแผนของสภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยไผ่ เสนอต่อท้องถิ่นเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาของตำบลห้วยไผ่ บูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานในพื้นที่ได้รับการสนับสนุน แรงงานในการซ่อมสร้างจากกองพลพัฒนาที่ 1 โดยคณะทำงานการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ภายใต้การดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยไผ่ มีการสำรวจ

ข้อมูลแก้ไขปัญหาผู้เดือดร้อน เพื่อบรรจุเป็นแผนการสนับสนุนด้านการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย และด้านอื่นๆ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากลุ่ม/องค์กรให้มีความเข้มแข็งตามแผนงานร่วมกันต่อไป

หลังจากที่มีโครงสร้างคณะทำงานที่เป็นตัวแทนแต่ละหมู่บ้านชัดเจนและมีการแบ่งบทบาทการทำงานจึงเริ่มขับเคลื่อนงานพัฒนาจากการสำรวจข้อมูลและศึกษาวิเคราะห์หาความจริงในสถานะของ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความต้องการ และปัญหาในชุมชนนั้น ๆ เพื่อที่จะก่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนต่อไป

ผลงานที่ภาคภูมิใจ

โครงการบ้านพอเพียงจังหวัดราชบุรีเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ยากจน ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ที่ประสบปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย โดยขบวนองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรีเป็นผู้รับผิดชอบ มีการสำรวจผู้เดือดร้อนในพื้นที่ตำบลในจังหวัดราชบุรีเบื้องต้นมีผู้เดือดร้อน 255 ครัวเรือน และจัดลำดับความเดือดร้อนที่ต้องช่วยเหลือเร่งด่วน 190 ครัวเรือน ในพื้นที่ 14 ตำบลในจังหวัดราชบุรี ส่วนที่เหลือจะมีการสำรวจเพิ่มเติมต่อไป ซึ่งจังหวัดได้อนุมัติแผนการดำเนินการในปี 2561 จำนวน 520 ครัวเรือน งบประมาณ 11 ล้านบาทตำบลห้วยไผ่เป็น 1 ใน 14 ตำบลที่ได้รับการสนับสนุนโครงการในครั้งนี้

สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยไผ่ เกิดการบูรณาการกลไกการทำงานร่วมของกลุ่มองค์กรต่างๆ โดยเป็นการทำงานร่วมกันของผู้เดือดร้อนกับเครือข่ายกลุ่มองค์กรชุมชนในตำบล หรือองค์กรชุมชนที่มีทุนการพัฒนาด้านต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือภาคเอกชนในการทำงานและสนับสนุนการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน บทบาทและการมีส่วนร่วม เช่น การร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ การสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อน การพิจารณากลับกรอง จัดทำแผนงานโครงการ การร่วมกันซ่อมแซม ก่อสร้างที่อยู่อาศัย

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- 1. เกิดการสร้างบ้านแบบพอเพียงโดยเน้นความจำเป็นพื้นฐาน
- 2. เกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มองค์กรในชุมชนรวมถึงท้องที่ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 3. เกิดการมีวินัย จากการสร้างกติกาในการอยู่ร่วมกันในชุมชน
- 4. เกิดความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณและสามารถ ตรวจสอบได้
- 5. เกิดจิตอาสาในการซ่อมสร้างบ้านเรือนในฐานะช่างอาสา

บทเรียนที่ได้รับ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- 1. การพัฒนาแบบเดิม มักมองกันว่าประชาชนเป็นผู้ไม่รู้ ไม่มีความคิดในการพัฒนา จำเป็นที่จะต้องให้ชาวบ้านเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยต้องดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อให้ชาวบ้านเสนอภูมิปัญญาที่มีอยู่ในตัวเองออกมาให้ได้การดำเนินการโดยประชาชนเองทำให้เกิดความยั่งยืน แต่การเริ่มต้นก็ต้องใช้เวลามาก สามารถเกิดได้เพียงบางหมู่บ้านเท่านั้น เพราะในปัจจุบัน เกิดปัญหาชุมชนต่างคนต่างอยู่ในชุมชน
- 2. ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประสานงานมักจะท้อแท้ ที่มองเห็นว่าชุมชนขาดการมีส่วนร่วมและมักจะเป็นข้ออ้างว่าพัฒนาไม่ได้แน่นอน และก็พากันละทิ้งไป
- 3. ประชาชนในชนบทมักไม่กล้าแสดงออกแม้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
- 4. ผู้นำหมู่บ้านตามกฎหมายบางหมู่บ้านไม่มีลักษณะเป็นผู้นำธรรมชาติ

ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน

- 1. ความเข้าใจในเป้าหมายที่ชัดเจน และใช้ในการทำงานร่วมกัน
- 2. ความซื่อสัตย์และความโปร่งใสขององค์กร ที่ใช้ในการติดต่อการสื่อสารไปยังผู้รับประโยชน์ เพื่อสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อถือให้เกิดตามมา
- 3. การมองไปในระยะยาว ถึงการรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานที่ดีขององค์กร
- 4. การประสานการทำงานกับเครือข่ายเพื่อหนุนเสริมซึ่งกันและกัน

“จิตอาสาภาคประชาชน (เลื้อส้ม)”

เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน

ข้อมูลและเรียบเรียง
นายชัยยงค์ โพธิ์ประสิทธิ์

จากวันนั้นถึงวันนี้

ตำบลเจ็ดเสมียน เป็นตำบลที่มีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่อาจกล่าวได้ว่าสมบูรณ์ และสวยงาม พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกติดกับถนนเพชรเกษม ทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำแม่กลอง มีคลองชลประทานไหลผ่าน มีนิคมอุตสาหกรรมราชบุรี โรงพยาบาล และ สถานีรถไฟตั้งอยู่ในพื้นที่ เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน อยู่ห่างจากตัวอำเภอโพธาราม เพียงแค่ 6 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางประมาณ 11 กิโลเมตร ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางแค่ไม่กี่นาทีและการคมนาคมสะดวก พร้อมทั้งมีทั้งเครื่องสาธารณูปโภคที่ทันสมัย ตำบลเจ็ดเสมียนครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 14.89 ตารางกิโลเมตร เป็นดินแดนที่มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่ สมัยพระเจ้าตากสินมหาราช หรือ ปี พ.ศ. 2300 เป็นต้นมา มีประชากรที่อาศัยอยู่ในทะเบียนบ้านประมาณ 5,600 กว่าคน และประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยและทำงานอยู่ในพื้นที่อีกมากมาย อีกทั้ง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ของตำบลเจ็ดเสมียนก็เป็นสิ่งที่โดดเด่นและคงคุณค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน เช่น ประเพณีแห่ดอกไม้ท้ายสงกรานต์และของดีตำบลเจ็ดเสมียน ตลาดเก่า 119 ปี แต่เมื่อเวลาผ่านไปสังคมเปลี่ยนไปสิ่งต่างๆที่เข้ามาแทนที่ เช่น สังคมก้มหน้า การเข้าวัดฟังธรรมก็มีแต่ผู้สูงอายุ เพราะหัวหน้าครอบครัวต้องออกไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัว การให้เกียรติซึ่งกันและกันน้อยลง เปรียบเสมือนชุมชนกึ่งเมือง ซึ่งสิ่งเหล่านี้กำลังทำให้สังคมที่เคยชื่อว่า **คนเจ็ดเสมียนไม่ทอดทิ้งกัน** กำลังจะหายไปจากภาพแห่งความทรงจำ

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

เริ่มจากโครงการของเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี (โครงการฝึกอบรมการสร้างเสริมความสามัคคีในชุมชนในครอบครัว ซึ่งเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคม ประจำปีงบประมาณ 2558) ซึ่งคณะทำงานของเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียนเห็นว่าการดำเนินงานโครงการดังกล่าวจำเป็นต้องมีประชาชน

หรือผู้นำในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆทั้ง ภาครัฐ เอกชน และชาวบ้านที่จะเข้าร่วมโครงการฯ

ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ประมาณ 5 – 6 คน เพื่อเป็นแกนนำในการที่จะทำการฝึกอบรมตามเนื้อหาของโครงการ เพราะการจัดโครงการดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลาหลายเดือนถึงจะสิ้นสุดโครงการซึ่งในระหว่างดำเนินการโครงการนั้น สามารถเห็นถึงสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน ซึ่งสิ่งหนึ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมก็คือ **ความเสียสละ** ของพี่ ป้า น้า อา ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียน (ไม่มีค่าตอบแทน) ซึ่งทำให้เกิดเป็นภาพที่ประทับใจถึงความเสียสละ การให้เกียรติกันในกลุ่ม และที่สำคัญที่สุดในการอบรมโครงการนี้มีการขยายหรือเพิ่มจำนวนผู้มีจิตอาสามากขึ้น จาก 5-6 คน เพิ่มเป็น 100 กว่าคน ในเวลาไม่กี่สัปดาห์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ นับเป็นการเริ่มต้นครั้งสำคัญที่จะร่วมกันขับเคลื่อนสังคมตำบลเจ็ดเสมียน ให้เกิดประสิทธิภาพและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมภายนอกมากขึ้นและเป็นต้นแบบที่ดีให้กับลูกหลานของคนตำบลเจ็ดเสมียนต่อไปในอนาคต

เมื่อเรามีกลุ่ม จิตอาสาภาคประชาชน เกิดขึ้น นั้นหมายถึงการขับเคลื่อนตำบลเจ็ดเสมียนให้เป็นไปตามแนวทางที่เราอยากให้เป็น ซึ่งในการขับเคลื่อนครั้งนี้ได้มีการตั้งประธานและคณะทำงาน มีการประชุมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับคณะทำงานที่เหลืือได้ทราบโดยใช้ช่องทางที่รวดเร็วและสะดวก เช่น LINE, FACEBOOK เป็นต้น

กระบวนการพัฒนา

จากการเริ่มต้นของ จิตอาสาภาคประชาชน หลักการสำคัญในการพัฒนา คือ ระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มุ่งเน้นให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยใช้กระบวนการเห็นปัญหา เข้าใจปัญหา ร่วมแก้ไข และวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนร่วมกับองค์กรท้องถิ่น ท้องที่
2. การร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ “บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาสังคมอย่างมีคุณภาพ
3. การทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน เช่น บ้าน วัด โรงเรียน เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และกลุ่มสตรี ตลอดจนภาคีรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีการกระจายข้อมูลข่าวสาร และประชาสัมพันธ์ด้วยหนังสือเชิญ การสื่อสารแบบปากต่อปาก การเข้าร่วมรับทราบข้อมูลในเวทีประชาคม เวทีประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสทางความคิด และเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนร่วมให้เป็นเครือข่ายในชุมชน
4. ใช้การกระจายข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้เท่าทันกับสถานการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ในชุมชน ตลอดจนสังคมภายนอก เพื่อที่จะปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิต วิถีสังคม ไม่ตกอยู่ในการบริโภคนิยมและวัตถุนิยม อีกทั้งเพื่อให้คนในชุมชนได้ตระหนักในความเป็นพลเมืองของคนตำบลเจ็ดเสมียน ที่ต้องรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการตื่นตัวต่อสิทธิพลเมืองที่ต้องเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น มีความสำนึกและมีจิตสาธารณะที่จะบำเพ็ญต่อสาธารณประโยชน์ สังคมและถิ่นกำเนิดของตนเอง
5. การประชุม เช่น การประชุมจัดงานประเพณีวันสำคัญ การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย มีการเปิดเวทีร่วมกันให้ประชาชนในตำบลและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน ถึงผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ระดมความคิดเห็นหาจุดเชื่อมโยงเพื่อสร้างกระบวนการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน สร้างจิตสาธารณะในการทำงานร่วมกัน

ความสุข ความภูมิใจ ความสำเร็จ

ร่วมคิด เป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน ด้วยเหตุผลที่ว่าชาวบ้านเป็นผู้คลุกคลีกับปัญหา เป็นผู้เผชิญปัญหา เป็นเจ้าของปัญหา เป็นเจ้าของพื้นที่ ดังนั้นการที่จะนำเอาเจ้าของปัญหา เจ้าของพื้นที่มาร่วมแก้ปัญหาก็เป็นจุดแข็งท่ามกลางอุปสรรค เพราะว่าประชาชนเหล่านั้นจะเข้าใจปัญหาตามบริบทอย่างลึกซึ้ง พวกเขาจะทราบ ว่าเกิดปัญหาแบบไหน ทิศทางลมเปลี่ยนสร้างปัญหาอย่างไร การร่วมคิดได้ทั้งการรับ ได้ทั้งแนวทาง ได้ทั้งความปรองดอง ดังนั้นการสร้างเวทีร่วมคิดจึงเป็นฐานคิดที่สำคัญในการพัฒนาของเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน

ร่วมทำ หลังจากที่อยู่ร่วมคิด ได้รับรู้ปัญหาร่วมกันแล้ว และกลั่นกรองปัญหาจนตกผลึก มีแนวทางในการแก้ปัญหาแล้ว ก็หันมาร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา โดยอาศัยภาคีเครือข่ายใน และนอกพื้นที่เข้ามาบูรณาการปัญหาอย่างเป็นองค์รวม (Holistic) แยกตามความเชี่ยวชาญ แต่บูรณาการทางความคิดและกระบวนการหลักโดยภาพรวม เป้าหมายอยู่ที่ กระบวนการ (process) หรือผลลัพธ์ (outcome) ไม่ใช่วิธีการ (mean)

ร่วมรับผิดชอบ การกระทำเกิดขึ้นก็เป็นที่แน่นอนว่าต้องมีผลลัพธ์ อาจเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ และเป็นที่แน่นอนเช่นกันว่าผลลัพธ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นโดยตรง ดังนั้นการร่วมรับผิดชอบในการกระทำจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ การรับผิดชอบในด้านบวกก็เป็นการสร้างความสุข สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน สำหรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทิศทางลบเทศบาลฯ ก็จะมีกระบวนการในการบันทึกข้อบกพร่องรับผิดชอบร่วมแก้ไข และจะเป็นเชื่อมโยงทุน ศักยภาพ องค์ความรู้เพื่อที่จะเกิดกระบวนการเรียนรู้ปัญหา และถือเป็นกรณีศึกษา (case study) เป็นโอกาสดีของชุมชนในการสร้างพลังครั้งใหม่เพื่อเผชิญปัญหาร่วมกันอย่างสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งจะเป็นโอกาสสร้างความรักในคราวทุกยาก เป็นโอกาสในการสร้างประเด็นร่วม เป็นโอกาสในการสร้างเครือข่ายประเด็นปัญหา

บทเรียนที่ได้

1.1 การบริหารงานแบบองค์กรต้นแบบการมีส่วนร่วม

จากบริบทของหมู่บ้านที่มีพื้นที่ของหมู่บ้านที่มีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีพื้นที่เพาะปลูกอยู่โดยรอบชุมชน พืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าว อ้อย มะขามเทศ มัน เลี้ยงสัตว์ และพืชอื่น ๆ ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจไม่ส่งผลกระทบต่อให้กับเกษตรกรในด้านผลิต และผลตอบแทนต่ำ นอกจากนั้นการประกอบอาชีพภายในชุมชน ได้แก่ การค้าและ

อุตสาหกรรม ด้านการค้าขนาดเล็กถึงปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นการทำโรงงานทำหัตถ์ภาค
เคมี(หัวโซ่ปั๋ว) มีประมาณ 8 แห่ง เป็นกิจกรรมที่ทำต่อเนื่องกันมาทำชื่อเสียงให้แก่ชุมชนพอ
สมควร นอกจากนี้ในเขตเทศบาล ยังมีโรงงานขนาดใหญ่ 1 แห่ง ได้แก่ โรงงานผลิตผลไม้อบ
แห้ง ซึ่งมีคนในชุมชนเข้าไปทำงานในโรงงานและในเขตเทศบาลยังมีนิคมอุตสาหกรรม ซึ่ง
ในเขตนิคมอุตสาหกรรมแห่งนี้มีโรงงานอยู่หลายโรงงาน เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง
รวดเร็ว จึงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้แก่
ปัญหาด้านการกำจัดขยะมูลฝอย การระบายน้ำ ปริมาณและคุณภาพถนน ไฟฟ้าสาธารณะ
กับการขยายตัวของชุมชนปัญหาคุณภาพชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการขาดความรู้ความ
เข้าใจในสิทธิหน้าที่และเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามระบอบการปกครอง เป็นต้น เทศบาลจึงมุ่ง
เน้นให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน
อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยใช้กระบวนการเห็นปัญหา เข้าใจปัญหา ร่วมแก้ไข และวิเคราะห์
ปัญหาร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนร่วมกับองค์กรท้องถิ่น ท้องที่ โดยเน้น
การทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน เช่น บ้าน วัด โรงเรียน เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และกลุ่มสตรี
ตลอดจนภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1.2 คณะทำงานภาคประชาชน

เริ่มจากโครงการของเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน ที่จะของงบประมาณจากพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี โดยเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียนเห็นว่าการดำเนิน
โครงการที่ต้องใช้ประชาชนในการติดต่อประสานงาน ขอความร่วมมือจากประชาชนที่อยู่
ในพื้นที่ประมาณ 5 – 6 คน เป็นแกนนำในการที่จะทำการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ของ
โครงการ เมื่อดำเนินการแล้วเกิดผลดีจึงเพิ่มจำนวนแกนนำให้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเจ็ด
เสมียน ประชาชนก็ให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น จนปัจจุบันมีคณะทำงาน
ภาคประชาชนจำนวน 120 คน ซึ่งเป็นที่รู้จักติดปากกันในนาม “กลุ่มเสื้อส้ม” ซึ่งมีบทบาท
ที่โดดเด่นคือ สร้างการมีส่วนร่วมโดยการเข้าร่วมประชุม วิเคราะห์แก้ไขปัญหา ร่วมกัน รับฟัง
ปัญหา เสนอปัญหา วิเคราะห์ปัญหา นำไปสู่แนวทางปฏิบัติร่วมกัน กับภาคีเครือข่าย ภาค
รัฐ ภาคเอกชน ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาต่อยอดงานในพื้นที่
ในด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ

การขยายผลในอนาคต

จิตอาสา ภาคประชาชน (เสื้อส้ม) ตั้งเป้าหมายไว้ จิตอาสา ครอบคลุมทุกตารางนิ้ว
ของพื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียน ซึ่งเป็นตำบลต้นแบบให้กับพื้นที่ข้างเคียงหรือพื้นที่อื่นพื้นที่ใดที่

สนใจ ตำบลเจ็ดเสมียน พร้อมทั้งจะถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์หรือการแลกเปลี่ยน ตลอด
จนการเชื่อมโยงเครือข่ายไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยทั่วไปแล้วต้นทุนและศักยภาพในพื้นที่
นั้นถือเป็นความสำคัญที่ละเลยไม่ได้เช่นกัน ดังนั้นการนำวิธีการหรือกระบวนการต่างๆไป
ใช้จึงจำเป็นต้องปรับให้เข้ากับสภาพบริบทของพื้นที่ และที่ขาดไม่ได้อีกประการหนึ่งได้แก่
การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของเจ้าของพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกิดเป็นความรักความหวงแหน ความ
เป็นเจ้าของอย่างแท้จริง โดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆทั้งสิ้น

“ให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี คนหนองโพไม่ทอดทิ้งกัน” ตำบลหนองโพ จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลและเรียบเรียง นายสุรินทร์ คำหนึ่งงาม

ประวัติความเป็นมา

ตามตำนานสิงหนวัติกล่าวว่า สิงหนวัติกุมาร ได้อพยพผู้คนบริวารมาจากเมืองราชคฤห์ เข้าใจว่าอยู่ในแคว้นยูนาน มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เชียงแสนราวต้นสมัยพุทธกาล ตั้งชื่อบ้านเมืองนี้ว่า “โยนกนคร” เรียกประชาชนเมืองนี้ว่า “ยวน” ซึ่งเป็นเสียงเพี้ยนมาจากชื่อเมือง “โยนก” นั่นเอง จากนั้นก็มีกษัตริย์ครองเมืองโยนกนี้มาเรื่อยๆ ประชากรไทยวนก็แพร่หลายออกไปในล้านนาไทย ต่อมา พ.ศ. 2101 พระเจ้าบุเรงนองกษัตริย์พม่าได้นำทัพมาตีเมืองเหนือ และปกครองเมืองเหนือเป็นเวลานานถึง 200 ปี พ.ศ. 2347 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมกษัตริย์แห่งรัตนโกสินทร์ โปรดฯ ให้ทัพหลวงไปตีพม่าออกจากเชียงแสน พม่าแพ้ท่านให้ทำลายเมือง และรวบรวมผู้คนชาวเมืองเชียงแสนได้ 23,000 คน แบ่งคนเหล่านี้ออกเป็น 5 ส่วน ส่วนหนึ่งให้ไปอยู่เชียงใหม่ ส่วนหนึ่งไปอยู่ลำปาง ส่วนหนึ่งไปอยู่ยูนาน ส่วนหนึ่งให้ไปอยู่เวียงจันทน์ ส่วนหนึ่งนำมาได้โดยให้คนยวนกลุ่มหนึ่งอยู่ที่สระบุรีอีกกลุ่มหนึ่งให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ราชบุรี เพื่อสะดวกในการช่วยเหลือกันและการตั้งบ้านเรือนริมฝั่งแม่น้ำก็เพื่อสะดวกในการใช้น้ำสัจจร หลังบ้านออกไปก็จะเป็นทุ่งนา ลักษณะของเรือนไทยวนก็คงจะพัฒนามาจากเรือนชั่วคราว(กระท่อม)ก่อนแล้วมาปลูกเป็นเรือนถาวร อันเนื่องจากวัฒนธรรมเดิมของไทย-ยวน จะมีเรือนกาแล ลักษณะมีไม้ไขว้อยู่บนหลังคา หน้าจั่วเรือน ส่วนบนผายออก เรียกว่า เรือนนอกโตแหวคอด ดังนั้นเมื่อแรกเริ่มคนไทย-ยวน ก็ปลูกเรือนกาแลอยู่ตงภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดจันทบุรี อำเภอเสนาห์ ในปัจจุบันจะมีบ้านทรงสมัยใหม่ภาคกลาง เป็นจำนวนมาก เมื่อมาอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านมั่นคง ก็จะมีการเรียกชื่อหมู่บ้านของตนเองตามสภาพภูมิศาสตร์บ้าง เช่น หมู่บ้านที่มีต้นตาลมาก ก็จะเรียกบ้านต้นตาล หมู่บ้านที่มีกอไผ่มากก็จะเรียกบ้านไผ่ล้อม หมู่บ้านที่มีต้นยางมากก็จะเรียกว่าบ้านยาง เป็นต้น บางหมู่บ้าน ก็จะเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อบุคคลสำคัญ เช่น บ้านสิบตะ (ปัจจุบันคือบ้านสวนดอกไม้) ตามชื่อของหนานตะ ผู้นำหมู่บ้านไทยวน มาตั้งถิ่นฐานรุ่นแรก บ้านเจ้าฟ้า ก็คือ ปู่เจ้าฟ้านาคยวนมาตั้งอยู่ที่นี่ สำหรับไทย-ยวนหนองโพ เดิมเรียกตามพื้นที่อาศัยอยู่มีต้นแขมและมีลำห้วยจึงเรียกชาวบางแขมต่อมาจึงเป็นหนองโพ เป็นต้น

คนไทย-ยวนจะประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก จนกระทั่ง “ข้าวเสาไห้” เป็นที่มีชื่อเสียงในเมืองไทยสรุปแล้วคนไทย-ยวน จะมีลักษณะ 10 ประการ คือ

1. นักเดินทาง
2. ชอบสร้างบุญ
3. อุดหนุนกัน
4. ขยันดี
5. กวีเก่ง
6. นักเลงสื่อ
7. ฝีมือดี
8. ของขลังมัน
9. กตัญญู
10. รักหมู่พวก

ชาวไทย-ยวนที่อพยพมาจากเชียงแสน มาอยู่หนองโพ ตำบลหนองโพ เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอโพธาราม เมื่อ พ.ศ. 2347 นั้น ได้นำเอา 2 สิ่งใหญ่ๆ มาใช้ในท้องถิ่นนี้ คือ ภาษาและประเพณี

วิถีชีวิต

การดำเนินชีวิตของชาวไทย-ยวนหนองโพ จะมีดังนี้

ประการที่หนึ่ง อันเนื่องมาจากคนไทยวน ได้เดินทางมาด้วยกันและตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกัน จึงต้องพึ่งพากันตลอด คนยวนจึงเคารพนับถือเครือญาติเป็นสำคัญ ดังเช่นแกงหนึ่งหม้อกินทั้งปี คนไทยวนเคารพเครือญาติและอาวุโสเป็นสำคัญ จึงมีการแบ่งปันอาหารการกินซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีการแบ่งปันให้กับเพื่อนบ้านที่เป็นชาวไทยจีนและลาวเวียงเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการสานสัมพันธ์อีกด้วย

ประการที่สอง คนไทย-ยวนหนองโพ ก็เหมือนคนไทยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกัน การปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข คนไทยวนก็เคารพเทิดทูนพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์สืบมา

ประการที่สาม คนไทย-ยวนหนองโพ ทั้งหมดนับถือพระพุทธศาสนา กิจกรรมในชีวิตประจำวันจึงเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น เช้ามาจะตักบาตรทำบุญหน้าบ้าน วันพระ

หรือวันกิจกรรมประเพณีก็จะไปรวมกันที่วัดหรือไปรักษาศีล วันวิสาขบูชา ทำโคมดอกบัว เวียนรอบโบสถ์ ฟังธรรมที่วัด วันปกติก็จะสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน

ประการที่สี่ ขณะที่คนยวนหนองโพ นับถือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ แล้วยังนับถือ “ผี” อีกด้วย เช่น มีผีประจำเรือน เรียกว่า ผีเรือน มีผีประจำวงตระกูล เรียกว่า ผีปู่ย่า มีผีประจำหมู่บ้านจะมี ผีศาลประจำหมู่บ้าน จะมีประจำวัด เรียกว่า เลี้ยววัด(จำวัด) จะมีผีประจำทุ่งนา เรียกว่า เลื่อนา(จำวแฮก) ฯลฯ คนยวนจึงมีกิจกรรมเกี่ยวกับผีในชีวิตของตนเอง

ประการที่ห้า วิถีชีวิตคนยวนหนองโพส่วนใหญ่จะอยู่ที่อาชีพอิสระ โดยเฉพาะ อาชีพการทำนา ปีหนึ่งจะมีฤดูกาลทำนาและฤดูเก็บเกี่ยวข้าว เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันคนยวนจะอยู่กับกิจกรรม เช่น ว่างจากการทำนา ก็นำข้าวที่มีอยู่มาทำเป็นขนม เช่น ขนมครก ลอดช่อง ขนมตาล ขนมถ้วย ขนมเปียกอ่อน ขนมเปียกปูน นำไปแลก หัวหอม กระเทียมเกลือ จากหมู่บ้านอื่น และได้รับพระราชทานอาชีพการเลี้ยงโคนมจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ปัจจุบันคนยวนบางส่วนได้รับการศึกษาสูงขึ้นก็ประกอบอาชีพค้าขายก็มี รับราชการก็มาก ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมก็ไม่น้อยเลยทีเดียว

ประการที่หก กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์ อันเนื่องมาจากคนเราต้องอยู่ร่วมกันพึ่งพาอาศัยกัน เกื้อกูลกัน คนไทย-ยวนก็เช่นกัน เช่น การไปเยี่ยมกันเมื่อยามเจ็บป่วย มีเวลาว่างก็มาคุยกัน ใครมีงานก็ไปช่วยกันเรียกว่าการเอาแรงกัน มีการขอขมาลาโทษผู้เฒ่าผู้แก่เพื่อเป็นสิริมงคลของชีวิตในวันปีใหม่ไทย-ยวน(สงกรานต์) มีของกินของใช้ก็แจกจ่ายกัน ปัจจุบันคนยวนบางส่วนได้รับการศึกษาสูงขึ้นก็ประกอบอาชีพค้าขายก็มี รับราชการก็มาก ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเลือนหายไป ส่วนใหญ่เป็นการว่าจ้างจึงเกิดการอนุรักษ์กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์ดังกล่าวขึ้นเพื่อเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตกับลูกหลานสืบต่อไป

ประการที่เจ็ด การแสวงหาความความเพลิดเพลินให้แก่ตนเอง กิจกรรมเหล่านี้ เป็นไปตามวัย และสถานที่ เช่น เป็นเด็กก็จะเล่นสนุกด้วยกัน ผู้ใหญ่ก็มีเพลงกล่อมเด็ก สอนทำของเล่นจากต้นกล้วย ใบมะพร้าว ไม้ไผ่ ไม้รวก หน้าหนาวลมโยกก็จะสอนให้ทำวาวเล่น แต่ปัจจุบัน ค่านิยมเปลี่ยนการดำรงชีวิตเปลี่ยนก็จะเล่นกีฬาเพื่อมุ่งเอาแพ้ชนะกัน ไม่นั่นความสามัคคี การดูรายการต่างๆ ในโทรทัศน์หรือเกม เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็นต้น

ทั้งเจ็ดประการดังกล่าวมานี้ วิถีชีวิตของชาวไทย-ยวน คือ ปณินิบัติบิดา มารดา เทิดทูนองค์ราชาไว้สูงสุด ปฏิบัติกตัญญูตามศาสนาพุทธ นับถือวิญญาณบริสุทธิ์ในท้องถิ่น ประกอบอาชีพ ให้มีกินไม่มีขาด ช่วยเหลือญาติให้สำราญ แสวงหาสันติภาพการเป็นประจำ

ความเป็นของการเข้าสู่กระบวนการพัฒนา

เนื่องด้วยสถานการณ์ปัจจุบันที่การก้าวเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโดยไม่มีการยึดโยงกับวิถีชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งระบบนิเวศชุมชน การเสื่อมถอยด้านวัฒนธรรมอันดีงามในอดีต การเอารัดเอาเปรียบกันภายในชุมชน เกิดปรากฏการณ์ต่างคนต่างอยู่ ทำให้เกิดปัญหาของชุมชนตามมา

จากวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย-ยวน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเป็นกลุ่มองค์กรที่มีคุณธรรมและมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และแรงบันดาลใจจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองโพ ขึ้นในปี พ.ศ.2551 โดยแนวคิดให้**อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี คนหนองโพไม่ทอดทิ้งกัน** สมาชิกเริ่มต้น 537 คน มีการดูแลสวัสดิการ 3 เรื่อง เจ็บ ตาย จนปัจจุบันมีสมาชิก 1,652 คน นอกจากการรวมตัวกันเพื่อดูแลสวัสดิการให้คนในตำบลแล้วยังเป็นเวทีกลางในการพูดคุยหลาย ๆ เรื่องในตำบลจึงเกิดการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน “สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองโพ” ดำเนินงานเชื่อมโยงการทำงานของสภาองค์กรชุมชน และเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี และ เครือข่ายภาคกลางตะวันตก

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

เป้าหมายการเปลี่ยนแปลงที่อยากเห็น ความมุ่งหวังของคนในตำบล ที่จะพัฒนาตำบลโดยยึดหลักตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาว ไทย-ยวน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีผู้นำต้นแบบด้านการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง มีความสามัคคีปรองดอง มีวินัยเคารพกฎกติกา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีสวัสดิการชุมชนให้กับคนฐานรากชุมชนมีความสุขทั่วหน้า

กระบวนการดำเนินงาน

จากการรวมตัวของคนกลุ่มหนึ่งในการ “อาสา” ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายให้คนตำบลหนองโพ มีทิศทางที่จะพึ่งพาตนเองได้ โดยเริ่มจากการรวมกลุ่มกันตั้ง “กองทุนสวัสดิการชุมชน” เพื่อเป็นจุดศูนย์รวมที่ทำมากกว่าการจัดสวัสดิการให้กับคนในตำบลขึ้น และเพื่อจัดทำข้อมูลวางแผนที่จะให้ชุมชนร่วมพัฒนาเพื่อนำความสุขสู่ชุมชนตามความฝัน “หนองโพน่าอยู่ คนหนองโพอยู่ดีมีสุข” ประกอบด้วย

1. แขนงนำทำดี “ผู้นำอาสา” ต้องมีจิตอาสา มีความคิดเสียสละ มีความเอื้ออาทร ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
2. มีครอบครัวดี มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรงตามสมควร เป็นครอบครัวที่ไม่ทำผิดกฎหมาย ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เคารพกติกาของชุมชน
3. มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนลดการใช้สารเคมี ทำการเกษตรแบบปลอดภัย สภาพแวดล้อมชุมชนมีการจัดการขยะ
4. มีสวัสดิการชุมชนที่ดี โดยการจัดสวัสดิการชุมชนเป็นแกนหลักในการจัดระบบสวัสดิการสู่การจัดสวัสดิการสังคมในตำบล
5. มีวัฒนธรรมชุมชนที่ยังคงอยู่ โดยมีการอนุรักษ์วิถีชุมชนในการสืบทอดทางวัฒนธรรม เรื่องการนุ่งห่มผ้า ไทย-ยวน การทำอาหารพื้นเมือง การนุ่งห่มผ้า ไทย-ยวนการทำอาหารพื้นเมือง
6. มีอาชีพที่ดี ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 อาชีพเกษตรกร ปศุสัตว์คือการเลี้ยงโคนมทุกครอบครัวมีรายได้มากกว่ารายจ่าย โดยการน้อมนำการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

สิ่งที่ดีที่เกิดขึ้น

ตำบลหนองโพ เป็นตำบลแห่งเกษตรกรรม วัฒนธรรม ไทย-ยวน เกษตรเป็นเกษตรปศุสัตว์ คือการเลี้ยงโคนมซึ่งเป็นอาชีพพระราชทานจากการแก้ไขปัญหาความยากจนของคนหนองโพซึ่งเดิมเป็นเกษตรกรที่ทำนาเพียงอย่างเดียวและทำได้ปีละ 1 ครั้ง หันกลับมามองการพัฒนาด้วยด้วยแรงบันดาลใจจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่คนหนองโพเคารพเหมือนพ่อที่ให้ชีวิตและอาชีพในการดำรงชีวิต ทำให้คนหนองโพไม่ทอดทิ้งกัน กับการมองการพัฒนาที่จะใช้เป็นเข็มทิศของคนในตำบล “การพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเองของคนในชุมชน” ต้องการฟื้นความเอื้ออาทรของคนในชุมชนให้กลับมาให้ได้

จากการจัดทำข้อมูลวางแผนที่จะให้ชุมชนร่วมพัฒนาเพื่อนำความสุขสู่ชุมชนตามความฝัน “หนองโพน่าอยู่ คนหนองโพอยู่ดีมีสุข” จากขบวนการพัฒนาโดยเป้าหมาย “หนองโพน่าอยู่ คนหนองโพอยู่ดีมีสุข” ทำให้เกิดคนพันธุ์อา เกิดรูปธรรมการขับเคลื่อน “คนอาสา คนอาทร คนเกื้อกูล” นำสู่ความสุขของคนในตำบลก่อเกิดเป็นความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร การแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกันอย่างคนหนองโพไม่ทอดทิ้งกัน

อำเภอคุณธรรม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลโดย : นายพนรัตน์ รัตนพานิช นายอำเภอโพธาราม
เรียบเรียงโดย : นางวรรณุช ทองลิ้ม นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

ความโดดเด่นขององค์กร

จังหวัดราชบุรีได้รับการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 4 จังหวัด ของจังหวัดคุณธรรมนาร่อง ในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดคุณธรรม คือ “ราชบุรีเมืองแห่งความจงรักภักดี มีคุณธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตสู่สังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน” โดยร่วมกับศูนย์คุณธรรม และองค์กรเครือข่าย ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้วยการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ลงพื้นที่ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดตลาดนัดความดี การจัดสมาชิกคุณธรรม รวมทั้งยังส่งเสริมให้รักษาวัฒนธรรมอันดีงาม สืบสานความเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี

อำเภอโพธาราม ได้รับการคัดเลือกจาก 1 ใน 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี ให้เป็น อำเภอคุณธรรม นาร่อง โดยมีวัด จำนวน 72 วัด (มหานิกาย 71 วัด ธรรมยุต 1 วัด) และ

มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นเครือข่ายหลายแห่ง คือ เครือข่ายสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลโพธาราม เครือข่ายสถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม เครือข่ายศาสนา ได้แก่ วัดพระศรีอารย์ และ เครือข่ายภาคธุรกิจ ได้แก่ บริษัท ริก การ์เม้นส์ จำกัด นอกจากนี้ ศูนย์ธรรมชาติดำบักวิถีธรรม โรงพยาบาลโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรียังเป็นพื้นที่ในการจัดงาน ตลาดนัดความดี จังหวัดราชบุรี ในปี 2558 ภายใต้แนวคิด “สร้างสังคมคุณธรรมด้วยพลังแห่งการให้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดกระแสการร่วมสร้างคุณธรรม ความดีและการมีส่วนร่วมของทุกภาคีเครือข่ายในจังหวัดราชบุรี มีผู้เข้าร่วมงาน ประกอบด้วย เครือข่ายการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน รวมทั้งสิ้นประมาณ 40 องค์กร จำนวน 500 คน จนนำไปสู่การกำหนดรูปธรรมหรือยุทธศาสตร์จังหวัดคุณธรรมของจังหวัดราชบุรี

จากทุนความดีที่มีมาอย่างยาวนานในพื้นที่อำเภอโพธาราม การมีคณบดี หน่วยงานองค์กรที่ดีที่ดำเนินงานในบริบทของตนเพื่อส่งเสริมความดีอย่างเข้มแข็ง อำเภอโพธารามจึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม ด้วยการจัดทำธรรมนูญความดีอำเภอ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามนโยบายจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด โดย

มีประเด็นหลักในการขับเคลื่อน 5 ประเด็น คือ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา”

นอกจากนี้ อำเภอโพธาราม ยังได้เข้าร่วมโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” เข้ามาปรับใช้ในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนมีคุณธรรม ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต เพื่อสืบสานความเป็นไทย และทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยยึดปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ เพื่อรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน โดยอำเภอโพธารามได้รับความร่วมมือจากคนในหมู่บ้านและชุมชน ในการเข้าร่วมโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ครอบคลุมหมู่บ้าน ทุกชุมชน จึงถือเป็นอำเภอต้นแบบของจังหวัดราชบุรีในการนำร่องโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล 5” อีกด้วย

ก่อนจะมาเป็นวันนี้

อำเภอโพธาราม เป็น 1 ใน 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี ลักษณะทอดตามแนวยาวจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก มีป่าไม้เบญจพรรณอยู่บ้านประปราย มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านตอนกลางของพื้นที่ ต้นน้ำอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี ไหลลงสู่ทะเลที่จังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งการปกครองออกเป็น 18 ตำบล 1 เทศบาลเมือง 156 หมู่บ้าน และ 10 ชุมชน

ผลจากการปรับตัวของชุมชนภายใต้กระแสสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การปฏิบัติในวิถีของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประชาชนต่างยึดหลักความถูกต้องตามตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ ผู้คนคิดถึงตัวเองมากกว่าส่วนรวม ความสำนึกในบาปบุญ คุณโทษ ถูกลดค่าลงมาเป็นเพียงความรู้สึกที่จะทำหรือไม่ทำตามกฎหมายเท่านั้น ซึ่งบางเรื่องอาจเป็นความไม่เหมาะสมแต่บางคนก็รู้สึกว่าเป็นความผิด เพราะพฤติกรรมบางอย่างไม่มีบัญญัติในกฎหมาย เช่น การไม่ดูแลพ่อแม่ การไม่เคารพผู้ใหญ่ การมีกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม การแต่งกายไม่สุภาพเข้าไปในสถานที่สำคัญทางศาสนา การสร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ การปรับตัวของสังคม ก็ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายมากขึ้น เช่น การก่ออาชญากรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การระบาดของสิ่งเสพติดและอบายมุข เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเกิดจากการขาดสติ จิตสำนึก ศีลธรรม และคุณธรรมจริยธรรม ทั้งสิ้น

อำเภอโพธาราม ถึงแม้จะไม่ได้มีเหตุการณ์ที่กล่าวมาทั้งหมดในทุกพื้นที่ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าไม่เคยเกิดขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับ อำเภอโพธาราม ในช่วงที่ยังไม่มีความเจริญทางด้านวัตถุและสังคมเช่นในปัจจุบัน พบว่า คนในชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คนในชุมชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการเคารพธรรมเนียมประเพณีทางศาสนา ได้แก่

การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับสถานที่ มีการอบรมสั่งสอนให้มีความเคารพกตัญญู ครอบครัว รวมถึงสถาบันหลัก ของชาติ รวมไปถึงมีการก่ออาชญากรรมหรือทำสิ่งผิดกฎหมายน้อยกว่าในปัจจุบัน

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

จากการขาดศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม จนทำให้เกิดปัญหาทางสังคมต่างๆ อำเภอโพธาราม จึงมีแนวคิดนำธรรมานุญความดี ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติที่เกิดจากความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนในอำเภอ โพธารามที่ได้จัดทำขึ้นภายใต้แผนการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดราชบุรี และประเด็นคุณธรรมหลักของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ “เมืองแห่งความจงรักภักดี พอเพียง สามัคคี มีวินัย” ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชน ในอำเภอโพธาราม ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นรากฐานของการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร ไม่ทอดทิ้งกัน

โดยธรรมานุญความดีฉบับนี้ให้ใช้ปฏิบัติกับประชาชน หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยประชาชนทุกคนในอำเภอโพธาราม จะปฏิบัติตามหลักคุณธรรม 5 ประการ เพื่อขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ได้แก่ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย” และเพิ่มเติมตามประเด็น การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ คือ “สุจริต และจิตอาสา” ควบคู่ไปกับการรักษาศีล 5 ที่คนในชุมชนทุกคนได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติตั้งแต่การจัดโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล 5”

กระบวนการพัฒนา

อำเภอโพธาราม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม โดยการจัดธรรมานุญความดีอำเภอ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้อำเภอโพธารามเป็นอำเภอคุณธรรมที่ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา และคุณธรรมหลัก 5 ประการ ได้แก่ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” ตามพันธกิจ ดังนี้

1. พัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา และนำคุณธรรมหลัก 5 ด้าน ได้แก่ พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมและพัฒนาให้ทุกชุมชนในอำเภอโพธารามตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่าย มีส่วนร่วม ในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม

การดำเนินการ ดังนี้

1. จัดประชุมการจัดทำธรรมนูญความดีของอำเภอ และได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามนโยบายจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดราชบุรี
2. ดำเนินการจัดประชุมขอความเห็นชอบร่างธรรมนูญความดีของอำเภอโพ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ
3. ประกาศใช้ธรรมนูญความดีอำเภอโพธาราม
4. ดำเนินการจัดส่งให้หน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรมในการร่วมขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมต่อไป

อำเภอโพธาราม ได้ประกาศให้องค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนในอำเภอ โพธารามปฏิบัติตามธรรมนูญความดีร่วมกัน อย่างเคร่งครัด เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของคนในอำเภอ โพธาราม ในกรณีที่มีการละเมิดธรรมนูญความดีฉบับนี้ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเสียหายแก่สังคม เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ให้นำประเด็นดังกล่าวเข้าปรึกษาหารือ และเสนอให้ใช้มาตรการทางสังคมดำเนินการตามความเหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

หลังจากที่อำเภอโพธาราม ได้ดำเนินการจัดประชุมการจัดทำธรรมนูญความดีของอำเภอ ได้ข้อคิดเห็นจากคนในชุมชนตามหลักคุณธรรมหลัก 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 พอเพียง

สิ่งที่อยากทำ

1. จะยึดการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุ มีผล รู้จักพอไม่เห็นแก่ตัว แบ่งปันให้ส่วนรวม

2. จะใช้จ่ายอย่างประหยัด จะทำบัญชีครัวเรือน จะอดออม จะปลูกผักไว้กินเอง ในครัวเรือน จะปิดประหยัดพลังงานโดย ปิดน้ำ ไฟฟ้า แอร์ และวัสดุสำนักงาน เมื่อเลิกใช้
3. จะใช้ชีวิตเรียบง่ายโดยยึดหลัก พอดี อยู่ได้ ไม่เบียดเบียนสังคม ไม่ดื่มเหล้า
4. จะทำธนาคารโรงเรียน ธนาคารชุมชน
5. จะไม่เล่นแชร์ เล่นหวย
6. จะนำสิ่งที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ จะใช้รถมอเตอร์ไซด์ มาทำงาน

สิ่งที่จะไม่ทำ

1. ใช้ไฟหลายดวง เปิดไฟฟ้าและเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สรุ่ยสุร่ายกับสิ่งที่ไม่จำเป็น
2. สร้างปัญหาหนี้สินให้กับครอบครัว
3. เล่นการพนัน ดื่มเหล้า
4. ทำตามกระแสสังคม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “พอเพียง”

1. คนในชุมชนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต
2. องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน บริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. คนในชุมชนสามารถลดค่าใช้จ่าย จากการประหยัดพลังงาน และไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 2 สามัคคี

สิ่งที่อยากทำ

1. จะรักใคร่ผู้อื่นโดยการปฏิบัติตามหลักศาสนา
2. จะร่วมแรง ร่วมใจในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน
3. จะไม่ทะเลาะเบาะแว้งกันเองในชุมชน จะมองแต่ด้านดีของผู้อื่น จะไม่สร้างความแตกแยก
4. จะทำตนให้เป็นแบบอย่างในครอบครัวและชุมชน
5. จะรู้จักให้อภัยผู้อื่น จะฟังผู้อื่นมากขึ้น จะให้ความรู้เรื่องการดำรงตนแก่ผู้อื่น

สิ่งที่ไม่ทำ

1. เอาเปรียบผู้อื่น สร้างปัญหาความแตกแยกในชุมชน สังคม
2. พุดยุ้งและให้ร้ายผู้อื่น ฟังความข้างเดียว
3. เห็นแก่ตัว อิจฉา นินทาผู้อื่น
4. แบ่งฝักแบ่งฝ่าย คำผู้ใดบังคับบัญชา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “สามัคคี”

1. คนในชุมชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
2. สามารถสร้างความปรองดองในชุมชนและสังคม
3. สร้างความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อพัฒนาชุมชน
4. คนในชุมชนมีเหตุผลมากขึ้น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

ด้านที่ 3 มีวินัย

สิ่งที่อยากทำ

1. จะมาปฏิบัติงานให้ตรงเวลาราชการไม่มาสายกลับเร็ว จะรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
2. จะไม่ทำผิดกฎระเบียบ จะปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด จะไม่ทำผิดกฎหมาย
3. จะเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาในเรื่องที่ถูกต้อง จะเคารพความเห็นของผู้อื่น
4. จะทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี จะปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่ดี จะควบคุมและบังคับใช้กฎหมายโดยเท่าเทียม

สิ่งที่ไม่ทำ

1. ทำผิดวินัย พลัดวันประกันพรุ่งเพื่อรอเวลามาทำงานช้า มาประชุมสาย
2. เห็นแก่ตัวโดย แชงคิวในการใช้ที่สาธารณะ ทำผิดกฎกติกา ขับรถเร็วกว่ากฎหมายกำหนดฝ่าไฟแดง
3. แต่งตัวไม่สุภาพ สร้างหนี้เพิ่ม เปิดไฟฟ้าทิ้งไว้
4. ละเมิดและเมินเฉยต่อคำสั่งผู้บังคับบัญชาทำตัวนอกกรอบ
5. ทิ้งขยะในที่สาธารณะ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “มีวินัย”

1. คนในชุมชนปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย กฎจราจร
2. คนในชุมชนปฏิบัติตามกฎ กติกา ของสังคม
3. คนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และสังคม
4. คนในชุมชนมีความตรงต่อเวลา

ด้านที่ 4 สุจริต

สิ่งที่อยากทำ

1. จะไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีความตรงไปตรงมา เก็บของผู้อื่นได้แล้วส่งคืน
2. จะไม่โกง จะไม่เอาเปรียบผู้อื่น จะซื้อตรง จะรักษาคำพูดที่พูดไว้กับผู้อื่น จะทำงานด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ จะไม่คอร์รัปชั่นเอาเงินหลวงมาเป็นของตนเอง
3. จะซื้อตรงต่อตนเองและผู้อื่น จะทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน จะไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
4. จะยกย่องคนทำความดี จะสอนให้คนทำความดี จะเสียภาษีเพื่อทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ทำงานตนเองในที่ราชการ

สิ่งที่ไม่ทำ

1. เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นของตนเอง ฉ้อราษฎร์บังหลวง ทูจริตคอร์รัปชั่น เบียดบังของหลวง เลี่ยงภาษี
2. นิ่งดูตายต่อสิ่งไม่ถูกต้อง พูดเท็จ เอาเปรียบผู้อื่น
3. รับสินบน ส่งเสริมให้ผู้อื่นโกง
4. เบียดบังเวลาราชการ ใช้ไฟฟ้าในที่ราชการชาร์ตโทรศัพท์ตนเอง เบียดบังของหลวง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “สุจริต”

1. คนในชุมชนมีความซื้อตรงต่อตนเอง ต่อหน้าที่ และต่อผู้อื่น
2. คนในชุมชนไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสังคม

3. คนในชุมชนไม่ส่งเสริมให้ผู้อื่นประพฤติมิชอบ ทุจริต คอรัปชั่น
4. คนในชุมชนปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม

ด้านที่ 5 จิตอาสา

สิ่งที่อยากทำ

1. จะช่วยผู้ยากไร้ในสังคม จะดูแลผู้สูงอายุ จะช่วยเหลืองานส่วนรวม
2. จะส่งเสริมให้นักเรียน ประชาชนรู้จักการเสียสละ
3. จะดูแลสภาพแวดล้อมภายในชุมชนโดยเฉพาะหน้าบ้านตนเองและสถานที่สาธารณะ จะร่วมกับชุมชนพัฒนาหมู่บ้าน

สิ่งที่จะไม่ทำ

1. เห็นแก่ตัว หลบเลี่ยงงานส่วนรวมธุระไม่ใช่
2. ทำให้ของสาธารณะเสียหาย เอาของสาธารณะมาเป็นของตัวเอง
3. ทำในสิ่งที่เป็นโทษต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “จิตอาสา”

1. คนในชุมชนช่วยเหลือ เกื้อกูล ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังประโยชน์ตอบแทน
2. คนในชุมชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
3. คนในชุมชนร่วมมือ ร่วมใจ ในการพัฒนาองค์กร ชุมชน
4. คนในชุมชนรักษาระรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และดูแลสาธารณสมบัติ

นอกจากนี้คนในชุมชนที่ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาโดยการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ควบคุมไว้กับคุณธรรม 5 ประการ ก็จะทำให้เกิดความปรองดองสามัคคีในชุมชน ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน ทำให้สังคมสงบร่มเย็น และมีความสุขอย่างยั่งยืน

บทเรียนที่ได้

อำเภอโพธาราม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม โดยการจัดตั้งศูนย์รวมความดีอำเภอ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามนโยบายจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด โดยมีประเด็นหลักในการขับเคลื่อน 5 ประเด็น คือ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” ดังนี้

ด้านที่ 1 พอเพียง

พอเพียง หมายถึง มีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุ มีผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ด้านที่ 2 สามัคคี

สามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลมีความร่วมมือที่ดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ที่จะส่งเสริมการศึกษา พัฒนาเด็กและเยาวชน ประชาชนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้สังคม หมู่คณะ และจะปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ด้านที่ 3 มีวินัย

มีวินัย หมายถึง มีการยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทั้งวินัยต่อตนเอง ในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า มีวินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและเคารพต่อกฎหมาย

ด้านที่ 4 สุจริต

สุจริต หมายถึง ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ประพฤติตรงและจริงใจไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง ทำอะไรทำจริงมุ่งให้งานสำเร็จเกิดประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมได้อย่างจริงจัง มีความจริงใจในงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานให้ดีที่สุดไม่เล่นเล่ห์ไม่หละหลวม เอาใจใส่หน้าที่ให้งานสำเร็จเกิดผลดี พูดความจริงไม่กลับกลอกรักษา วาจาสัตย์อย่างเคร่งครัด พูดจริงทำจริงตามที่พูดมีความจริงใจต่อคนที่เกี่ยวข้องต่อมิตรและผู้ร่วมงาน มุ่งประพฤติแต่ความดีจนติดเป็นนิสัย

ด้านที่ 5 จิตอาสา

จิตอาสา หมายถึง จิตของคนที่มีจิตอาสาเสียสละความร่วมมือร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมช่วยการดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

ข้อเสนอ ต่อการขยายผลในอนาคต

การสร้างชุมชนให้น่าอยู่นั้น คนในชุมชนเป็นเป้าหมายสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก นอกจากการพัฒนาคนในชุมชนแล้ว การพัฒนาในด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสถานการณ์ต่างๆ ก็เป็นสิ่งที่จะทำให้ชุมชนน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

- การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การพัฒนาทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ รอบๆ ตัวคน ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นเองที่เป็นสมบัติร่วมกันของชุมชน เช่น แหล่งน้ำ วัด โรงเรียน ถนน ที่สาธารณะ เป็นต้น ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดีความเป็นอยู่ของคนในชุมชนก็จะเกิดความลำบากตามไปด้วย
- การพัฒนาสถานการณ์ หมายถึง การพัฒนาเหตุการณ์หรือความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการติดต่อประสานงานกันระหว่างคนในชุมชน ทั้งแบบส่วนตัวและส่วนรวม ระบบบริหารจัดการในชุมชน แนวทางสร้างความร่วมมือในชุมชน การสื่อสารสร้างความเข้าใจกัน โดยถ้าชุมชนมีการติดต่อประสานงานกันในแนวทางที่ดี เช่น มีน้ำใจช่วยเหลือกัน บรรยากาศของชุมชนก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ถ้าวการติดต่อกันเป็นไปในทางลบ เช่น การแก่งแย่งผลประโยชน์ ขาดความสามัคคี สถานการณ์ในชุมชนก็จะขาดความสงบ

ดังนั้นถ้าในชุมชนมีคนดี มีสิ่งแวดล้อมดี สถานการณ์ในชุมชนก็จะดีตามไปด้วย ส่งผลให้ชุมชนน่าอยู่ และมีความสุข คนในชุมชนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นคนดี มีคุณธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยให้ทำงานอย่างสะดวก มีบรรยากาศที่เอื้อให้ทำงาน มีสถานการณ์รอบข้างและเพื่อนร่วมงานที่เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ มีน้ำใจ ส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

“วิถีคนดำเนิน สู่คุณธรรม”

อำเภอคุณธรรม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ข้อมูล โดย นายประยงค์ จันทเต็ง นายอำเภอดำเนินสะดวก

เรียบเรียง โดย นางสาวสุชภิญญา เกิดมีทุน

“อะไรที่หายไป”

จากเวที “วิถีคนดำเนิน สู่คุณธรรม” ทั้งอำเภอ ร่วมกันค้นหาสิ่งที่เคยมีอยู่ และที่กำลังจะจางหายไปของคนดำเนิน เราเริ่มที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับคนดำเนินสะดวกจากการสัญจรทางเรือเริ่มเปลี่ยนเป็นการใช้คลองดำเนินสะดวกเพื่อการเศรษฐกิจ สิ่งที่ตามมาคือเรือที่เต็มคลอง เรือที่เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยว รอยยิ้มระหว่างเรือลำหนึ่งส่งต่อถึงเรือลำหนึ่งจางหายไป ต่างแย่งชิงทางน้ำที่มีเพียงน้อยนิด โดยไม่มีความเอื้ออาทรหลงเหลืออยู่ ใครเก่งกว่า เร็วกว่า ก็ไปได้เร็วกว่า แล้วอีก 10 ปีข้างหน้าลูกหลานเราจะเป็นอย่างไร

“เมืองสองฝั่งคลองประวัติศาสตร์ เสด็จประพาสต้น ร.5 เลื่องลือชาวทุ่งหวาน
ชาวบ้านน้ำใจงาม ล้นหลามผักผลไม้รายได้หลัก เรารักตลาดน้ำดำเนินฯ”

เกิดเป็นเป้าหมายที่สำคัญ 4 เรื่องความดี

1. ประวัติศาสตร์ดี “สองฝั่งคลองประวัติศาสตร์ เสด็จประพาสต้น ร.5” ต้องมี
ผู้คนที่มีความดี มีความคิดเสียสละ มีความเอื้ออาทร ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็น
แก่ประโยชน์ส่วนตัว มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนลดการใช้สารเคมี ทำการเกษตรแบบปลอดภัย
สภาพแวดล้อมชุมชนปลอดจากขยะ ปลอดผักตบชวาในลำคลอง

2. ชุมชนดี “ชาวบ้านน้ำใจงาม” ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก
เป็นคนที่ไม่นำผิดกฎหมาย ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เคารพกติกาของชุมชน มีอัธยาศัย
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยิ้มแย้มแจ่มใส

3. “เลื่องลือชาวทุ่งหวาน ล้นหลามผักผลไม้” ประชาชนมีอาชีพที่ดี ทุกคนรอบรู้
มีรายได้มากกว่ารายจ่าย โดยประยุกต์การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

4. มีวัฒนธรรมชุมชนที่ยังคงอยู่ โดยมีการอนุรักษ์วิถีชุมชนในการสืบทอด ทาง
วัฒนธรรม เรื่องการการสัญจรทางเรือโดยสามารถมีรายได้จากการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม การทำอาหารพื้นเมือง การละเล่นชุมชน

กระบวนการดำเนินงาน

1. การกำหนดเป้าหมาย จากพื้นฐานสู่การขับเคลื่อน

“เป้าหมายความดี แผนแม่บทความดี” ของอำเภอดำเนินสะดวก โดยมีเป้าหมาย
ที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 มีความพอเพียง ในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุ มีผล ใช้
ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง สังคม
และสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโดยจะประหยัด
เก็บออม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สรุยสร่ายกับสิ่งที่ไม่จำเป็น จะใช้จ่ายอย่างเหมาะสม พอใจใน
สิ่งที่มีโดยยึดหลัก พอดี พออยู่ได้ไม่เบียดเบียนสังคม จะทำบัญชีครัวเรือนและไม่สร้างปัญหา
หนี้สินให้กับครอบครัวจะนำสิ่งที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

ประการที่ 2 มีความสามัคคี ในการให้ความร่วมมือที่ดีระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน
ที่จะส่งเสริมการศึกษา พัฒนาเด็กและเยาวชน ประชาชนในหมู่บ้านให้เป็น ทุกคนเก่งและ
คนดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้สังคม หมู่คณะ และจะปฏิบัติ
ตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมจะไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายโดยการสร้างปัญหาความแตกแยก
ในชุมชนและจะไม่พุดยุยงรวมทั้งให้ร้ายผู้อื่นจะทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครอบครัว
และชุมชน จะรักใคร่ผู้อื่นโดยไม่โกรธในสิ่งที่เขาทำไม่ดี รวมทั้งอบรมให้ความรู้แก่ผู้อื่นใน
เรื่องของการรู้จักสามัคคี

ประการที่ 3 มีวินัย โดยจะยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทั้งวินัยต่อ
ตนเอง ในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยา
บรรณวิชาชีพและเคารพต่อกฎหมาย จะตรงต่อเวลาและรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่มาทำงาน
สาย จะปฏิบัติตามกฎหมาย กติกาของสังคม รวมทั้งจะไม่ทำผิดกฎจราจร จะไม่ฝ่าไฟแดง

2. การค้นหาทุนความดี หาแนวร่วม หาทรัพยากร

“อำเภอคุณธรรม” มองประชาชนทั้งอำเภอ มองออกไปจากพื้นที่นอกอำเภอ นอก
พื้นที่จังหวัด เราเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ใหญ่หลวงเกินกว่าคนๆ หนึ่งจะพาคนทั้งอำเภอให้
ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันได้

เวทีระดม “ความคิดเห็นคนดำเนิน เพื่อการเปลี่ยนแปลง” ของคนอำเภอดำเนิน
สะดวกจึงเกิดขึ้นโดยมีเวทีพูดคุยกันหลากหลายเรื่องมีผู้คนจากหลายกลุ่ม หลาย
องค์กรร่วมหารือ มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนอย่างชัดเจนเห็นรูปธรรมที่สามารถจับต้อง
ได้ เครื่องมือที่จะใช้ได้จากไหนบ้าง มีเครื่องมืออะไรที่มีอยู่ในอำเภอ

คนดี มองหาแนวร่วมที่เป็นแกนนำในการอยากให้เห็นอำเภอดำเนินสะดวกมีแต่คนดีมีคุณธรรม โดยเริ่มจากคนที่มีความเห็นที่สอดคล้องว่าถ้าเราไม่ทำวันนี้ อนาคตของลูกหลานเราคงไม่สามารถนำพาชุมชนให้เกิดความสุขได้ เกิดการเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างอยู่ และจะส่งผลกระทบรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ “เป้าหมายความดี แผนแม่บทความดี” จึงเป็นแนวทางในการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยต้องเพิ่ม “หนึ่งตำบล หนึ่งคนดี” ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ

ทุนดี พื้นที่อำเภอดำเนินสะดวกอยู่ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มติดกับจังหวัดสมุทรสงคราม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นน้ำกร่อยทำให้การผลไม้มองอำเภอดำเนินสะดวกที่หวานกรอบอร่อยโดยเฉพาะ มะพร้าว น้ำหอม มะม่วง ฝรั่ง และองุ่นซึ่งไม่ใช่เพียงแค่ไม้ผลทำเงินให้เกษตรกรในพื้นที่เท่านั้น ยังเป็นการอนุรักษ์ไม้ผลประจำถิ่นที่อยู่คู่กับอำเภอดำเนินสะดวก มายาวนานนับร้อยปีอีกด้วย

วัฒนธรรมดี มีการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมที่เคยมีอยู่ในอดีตมาถึงยุคปัจจุบันจากการเคลื่อนของวัฒนธรรมภายนอกที่เป็นกระแสสังคมจากตะวันตก หรือแม้กระทั่งกระแสวัฒนธรรมตะวันออก รวมทั้งการหาอยู่หากินในสภาพปัจจุบัน ปัญหาเศรษฐกิจทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมจางหาย

การมีเป้าหมายคุณธรรม ทำให้อำเภอดำเนินสะดวกได้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรมประเด็นอื่น ๆ ต่อไปโดยคาดหวังว่าถึงที่สุดคนดำเนินสะดวกจะมีความสุข มีความมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สิน มีความเอื้ออาทร การแบ่งปัน การคงอยู่ของวัฒนธรรม มีการสืบทอดประเด็นความดีจากรุ่นต่อรุ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ผลจากการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลอำเภอ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย” เริ่มเห็นรูปธรรมเห็นการพึ่งพาตนเอง เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่เคยมีมาในอดีตแล้วจางหายไปตามการพัฒนา ตามกระแสการเติบโตของโลกาภิวัตน์ ผลของการขับเคลื่อนคุณธรรมความดี เริ่มออกดอกผล ความเอื้ออาทรที่หายไปต่างคนต่างอยู่กลับกลายเป็นเห็นอกเห็นใจเกิดการพึ่งพิงซึ่งกันและกันช่วยเหลือกันและกันจากจากลำคลองที่เคยมีทั้งผักตบชวาและขยะมูลฝอย มีกลิ่นเน่าเหม็น ลำคลองก็เริ่มสะอาดเพราะทุกคนต่างเล็งเห็นความสำคัญ ต่างช่วยกันเก็บเพื่อให้ลำคลองสะอาด มีความสวยงาม หน้าบ้านที่ไม่น่ามอง ก็ช่วยกันปลูกดอกไม้ พืชผักสวนครัวเพิ่มขึ้น กลับกลายเป็นที่นักท่องเที่ยวชื่นชม กติกาของชุมชนเริ่มได้รับการยอมรับ ไฟจราจรที่เคยมีไว้ให้ฝ่ากลับกลายเป็นไฟแดงที่มีความเคารพยำเกรงของนักขี่ รอยยิ้มระหว่าง

คนขายของบนเรือกับนักท่องเที่ยว เริ่มกลับมาสู่คลองดำเนินสะดวกเกือบตลอดทั้งสาย เรือเครื่องใช้ความเร็วลดลงเมื่อเข้าใกล้เรือพาย บ้านริมคลองเริ่มหลับสบายขึ้นเมื่อเรือเครื่องเริ่มลดความเร็วลงพร้อมกับเสียงจากเครื่องยนต์ที่ฟังแล้วนุ่มหูขึ้น

“อยู่อย่างพอเพียง” เกิดศูนย์การเรียนรู้มากมายภายในอำเภอ

“เกิดความสามัคคี” จากโครงสร้างด้านประเพณีวัฒนธรรม ก่อตัวขึ้นอย่างเงียบๆ และขยายตัวจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังหมู่บ้านหนึ่งแบบค่อยเป็นค่อยไปคืบคลานไปดังการไหลของสายน้ำในลำคลองดำเนินสะดวกที่มีต้นทุนความดีปรากฏอยู่ให้เห็นเป็นรูปธรรม มีต้นแบบของการพึ่งพาตนเอง มีต้นทุนที่ชุมชนคอยช่วยกันช่วยกันเขย่าวงายให้เป็นกระแสอยู่อย่างไม่เสื่อมถอย โดยมีคลองที่ได้รับบารมีแม่โพสพจากมหาพรตราชภัฏที่ยิ่งใหญ่ของชนชาวไทยที่มองการณ์ไกลเมื่อคลองที่ขุดใช้จะเชื่อมสายใยของชุมชนหนึ่งสู่ชุมชนหนึ่งอย่างยั่งยืน รวมทั้งจะส่งผลทางด้านเศรษฐกิจอย่างมหาศาล โดยไม่มีอะไรจะขวางกั้นคุณธรรมความดีนี้ให้สะดุดหยุดยั้งลงไปได้

“มีวินัย ใจอากา” ผู้คนทุกกลุ่มทุกวัย จากคนในหมู่บ้านสู่ตำบล หลอมรวมสู่อำเภอ โดยทุกคน คิดอยากจะแก้ไขปัญาของตัวเองของคนในอำเภอของตนเอง ด้วยแค่อยากเห็นคนที่ไม่มีโอกาสได้รับโอกาส ได้มีความสุข ได้เห็นอำเภอของตนเองมีระเบียบ มีวินัย มีความปลอดภัย มีใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำสู่อำเภอกุศลธรรม ต่อไป

บทเรียนที่ได้รับ

“อนาคต..ลูกหลานจะอยู่อย่างไร”

อันเนื่องจากทรัพยากรทางธรรมชาติถูกทำลายด้วยน้ำมือของมนุษย์ จนส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ของประชาชน ความเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้าอากาศ จึงส่งผลกระทบต่อพื้นที่ลุ่มต่ำที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร รวมทั้งพื้นที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมทางน้ำทั้งตลาดน้ำดำเนินสะดวก และคลองดำเนินสะดวก มีการใช้เรือสัญจรทางน้ำเพื่อนำนักท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตสองฝั่งคลอง และการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

การลุกขึ้นมาของคนดำเนินสะดวก จึงได้มุ่งเน้นการทำความสะอาดในลำคลองที่เป็นปัญหาสำคัญของประชาชน โดยให้ความสำคัญในการแก้ปัญหา จึงได้เร่งดำเนินการ กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีการ บูรณาการร่วมกันในพื้นที่ให้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญา ร่วมกันปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักษาแหล่งน้ำ ในพื้นที่ให้มีความสะอาดสวยงาม กลับมาเป็นประโยชน์ของประชาชนโดยรวม เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อให้เป็นคลองสวย น้ำใส หน้า

บ้านน้ามอง คลองดำเนินสะดวก เป็นการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันดูแล พร้อมทั้งกำจัดวัชพืช และผักตบชวาที่เป็นการปิดกั้นทางน้ำซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อน้ำท่วมขังในพื้นที่ ทำให้เกิดความเสียหาย จึงได้มีการร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยประสานความร่วมมือกันทุกภาคส่วน

อำเภอคุณธรรม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

เรียบเรียงโดย นางพัชรภา มนต์ปัญญากุล
ข้อมูลโดย นายสมยศ พุ่มน้อย นายอำเภอบ้านโป่ง

ความโดดเด่นขององค์กร

จังหวัดราชบุรี ได้รับการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 4 จังหวัด ของจังหวัดคุณธรรมนำร่อง ในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม เนื่องจากเป็นเมืองแห่งความจงรักภักดี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ จังหวัดคุณธรรม คือ “ราชบุรีเมืองแห่งความจงรักภักดี มีคุณธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญ ในการดำรงชีวิตสู่สังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน” โดยจังหวัดราชบุรีได้ร่วมกับศูนย์คุณธรรม และองค์กรเครือข่าย ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน จัดเวทีระดมความคิดเห็น ลงพื้นที่ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดตลาดนัดความดี การจัดสมัชชาคุณธรรม รวมทั้งยังส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนารธรรมอันดีงาม สืบสานความเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ ต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี

อำเภอบ้านโป่ง ได้รับการคัดเลือกจาก 1 ใน 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี ให้เป็น อำเภอคุณธรรม นำร่อง โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นเครือข่ายหลายแห่ง คือ เครือข่ายท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านโป่ง สถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง สถานีตำรวจภูธรกรับใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง เครือข่ายสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลบ้านโป่ง เช่น โรงพยาบาลบ้านโป่ง ได้ดำเนินการจัด กิจกรรมจิตอาสาสละผมให้ผู้ป่วยในโรงพยาบาล สถานศึกษาออกหน่วยเคลื่อนที่ในการซ่อมรถจักรยานยนต์ จักรยาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบูรณาการกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ชุมชนในการกำจัดผักตบชวา ฯลฯ

จากทุนความดีที่มีมาอย่างยาวนานในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง การมีคนดี หน่วยงาน องค์กรดี ที่ดำเนินงานในบริบทของตนเพื่อส่งเสริมความดีอย่างเข้มแข็ง อำเภอบ้านโป่งจึงได้ ดำเนินการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมด้วยการจัดทำธรรมนูญความดีอำเภอ ภายใต้โครงการ ขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนใน การร่วมกันขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามนโยบายจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด โดย มีประเด็นหลักในการขับเคลื่อน 5 ประเด็น คือ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา”

นอกจากนี้ อำเภอบ้านโป่ง ยังได้เข้าร่วมโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล 5” เข้ามาปรับใช้ในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนมีคุณธรรม ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตเพื่อสืบสานความเป็นไทยและทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยยึดปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ เพื่อรักษาวินัยธรรมอันดีงามของชุมชน โดยอำเภอบ้านโป่งได้รับความร่วมมือจากคนในหมู่บ้านและชุมชน

ก่อนจะมาเป็นวันนี้

อำเภอบ้านโป่ง เป็นอำเภอสำคัญอำเภอหนึ่งในจังหวัดราชบุรี เดิมชื่อ อำเภอท่าผา ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปยังตำบลบ้านโป่งเพื่อให้ใกล้สถานีรถไฟบ้านโป่งมากขึ้น จึงเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอบ้านโป่ง ปัจจุบัน บ้านโป่งเป็นอำเภอเป็นศูนย์กลางความเจริญและการคมนาคมทางภาคตะวันตกของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์โดยสารที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการผลิตปลาสาวยางมาที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีสถานีชุมทางรถไฟที่แยกไปได้ถึงสามเส้นทาง อำเภอบ้านโป่งแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 15 ตำบล 151 หมู่บ้าน

ในปัจจุบันสังคมเน้นการมีเงินทองวัตถุ จะนำมาซึ่งความทุกข์จากการแก่งแย่งและใช้ความรุนแรง ดังนั้น ควรให้หน่วยงานต่างๆเป็นหน่วยงานคุณธรรม ให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมเป็นพลังอย่างมีรูปธรรม และต้องตั้งอยู่บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกล่าวถึงสังคมไทย ที่น่าพึงปรารถนานั้น ควรเป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เป็นสังคมที่เข้มแข็ง สังคมประชาธิปไตย และที่สำคัญเป็นสังคมคุณธรรม คือ เป็นสังคมที่เป็นปึกแผ่น ร่มเย็นเป็นสุข โดยการใช้ศาสนธรรม มาร่วมกันคิดมาร่วมกันทำในชุมชน แม้จะมีความแตกต่างกันของการนับถือศาสนา แต่ก็เคารพคุณค่าระหว่างกันและกัน มีความเข้าใจกันระหว่างศาสนา และหลีกเลี่ยงออกจากวัตถุนิยม

อำเภอบ้านโป่ง ในช่วงที่ยังไม่มีความเจริญทางด้านวัตถุและสังคมเช่นในปัจจุบันพบว่า คนในชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คนในชุมชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการเคารพธรรมนิยมประเพณีทางศาสนา ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับสถานที่ มีการอบรมสั่งสอนให้มีความรักของครอบครัว และสถาบันหลักของชาติ รวมไปถึงมีการก่ออาชญากรรมหรือทำสิ่งผิดกฎหมายน้อยลงกว่าเดิม

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

อำเภอบ้านโป่งได้ดำเนินการประชุมเพื่อจัดทำธรรมนูญความดี ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติที่เกิดจากความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนในอำเภอบ้านโป่งที่ได้จัดทำขึ้นภายใต้แผนการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดราชบุรี และประเด็นคุณธรรมหลักของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ “เมืองแห่งความจงรักภักดี พอเพียง สามัคคี มีวินัย” ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในอำเภอบ้านโป่ง ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นรากฐานของการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร ไม่ทอดทิ้งกัน โดยธรรมนูญความดีฉบับนี้ให้ใช้ปฏิบัติกับประชาชนหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยประชาชนทุกคนในอำเภอบ้านโป่ง จะปฏิบัติตามหลักคุณธรรม 5 ประการ เพื่อขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ได้แก่ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย” และ เพิ่มเติมตามประเด็นการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ คือ “สุจริต และจิตอาสา” ควบคู่ไปกับการรักษาศีล 5 ที่คนในชุมชนทุกคนได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติตั้งแต่การจัดโครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล 5”

กระบวนการพัฒนา

อำเภอบ้านโป่ง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม โดยการจัดธรรมนูญความดีอำเภอ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้อำเภอบ้านโป่งเป็นอำเภอคุณธรรมที่ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา และคุณธรรมหลัก 5 ประการ ได้แก่ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” พันธกิจ ดังนี้

1. พัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา และนำคุณธรรมหลัก 5 ด้าน ได้แก่ พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมและพัฒนาให้ทุกชุมชนในอำเภอบ้านโป่งตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่าย มีส่วนร่วม ในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม

โดยดำเนินงานภายใต้หลักการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยยึดหลักของการมีส่วนร่วมที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ การปฏิบัติการและรักษา
2. การช่วยเหลือตนเอง เป็นแนวทางในการพัฒนาที่ยึดเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยมีรัฐคอยให้การช่วยเหลือ

สนับสนุน ในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน ตามโอกาสและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม

3. ความคิดริเริ่มของประชาชน ในการทำงานกับประชาชนต้องยึดหลักการที่ว่า ความคิดริเริ่มต้องมาจากประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และหาโอกาสกระตุ้นให้การศึกษา ให้ประชาชนเกิดความคิด และแสดงออกซึ่งความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น หมู่บ้าน ตำบล

4. ความต้องการของชุมชน ต้องให้ประชาชน และองค์กรประชาชนคิดและตัดสินใจบนพื้นฐานความต้องการของท้องถิ่นเอง เพื่อให้เกิดความคิดที่ทำงานเป็นของประชาชน และจะช่วยกันดูแลรักษาต่อไป

การดำเนินการ

1. จัดประชุมการจัดทำธรรมนูญความดีของอำเภอ และได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามนโยบายจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดราชบุรี

2. ดำเนินการจัดประชุมขอความเห็นชอบร่างธรรมนูญความดีของอำเภอบ้านโป่ง

3. ประกาศใช้ธรรมนูญความดีอำเภอบ้านโป่ง

4. ดำเนินการจัดส่งให้หน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรมในการร่วมขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมต่อไป

อำเภอบ้านโป่ง ได้ประกาศให้องค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนในอำเภอ บ้านโป่งปฏิบัติตามธรรมนูญความดีร่วมกัน อย่างเคร่งครัด เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของคนในอำเภอ บ้านโป่ง ในกรณีที่มีการละเมิดธรรมนูญความดีฉบับนี้ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเสียหายแก่สังคม เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ให้นำประเด็นดังกล่าวเข้าปรึกษาหารือ และเสนอให้ใช้มาตรการทางสังคมดำเนินการตามความเหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

หลังจากที่อำเภอบ้านโป่ง ได้ดำเนินการจัดประชุมการจัดทำธรรมนูญความดีของอำเภอ ได้ข้อคิดเห็นจากคนในชุมชนตามหลักคุณธรรมหลัก 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 พอเพียง

มีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ ความพอดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สังคมและสิ่งแวดล้อมไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคม

สิ่งที่อยากทำ	สิ่งที่จะไม่ทำ
1. จะบริหารงาน งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัด เก็บออม	1. ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สรุ่ยสุร่ายกับสิ่งที่ไม่จำเป็น จะไม่ใช้ของแพง
2. จะใช้จ่ายอย่างพอเหมาะพอใจในสิ่งที่มีอยู่	2. เปิดน้ำ เปิดไฟทิ้งไว้เมื่อไม่ได้ใช้งาน
3. จะใช้ชีวิตเรียบง่ายโดยยึดหลัก พอดี พออยู่ได้ ไม่เบียดเบียนสังคม	3. ใช้จ่ายกับอบายมุขทุกชนิด
4. จะทำบัญชีครัวเรือน	4. โกรธโดยไม่ฟังเหตุผล
5. ยึดจะสอนให้ผู้อื่นได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน	
6. จะคัดแยกขยะที่ได้้นำกลับมาใช้ใหม่	

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “พอเพียง”

- 1. ประชาชนในอำเภอยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต
- 2. องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ได้ประชาสัมพันธ์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับชุมชนได้รับรู้ และเข้าใจตรงกัน
- 3. คนในชุมชนสามารถลดค่าใช้จ่าย จากการงดอบายมุข

ด้านที่ 2 สามัคคี

ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันในการปฏิบัติงานให้บรรลุผล มีความร่วมมือที่ดีต่อกัน ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

สิ่งที่อยากทำ	สิ่งที่จะไม่ทำ
1. จะรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมกิจกรรมและทำงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1. สร้างปัญหาความเดือนร้อนในสังคมไปชุมนุมในเรื่องที่เป็นปัญหาของส่วนรวม
2. จะส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักสามัคคี	2. เห็นแก่ตัว ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น พุดยุยงและให้ร้ายผู้อื่น
3. จะร่วมกันอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม	3. แบ่งฝักแบ่งฝ่าย พุดจาให้ร้ายผู้อื่น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “สามัคคี”

- 1. ประชาชนในอำเภอมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
- 2. มีความสามัคคี ความปรองดองเกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- 3. มีความร่วมมือ ร่วมใจ ในการพัฒนาด้านต่าง ในชุมชน
- 4. คนในชุมชนมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ด้านที่ 3 มีวินัย

ยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีวินัยต่อตนเอง มีวินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตนให้อยู่ในจริยธรรมอันดี มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพและเคารพต่อกฎหมาย

สิ่งที่อยากทำ	สิ่งที่จะไม่ทำ
1. ยึดมั่นระเบียบ ไม่แข่งคิวผู้อื่น จะเคารพระเบียบ วินัย	1. มาทำงานสาย กลับก่อนเวลาเลิกงาน เห็นแก่ตัว
2. จะไม่ทำผิดกฎจราจร	2. ทำผิดกฎ กติกา ขับรถฝ่าไฟแดง จอดรถกีดขวางการจราจร
3. จะปฏิบัติตามกฎหมายและกติกาของสังคม	3. เล่นการพนัน ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข
4. จะตรงต่อเวลา	
5. จะส่งเสริมนักเรียนให้เคารพกฎหมาย และมีระเบียบวินัย	

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “มีวินัย”

- 1. ประชาชนปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย กฎจราจร
- 2. ประชาชนปฏิบัติตามกฎ กติกา ของสังคมและตรงต่อเวลา
- 3. ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง และสังคม

ด้านที่ 4 สุจริต

มีความประพฤติดี มีความประพฤติชอบมีความจริงใจไม่คดโกงมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ไม่ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

สิ่งที่อยากทำ	สิ่งที่จะไม่ทำ
1. จะทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โปร่งใส ตรงไปตรงมา ตรวจสอบได้	1. คดโกง คอร์รัปชัน เห็นแก่สินจ้าง และสนับสนุนให้ผู้อื่นทุจริต
2. จะโกง และไม่ฉ้อโกง จะไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง จะไม่ทำผิดกฎหมาย	2. ลักขโมย อยากรได้ของผู้อื่น
3. จะซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น	

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “สุจริต”

- 1. ประชาชนมีความซื่อตรงต่อตนเอง ต่อนหน้าที่ และต่อผู้อื่น
- 2. ประชาชนไม่เอาเปรียบบุคคลอื่น และสังคม
- 3. ประชาชนไม่ส่งเสริมให้ผู้อื่นประพฤติมิชอบ ทุจริต คนในชุมชนปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม

ด้านที่ 5 จิตอาสา

บุคคลที่มีความเสียสละแรงกายแรงใจ หรือทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่นช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติ ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติโดยมิได้หวังสิ่งตอบแทน

สิ่งที่อยากทำ	สิ่งที่จะไม่ทำ
1. จะช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการติดต่อราชการ	1. เห็นแก่ตัว
2. จะส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	2. ทำลายสิ่งที่เป็นสาธารณเสียหาย
3. จะดูแลสภาพแวดล้อมในชุมชน	
4. จะช่วยเหลือผู้อื่น	

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการยึดหลัก “จิตอาสา”

1. ประชาชนช่วยเหลือ เกื้อกูล ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังประโยชน์ตอบแทน
2. ประชาชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
3. ประชาชนร่วมมือ ร่วมใจ ในการพัฒนาองค์กร ชุมชน
4. ประชาชนรักษาสถรรพชาติ สิ่งแวดล้อม และดูแลสาธารณสมบัติ

ผลการดำเนินงาน

ประชาชนในอำเภอ ได้ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาโดยการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ควบคู่ไปกับคุณธรรม 5 ประการ ทำให้เกิดความสามัคคี ความปรองดอง สมานฉันท์ในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน ทำให้สังคมสงบร่มเย็น และมีความสุขอย่างยั่งยืน

บทเรียนที่ได้

อำเภอบ้านโป่ง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม โดยการจัดธรรมณูญความดีอำเภอ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามนโยบายจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด โดยมีประเด็นหลักในการขับเคลื่อน 5 ประเด็น คือ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” ดังนี้

“พอเพียง” หมายถึงมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุมีผลใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนคนอื่น สังคมและสิ่งแวดล้อมไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

“สามัคคี” หมายถึง มีความร่วมมือที่ดีระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน องค์กรภาครัฐภาคเอกชน ที่จะส่งเสริมการศึกษา พัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นทั้งคนดี และคนเก่ง ปฏิบัติตามหลักศาสนา ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้สังคม หมู่คณะและจะปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

“มีวินัย” หมายถึง มีการยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทั้งมีวินัยต่อตนเองในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคมปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและเคารพต่อกฎหมาย

“สุจริต” หมายถึง มีความประพฤติดีประพฤติชอบและมีความจริงใจไม่คิดคดทรยศ ทรยศไม่คดโกงและไม่หลอกลวง มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมเอาใจใส่ในงานที่ได้รับมอบหมายรักษาวาจาสัตย์ มีความจริงใจต่อคนอื่น เพื่อนร่วมงานและสังคม มีความกตัญญูทวนเวทต่อผู้มีพระคุณ

“จิตอาสา” หมายถึง จิตของคนที่รู้จักความเสียสละความร่วมมือร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมการช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการดูแลรักษาสถรรพสมบัติ

ข้อเสนอ ต่อการขยายผลในอนาคต

การส่งเสริมให้ชุมชน มีความเป็นอยู่ในทางที่ดีขึ้น ในทุก ๆด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการกับสภาวะการณ์ของกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ หรือช่วยตนเองได้ในการคิดตัดสินใจและดำเนินการแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเองและส่วนรวม

“วัดของชุมชน เพื่อชุมชน”

วัดใหม่สี่หมื่น ตำบลสี่หมื่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

เรื่อง พระปลัดญาณเดช จันทโสโณ

เรียบเรียง นางสาวนันทยา พ่วงทอง

วัดใหม่สี่หมื่น “วัดของชุมชน เพื่อชุมชน” การพัฒนาวัดให้เป็นมากกว่าการเป็นวัด ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กลายเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ตอบสนองทุกช่วงวัย ในทุกมิติทั้งทางด้านจิตใจ ความรู้ การดำรงชีวิต สอดคล้องกับแนวคิด บวร อย่างแท้จริง

พระปลัดญาณเดช จันทโสโณ เจ้าอาวาสวัดใหม่สี่หมื่น เดิมอยู่ที่วัดเนกขัมมาราม ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นวัดใกล้เคียงกัน ประมาณ 3 กิโลเมตร ถูกส่งมาเป็นเจ้าอาวาสที่วัดใหม่สี่หมื่นโดยดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสปี พ.ศ. 2552 จากสภาพวัดในช่วงแรก รู้สึกได้เลยว่าเป็นที่น่าหดหู่มาก เพราะวัดเริ่มทรุดโทรมและถึงแม้จะมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา 4-5 รูป แต่ไม่ได้รับการพัฒนาอะไรให้เกิดขึ้น จึงมีสภาพทรุดโทรมอย่างมาก ภูมิทัศน์บริเวณวัดนั้น รกไปด้วยต้นไม้ ใบไม้ และเนื่องจากพื้นที่ต่ำเวลาฝนตกมาส่งผลให้เฉอะแฉะน้ำท่วมขัง ญาติโยมมาทำบุญน้อยมาก ในช่วงวันพระต่างๆ วันสำคัญไม่เกิน 10 คน พระปลัดญาณเดช จึงมีแนวคิดที่จะ “พัฒนาวัด ให้เป็นวัดให้ได้” และได้กำหนดปัญหาที่อยากแก้ความดีที่อยากทำ คือการ พัฒนาวัดให้เป็นเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

กระบวนการพัฒนา

1) ค้นหาแนวร่วม

เริ่มจากการ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา ประมาณ 20 คน ร่วมระดมความคิดว่าเราจะทำวัดของเราอย่างไร ให้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่น และเป็นທີ່เจริญหูเจริญตาของญาติโยมทั้งหลาย โดยได้ปรับภูมิทัศน์บริเวณวัดต่างๆ ให้ดูสะอาดเรียบร้อย ตัดแต่งต้นไม้บางอย่างให้ดูดี ให้มากขึ้น

เริ่มการพัฒนาภูมิทัศน์ โดยใช้แรงชาวบ้านช่วยกันทำ(ไม่ต้องจ้าง)

“การรวมใจ ร่วมแรง แห่งความสามัคคี สู่ความสำเร็จ”

2) จัดกิจกรรมต่อเนื่อง

จัดกิจกรรม คือวันพระ ตลอดทั้งปี ทั้งขึ้นหรือแรม 8 ค่ำ 15 ค่ำ หรือตามเดือนขาด คือ 14 ค่ำ ชักจูงให้ญาติโยมมาร่วมทำบุญในวันพระ จากเริ่มแรกนั้นก็จะมีประชาชนญาติโยมมาร่วมประมาณ 10-20 คน เรียกว่ากับข้าวที่มาจากญาติโยมไม่พอพระฉันท์ พระต้องออกบิณฑบาตก่อนในวันพระ

3) ขับเคลื่อนด้วยทุนคุณธรรม

พระปลัดญาณเดช คิดว่าจะทำอย่างไร ที่จะชักจูงให้คนเข้าวัดเยอะๆ และหันมาบำรุงพระพุทธศาสนา เมื่อรำลึกถึงคำสอนของโยมยาที่เสียชีวิตไปแล้ว และโยมแม่ที่เคยบอกว่า “ไอ้หนูเอาเงินนี้ไปแจกบ้านนั้นบ้านนี้ทีสิ เนี่ยแม่แกงแล้ว ยาแกงแล้ว เอาไปแจกที” ในตอนนั้นด้วยวัยเป็นเด็ก พระปลัดญาณเดช คิดว่า เราก็จน บ้านเราก็ไม่พอจะกิน ไม่มีจะกินทำไมต้องแจกบ้านอื่น แต่พอไปแจกแล้ว วันถัดไป เรากลับได้แกงเขียวหวานกลับมา ได้ปลาทอดกลับมา บ้านนั้นเอาแกงส้มมาให้ บ้านนี้เอาปลาทอดมาให้ จากการที่เรามีกับข้าวกันแค่ 2 อย่าง บางวันเรากิน 3-4 อย่าง เพิ่มขึ้น ก็นึกถึงสิ่งนี้ขึ้นมาทันทีว่า สิ่งที่คุณแม่ คุณย่าได้

สอนไว้คือสอนด้วยการกระทำของท่าน และให้เราทำ ว่าถ้าเราไม่ให้ แล้วใครที่ไหนจะมาให้เรา ดังนั้น การที่เราจะดึงคนเข้าวัดนั้น เราก็ต้องรู้จักให้ก่อน

ที่วัดใหม่สี่หมื่นนื้อติดเจ้าอาวาสรุ่นก่อน ๆ ได้ปลูกมะม่วงไว้หลายต้น เมื่อถึงหน้ามะม่วงจะเก็บขายได้เงินประมาณ 4-5 หมื่นบาท เอามาเป็นทุนบูรณะวัด เป็นค่าใช้จ่ายในวัด โดยที่ไม่มีการแจกจ่าย แต่เมื่อนึกถึงคำสอนจากโยมย่าและโยมแม่ เมื่อถึงฤดูกาลหน้ามะม่วงทางวัดจึงสอยมะม่วงที่มีอยู่ในวัดมาบ่ม เมื่อบ่มสุกแล้วนำไปแจกทุกบ้านในเขตหมู่ 1 หมู่ 2 ใกล้ชิดกัน บ้านละ 3 ลูกบ้าง 2 ลูกบ้าง 5 ลูกบ้าง เป็นน้ำใจที่นำไปให้ไปเยี่ยมไปเยือนและไปดูแลสุขภาพของเขาดูด้วย มีการพบปะพูดคุยกัน ใครมาวัดเราก็มีมะม่วงแจกไปด้วย ให้กลับไปทานกัน

4) สร้างสรรค์กลยุทธ์การพัฒนา

ผลจากการที่เราแจกมะม่วงไปนั้น มันก็มีสิ่งที่จะสะท้อนกลับมาในวันพระญาติโยมเริ่มมาวัดมากขึ้น จาก 10 คน เริ่มมาเป็น 30-40 คน ปัจจุบันนี้วันพระมีคนมาทำบุญมากขึ้นมาก ช่วงเทศกาลเข้าพรรษาร้อยกว่าคน ถ้าออกพรรษาประมาณ 60 คน ทำให้พระภิกษุสงฆ์สามเณรนั้นไม่ต้องออกจากวัดไปบิณฑบาตก่อนวันพระ รอลงศาลาอย่างเดียวเลย

เมื่อโยมเข้าวัดกันแล้ว จะทำอย่างไร ให้บุคคลเหล่านี้ศรัทธา โดยก่อนหน้านี้ พระปลัดญาณเดชพูดอะไรไปก็ยังไม่เชื่อ เนื่องจากไม่ศรัทธา จึงต้องสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้น โดยเน้นหลักการแสดงพระธรรมเทศนาทุกวันพระ และเป็นผู้เทศน์เอง เมื่อญาติโยมมาวัดก็เทศน์ให้ฟัง

ปัญหาอีกอย่างหนึ่งของวัดใหม่สี่หมื่น คือ เวลาทีมงานสหกิจหรืองานบวชต่างๆที่มาจัดที่วัด จะมีการเล่นการพนัน การดื่มสุรา ทุกจุดในพื้นที่ของวัดก็ทำได้ ซึ่งพระปลัดญาณเดช มองว่าไม่ได้กระ เพราะวัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ถ้าให้เขาเล่นแต่อบายมุขดื่มสุราในวัดมากอย่างนี้ไม่ดี พระปลัดญาณเดชไม่ได้ตำหนิติเตียนแต่ใช้การเทศน์ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และโทษ ประโยชน์หมายถึงว่าการไม่เล่นการพนันมีประโยชน์อย่างไร หรือการไม่ติดอบายมุขเป็นอย่างไรบ้าง หรือว่าติดอบายมุขมีโทษอย่างไร ก่อให้เกิดอะไรขึ้นในชุมชนในสังคม ในครอบครัว ก็เทศน์ไปเรื่อยๆทั้งวันพระ งานศพ งานบวช ถ้ามีเทศน์ก็จะเทศน์แผ่สิ่งเหล่านี้เข้าไป แล้วก็มุ่งเน้นไปถึงความกตัญญูกตเวที อยู่ตลอดเวลา ทำให้การดื่มสุราเล่นการพนันในวัด เริ่มลดลงๆเรื่อยๆ เมื่อการพนันและสุราลดลงแล้ว เราก็ต้องขยายต่อไปสู่ชุมชน สู่ครอบครัว บ้านไหนเจ็บ บ้านไหนป่วย ไม่สบายเราก็ไปเยี่ยมไปเยือนไปดูแลสุขภาพทุกซอกทุกบ้านไหนเดือนร้อนเราก็ยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือแบ่งปัน

สุดท้ายแล้วสิ่งที่ได้กลับมา คือ คนเข้าวัดมากขึ้น คนมีคุณธรรมมากขึ้น เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว จึงขยายผลการพัฒนาสร้างสิ่งต่างๆให้เกิดขึ้น โดยการส่งเสริมสัมมาอาชีพ โดยเฉพาะคนหมู่ 1 นั้นจะมีอาชีพรับจ้างกันเยอะมีรายจ่ายมาก ซึ่งถ้าประชาชน หรือคนในชุมชนยังกินไม่อิ่มหรือยังนอนไม่หลับ ยังมีรายจ่ายเยอะ แล้วจะเอาเรี่ยวแรงที่ไหนมาทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา มาอุปัชฌาย์พระสงฆ์ สามเณรเพราะขนาดเขาकिनยังไม่พอकिनยังไม่พอใช้ ก็มีการส่งเสริมด้านอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วก็นำไปสู่การลงมือทำ เริ่มจากจุดเล็กๆก็ขยายไป มีการเลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด การทำขนม การจักสาน การเพาะเห็ดนางฟ้า เลี้ยงปลาต่างๆ ขยายเข้าสู่ชุมชน เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ สร้างร้านค้าชุมชนให้คนไม่มีอาชีพมาขายของโดยไม่คิดค่าที่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ให้ขายฟรีๆ ทำหลังคาให้โรงเรียน อาคาร ให้ค้าขาย

เพื่อให้ครอบคลุมทุกคนในชุมชน และต้องการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในชุมชนให้มีความรู้ จึงจัดตั้งศูนย์ ICT โดยร่วมมือกับกระทรวง ICT นำคอมพิวเตอร์มาให้เด็กได้เรียนรู้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษา ปัจจุบันนี้วัดใหม่สี่หมื่นได้รับเด็กอุปการะไว้ 70 กว่าชีวิตโดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา มุ่งสร้างคน ให้มีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม ให้เด็กได้รับความรู้ทุกอย่างตามความสามารถ ส่งเสริมกิจการการศึกษาของโรงเรียนควบคู่ไปกับวัด สนับสนุนให้การศึกษากับท้องถิ่น โดยเฉพาะโรงเรียนวัดใหม่สี่หมื่นนี้จะโดนกระทรวงศึกษาธิการยุบ แต่เราไม่ให้โดนยุบ ยอมเสียสละเป็นหนี้ ยืมเงินของโยมมาช่วยว่าจ้างครูอัตราจ้างที่จบแล้ว ที่ยังไม่มีการทำ สอบบรรจุครูไม่ได้มาสอนเด็ก เป็นการช่วยเหลือสังคมอีกทางหนึ่ง จนปัจจุบันนี้โรงเรียนตั้งอยู่ได้ ผ่านพ้นวิกฤตต่างๆนี้มาได้ ทำให้ปัจจุบันนี้ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดในตำบลสี่หมื่นลดลงอย่างเห็นได้ชัด และไม่มีเกิดขึ้นเลย โดยเฉพาะยาเสพติดไม่มีผู้ค้า ไม่มีผู้ขาย ไม่มีผู้เสพ ก็ตอนนี้เรียกว่าปลอดยาเสพติดอบายมุขก็ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

5) ขยายผลความดี

จากการที่บุคคลให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญทางพุทธศาสนาก็ดี ในวันสำคัญของชาติก็ดี หรือวันสำคัญหรือกิจกรรมที่จัดร่วมกับท้องถิ่นก็ดี จะมีประชาชนมาร่วมกิจกรรมกันอย่างมากมาย จำนวน 100-400คน โดยมุ่งเน้นในเรื่อง การให้ การแบ่งปัน การมีน้ำใจ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกันและที่สำคัญเรามุ่งเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในชุมชนได้กินดี อยู่ดี มีสุข ตามหลักของมติเถรมหาสมาคมมีศีล มีสุข ประองตอง สมานฉันท์ สามัคคี มีวินัย และตามหลักของนโยบายการขับเคลื่อนของวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี

ทุกครั้งที่จัดกิจกรรมจะเชิญผู้นำชุมชน ทั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่ ผู้ช่วย สารวัตร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. ชาวบ้าน หรือหน่วยงานต่างๆมาร่วมประชุมปรึกษาหารือกิจกรรมที่จัด โดยมีแกนนำหลักก็คือผู้นำชุมชน ฝ่ายปกครองท้องถิ่น และอบต.ท้องถิ่นคือฝ่ายบริหาร รวมถึงได้รับความร่วมมือจากวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี เป็นผู้ขับเคลื่อนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกิจกรรมที่จัดมุ่งเน้นให้ประชาชนทั้งหลายมาอยู่รวมที่วัด จัดที่วัด เนื่องจากวัดมีสถานที่กว้างขวางในการจัดกิจกรรมต่างๆ สะดวกที่จะจัดกิจกรรมทุกอย่างแม้จะมีการอบรม ความรู้ต่างๆ ให้กับประชาชนก็มาจากที่วัด หน่วยงานข้าราชการมาให้ความรู้ประชาชนเรื่องใด เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน พัฒนาตำบล ก็มาจัดที่วัด หน่วยงานการศึกษาของ กศน. ก็มาจัดที่วัด สิ่งเหล่านี้มองเห็นเป็นประจักษ์ว่า วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจเป็นแหล่งผลิตคุณธรรมจริยธรรม ศิลธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชน ตั้งแต่อดีตโบราณกาล ศาสน์ทุกอย่างส่วนมากเกิดขึ้นจากวัด

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ เห็นได้ว่าคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากการที่บางคนส่งลูกหลานไปเรียนโรงเรียนที่ดีๆ แสดงว่ามีเงิน บางคนมีเงินในการบริจาค การทำบุญมากก็แสดงว่ามีรายรับเยอะและคงเหลือก็เอามาแบ่งการทำบุญทุกครั้งที่วัดจัดกิจกรรม หรือมีการก่อสร้างสิ่งใดก็ตามงานบุญต่างๆ ก็มีคนอาสาเลี้ยงอาหาร อย่างน้อย 20-30 ราย แสดงให้เห็นว่าทุกคนกินดีอยู่ดี มีความสุขแล้วก็แบ่งปัน ให้กับคนอื่นด้วยสะท้อนว่าสิ่งที่ดำเนินงานมาไม่สูญเปล่า เป็นที่ประจักษ์ว่าคนในชุมชน ประชาชน เริ่มตั้งแต่ในครอบครัว สังคม ชุมชน

ปัจจุบันนี้คุณภาพชีวิตคนในชุมชนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน และ ยังมีกองทุนบุญนิธิตวัดใหม่สี่หมื่น มียอดสะสม ประมาณ 400,000 กว่าบาทไว้เพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในชุมชนที่มาจัดงานศพที่วัดงานละ 1,000 บาทพร้อมคนในชุมชนร่วมอีก เป็นเจ้าภาพ 1 คืน จะได้อุดเงินในการช่วยเจ้าภาพครั้งละ 30,000 บาทขึ้นไป/ต่องาน และมีกองทุน ออมบุญวันละบาท ของตำบลสี่หมื่นไว้ช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย มียอดสะสม 800,000 กว่าบาท

การยอมรับความคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของวัดกับชุมชน สืบเนื่องจากวันพระที่มาทำบุญจากการบริจาคปัจจัย และสิ่งต่างๆ ที่ถวายพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และการช่วยเหลือสังคม อันนี้ เรียกว่าทำให้ชุมชนมีความสุข ลดการทะเลาะเบาะแว้ง ลดการกระทบกระทั่ง เอื้ออาทรซึ่งกันและกันอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนั้นการมุ่งเน้นไปที่เยาวชน เด็กด้อยโอกาสที่เราได้รับการอุปการะไว้ ตอนนี้ ออกดอกออกผลให้เห็นเป็นประจักษ์ เติบโตเป็นทหารตียศนายสิบลงไปรับใช้ชาติที่จังหวัดปัตตานี สำเร็จเป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนรุจิรพัฒน์สวนผึ้ง ทำงานที่ศูนย์วิจัยมหิตล และทำงานห้องแล็บที่โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ และกำลังจะจบต่อๆมาอีก หรือบางคนที่เราสงสัยเสียแล้ว จบ ม.6 แล้วไม่เรียนต่อ ก็ทำมาค้าขายอยู่ที่ตลาดศรีเมืองบาง อะไรบ้างบุคคลเหล่านี้ก็จัดได้ว่ามีคุณธรรมจริยธรรม เพราะออกจากวัดได้ผ่านการฝึกฝน อบรมศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรมไป โดยเฉพาะเยาวชนเหล่านี้จะมีสัจจะกับทางวัดว่า **“เมื่อใครจบแล้วต้องเสียสละปัจจัยหรือเงิน 1,000 บาทต่อเดือน”** ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่วัดนี้ก็ตามหรือไปเจอเด็กด้อยโอกาสที่ไหน ให้สนับสนุนและส่งเสริมให้เขาได้รับการศึกษา ช่วยเหลือสังคม เป็นทางอ้อมนี้คือการตอบแทน สำหรับที่เขาได้รับโอกาสจากวัด

บทเรียนที่ได้รับ

สิ่งที่ได้ลงมือทำ เป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจที่สามารถช่วยเหลือชุมชน สังคมและประเทศชาติได้ ดังคำของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่พระองค์ทรงทำมาตลอด ปิดทองหลังพระ ทำมาเพื่อพสกนิกรชาวไทยโดยแท้จริง ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ความยากความลำบาก เราซึ่งเป็นพสกนิกร เป็นหนึ่งในของประเทศไทย เรา ก็จะยึดมั่นในการดำเนินรอยตามที่พระองค์ทรงทำไว้ โดยยึดหลักคิดว่า “จงเห็นประโยชน์สุขส่วนรวมมากกว่าประโยชน์สุขส่วนตน” ถ้าเราทำส่วนรวมให้มีความสุขแล้ว สุดท้ายความสุขนั้นก็เกิดขึ้นกับตัวเรา เราก็ได้รับความสุขนั้นตามมาด้วย นี่คือการที่เราภูมิใจที่เราได้ทำ และเป็นการทำถวายแด่พระองค์ท่านและเป็นการถวายแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ด้วย

การขยายผลในอนาคต

วัดจึงมีแนวคิดที่จะขยายผลในอนาคต เน้นเยาวชนทั่วไป เริ่มแรกตั้งแต่โรงเรียนต้องมีการเข้าไปอบรม ให้คุณธรรม ให้ความรู้ ชักจูง แนะนำ ก็คือยึดหลัก เข้าถึง เข้าใจ และพัฒนาให้เยาวชนนั้นส่งเสริมให้ทำกิจกรรมดี มีการจิตสาธารณะหรือจิตอาสา นำเยาวชน ชุมชนมาทำงานร่วมกัน เก็บผักตบชวาริมแม่น้ำแม่กลอง โดยตั้งชมรมคนริมน้ำ แล้วก็จิตสาธารณะ ตกแต่ง ตัดต้นไม้ริมถนน ทางถนน รถ กวาดขยะเก็บขยะให้สะอาด โดยทำกันเป็นประจำ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญของชาติก็ดี หรือแม้แต่ไม่มีวันสำคัญใดๆเราก็ทำเพื่อปลูกฝังให้เด็กเหล่านี้เกิดความเสียสละ การช่วยเหลือสังคม และทุกครั้งที่ทำจะมีชาว

บ้านชาวสวนมาร่วมด้วย ทำให้เกิดความอบอุ่นเสมือนสถาบันครอบครัวอย่างหนึ่ง คือพ่อแม่มาทำร่วมกับลูก มันก็มีความสามัคคี ความรักใคร่ปรองดองกันในครอบครัว ไม่เกิดการแบ่งแยก ไม่เกิดการอิจฉาริษยา ไม่เกิดปัญหาในครอบครัวมันก็ส่งผลไปให้ถึงสังคม เมื่อครอบครัวมีความสุขแล้ว สังคมก็มีความสุขด้วย โดยยึดหลักของมติเถระมหาสมาคมโดยยึดหลัก รักษา ศีล 5 ทุกคนมีบรรทัดฐานในการรักษาศีลและมีศีลในเบื้องต้นแล้ว ปัญหาทุกอย่างก็จะลดลงอย่างเห็นได้ชัด รวมถึงจะจัดตั้งกองทุนไว้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆในชุมชนเพื่อบรรเทาทุกข์ให้กับผู้ประสบต่างๆในเบื้องต้น เช่นไฟไหม้ น้ำท่วม โดนพายุ หรือภัยพิบัติต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นจากธรรมชาติ

“การให้เป็นเหตุให้มีความสุขยิ่งกว่าการรับ ”

คริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ผู้เขียน : ทิพย์วรรณ แสงอากาศ ศิษยาภิบาล

จุดเด่นของคริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี

คริสตจักร คือ กลุ่มคนที่มีความเชื่อในพระเจ้า คริสตจักรไม่ใช่ตัวอาคารหรือห้องประชุม แต่เป็นบุคคล ที่พระเจ้าทรงเรียกมาเพื่อให้กลับใจจากบาป และยอมรับการเปลี่ยนแปลงชีวิตตามหลักการพระคัมภีร์สิ่งที่พระเจ้าสอนให้ผู้เชื่อหรือคริสเตียน ต้องเปลี่ยนแปลงให้มีลักษณะชีวิตที่ดี ในภาษาพระคัมภีร์เรียกว่า ผลพระวิญญาณ ประกอบด้วย 9 อย่างคือ ความรัก ความปลื้มใจ สันติสุข ความอดกลั้นใจ ความปรานี ความดี ความสัตย์ซื่อ ความสุภาพอ่อนน้อม และการรู้จักบังคับตน ลักษณะที่เด่นของคริสตจักรคือ ความรักเพราะพระเจ้าทรงเป็นความรักและพระองค์สอนให้เรารักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง โดยที่ทุกคนที่เข้ามาในคริสตจักรจะถือเสมือนว่าทุกคนเป็นพี่น้อง ผูกพันกันและดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรีตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2010 ที่ อ.บางแพ จ.ราชบุรี มีจำนวนสมาชิกเริ่มแรก 20 คน ปัจจุบันขยายเครือข่ายไปที่ อ.เมือง จ.ราชบุรี อีก 1 แห่ง มีสมาชิกแห่งละประมาณ 40 คน และสถานนมัสการ อ.บางแพ ย้ายไปที่โรงแรม ซี แอนด์ ซี อ.โพธาราม จ.ราชบุรี เมื่อปี ค.ศ. 2012

ความเป็นมา

“ชีวิตที่อยู่เพื่อตนเอง”

ก่อนหน้านั้นคริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี เป็นเหมือนคริสตจักรที่ไม่สำแดงความรักของพระเจ้า เนื่องจากไม่สนใจโลกภายนอก วันอาทิตย์มาคริสตจักรนมัสการพระเจ้า ฟังคำสอน คำเทศนา แล้วก็กลับบ้านวันจันทร์ – วันเสาร์ ก็ไปทำงาน อยู่บ้าน อยู่กับครอบครัวตนเองดำเนินชีวิตอย่างนี้ไม่ค่อยได้ออกไปช่วยเหลือสังคมเท่าไรนัก ส่งผลให้คริสตจักรไม่เข้มแข็งหรือเรียกอีกอย่างว่าคริสตจักรไม่มีชีวิต สมาชิกไม่ได้รับการสร้างชีวิต หรือนำสิ่งดีออกมาเป็นพระพรไปช่วยเหลือผู้อื่น ชีวิตไม่ค่อยได้รับการเปลี่ยนแปลงมากนัก จนกระทั่ง

เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2012 มีคณะมิชชันนารีจากแอฟริกาามาที่คริสตจักรโดยพระเจ้าทรงนำให้มาที่จังหวัดราชบุรีเพื่อช่วยเหลือคนที่มีความยากลำบาก และให้คริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี ไปค้นหาคนยากจนเพื่อจะแจกจ่ายข้าวสารอาหารแห้ง และเพื่อประกาศเรื่องราวความรักของพระเยซูให้กับคนยากจน ชาวคริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี จึงติดต่อไปยังผู้ใหญ่บ้านบริเวณใกล้เคียง ๆ ที่ตั้งของคริสตจักร โดยผู้ใหญ่บ้านได้พาคณะไปบ้านคนยากจนประมาณ 10 หลังคาเรือน เพื่อแจกจ่ายข้าวสารอาหารแห้ง คริสตจักรสานสัมพันธ์ราชบุรี จึงได้มีโอกาสออกไปพบเห็นคนที่มีความทุกข์ยากลำบาก พิกการ บางรายเป็นผู้ป่วยติดเตียง บางรายป่วยด้วยโรคจิตเวช

จากเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้คริสตจักรต้องลุกขึ้นมาทำงานของพระเจ้า คือ การได้พบหญิงชราที่ป่วยด้วยโรคจิตเวชชอบนำขยะเข้าไปสะสมในบ้านตลอดระยะเวลา 3 ปี โดยที่น้องสาวอยู่บ้านข้าง ๆ ติดกันไม่ทราบมาก่อน เนื่องจากคนป่าไม่ยอมให้ใครเข้าไปดูในบ้าน ปิดหน้าต่าง ประตู ตลอดเวลา ดำรงชีวิตโดยหลานจะเป็นผู้ส่งข้าวให้กินเป็นเวลา เมื่อคริสตจักรได้มีโอกาสเข้าไปพบเห็นสภาพบ้านที่เต็มไปด้วยขยะหญิงชราเองก็นอนในกองขยะส่งกลิ่นเหม็น มีหนูและแมลงสาบเต็มไปหมด ตัวหญิงชราเองก็ไม่ได้อาบน้ำเป็นเวลานานเมื่อสอบถามญาติ คือน้องสาวกับหลานชายทราบว่าคนป่าคงเสียใจมากที่ถูกขายคนเดียวของท่านได้หายสาบสูญไปไม่เคยกลับมาเยี่ยมมาหาเลย สามีก็น่าเสียชีวิตไปนานแล้ว ด้วยความเหงาว่าเหว ทำให้คนป่าคิดมากจนกระทั่งป่วยเป็นโรคจิตเวช

ผู้นำคริสตจักรจึงนำเรื่องราวที่ได้พบเห็นมาปรึกษากับทีมงานและชวนกันไปเยี่ยมเยียนอยู่เป็นระยะ เวลานั้นพอสมควร จนคนป่าคุ้นชินและไว้วางใจว่าคริสตจักรมาเพื่อจะช่วยเหลือ ที่สำคัญคนป่าได้สัมผัสถึงความรักของพระเจ้าผ่านพี่น้องคริสเตียน และยอมให้คริสตจักรเข้าไปช่วยเหลือ ขนขยะออกจากบ้าน ดูแลทำความสะอาดบ้านให้ พาไป

รักษาพยาบาลเป็นเวลาติดต่อกันนานเป็นปี และหลังจากนั้นก็ให้ญาติช่วยดูแลต่อ ทุกวันนี้พี่น้องคริสเตียนจะไปรับคนป่ามานมัสการพระเจ้าทุกวันอาทิตย์ และไปเยี่ยมเยียนที่บ้านอยู่เสมอเพื่อไม่ให้คนป่าเหงา ปัจจุบันคนป่าดีขึ้นมากแล้ว

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

“ชีวิตที่อยู่เพื่อผู้อื่น”

จากเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นเหตุให้คริสตจักรของพระเจ้าไม่สามารถนิ่งนอนใจได้ตระหนักถึงความทุกข์ยากเพื่อนมนุษย์ อีกหลาย ๆ ชีวิต ที่พระเจ้าใส่ภาระใจให้ตระหนักคิดว่า ขณะที่เรามีบ้านอยู่ที่ดี ที่นอนที่ดี มีอาหารกินอิ่ม กินเต็มทั้ง 3 มื้อ มีครอบครัวที่อบอุ่นพร้อมหน้าพร้อมตา แต่มีอีกหลายชีวิตที่ไม่มีบ้านอยู่ เร่ร่อน ไม่มีอาหารดี ๆ กิน หรือมีกินบ้างไม่มีกินบ้าง ที่นอนเก่า ๆ บ้านผุ ๆ พัง ๆ ครอบครัวแตกแยก เป็นหนี้มากมาย ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้นอนป่วยอยู่บนเตียง บ้างก็ถูกทอดทิ้ง บางคนมีลูกก็เหมือนไม่มี เพราะลูกไม่ได้มาดูแล ทั้งให้อยู่คนเดียว บางคนเป็นหญิงหม้าย บางคนเป็นลูกกำพร้า ขาดโอกาสทางการศึกษา บางคนไม่มีบัตรประชาชนไร้สิทธิ์ทางกฎหมาย และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย

คริสตจักรจึงต้องลุกขึ้นมาทำหน้าที่ผู้รับใช้ของพระเจ้าด้วยการนำความรักความรอดของพระเจ้าด้วยภาระใจเข้าไปดูแลผู้ที่ทุกข์ยากทั้งทางร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณตามที่พระเจ้าสั่งไว้ว่าถ้าเรารักพระเจ้า เราจะต้องรักผู้อื่นและช่วยเหลือผู้อื่น การรักผู้อื่นจะต้องไม่เพียงแต่คำพูด แต่ต้องเป็นการกระทำ ต้องแสดงออกเป็นความประพฤติ

กระบวนการพัฒนา (ขั้นตอน/วิธีการ/กลไก)

1. เมื่อคริสตจักรเห็นความลำบากของคนที่ยกขึ้น ก็ยังไม่ได้ลงไปช่วยเหลือทันที แต่จะใช้เวลาสักระยะเพื่อค้นหาข้อมูลความจริงเสียก่อนโดยพาทีมงานเข้าไปเยี่ยมเยียนพูดคุย กับคนเหล่านั้น และสอบถามกับญาติ คนใกล้ชิด เพื่อทราบความไปเป็นมา และดูจากลักษณะชีวิต ว่าสมควรที่จะลงไปช่วยเหลือหรือไม่ เนื่องจากมีคนที่มีความเดือดร้อนความทุกข์ยากค่อนข้างมาก และคริสตจักรก็มีความจำกัดในเรื่องงบประมาณ และบุคลากรที่จะลงไปช่วย คริสตจักรจึงต้องเลือกคนที่เดือดร้อนจริง ๆ มีปัญหาจริง ๆ เพราะเป็นงานที่ต้องทำต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ที่สำคัญสุดท้ายก็ต้องให้ญาติเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลด้วย และผู้ที่ได้รับการดูแลก็ต้องดีขึ้นในวันหนึ่งสามารถที่จะลุกขึ้นมาใช้ชีวิตและช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดด้วย

2. หลังจากผู้นำพิจารณาและตัดสินใจไปช่วยเหลือใคร ก็จะแจ้งทีมงาน และพาทีม

งานเข้าไปเยี่ยมเยียนด้วย เพื่อสร้างภาระใจให้ทีมงาน และมีการสื่อสารกับสมาชิกทุกคนให้ทราบบางคนอาจไม่สามารถลงมาช่วยได้เต็มที่ แต่ก็มีส่วนสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่นซื้อของฝากไปเยี่ยม ถวายทรัพย์สินเพื่อให้คนที่ไม่มีเวลาไปเยี่ยมซื้อของไปฝากคนเหล่านั้น หรือบางคนก็ฝากทรัพย์สินไปถวาย หรือบางคนก็ขออาสาตัวไปเยี่ยมเยียนด้วยเป็นบางครั้งเมื่อทราบว่าผู้นำทีมงานช่วยเหลือผู้ยากลำบาก

3. กิจกรรมที่ทำงานด้านนี้ที่ผ่านมา คือ พาผู้ป่วยที่เป็นโรคจิตเวชเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลราชบุรี และพาไปรับการรักษาที่คลินิก จิตเวช หลายราย บางราย พาไปหาญาติที่ต่างจังหวัดที่ไม่พบกันมานานเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งกันและเนื่องจากไม่มีงบประมาณในการเดินทางไป บางราย พาไปติดต่อทำบัตรประชาชนเนื่องจากไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร และหางานให้ทำโดยขออนุญาตนายจ้างที่เป็นคริสเตียนที่รู้จักคุ้นเคยให้รับไว้ในขณะที่ดำเนินเรื่องบัตรประชาชนอยู่โดยขอที่พักอาศัยจากนายจ้างเนื่องจากไร้บ้านเพราะสามีเสียชีวิตกะทันหัน พาไปสมัครเรียน การศึกษาทางไกล เนื่องจากขาดโอกาสทางการศึกษาตามเกณฑ์ พาไปรักษาพยาบาลเนื่องจากเจ็บป่วยเรื้อรังตามองไม่เห็น ขาไม่มีแรง ทำงานไม่ได้บางรายก็ช่วยแนะนำในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน สอนทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุน วางแผนทางการเงิน สอนการใช้ชีวิตแบบพอเพียง พาสมาชิกทีมงานไปเยี่ยมเยียนผู้ป่วยติดเตียงตามบ้าน ตามโรงพยาบาล ไปเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งตามบ้าน ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นส่วนของการดูแลฝ่ายร่างกาย ส่วนฝ่ายจิตใจก็จะหนุนใจและให้กำลังใจด้วยคำพูดที่ดี ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเป็นพี่น้อง ส่วนฝ่ายจิตวิญญาณ ก็จะสอนพระคำของพระเจ้าหรือพระวจนะ และอธิษฐานเผื่อ ตลอดจนให้เขาเรียนรู้ที่จะแสวงหาพระเจ้าด้วยตนเอง เช่นอธิษฐาน และเรียนรู้ที่จะฟังคำเทศนา คำสอน เพื่อจะได้นำพระวจนะของพระเจ้าไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงชีวิตให้ดีขึ้น สอนให้เขากลับใจใหม่จากความบาป และดำเนินชีวิตในความชอบธรรม ถูกรักษาพระบัญญัติของพระเจ้า

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

“หลังจากวันนั้นถึงวันนี้”

เป็นเวลา 4 ปีผ่านไป ที่คริสตจักรได้ทำงานช่วยเหลือสังคมคือดูแลผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง คนป่วย คนยากไร้โดยทำอย่างเป็นธรรมชาติ คนที่เข้ามาในชีวิตเข้ามาในคริสตจักรของพระเจ้า คนเหล่านี้เปรียบเสมือน ญาติพี่น้อง ดูแลกันอย่างดีที่สุดเท่าที่คริสตจักรจะทำได้ ไม่เพียงแต่สอนพระคำพระเจ้าแต่ทำให้ดูเป็นแบบอย่างว่าความรักที่พระเจ้าต้องการให้มีเป็นความรักที่มาจากพระเจ้าต้องแสดงออกเป็นการกระทำ การเข้าไปถึงชีวิตของผู้อื่นของคนรอบข้างโดยเฉพาะคนในครอบครัวของเราก่อนและไปถึงเพื่อนบ้าน

เมื่อผู้นำเริ่มทำเป็นแบบอย่าง สมาชิกเห็นแบบอย่าง หลายคนก็เริ่มลงมาช่วยทำ โดยที่คริสตจักรไม่มีการสั่งการให้ใครทำอะไรแต่เป็นเรื่องของภาระใจแต่ละคน บางคนก็ซื้อข้าวของเครื่องใช้มาให้ผู้ยากไร้ บางคนก็ขออาสาตัวออกไปเยี่ยมเยียนตามบ้านด้วยกับผู้นำ เมื่อทำไปนานเข้าบางคริสตจักรเห็นก็ขอเข้าร่วมรับใช้คือ อาสาตัวขอไปเยี่ยมเยียนด้วย หรือการได้รับการสนับสนุน เช่นกรณีที่บุตรสาวของสมาชิกคริสตจักรอยู่ที่ประเทศอังกฤษกลับมาเที่ยวเมืองไทยพร้อมลูกเขยชาวต่างชาติได้มีโอกาสมานมัสการพระเจ้าที่คริสตจักร และเห็นคริสตจักรทำพันธกิจช่วยเหลือคนชราถูกทอดทิ้ง คนป่วยไร้ญาติดูแล คนที่มีปัญหาต่าง ๆ ก็มีภาระใจถวายเงินมาช่วยสนับสนุน

การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นว่า พระวาระของพระเจ้าเป็นจริง โดยพระวาระตอนหนึ่งกล่าวว่าทำให้เป็นเหตุให้มีความสุขยิ่งกว่าการรับ และพระวาระอีกตอนกล่าวว่า ยิ่งจำหน่าย ยิ่งมั่งคั่ง ยิ่งให้ยิ่งได้รับ บัดนี้เป็นจริงแล้ว ในความจำกัดเมื่อเราตัดสินใจให้ออกไป พระเจ้าจะเพิ่มเติมให้ คริสตจักรจึงไม่เคยขัดสนเพราะทุกคนรักพระเจ้า และอยู่เพื่อพระเจ้า อยู่เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทุกคนประหยัด อดออมเพื่อนำเงินบางส่วนมาถวายให้พระเจ้า และคริสตจักรจะนำเงินเหล่านี้ไปดูแลช่วยเหลือพี่น้องที่ขัดสน เหมือนที่พระคัมภีร์สอนว่า ธรรมะที่บริสุทธิ์คือการเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าและหญิงหม้าย และดูแลพี่น้องที่ด้อยโอกาส เป็นมิตรกับทุกคน รักและให้เกียรติผู้อื่น เสมือนว่าผู้อื่นดีกว่าเรา พระเจ้าสอนให้ คริสเตียนถ่อมใจ รักห่วงใยผู้อื่น รับใช้ผู้อื่น เหมือนพระเยซูทรงเป็นแบบอย่างกับเรา พระองค์รักมนุษยชนกระทั่งสละพระชนม์ชีพของพระองค์ที่ไม่กางเขนเพื่อไถ่บาปให้กับมวลมนุษยชาติ

หลังเลิกน้สการพระเจ้าวันอาทิตย์ ช่วงบ่าย ๆ พาพี่น้องสมาชิก
ไปเยี่ยมคนยายที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว

บทเรียนที่ได้

“จากพระวจนะสู่การปฏิบัติ คริสตจักรของพระเจ้าก็จำเริญขึ้น”

เมื่อคริสตจักรเชื่อฟังพระเยซูคริสต์ทำตามพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ คือประกาศ สั้งสอน และสร้างชีวิตคนให้เปลี่ยนแปลงไปสู่ความไพบูลย์ขององค์พระเยซูคริสต์ สอนคนให้กลับใจใหม่ ละทิ้งบาปทุกประเภท ด้วยการฟังพาพระเจ้าอธิษฐานแสวงหาพระเจ้า ดำเนินชีวิตตามหลักการของพระคริสตธรรมคัมภีร์ คริสตจักรก็เริ่มขยายคนก็เข้ามารับความ รอดมากขึ้นทุกวันเพราะคริสตจักรเป็นที่พึ่งพาของเขาได้ พระเจ้าสถิตย์อยู่กับผู้เชื่อ ทุกคนที่เข้ามาก็มีความสุข มีสันติสุข มีชีวิตที่ดีขึ้น ครอบครัวที่แตกแยกก็กลับมาคืนดีกัน ให้อภัย ซึ่งกันและกัน ครอบครัวที่เป็นหนี้สินล้นพ้นตัวก็ได้รับการช่วยกู้เพราะนำหลักการของพระ คัมภีร์ไปใช้ คืออย่าเป็นหนี้อะไรใครนอกจากความรักพระเจ้าสอนให้เราพอใจในสิ่งที่เรามี อยู่ ไม่โลภ หรือรักวัตถุ เพราะบ้านนี้เป็นบ้านชั่วคราว บ้านถาวรอยู่บนสวรรค์ คริสเตียนจึง ไม่สะสมทรัพย์สมบัติไว้ในโลกที่แมลงกัดกินได้และขโมยก็มาลักเอาไปได้ แต่จะสะสมทรัพย์ สมบัติไว้บนสวรรค์คือการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ที่คริสตจักรจึงไม่มีการตีมีเหล้า ไม่มีใครสูบบุหรี่จะเห็นได้จากเวลาไปค่ายใหญ่ที่รวม กันทั่วประเทศ ประมาณ 1,500 คน ไม่มีใครสูบบุหรี่สักคนเลย เพราะพระวจนะของพระเจ้า

สอนว่าร่างกายของเราเป็นวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์ เราต้องรักษาสุขภาพร่างกายให้ แข็งแรงเพื่อจะมีอายุยืนนาน ไม่ควรให้ของไม่ดีเข้าไปในร่างกายของเราเพราะจะทำให้เกิด โรคร้ายและอายุสั้น พระเจ้าสอนให้คริสเตียนต้องมียินัยในทุก ๆ เรื่อง พระวจนะตอนหนึ่ง กล่าวว่าเขาตายเพราะขาดวินัย คริสตจักรจึงสอนให้พี่น้องมียินัยในทุกด้านเช่นกัน นอกจากนี้ คริสตจักรยังสอนให้เรารักศัตรู อธิษฐานเผื่อผู้ที่ข่มเหง และให้อภัยกับคนที่ทำให้เรา บาดเจ็บ เสียใจด้วยคริสตจักรจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “ชุมชนแห่งพระพร” และมีคุณธรรม ทุกด้านในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความพอเพียง ความสามัคคี ความมีวินัย สุจริต จิตอาสา เพราะคุณธรรมที่สูงที่สุดที่พระเจ้าสอนคริสเตียนคือความรักแบบไม่มีเงื่อนไขและ พระบัญญัติข้อใหญ่สูงสุดของคริสเตียนคือ ให้เรารักพระเจ้าด้วยสุดจิตสุดใจ สุดกำลัง ความคิด และรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง

ถ้าเรารักพระเจ้า เราก็จะยำเกรงพระองค์ เราจะเชื่อฟังพระองค์พระองค์สอนให้เรา รักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง เราก็จะปฏิบัติตามพระองค์ เหมือนมนุษย์มีคุณธรรมในเรื่องความ รัก ก็จะช่วยคุ้มครองความประพฤติทั้งหมด เพราะถ้าเรารักผู้อื่นเราก็จะสยดสยองต่อผู้อื่น เราจะ ให้อภัยผู้อื่น เราก็จะแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่น ความรักเป็นคุณธรรมที่ใหญ่ที่สุด

การดำเนินงานในอนาคต

“คริสตจักรเป็นคำตอบของโลกนี้”

คริสตจักร จะต้องทำหน้าที่ทูตของพระเจ้า นำความรัก ความรอด ไปสู่มวลมนุษย์ ชาติ คริสตจักรต้องสำแดงความรัก ต่อไป คนทั่วไปจึงจะเห็นพระเจ้าผ่านชุมชนแห่งพระพร ได้อย่างชัดเจน

คริสตจักรเมลิตพันธู์ราชบุรี องค์กรคริสตจักรเมลิตพันธู์ อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี

จัดทำและเรียบเรียงโดย อาจารย์นิ่มอนงค์ ภาพเสนห์
ศิษยาภิบาลคริสตจักรเมลิตพันธู์ราชบุรี

ก่อนจะมาเป็นวันนี้

คริสตจักรเมลิตพันธู์ราชบุรี ได้เริ่มจากกลุ่มคริสเตียนจำนวน 4-5 คน ตั้งแต่ปี ค.ศ.1996 กลุ่มคริสเตียน หมายถึง ผู้ที่เชื่อวางใจในองค์พระเยซูคริสต์ มารวมตัวกันนมัสการพระเจ้า พบปะสังสรรค์กันในวันอาทิตย์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการมาร่วมกันศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่เป็นคำสอนหลักของคริสตศาสนา และนำไปประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ทั้งในชีวิตส่วนตัว ชุมชน และสังคม โดยมุ่งเน้นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้และแบ่งปันแก่กันในสังคม ดังค่านิยมที่องค์กรร่วมกันกำหนดด้วยกันว่า คนในองค์กรทุกคนสามารถมีความสุข ความยินดีในการเป็นผู้ให้ด้วยความรักของพระเจ้าและคำสอนตามพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่สอนคริสเตียนไว้ว่า

“การให้เป็นเหตุให้เกิดความสุขยิ่งกว่าการรับ”

พระธรรมกิจการ บทที่ 20 ข้อ 35

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

สมาชิกแรกเริ่มของคริสตจักรเมลิตพันธู์ราชบุรี นำเอาคำสอนตามหลักการของพระคริสตธรรมคัมภีร์ ที่บัญญัติไว้ในพระธรรมมาระโก บทที่ 12 ข้อ 31 ว่า “จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง” มาปฏิบัติในครอบครัว ชุมชน องค์กรคริสตจักร และในจังหวัดราชบุรี ปัจจุบันมีสมาชิกในคริสตจักรที่ผูกพันตัว จำนวน 80 คน โดยคริสตจักรได้เปิดพื้นที่ว่างให้คนในองค์กรคริสตจักรเมลิตพันธู์ราชบุรี เข้ามามีส่วนร่วมในการแบ่งปันให้กับคนในชุมชนที่อยู่ร่วมกันด้วยความรักขององค์พระเยซูคริสต์เจ้า

กระบวนการดำเนินงาน

1. การจัดให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง คริสตจักรเมลิตพันธู์ราชบุรี ได้เริ่มจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อแบ่งปัน ให้กับชุมชนต่างๆ เช่น
 - โครงการ “ปันรัก ปันน้ำใจให้น้อง” (ปี ค.ศ. 1999) โดยมอบเครื่องเล่นสนามให้กับโรงเรียนวัดรางเฒ่ อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
 - โครงการออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ บริการตรวจรักษาฟรีแก่ประชาชน (ปี ค.ศ. 2000-2004)
 - ชุมชนสายฝนร่วมใจ อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี
 - ชุมชนหนองตากวด อำเภโพนาราม จังหวัดราชบุรี
 - โรงเรียนบ้านควาวิทยา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
 - โรงเรียนบ้านรางบัว อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
 - ชุมชนโรงเจเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี
 - โครงการ “รักษาราชบุรี” (ปี ค.ศ. 2005) มอบถังขยะให้แก่เทศบาลเมืองราชบุรีจำนวน 100 ใบ
 - โครงการ “ผ้าห่มลมหนาว” (ปี ค.ศ. 2006) มอบผ้าห่มให้กับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี และมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในเขตอำเภोजอมบึงและอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
 - โครงการ “อาหารแด่น้องผู้ลี้ภัยจากเมียนมา” (ปี ค.ศ. 2007) ณ พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มอบชุดอาหารกลางวันให้กับผู้ลี้ภัยจากเมียนมา จำนวน 1,000 ชุด และเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม

- โครงการ “ปันน้ำใจให้เพื่อนหญิงในเรือนจำจังหวัดราชบุรี” (ปี ค.ศ. 2014) โดยมอบของใช้ส่วนตัว ที่จำเป็นให้กับผู้ต้องขังแดนหญิง เช่น ผ้าอนามัย ชุดชั้นในสตรี นมสดพาสเจอร์ไรส์ สนับสนุนโดย สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) จำนวน 1,000 ชุด
- โครงการ “คริสตมาสปันรัก” (ปี ค.ศ. 2015) ร่วมกับชมรมคริสเตียนราชบุรี โดยจัดกิจกรรมแบ่งปัน มอบจักรยาน ข้าวสาร และทุนการศึกษาให้กับนักเรียน โรงเรียนวัดเจติยาราม ตำบลเจติยหัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

พี่น้องทุกคนในองค์กรคริสตจักรมีความสุข และมีความยินดีที่จะร่วมแบ่งปันสิ่งของ และสิ่งดีต่างๆ ให้แก่ชุมชนในจังหวัดราชบุรีด้วยความรักของพระเจ้า เป็นผลให้ทุกโครงการ ที่จัดทำประสบความสำเร็จ ส่งผลให้องค์กรมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการจัดทำ โครงการต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่องและเห็นผลสัมฤทธิ์อย่างรูปธรรม

มอบเงินช่วยเหลือให้ผู้ขัดสนที่อำเภอบ้านโป่ง

2. การนำคำสอนสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มจากการนำเอาคำสอนตามหลักการพระคริสตธรรมคัมภีร์ ในพระธรรม 2 ทิโมธี บทที่ 3 ข้อ 16-17 “พระคัมภีร์ทุกตอนได้รับการดลใจจากพระเจ้า และเป็นประโยชน์ ในการสอน การตักเตือนว่ากล่าว การแก้ไขสิ่งผิด และการอบรมในความชอบธรรม เพื่อคนของพระเจ้าจะมีความสามารถ และพร้อมเพื่การดีทุกอย่าง” มาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน ให้เป็นคู่มือแห่งชีวิตที่ประสบความสุขความเจริญ ความสำเร็จ คนในองค์กรได้รับการพัฒนาลักษณะชีวิตภายใน คิตติ จิตใจดีงาม ประพฤติตาม คำสอน เลิกจากค่านิยมที่ผิด เช่น เลิกสูบบุหรี่ เลิกจากการดื่มสุรา เลิกเล่นการพนัน และเลิกจากการเสพสิ่งเสพติด

3. การเปลี่ยนแปลงจากชีวิตจากภายในสู่ภายนอก ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะชีวิตที่ดี กระบวนการความคิดที่เปลี่ยนแปลงส่งผลต่อทัศนคติ ค่านิยม และความประพฤติที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จนเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ส่งผลต่อพฤติกรรมของคนในองค์กรคริสตจักร มีอิทธิพลเชิงบวกต่อครอบครัว พ่อ แม่ ลูก มีความสุข มีความซื่อสัตย์ต่อกันและกัน กล่าวคือ มีสามีเดียว ภรรยาเดียว ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน การเรียน มีความขยันหมั่นเพียร และมีจิตสาธารณะ (จิตอาสา) มีการรวมตัวกันเพื่อคืนประโยชน์ แก่สังคมโดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ “ทุกคนไม่ยากจนเกินที่จะเป็นผู้ให้” ซึ่งคนในองค์กร ปฏิบัติตามพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่สอนว่า

“การให้เป็นเหตุให้เกิดความสุขยิ่งกว่าการรับ”

พระธรรมกิจการ 20 : 35

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ตามหลักการดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้คนในองค์กรคริสตจักรเมล็ดพันธุ์ราชบุรีมีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงส่งผลในทางบวกต่อคนในชุมชน ดังนี้

1. **ผู้นำที่ดี /ผู้ตามที่ดี** ลักษณะชีวิตที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม จะเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้ตาม มีความคิดแง่บวก ทัศนคติเชิงบวก ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ถ่อมใจ กล้าหาญ มุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย มีความดีเลิศ มีแนวคิดเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. **อาชีพดี** คนมีอาชีพสุจริต และรับผิดชอบครอบครัว ไม่มีคนว่างงาน
3. **องค์กรดี** ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมกันทำงานตามศักยภาพ และทักษะความสามารถ
4. **ครอบครัวดี** ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีการร้องเพลงนมัสการพระเจ้า และศึกษาพระคัมภีร์ร่วมกันในทุกวันอาทิตย์ และในระหว่างสัปดาห์
5. **สามัคคี** ทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีส่วนร่วมในการทำงานหรือกิจกรรมที่ดีขึ้น
6. **จิตใจดี** มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ บริจาคช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกัน

7. **มีความกตัญญู** เลี้ยงดูเอาใจใส่พ่อแม่ ดุแล เคารพ ให้เกียรติผู้สูงอายุ โดยคริสตจักรเมสสิกันบุรีกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ วันครอบครัว เป็นประจำทุกปี
8. **ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายดี** ไม่ทำผิดกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของบ้านเมือง
9. **ปฏิบัติตนอยู่ในจริยธรรมคริสเตียนที่ดี** เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของพระคริสตศาสนา
10. **ละเว้นสิ่งเสพติดอบายมุข** ไม่มีการเสพยาเสพติด ไม่มีการสูบบุหรี่ในคริสตจักร (เขตปลอดบุหรี่) ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน
11. **รักษามารยาทและวัฒนธรรมไทย** ดูได้จากกรไหว้ การเคารพผู้อาวุโส จัดให้มีกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ และวันผู้สูงอายุ เป็นต้น
12. **มีส่วนร่วมในองค์กรดี** มีการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายประจำปี ได้แก่ ค่ายครอบครัวและเยาวชน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง, อบรมสัมมนาพระคัมภีร์ ไตรมาสละ 1 ครั้ง

“ชีวิตได้รับการเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยพระเยซูคริสต์”

2 โครินธ์ 5 : 17-18

“ฉะนั้นถ้าใครอยู่ในพระคริสต์ เขาก็เป็นคนที่ถูกสร้างใหม่แล้ว สิ่งสารพัดที่เก่าๆ ก็ล่องไป นี่แหละกลายเป็นสิ่งใหม่ทั้งนั้น สิ่งทั้งหมดนี้เกิดจากพระเจ้าผู้ทรงให้เราคืนดีกับพระองค์โดยทางพระเยซูคริสต์”

ความภาคภูมิใจในองค์กร

คนในองค์กรมีความสุขใจในการเป็นผู้ให้ด้วยใจยินดี ตามแบบอย่างชีวิตและคำสอนขององค์พระเยซูคริสต์ ในการ “ทำความดีวันละหนึ่งอย่าง เป็นแสงสว่างในสังคมไทย”

บทเรียนที่ได้

คนในองค์กรได้ดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนตามแบบอย่างลักษณะชีวิตของพระเยซูคริสต์ ดังใน พระคริสตธรรมคัมภีร์ได้บันทึกไว้ว่า “พระเจ้าทรงรักโลกดังนี้ คือได้ประทานพระบุตรองค์เดียวของพระองค์ เพื่อทุกคนที่วางใจในพระบุตรนั้นจะไม่พินาศ แต่มีชีวิต

นิรันดร์” และ “อย่าให้เรารักกันด้วยคำพูดและด้วยปากเท่านั้น แต่จงรักกันด้วยการกระทำ และด้วยความจริง”

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

องค์กรคริสตจักรเมสสิกันมีนโยบายที่จะร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดทำโครงการทำดีเพื่อเพื่อนบ้านและชุมชน โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรให้เป็นคนต้นแบบในการทำความดีเพื่อสังคม และเป็นเครือข่ายคุณธรรมความดี อันจะนำไปสู่การวางแผนเพื่อขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมต่อไป

ชุมชนแห่งความรักและการพัฒนา คริสตจักรราชบุรี

ข้อมูล และเรียบเรียงโดย ศาสตราจารย์ภูวนัย แผลงฤทธิ์

แบ่งปันความรัก พัฒนาชีวิต

แบ่งปันพระคริสต์ พัฒนาคุณธรรม

คริสตจักรราชบุรี ได้เริ่มต้นการแบ่งปันความรักตามหลักคำสอนของพระเยซูคริสต์ที่บ้านทีกในพระคริสตธรรมคัมภีร์ มัทธิว บทที่ 22 ข้อที่ 37-40 ที่ว่า “จงรักองค์พระผู้เป็นเจ้า ผู้เป็นพระเจ้าของเจ้า ด้วยสุดจิตสุดใจของเจ้า และด้วยสิ้นสุดความคิดของเจ้า” นี่แหละเป็นพระบัญญัติข้อต้นและข้อใหญ่ ข้อที่สองก็เหมือนกัน คือ ‘จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง’ เป็นเหตุให้ทุกคนตระหนักว่า หากรักพระเจ้าต้องดำเนินชีวิตทำตามคำสอนของพระองค์ เป็นคนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี หากรักเพื่อนบ้านต้องแบ่งปันความรักและช่วยเหลือทุกคน ปัจจุบันนี้สมาชิกทุกคนได้ยึดหลักคำสอนเรียนรู้ที่จะรักซึ่งกันและกันและแบ่งปันความรักให้ผู้อื่น จนทำให้คริสตจักรราชบุรีกลายมาเป็นชุมชนแห่งความรักและการพัฒนา

ก่อนจะเป็นวันนี้

ในอดีตการศึกษาและการแพทย์และความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ยังไม่แพร่หลายมากนักในจังหวัดราชบุรี จึงทำให้คณะมิชชันนารี คือ ศาสตราจารย์ อี.พี.ดัลแลป (Rev.E.P. Dunlap) และ ดอกเตอร์เจมส์ ทอมสัน (Dr.James Thompson) ได้เดินทางเข้ามาเผยแพร่พระกิตติคุณ จัดตั้งโรงเรียนและโรงพยาบาลในจังหวัดราชบุรีในเดือนเมษายน ในปี ค.ศ.1889 เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสราชบุรี ศาสตราจารย์ อี.พี.ดัลแลป และ ดอกเตอร์เจมส์ ทอมสัน ได้เข้าเฝ้าถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานุญาตต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเพื่อทำการเผยแพร่ศาสนาจัดตั้งโรงเรียนและโรงพยาบาลขึ้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพอพระทัยจึงโปรดเกล้าพระราชทานตึก 2 ชั้นให้ใช้เป็นที่พักการเผยแพร่พระกิตติคุณ

ค.ศ. 1896 จังหวัดราชบุรีได้สร้างศาลากลางจังหวัด และต้องการตัวตึกเป็นที่พักของสมุเทศาภิบาลจึงต้องย้ายสถานที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดให้ย้ายไปอยู่ที่ตลาดใหม่

ค.ศ. 1912 ทางทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ต้องการจะสร้างตลาด คณะมิชชันนารีจึงต้องหาสถานที่ทำการใหม่ ข้าหลวงประจำเมืองจึงตกลงกับมิชชันนารีว่าจะทำการจัดซื้อที่ดินให้ โดยคณะมิชชันเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย และได้ตกลงซื้อที่ดินของนายก้อน

ค.ศ.1913 คณะมิชชันได้ย้ายมาอยู่ในสถานที่ในปัจจุบัน คือ 49 ถ.ก้อนทอง ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ราชบุรี ได้สร้างอาคารไม้ 4 หลัง เป็นอาคารเรียน อาคารหอธรรม อาคารโรงพยาบาล และบ้านพักครูประกาศ โดยเรียกชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนสุริยวงศ์” ตามชื่อของเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์

ค.ศ.1932 วันที่ 18 สิงหาคม มีการก่อตั้งคริสตจักรราชบุรีขึ้น หลังจากนั้นไม่นานโรงพยาบาลก็เลิกกิจการเมื่อคุณหมอยุ้ยเงินย้ายไปอยู่ที่เพชรบุรี อาคารจึงได้ถูกนำมาใช้เป็นสถานนมัสการพระเจ้าแทน

ด้วยความมุ่งมั่นของมิชชันนารีที่จะพัฒนาและแบ่งปันความรักแก่ชาวเมืองจังหวัดราชบุรีในทุกๆด้าน จากอดีตสู่ปัจจุบันแรงจูงใจและพันธกิจนั้นยังคงอยู่ สานต่อจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อแบ่งปันความรักขององค์พระผู้เป็นเจ้า โดยรักซึ่งกันและกันและรักผู้อื่น

พันธกิจที่ต้องทำ คุณธรรมที่ต้องพัฒนา

เราเชื่อว่าชีวิตของมนุษย์ประกอบด้วยร่างกาย (body) จิตใจ (soul) และจิตวิญญาณ (spirit) ด้วยเหตุนี้คริสตจักรราชบุรีจึงเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งสามด้าน ร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณถือว่ามีความสัมพันธ์กัน หากด้านใดด้านหนึ่งมีปัญหา ก็พลอยจะกระทบกับด้านอื่นด้วย เช่น หากร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วยจิตใจก็จะเป็นทุกข์ไปด้วย หรือหากจิตใจมีความทุกข์ ร่างกายก็พลอยเจ็บป่วยไปด้วย หากจิตวิญญาณมีปัญหาขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ก็ทำให้เป็นคนประพฤติดิฉิฉจริยธรรมคุณธรรมได้ ก็พลอยทำให้จิตใจวุ่นวาย และอาจส่งผลร้ายต่อความปลอดภัยของร่างกายได้ คริสตจักรราชบุรีต้องการให้มนุษย์ทุกคนมีความสุขครบทุกด้านของชีวิต

ปัจจุบันนี้ปัญหาที่สมาชิกในคริสตจักรและชุมชนรอบข้างเผชิญนั้นคือปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ ปัญหาทางด้านร่างกาย คือ ความเจ็บป่วย การประสบภัยทางธรรมชาติ และปัญหาทางด้านความเป็นอยู่ที่เกิดจากความขัดสน ปัญหาทางด้านจิตใจ คือ ความเครียด ความท้อใจ ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาต่างๆ ปัญหาทางด้านจิตวิญญาณ คือ การดำเนินชีวิตที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ปัญหาทางด้านต่างๆ เหล่านี้อาจส่งผลร้ายต่อตนเอง ครอบครัว คริสตจักรและสังคมได้

ด้วยเหตุนี้คริสตจักรราชบุรีจึงมีคณะกรรมการเพื่อทำงานซึ่งเรียกว่า “คณะธรรมกิจของคริสตจักร” ซึ่งประกอบไปด้วย ศิษยาภิบาล คณะผู้ปกครอง และคณะมัคนายก ซึ่งทำหน้าที่ในฝ่ายต่างๆ คือ ประธาน รองประธาน ฝ่ายประกาศพระกิตติคุณ เหนือภูมิภาค เลขานุการ ศิษยาภิบาล ฝ่ายคริสเตียนศึกษา ฝ่ายคริสตจักรลูก ฝ่ายเยี่ยมเยียนและสงเคราะห์ ฝ่ายบ้านและครอบครัว ฝ่ายนมัสการและดนตรี ฝ่ายสุสาน ฝ่ายทรัพย์สินและฝ่ายอาคารสถานที่ ซึ่งคณะธรรมกิจจะมีการประชุมเดือนละครั้ง เพื่อวางแผนและติดตามการดำเนินการในทุกๆ เดือน

นอกจากนี้ยังมีการประชุมสัปดาห์จะจัดขึ้นปีละครั้ง ซึ่งการประชุมสัปดาห์เป็นการประชุมใหญ่และเป็นการประชุมสูงสุดของคริสตจักร เพราะเป็นการประชุมของคณะธรรมกิจและสมาชิกทุกคนของคริสตจักร โดยทุกคนจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและลงมติในนโยบายและแผนงานต่างๆ ของคริสตจักรในการประชุมครั้งนี้จะมีการรายงานและประเมินผลการดำเนินงานตลอดปีที่ผ่านมาและนำเสนอแผนงานปีต่อไปให้ที่ประชุมได้อนุมัติเพื่อดำเนินการ

กระบวนการในการทำงานได้สร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความเป็นประชาธิปไตย

และการมีส่วนร่วมที่จะให้ทุกคนได้พร้อมใจกันเป็นชุมชนแห่งความรัก และการพัฒนา พร้อมที่จะแบ่งปันความรักสู่ผู้อื่น

ภารกิจแห่งความรักและการพัฒนา

1. ให้การเสริมสร้างและพัฒนา

1. ชั้นเรียนสอนก็ดาร์ในทุกวันเสาร์ คริสตจักรราชบุรีได้เปิดสอนก็ดาร์แก่เยาวชนในคริสตจักรและเยาวชนทั่วไปในวันเสาร์ เวลา 13.00 – 15.00 น. เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการเรื่องอารมณ์และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2. สร้างเยาวชนเพื่อเตรียมผู้นำในอนาคต คริสตจักรราชบุรีได้เปิดโอกาสให้เยาวชนในคริสตจักรได้ฝึกในการเป็นผู้นำ โดยได้รับโอกาสในการนำเพลงและเล่นดนตรีในการนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์

3. จัดค่ายอบรมจริยธรรมคุณธรรมแก่ผู้เชื่อในคริสตจักรคริสตจักรราชบุรีได้จัดค่ายอบรมจริยธรรมและคุณธรรมขึ้นในทุกๆ ปี เพื่อให้ สมาชิกทุกคนมีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับพระคริสตธรรมคัมภีร์ เป็นผู้ที่มียุทธธรรมและคุณธรรมอันดี และได้รับการหนุนใจในการดำเนินชีวิต

4. จัดค่ายอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชน เยาวชนถือว่าเป็นอนาคตของคริสตจักรและของประเทศชาติ เยาวชนในปัจจุบันนี้เผชิญกับการถูกยั่วในทุกรูปแบบทำให้บางคนลุ่มหลงในอบายมุข ปัญหาเหล่านี้ทำให้คริสตจักรได้ตระหนักและหาวิธีในการแก้ไข ปัญหา การจัดค่ายอบรมจริยธรรมและคุณธรรมเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทางคริสตจักรราชบุรีได้จัดขึ้น เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจากพระคริสตธรรมคัมภีร์เพื่อให้เขาได้ประพฤติตาม และยังเป็น การเสริมสร้างให้เยาวชนมีความเข้มแข็งเพื่อพวกเขาจะสามารถต้านทานต่อการถูกยั่วในทุกรูปแบบได้

5. จัดค่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว ครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ที่ให้การอบรม สั่งสอน และเลี้ยงดูชีวิตให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ หากสถาบันครอบครัวมีปัญหา คริสตจักรและสังคมก็จะมีปัญหาด้วย ด้วยเหตุนี้คริสตจักรราชบุรีจึงจัดค่ายเพื่อเสริมสร้างให้ครอบครัวมีความเข้มแข็ง มีความรักและความอบอุ่นขึ้น นอกจากนี้คริสตจักรยังจัดกิจกรรมในวันสำคัญของครอบครัวเช่น กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันพ่อ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่กับลูก และสร้างความกตัญญูที่ลูกมีแต่คุณพ่อและคุณแม่

6. เปิดโครงการฟุตบอลช้างเผือกเพื่อสนับสนุนเยาวชน คริสตจักรราชบุรีได้เปิดคัดเลือกเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านฟุตบอล โดยให้การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา ที่พัก อาหาร หนังสือ ชุดเรียน ชุดฝึกซ้อม ชุดแข่งขัน การฝึกซ้อมและการแข่งขันในรายการต่างๆ เพื่อให้เยาวชนได้ใช้ความสามารถพิเศษทางด้านฟุตบอลพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพและสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ นอกจากนั้นโครงการนี้สามารถพัฒนาเยาวชนให้สนใจกีฬาเพื่อห่างไกลจากอบายมุข ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสมาคริสตจักรในวันอาทิตย์เพื่อได้รับการอบรมจริยธรรมและคุณธรรม

2. ให้การอภิบาล

1. ชั้นเรียนสอนพระคริสตธรรมคัมภีร์แบ่งตามวัยในวันอาทิตย์ คริสตจักรราชบุรีมีความปรารถนาให้สมาชิกในคริสตจักรมีความรู้ และความเข้าใจในคำสอนของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีจริยธรรมและคุณธรรมที่ดี จึงจัดให้มีชั้นเรียนพระคริสตธรรมคัมภีร์ขึ้น ซึ่งได้แบ่งชั้นเรียนตามวัย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในเนื้อหาและความสนใจในแต่ละวัย เช่น วัยผู้ใหญ่ วัยรุ่น และวัยเด็ก

2. สอนพระคริสตธรรมคัมภีร์ตามบ้าน การสอนพระคริสตธรรมคัมภีร์ไม่ได้ขึ้นที่คริสตจักรเท่านั้น แต่ยังมีเรียนการสอนที่บ้าน เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวและบ้านสมาชิกที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้มีโอกาสได้เรียนรู้หลักคำสอน

3. เยี่ยมเยียนและติดตามสมาชิกในคริสตจักร การเยี่ยมเยียนและติดตามสมาชิกตามบ้านทำให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมากขึ้น ไม่เพียงเท่านั้นทำให้เราได้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่จริงๆ ของสมาชิกในคริสตจักร จึงสามารถให้ความช่วยเหลือและตลอดการช่วยแก้ไขปัญหาแก่สมาชิกได้

4. กิจกรรมเสริมสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

4.1 กลุ่มสามัคคีธรรมต่างๆ คริสตจักรได้จัดให้มีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในคริสตจักร เพื่อให้ทุกคนได้รู้จักกันและมีความสนิทสนมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จึงได้แบ่งกลุ่มสามัคคีธรรมต่างๆ ขึ้น เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มอนุชน กลุ่มสตรี และกลุ่มบุรุษ

4.2 การรับประทานอาหารร่วมกันในทุกวันอาทิตย์สมาชิกที่คริสตจักรจะมีการรับประทานอาหารเที่ยงด้วยกัน เพื่อมีโอกาสได้พูดคุยและทักทายซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่สนิทมากขึ้น

3. ให้การสงเคราะห์

1. ช่วยเหลือสมาชิกที่มีความขัดสน คริสตจักรราชบุรีได้ให้เงินช่วยเหลือพี่น้องที่มีความขัดสนในแต่ละเดือน นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่มีความขัดสนในการลงทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้เขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม คริสตจักรราชบุรีได้ให้ความช่วยเหลือพี่น้องที่ประสบอุทกภัย โดยร่วมกันบริจาคเงินและสิ่งของจำเป็น และออกเดินทางไปแจกจ่ายแก่ผู้ประสบภัย

3. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชนในคริสตจักร คริสตจักรได้สนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่มีฐานะยากจนในคริสตจักร เพื่อให้เขาได้รับโอกาสในการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา

4. ให้การบริการสังคม

1. จัดรายการวิทยุ “ปันรัก” เพื่อการหนุนใจ คริสตจักรได้ส่งตัวแทนร่วมในการจัดรายการวิทยุ คลื่น 107.75 MZ รายการปันรัก เพื่อหนุนใจและแบ่งปันข้อคิดดีๆ สู่สังคม

2. เยี่ยมเยียนผู้ต้องขังในเรือนจำกลางจังหวัด คริสตจักรได้เข้าไปให้การอบรมจริยธรรม คุณธรรมและมอบของใช้จำเป็นแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำกลาง จังหวัดราชบุรี

3. ชั้นเรียนสอนคณิตศาสตร์ทุกวันอาทิตย์ คริสตจักรได้ให้บริการสังคมด้วยการเปิดสอนคณิตศาสตร์ฟรีแก่เยาวชนในวันอาทิตย์

4. ร่วมจัดกิจกรรมและเลี้ยงอาหารกลางวันเด็กบ้านแสงตะวัน จ.ราชบุรี ร่วมกับคริสตชนสัมพันธ์ภาคตะวันตก

5. ร่วมจัดกิจกรรมให้ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพุทศเคียน ต.แก้มอัน อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ร่วมกับคริสตชนสัมพันธ์ภาคตะวันตก

6. จัดกิจกรรมและแจกเสื้อผ้าให้กับเด็กคริสตจักรหัวน้ำหนัก อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

7. จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อการรักษาโรค คริสตจักรได้ให้การบริการชุมชนด้วยการจัดหน่วยแพทย์ขึ้นที่คริสตจักร และให้บริการฟรี เช่น การถอนฟัน ตัดผม ฟันเสริม ตรวจสุขภาพ และแจกยา

5. ให้การเสริมสร้างความเป็นเอกภาพและความร่วมมือการพัฒนา

1. ร่วมงานและกิจกรรมต่างๆกับคริสตชนสัมพันธ์ภาคตะวันตก คริสตจักรราชบุรี ได้ตระหนักถึงความเป็นเอกภาพระหว่างศาสนาและนิกาย โดยให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งได้ร่วมกันคริสตชนคาทอลิกภาคตะวันตก

2. ร่วมงานและกิจกรรมต่างๆกับชมรมคริสเตียนจังหวัดราชบุรี

ผลที่ได้จากการทำภารกิจแห่งความรักและการพัฒนา

1. ด้านการเสริมสร้างและการพัฒนา

เมื่อสมาชิกในคริสตจักรได้เสริมสร้างด้วยการได้รับการอบรมจริยธรรมและได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทำให้ทุกคนมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรมตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนามากขึ้น พร้อมในการดำเนินชีวิตที่ดี ซึ่งทำให้ครอบครัวคริสตจักรเข้มแข็งขึ้น เยาวชนที่ได้รับการอบรมและการพัฒนา ทำให้เขาเรียนรู้ในการเป็นผู้นำในคริสตจักร และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่นการเล่นดนตรี และการเล่นกีฬา

2. ด้านการอภิบาล

สมาชิกในคริสตจักรให้ความสนใจในการเรียนรู้หลักคำสอนในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์มากขึ้น และสามารถเข้าแข่งขันตอบคำถามพระคัมภีร์ที่สมาคมพระคริสต์ธรรมไทยจัดขึ้น

และได้รับรางวัลในทุกปีการเรียนรู้พระคริสต์ธรรมคัมภีร์ทำให้ทุกคนมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินชีวิตให้มีจริยธรรมและคุณธรรม และได้รับการหนุนใจให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากในทุกข์สถานการณ์ นอกจากนี้กิจกรรมสามัคคีธรรมในกลุ่มต่างๆ และการรับประทานอาหารร่วมกัน ทำให้สมาชิกมีความสนิทสนมกันมากขึ้น รู้จักที่จะหนุนใจ แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. ด้านการสงเคราะห์

พี่น้องที่มีความขัดสนเมื่อได้รับการช่วยเหลือและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนโดยไม่เป็นภาระหนักของครอบครัว

4. ด้านการบริการสังคม

คริสตจักรสามารถเป็นที่พึ่งให้สังคมได้ในการแบ่งปันความรักและช่วยในการพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ทำให้สังคมมีที่พึ่งและได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆที่คริสตจักรจัดขึ้น

5. ด้านการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพและความร่วมมือการพัฒนา

เมื่อได้มีโอกาสทำงานร่วมกันระหว่างศาสนาต่างๆ คริสตชนภาคตะวันตกและชมรมคริสเตียนจังหวัดราชบุรี ทำให้มีเครือข่ายในการร่วมมือทำงานกันมากขึ้น

คุณธรรมที่ใช้ในการดำเนินงาน

คริสตจักรได้ยึดคุณธรรมจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ในพระธรรมกาลาเทีย บทที่ 5 ข้อ 22-23 ซึ่งเป็นผลของพระวิญญาณ 9 ข้อ ด้วยกัน คือ ความรัก ความปลาบปลื้มใจ สันติสุข ความอดทน ความกรุณา ความดี ความซื่อสัตย์ ความสุภาพอ่อนโยน และการรู้จักบังคับตน

แนวทางการขยายผล

1. พัฒนาสมาชิกในคริสตจักรโดยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมสู่สังคม
2. ประชาสัมพันธ์การดำเนินการผ่านการเทศนา รายการวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์
3. ประสานงานไปยังคริสตจักรต่างๆ โรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐให้ร่วมกันขับเคลื่อน คุณธรรมร่วมกัน

“การให้บริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์”

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงจังหวัดราชบุรี

เนื้อหาและเรียบเรียงโดย แพทย์หญิงผกาพันธุ์ เปี่ยมกล้า
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง

จุดเด่นขององค์กร

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง เป็นหนึ่งในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช 21 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งจัดสร้างในท้องถิ่นทุรกันดาร เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลได้น้อมนำเอาพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร มากำกับหัวใจในการทำงานมาโดยตลอด ความว่า “ทุกคนที่ทำงานให้แก่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จะต้องไม่ลืมว่าโรงพยาบาลนี้ กำเนิดขึ้นจากความมุ่งปรารถนาอันแรงกล้าของคนไทยทั่วราชอาณาจักร ที่ต้องการจะเห็นผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารทุกหนแห่งได้รับความเอาใจใส่ รักษาพยาบาลเป็นอย่างดีให้ปลอดภัยจากความเจ็บไข้ โดยทั่วถึงเสมอหน้ากัน”

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง มีภารกิจหลักในการดูแลประชาชนในพื้นที่อำเภอจอมบึงและอำเภอใกล้เคียงให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี ทั้งนี้โรงพยาบาลมีแนวคิดในการเป็นโรงพยาบาลคุณภาพคู่กับโรงพยาบาลคุณธรรมมาโดยตลอด

ในการพัฒนาเรื่องคุณธรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นโรงพยาบาลที่ถือเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความห่วงใยที่สถาบันพระมหากษัตริย์ทรงมีความห่วงใยต่อสุขภาพและความเจ็บไข้ในประชาชนของพระองค์ ทำให้โรงพยาบาลใช้แนวทางการให้บริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ เน้นความอ่อนโยนและความเต็มใจในการให้บริการ และที่สำคัญคือโรงพยาบาลต้องการพัฒนาไปสู่การเป็น“องค์กรต้นแบบแห่งความสุข”โดยการมีส่วนร่วมของทุกคนในโรงพยาบาล ซึ่งที่ผ่านมาหลายโครงการที่เรานำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพบุคลากร อาทิเช่นโครงการ Happy Workplace , โครงการHappy Eight โครงการจิตตปัญญาที่มีการใช้สุนทรียสนทนาและการเปิดพื้นที่สีเขียวเพื่อลดความขัดแย้งในองค์กร ต่อมาในปี2556 กระทรวงสาธารณสุขมีการนำเสนอเรื่องการดำเนินการหน่วยงานคุณธรรม ทางโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงจึงรับนโยบายและมุ่งมั่นในการพัฒนางานคุณธรรมในทุกหน่วยงานของโรงพยาบาล มีการถ่ายทอดนโยบายสู่เจ้าหน้าที่ในทุกระดับ มีการจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์ภายใต้การดำเนินการของทีมHRD (Human Research Development) จนเกิดผลลัพธ์ที่ดีในการพัฒนาด้านบุคลากร การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการสูงขึ้น การลดข้อร้องเรียน รวมถึงการมีเครือข่ายคุณธรรมในชุมชน ทำให้ในปี พ.ศ. 2557โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงได้รับคัดเลือกเป็นโรงพยาบาลคุณธรรมดีเด่นระดับเขต

กว่าจะเป็นวันนี้ได้

ประวัติโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง

19 เม.ย. - 4 พ.ย.19	เสนอกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพิจารณาอนุมัติสร้างโรงพยาบาลประจำอำเภอ ขนาด 30 เตียง
8 พ.ย. 19 - 16 มี.ค.20	พิจารณาหาที่ดินที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นสถานที่ปลูกสร้างโรงพยาบาลเป็นที่สาธารณประโยชน์ อยู่ริมถนนจอมบึง ห่างจากตลาดจอมบึงประมาณ 4 กม.
21 ก.ค.20	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนิน ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์
17 ส.ค.21	ย้ายจากศูนย์การแพทย์และอนามัยชั้น 1 จอมบึง มาเตรียมเปิดดำเนินการยังโรงพยาบาลแห่งใหม่
29 ก.ย.21	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงพยาบาลฯ และเริ่มเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ

10 ก.ค.30	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเยี่ยมโรงพยาบาล ครั้งที่ 1
20 ต.ค.36	ฯพณฯ ศาสตราจารย์ ธาณินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรี ประธานมูลนิธิ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตรวจเยี่ยมโรงพยาบาล ครั้งแรก
16 ส.ค.37	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเยี่ยมโรงพยาบาล ครั้งที่ 2
1 ก.ค.38	ได้รับการยกฐานะเป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง
16 เม.ย.39	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเปิดอาคารผู้ป่วย “สกลมหาสังฆปริณายก 3”
9 เม.ย.47	พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จเยี่ยมโรงพยาบาล

เหตุการณ์สำคัญของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง

เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จังหวัดราชบุรี
ในวันศุกร์ ที่ 29 กันยายน พ.ศ.2521

เสด็จพระราชดำเนินทรงตรวจเยี่ยมโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จอมบึง จังหวัดราชบุรี
10 กรกฎาคม 2530

เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดตึกสกลมหาสังฆปริณายก พ.ศ.2537

เสด็จพระราชดำเนินทรงตรวจเยี่ยมโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จังหวัดราชบุรี
วันที่ 9 เมษายน 2547

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง ระดับ
การให้บริการ F1 มีประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 62,170 คน มีเจ้าหน้าที่รวม 218
คน โดยมีแพทย์ทั้งหมดจำนวน 12 คน (โดยมีกุมารแพทย์ 1 คน สูติแพทย์ 1 คน และ
อายุรแพทย์ 1 คน) พยาบาลวิชาชีพ 62 คน ทันตแพทย์ 6 คน เภสัชกร 7 คน มีผู้รับบริการ
เฉลี่ยวันละ 630 คน

ท่ามกลางยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วและเปราะบาง ทั้ง
ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มาเร็ว ไปเร็ว วิถีชีวิตผู้คนที่มีการ
เปลี่ยนแปลงเป็นยุคบริโภคนิยม ขาดความพอเพียง สังคมมีความอ่อนแอ มีคอร์รัปชั่น มีวิกฤติ
คุณธรรม การมีจำนวนผู้สูงอายุที่มากขึ้น จำนวนเด็กเกิดใหม่ลดลง เกิดปัญหาสุขภาพกระทบ

ต่อการดำเนินชีวิตของผู้คน ความต้องการและความคาดหวังที่สูงขึ้น ของผู้มารับบริการทางสุขภาพ ข้อร้องเรียนบริการในโรงพยาบาลที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ภาระงานที่เพิ่มขึ้นจนทำให้เกิดความอ่อนล้าในผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ความสุขในการทำงานลดลงรวมถึงการมีข้อจำกัดของงบประมาณและทรัพยากร เกิดปัญหาวิกฤติทางการเงินขององค์กร ส่งผลให้โรงพยาบาลต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างเหมาะสมเพื่อที่จะทำให้พวกเราสามารถดำเนินงานตามเจตนารมณ์ที่มุ่งหมายไว้ กล่าวคือต้องการให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการให้บริการด้านสุขภาพ บุคลากรมีความสุขในการทำงาน มีระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการรวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า องค์กรเกิดความอยู่รอดทางการเงิน ดังนั้นทางคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลจึงมีความเห็นที่ตรงกันว่าการทำงานเรื่องโรงพยาบาลคุณธรรมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงเผชิญอยู่ในขณะนี้เป็นอย่างยิ่ง

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

จากสภาพปัญหาที่โรงพยาบาลได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ทำให้ทีมบริหารของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง ได้มีการใช้นาแนวทางการทำงานโรงพยาบาลคุณธรรมมากำหนดกรอบในการทำงานและมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานที่มีความชัดเจนดังนี้

- 1. บุคลากรเป็นคนดี ที่มีมีความสุข และแบ่งปันความสุขให้กับผู้มารับบริการ
- 2. ผู้รับบริการได้รับน้ำใจในการบริการจากเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความพึงพอใจ ลดข้อร้องเรียน
- 3. การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีความพอเพียงเกิดความอยู่รอดทางการเงิน
- 4. เกิดการเผยแพร่ แบ่งปันสิ่งดีงามออกสู่ชุมชน ให้เกิดการเติบโตด้วยหัวใจสีขาว หัวใจของการให้ไปทั่วทั้งอำเภอจอมบึง

กระบวนการพัฒนา

ด้านที่ 1 นโยบายและแผน

- 1.1 โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง มีการจัดทำนโยบายการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนี้

กระทรวงสาธารณสุข มีกรอบแนวคิดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยมุ่งส่งเสริมสร้างคุณภาพบุคลากรสาธารณสุข ให้เคารพศักดิ์ศรีคุณค่าความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมคนดี มีจิตบริการ และดำเนินชีวิตพอเพียง โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐาน ภายใต้องค์กร ธรรมาภิบาล เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จึงขอประกาศนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ดังนี้

- 1. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีคุณธรรม จริยธรรม ที่ดีงามและ ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต
- 2. สร้างทัศนคติที่ดีงามในการสืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามขององค์กร
- 3. ส่งเสริมการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมานำทางชีวิต มีความขยัน ประหยัดและซื่อสัตย์
- 4. การบริหารองค์กรโปร่งใส ตรวจสอบได้ บุคลากรได้รับความเป็นธรรมและเสมอภาค
- 5. สร้างความสามัคคี พัฒนาและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและเครือข่ายทุกภาคส่วน
- 6. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เป็นคนดี และได้เผยแพร่ผลงานด้านงานวิจัย วิชาการ นวัตกรรม ในระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับประเทศ

ประกาศ ณ วันที่ 3 มกราคม 2557

(พญ.ผกาพันธุ์ เปี่ยมกล้า)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง

- 1.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับองค์กร ตามเอกสารภาคผนวก คณะกรรมการได้จัดให้มีการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงพยาบาลอย่างมีส่วนร่วม จัดเวทีให้ตัวแทนของเจ้าหน้าที่ในทุกหน่วยงาน ทุกวิชาชีพ เข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้กระบวนการจิตตปัญญา

ภาพกิจกรรมกลุ่ม กำหนดอัตลักษณ์ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง

จนได้เป็นอัตลักษณ์ของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง คือ “ซื่อสัตย์ สามัคคี มีความรับผิดชอบ” รวมถึงกำหนดตัวชี้วัดตามอัตลักษณ์ของโรงพยาบาล และได้ประกาศอัตลักษณ์ของโรงพยาบาลในวันที่ 1 เมษายน 2559 ในบรรยากาศของความสนุกสนาน และรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

- 1.3 ทั้งนี้มีการประกาศนโยบายการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์ของโรงพยาบาลในช่องทางอื่นๆ ให้เป็นที่รับทราบกันกว้างขวางในหน่วยงานหลากหลายช่องทางทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

วัตถุประสงค์การสื่อสาร	ช่องทาง	ความถี่	ลักษณะ	ผู้เกี่ยวข้อง/เป้าหมาย	
				หัวหน้า	จนท.
1. ถ่ายทอดนโยบายการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรม แผนปฏิบัติการและทบทวนผล	1. ประชุมคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาล และทีมนำ	ตามไตรมาส	↔	✓	
2. ชี้แจงนโยบาย แนวทางปฏิบัติต่างๆ	1. ประชุมในฝ่ายงาน 2. ประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน 3. บอร์ดพันธกิจ สมุดพันธุกิจ 4. ทำเอกสารแจ้งเวียน 5. ปฐมนิเทศ 6. Web Site รพ. 7. ประชุมประจำเดือน	ทุกเดือน ทุกเดือน 24 ชม. 24 ชม. ปีละ 1 ครั้ง 24 ชม. ทุกเดือน	↕ ↕ → → ↕ → ↕	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓
3. การควบคุมการปฏิบัติงานประจำวัน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น	1. รับ-ส่งเวร 2. นิเทศงาน	ทุกวัน ทุกวัน	↕ ↕	✓	✓ ✓
4. สื่อสารเรื่องทั่วไป	1. เสียงตามสาย 2. ประกาศ เอกสารแจ้งเวียน 3. ประกาศผ่าน Web Site 4. ประชุมภายในฝ่ายงาน 5. ประชุมประจำเดือน	ทุกวัน ทุกวัน ทุกวัน ทุกเดือน ทุกเดือน	→ → → ↕ ↕	✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. กลุ่ม CQI ในฝ่าย 2. นำเสนอผลงาน CQI และนวัตกรรม 3. สอนงาน (OJT) 4. สัมมนาวิชาการประจำปี	ทุกเดือน ปีละ 1 ครั้ง ทุกวัน ทุกเดือน	↕ ↕ ↕ ↕	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓

↔ หมายถึง การสื่อสาร 2 ทาง → หมายถึง การสื่อสารทางเดียว

- 1.4 มีการจัดทำแผนงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระดับองค์กร ตามเอกสารภาคผนวก
- 1.5 มีการกำหนดหัวข้อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเครือข่ายบริการสุขภาพ (CUP) ตามโครงการพัฒนาบุคลากรด้านจิตปัญญาของ คปสอ.จอมบึง

ด้านที่ 2. การส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม/ธรรมาภิบาล/โรงพยาบาล คุณธรรม

คณะกรรมการคุณธรรม จริยธรรม ร่วมกับ คปสอ.จอมบึง ร่วมกันกำหนด กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำทุกปี โดยบูรณาการกับการจัดทำแผนของคปสอ. ตามตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ปี 2559 ทั้งนี้มีการจัดทำรอบงบประมาณที่ชัดเจน

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จอมบึง มีเป้าหมายให้ บุคลากรเป็นคนเก่ง คนดี มีสุข พฤติกรรมการบริการดี เป็นแบบอย่างด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการดูญาติมิตร และให้การบริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์โดยคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของโรงพยาบาล เพื่อร่วมจัดทำนโยบายและแผนการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แล้วนํานโยบายมาประกาศในที่ประชุมทีมนำ ลงสู่ฝ่าย/งาน บุคคล และ คปสอ.จอมบึง มีกิจกรรมสำคัญ คือ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะบุคลากรในการทำงานอย่างมีความสุขตามโครงการ “Happy Eight”

1. Happy Body (สุขภาพดี)
2. Happy Heart (จิตใจดี)
3. Happy Society (เอื้อเฟื้อต่อชุมชน)
4. Happy Relax (ผ่อนคลาย)
5. Happy Brain (หาความรู้)
6. Happy Soul (ทางสงบ)
7. Happy Money (ปลอดหนี้)
8. Happy Family (ครอบครัวดี)

รวมถึงการทำโครงการสถานที่ทำงานน่าอยู่ทำงาน (Happy Workplace) ได้แก่

1. มีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมกับบุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยจัดการอบรมกับบุคลากรในโรงพยาบาล 100%
2. การนิมนต์พระสงฆ์เพื่อมารับบิณฑบาตในตึกผู้ป่วยในทุกวัน เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติได้ร่วมทำบุญตักบาตรมีกลุ่มเพื่อนบุญซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลที่มีจิตอาสาร่วมเชิญชวนคนไข้ทำบุญตักบาตร
3. กิจกรรมบุคลากรโรงพยาบาลร่วมสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยก่อนการประชุมประจำเดือน
4. กิจกรรม “เรื่องเล่า เร้าพลัง” ก่อนการประชุมประจำเดือน
5. กิจกรรมร่วมทำบุญตักบาตรร่วมกันในวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบรมโอรสาธิราช การทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระในวันคล้ายวันเกิดของโรงพยาบาล
6. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลร่วมกันบริจาคโลหิตเนื่องในวันคล้ายวันเกิดของโรงพยาบาล
7. กิจกรรม 3ส สำหรับบุคลากรโรงพยาบาล (สวดมนต์/สมาธิ/เสวนาธรรม) ทุกวันศุกร์ที่ 2 ของเดือน
8. กิจกรรม “เติมฝัน ปันรัก” สำหรับบุคลากรโรงพยาบาล ทุกวันศุกร์ที่ 4 ของเดือน
9. กิจกรรมวันสงกรานต์ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จัดโดยการริเริ่มจากเจ้าหน้าที่ รพ.จอมบึง ที่ต้องการรวบรวมเงินบริจาค เพื่ออาหารกลางวันให้กับเด็กพิการ จึงได้จัดกิจกรรม ประกวดร้องเพลง จำหน่ายพวงมาลัย เพื่อนำเงินที่ได้มาเป็นค่าอาหารกลางวันเด็ก มีเจ้าหน้าที่เข้าร่วมครบทุกหน่วยงานโดยสมัครใจ

ด้านที่ 3 การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

1. มีการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ในหน่วยงานให้สาธารณชนได้รับรู้โดยการจัดมอบรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานดีเยี่ยม ปีละ 2 ครั้ง ในโครงการเจ้าหน้าที่ดีเด่น และโครงการคนดีศรีจอมบึง

2. บุคลากรมีการศึกษาหาความรู้ทางวิชาการจากแหล่งความรู้ต่างๆในหน้าที่ที่ตนปฏิบัติและวิชาชีพของตนอยู่เสมออย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

- มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ร่วมกับ เสมสิกขาลัย มีการจัดทำอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาบุคลากรโดยใช้กระบวนการจิตตปัญญา สร้างกระบวนการให้กับโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่ง และมีการดำเนินการเป็นเครือข่าย ทั้งนี้โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงมีกระบวนการที่ผ่านการอบรม แล้วทั้งสิ้น 9 คน
- มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ร่วมกับ สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.) จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการดูแลคนไข้ด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ และ Spiritual Healthcare(SHA) ให้กับโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่ง โดยสามารถสร้างบุคลากรที่มีทักษะในการถ่ายทอดในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรทุกระดับในองค์กร
- โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง ได้มีการนำเรื่องของจิตตปัญญาเข้ามาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในองค์กร และนอกองค์กร ดังนี้

ในองค์กร

- อบรมผู้นำองค์กร
- อบรมทีมนำโรงพยาบาล
- อบรมเจ้าหน้าที่ใหม่
- อบรมเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล
- ใช้ในกระบวนการเปิดพื้นที่สีขาว ลดความขัดแย้งของหน่วยงานต่างๆ
- ใช้ในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน ร่วมกับครอบครัว อสม. รพ.สต. และท้องถิ่น
- ใช้ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายร่วมกับครอบครัวและญาติ

นอกองค์กร

- อบรมเจ้าหน้าที่ คปสอ.จอมบึง
- อบรม อสม.
- ใช้ในการรับฟังเสียงประสบการณ์ของผู้ป่วยในการเข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาล ของชุมชนต่างๆ
- ใช้ในการจัดทำโครงการค่ายเบาหวาน และความดันในชุมชน

- ใช้ในการลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในกลุ่มวัยรุ่น และผู้ปกครองในอำเภอจอมบึง โดยบูรณาการไปกับโครงการอำเภออนามัยเจริญพันธุ์

3. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึงมีการส่งเสริมกิจกรรมการให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ การให้เวลา การให้ข้อมูล กำลังใจเอื้ออาทรมีการทำงานเป็นทีมและปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีตัวอย่าง อาทิ เช่น

- ห้องฉุกเฉินอนุญาตให้ญาติอยู่ดูแลผู้ป่วยตลอดการดูแลรักษา เนื่องจากเข้าใจถึงสภาพจิตใจของทั้งผู้ป่วยและญาติในการเผชิญการเจ็บป่วยที่วิกฤต
- ห้องคลอดอนุญาตให้ครอบครัว และญาติ อยู่ดูแลและให้กำลังใจกับผู้ป่วยตั้งครรภ์ขณะคลอด และขณะคลอด โดยเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้ป่วยที่ตั้งครรภ์ ที่ต้องเผชิญกับภาวะความกลัว และความเจ็บปวด อีกทั้งญาติได้มีโอกาสปลอดภัยให้กำลังใจตลอดการคลอด
- ตักผู้ป่วยในหญิงมีการนิมนต์พระสงฆ์มาบิณฑบาต เพื่อให้ครอบครัวได้มีโอกาสตักบาตร รับขวัญสมาชิกใหม่
- พัฒนาระบบการเยี่ยมบ้านเชิงรุก โดยจัดให้ทีมสหวิชาชีพ รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน ออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่มีปัญหาการเข้าถึงบริการ เช่น ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อจำกัดของผู้ป่วย และเกิดความเห็นอกเห็นใจในเพื่อนมนุษย์ ทำให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมบริการไปในทางที่ดี
- มีการจัดทำ การวางแผนการดูแลผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจขาดเลือดที่มีปัญหาการมาโรงพยาบาล เมื่อเกิดอาการกำเริบ ร่วมกับครอบครัว อสม. และท้องถิ่น ในเรื่องการดูแลเบื้องต้น และการวางแผนการส่งต่อ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ป่วยมากที่สุด

- ทีมสหวิชาชีพ ร่วมกันทำคลินิกเบาหวาน โดยเริ่มให้บริการตั้งแต่ 6 โมงเช้า เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวาน ได้รับการดูแลอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้มีการจัดอาหารเข้าบริการ

ให้กับผู้ป่วย ขณะรอรับบริการ ทำให้ผู้ป่วยสามารถกลับบ้านได้อย่างรวดเร็ว

- จัดทำโครงการที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีของชุมชน เช่น โครงการว่ายน้ำเป็นเล่นน้ำได้ ที่ช่วยสอนการว่ายน้ำ และการช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อเด็กจมน้ำอย่างถูกวิธีให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ในช่วงปิดเทอม โครงการการออกกำลังกายในน้ำในผู้สูงอายุ เพื่อลดอาการข้อเข่าเสื่อม โดยทำร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ และท้องถิ่น

3.4 โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง มีการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี เช่น ส่งเสริมในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ แต่งกายสุภาพเหมาะสม ปฏิบัติงานตรงตามเวลา ละเว้นการนำเวลาราชการไปประกอบภารกิจส่วนตัว ยึดถือระบบ

3.5 หน่วยงานมีการส่งเสริม/สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กร ให้เป็นไปตามค่านิยมสร้างสรรค์ของกระทรวงสาธารณสุข (MOPH)

- M (Mastery) เคารพตนเอง -ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี เช่น การ แต่งกายสุภาพเหมาะสม ปฏิบัติงานตรงต่อเวลา ละเว้นการนำเวลาราชการไปประกอบภารกิจส่วนตัว ยึดถือระเบียบของโรงพยาบาลเป็นหลัก
- O (Originality) สร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ เกิดผลงานวิชาการ วิจัย และนวัตกรรมกระตุ้นให้บุคลากรนำความรู้ไปใช้พัฒนางานประจำและส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ
- P (People-centered approach) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง การเปิดคลินิกนอกเวลา วันหยุดนักขัตฤกษ์ การออกหน่วยใกล้บ้าน ใกล้ใจ
- H (Humility) อ่อนน้อมถ่อมตน ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรโดยการทักทายด้วยการไหว้กันทุกเช้าในที่ทำงาน

3.6 นำหลักการของ MIO มาใช้ในองค์กร ได้แก่ การสื่อสารในการทำงานโดยใช้สติสื่อสาร สติในการพูด สติในการฟัง

การสื่อสารในการประชุมใช้สติสนทนา

- กัลยาณมิตรสนทนา (Dialogue) ที่มุ่งเน้นการฟังอย่างใส่ใจ เพื่อรับฟังและเรียนรู้จากผู้พูด
- การอภิปรายอย่างสร้างสรรค์ (Creative Discussion) ที่มุ่งเน้นการหาทางออกร่วมกันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จมีดังนี้

1. ผลลัพธ์ด้านคุณภาพการดูแลผู้ป่วย เราได้รับการประเมินเรื่องคุณภาพและความปลอดภัยในการทำคุณภาพ Reaccredit HA ครั้งที่ 2 อย่างมีความสุข บรรยากาศของความรักความสามัคคี

2. ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ ลดข้อร้องเรียน พบว่าคนไข้พึงพอใจ โรงพยาบาลมากขึ้นในการให้บริการทั้งใน โรงพยาบาล. และชุมชน สามารถลดระยะเวลาการรอคอยโดยความร่วมมือของสหวิชาชีพ ที่ใช้วิธีทำงานเหลื่อมเวลาเพื่อช่วยทั้งการให้บริการคนไข้ โดยบางแผนกมาทำงานตั้งแต่เวลา 6.30 น. เพื่อคนไข้จะได้กลับบ้านเร็ว และช่วยโรงพยาบาลประหยัดเงินค่าล่วงเวลา

3. ผลลัพธ์ด้านการประหยัดทรัพยากรทุกหน่วยงานร่วมใจกันตั้งเป้าหมายลดการใช้ทรัพยากรหน่วยงานละ 10% ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการจัดหาทรัพยากรลดลงช่วยกันปลูกสมุนไพรใน โรงพยาบาลเพื่อประหยัดการซื้อสมุนไพร นำผลไม้ที่มากใน โรงพยาบาล มาผลิตน้ำหมักชีวภาพ ลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการซื้อน้ำยาเคมีต่างๆปลูกผักปลอดสารพิษในโรงพยาบาล สร้างนวัตกรรมเพื่อการประหยัดน้ำ/ประหยัดไฟในโรงพยาบาล เช่น โรงตากผ้าจักรยานปั่นน้ำที่นำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมารดน้ำหญ้า การทำน้ำหมักจากมูลไส้เดือนเพื่อเป็นปุ๋ย ใช้ไปไม่ไหม้ เพื่อทำปุ๋ยดินช่วยกันหาสี โรงพยาบาล ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากกว่า 300,000 บาท/ปี

4. ผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและการบริหารทางการเงินมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบภายในทุกทีมช่วยกันสร้างรายได้ ส่งผลให้สถานะทางการเงินดีขึ้น

5. ผลลัพธ์ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยจำนวน R2R CQI นวัตกรรมเพิ่มขึ้นทุกปี และมีการส่งงาน R2R เข้าประกวด ได้รับรางวัลระดับประเทศ 2 ปี ติดต่อกัน

6. ผลลัพธ์ด้านการรับผิดชอบต่อสังคมการพัฒนาแบบบ่อบำบัด ที่ใช้ธรรมชาติค่าน้ำเสียอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และการกำจัดขยะโดยใช้แนวคิด Zero Waste Hospital ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านข้างเคียง

7. ผลลัพธ์เรื่องความสุข ความผูกพัน และการมาทำงานตรงเวลาของบุคลากร

ความสำเร็จและความภาคภูมิใจของโรงพยาบาลในช่วงปี 2556 – 2560

ปี 2556	- ผ่านการประเมินคุณภาพในมาตรฐาน HA & HPA รอบ Re-accredit ครั้งที่ 1 - ได้รับรางวัลที่ 1 ในการประกวดภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั่วประเทศ จากมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช - ได้รับรางวัลโรงพยาบาลที่มีผลการดำเนินการด้านนันทนาการเป็นเลิศในระดับประเทศ (ทั้งประเทศมี 8 องค์กรที่ได้รับรางวัล) - ผ่านการประเมินคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ ระดับดีเยี่ยมอย่างต่อเนื่องตลอด ปีงบประมาณ 2554-2556 สาขานาครเลื้อด
ปี 2557	- เป็นหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ระดับเขตบริการสุขภาพที่ 5 กระทรวงสาธารณสุข - เป็นโรงพยาบาลดีเด่นด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนส่วีฬพเพียง ระดับจังหวัด จาก กรมอนามัย - ได้มาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร ระดับ “ดีมาก” ของกรมอนามัย ประเภทโรงพยาบาลชุมชน - ได้รับรางวัลสุดยอดส้วม ระดับเขต ปี 2557 จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข - ได้รับการรับรองเป็นห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย ที่มีระบบบริหารคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย กระทรวงสาธารณสุข - ได้รับการรับรองเป็นห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ ที่มีระบบบริหารคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
ปี 2558	- ผ่านการประเมินตามมาตรฐานสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานพยาบาลของรัฐ โดยศูนย์สิทธิรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข - ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นห้องปฏิบัติการที่ผ่านการรับรองความสามารถตามมาตรฐาน ISO 15189 : 2012 และข้อกำหนดและเงื่อนไขการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบด้านการแพทย์และสาธารณสุขของสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการตามรายการและวิธีทดสอบที่กำหนดในเอกสารแนบท้ายในด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ - ผ่านมาตรฐานการนวดไทย “ระดับดีเยี่ยม” - ผ่านเกณฑ์มาตรฐานวิศวกรรมการแพทย์ ระดับ 4 จากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - พัฒนางานวิจัย R2R โดยได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอระดับกระทรวง 6 เรื่อง ได้รับรางวัลระดับประเทศ 1 เรื่อง ในสาขาทันตสาธารณสุข หัวข้อเรื่อง “การพัฒนาการบริการทางทันตกรรมเพื่อเพิ่มความครอบคลุมในพื้นที่อำเภอจอมบึง”

ปี 2559	- ผ่านการประเมินคุณภาพในมาตรฐาน HA & HPA รอบ Re-accredit ครั้งที่ 2 - พัฒนางานวิจัย R2R โดยได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอระดับกระทรวง 2 เรื่อง ได้รับรางวัลระดับประเทศ 1 เรื่อง ในสาขาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เรื่อง “การพัฒนางานบำบัดน้ำเสียโดยใช้ร่วมกับบึงประดิษฐ์ บึงบประมาณ 2555-2558” - พัฒนาผลงาน โดยได้รับรางวัลผลงานดีเด่น ประเภท การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยระดับตติยภูมิ ในการประชุมมหกรรมวิชาการเขตสุขภาพที่ 5 จำนวน 2 เรื่อง
ปี 2560	- ผ่านการรับรองความสามารถตามมาตรฐาน ISO 15189 : 2012 และมาตรฐาน ISO 15190 : 2003 (Reaccredit ครั้งที่ 1) - ผ่านมาตรฐาน GREEN & CLEAN HOSPITAL ระดับดีเยี่ยมของเขต 5 - ได้รับรางวัลบ่อบำบัดดีเยี่ยมระดับประเทศ - ได้รับรางวัลแพทย์แผนไทยต้นแบบดีเด่นระดับภาคกลาง - ผ่านมาตรฐาน HA ยาเสพติด

บทเรียนที่ได้

- ความสำเร็จอย่างมากมายที่เกิดขึ้นในองค์กรในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา สิ่งที่ได้เรียนรู้ คือ
- การทำโรงพยาบาลคุณธรรมเป็นสิ่งดีงาม เป็นเรื่องที่เกิดประโยชน์อย่างมากกับองค์กร
 - เป็นโครงการที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันของคนดี ซึ่งสิ่งนี้จะมีพลังอย่างมากที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาขององค์กร
 - เป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเพาะบ่ม ต้องใจเย็น คล้ายการปลูกต้นไม้อย่ารีบ อย่าใจร้อน
 - ทีมนำต้องช่วยกันเติมแต่งบรรยากาศในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ
 - โรงพยาบาลคุณธรรมสามารถเกิดได้ในทุกที่ เพราะเราเชื่อมั่นว่า ต้นทุนความดี ต้นทุนคนดี มีมาก
 - คนในองค์กรต้องเป็นกำลังใจให้กัน ปลอดภัยกัน เมตตา กัน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อการนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข

ชื่อสัตย์ มีวินัย น้ำใจงาม

โรงพยาบาลบ้านโป่ง

ข้อมูลและเรียบเรียงโดย นางฐิติพร ขอบขุ

ความเป็นมาเป็นไป

ท้องถิ่นตำบลบ้านโป่งได้ประกาศตั้งสุขาภิบาล ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2459 อาศัยความในพระราชบัญญัติ จัดการสุขาภิบาลรัตนโกสินทร์ ศก 127 มาตรา 2 ต่อมาได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบเทศบาล เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2478 เทศบาลเมืองบ้านโป่งได้จัดตั้งสุขศาลาเทศบาลเมืองบ้านโป่งในราวปี พ.ศ.2479 มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการคือ พันตรีหลวงเวชสิทธิ์นรินทร์ เป็นแพทย์เทศบาลคนแรก จนกระทั่งปี พ.ศ.2496 ได้โอนกิจการสุขศาลาทั้งหมด ขึ้นกับกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ต่อมาได้โอนเข้าสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจนถึงปัจจุบัน

โรงพยาบาลบ้านโป่ง เป็นโรงพยาบาลทั่วไปประจำอำเภอบ้านโป่ง ขนาด 420 เตียง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้บริการรักษาผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมื่อบ้านโป่ง โดยมีสถานะเทียบเท่าโรงพยาบาลจังหวัด เป็นโรงพยาบาลอำเภอที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 2 ของประเทศรองจากโรงพยาบาลหาดใหญ่

ร่วมมือร่วมใจ

จากนโยบายการขับเคลื่อนโรงพยาบาลคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข ที่ศาสตราจารย์คลินิก เกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและนายแพทย์โสภณ เมฆธน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาให้โรงพยาบาลทุกแห่งในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ เป็นโรงพยาบาลคุณธรรมโดยมีเป้าหมายในการดำเนินงานคือ

- ประชาชนสุขภาพดีและได้รับการด้านสุขภาพที่ดีที่สุด
- เจ้าหน้าที่มีความสุขในการทำงานและบริการแก่ประชาชน
- ระบบสุขภาพยั่งยืนโดยมีธรรมาภิบาลในการบริการและบริหารที่มีคุณธรรม
- บุคลากรสาธารณสุขมีศักยภาพควบคู่กับคุณธรรม

สำหรับการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานค่านิยม MOPH เป็นนายตัว

เอง เร่งสร้างสิ่งใหม่ ใส่ใจประชาชน และถ่อมตน อ่อนน้อม

กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายให้หน่วยงานบริการทุกแห่งมีการบริหารและการบริการภายใต้ระบบธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาล ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป โดยใช้ค่านิยมหลัก 12 ประการ และการส่งเสริมการบริหารแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล จึงได้ผลักดันให้มีการดำเนินงานพัฒนาหน่วยงานบริการให้เป็นโรงพยาบาลคุณธรรม ซึ่งได้เริ่มดำเนินการ เมื่อปีงบประมาณ 2558 มีโรงพยาบาลเข้าร่วมโครงการครบทุกแห่ง ด้วยกระบวนการปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับของหน่วยงานมีส่วนร่วมกำหนดหลักคุณธรรมในการทำงานบนพื้นฐานคุณภาพคู่คุณธรรม ทำงานด้วยความสุข และสร้างวัฒนธรรม การทำงานที่โปร่งใส ชื่อสัตย์ โดยที่ประชาชนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ในการดูแลสุขภาพ มีโรงพยาบาลเข้าร่วมดำเนินการโรงพยาบาลคุณธรรม จำนวน 62 แห่ง

ปีงบประมาณ 2559 ได้มีการพัฒนาจากโรงพยาบาลคุณธรรมสู่การดำเนินงานของหน่วยงานคุณธรรม และขยายเป้าหมายการดำเนินงานถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสาธารณสุขอำเภอ เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 แห่ง

เป้าหมายคุณธรรม

โรงพยาบาลบ้านโป่งได้กำหนดเป้าหมายคุณธรรม เพื่อสร้างอัตลักษณ์ ได้แก่ ชื่อสัตย์ มีวินัย น้ำใจงาม

ชื่อสัตย์ - การปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม

มีวินัย - การประพฤติดี ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ปี พ.ศ. 2551

น้ำใจงาม - ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

เส้นทางสู่โรงพยาบาลคุณธรรม

1. แต่งตั้งคณะกรรมการโรงพยาบาลคุณธรรมและเอื้ออาทร โรงพยาบาลบ้านโป่ง
2. ประชุมคณะกรรมการโรงพยาบาลคุณธรรมและเอื้ออาทร โรงพยาบาลบ้านโป่ง จัดทำ Road Map การดำเนินงาน

3. สำรวจพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่พึงประสงค์/ ไม่พึงประสงค์ระดับบุคคล/ หน่วยงาน
4. รวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจพฤติกรรมฯ นำมากำหนดอัตลักษณ์โรงพยาบาล และตัวชี้วัด
5. เสนออัตลักษณ์โรงพยาบาลและตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ต่อผู้บริหารโรงพยาบาล
6. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านโป่งมอบนโยบาย อัตลักษณ์โรงพยาบาล
7. การแปลงอัตลักษณ์สู่การปฏิบัติของหน่วยงาน/ บุคลากร โดย จัดเวทีประกาศเจตนารมณ์ตัวแทนวิชาชีพ/ หน่วยงาน
8. การดำเนินกิจกรรม โดยดำเนินงานโครงการตามรอยเส้นทางความสำเร็จโรงเรียนคุณธรรมสู่โรงพยาบาลคุณภาพ ดำเนินงานโครงการวันเกิดเจริญจิตประจำเดือน ดำเนินงานโครงการมหรหรรณหรรณิตความดี
9. เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
10. ประเมินและสรุปผลการดำเนินงานจากตัวชี้วัดเสนอผู้บริหารโรงพยาบาล
11. ปรับแผนและพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา
12. วางแผนดำเนินงานพัฒนาต่อยอดโรงพยาบาลคุณธรรม

โรงพยาบาลบ้านโป่ง ได้ดำเนินงานโรงพยาบาลคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดกิจกรรมภายในโรงพยาบาล และภายนอกโรงพยาบาล โดยเน้นอัตลักษณ์ ชื่อสัตย์ มีวินัย น้ำใจงาม มีการจัดทำโครงการคุณธรรม เช่น เวทีคนดีศรีโรงพยาบาลบ้านโป่ง เพื่อยกย่องเชิดชูผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น ศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพบำบัด เพื่อเป็นกลุ่มเพื่อนจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้ป่วยระยะเรื้อรังด้านม และกลุ่มช่วยเหลือผู้ติดสุรา และมีกิจกรรมอื่นๆ ดังนี้

1. การให้และแบ่งปัน : การดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์
2. สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน : จิตอาสา
3. สหوارهเดือนเกิด เจริญจิตสู่การให้และแบ่งปัน
4. กิจกรรมสร้างสุข : ตอนร้องเล่นเป็นเพลง
5. อบรมพฤติกรรมบริการ : การให้และแบ่งปัน

ปี 2560 โรงพยาบาลบ้านโป่ง เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดราชบุรี ภายใต้หัวข้อ “ราชบุรีเมืองแห่งความจงรักภักดี ทำดีตามรอยพ่อ สานต่องานที่พ่อทำ พอเพียงสามัคคี มีวินัย” เมื่อวันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2560 ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี ภายในงานมีการจัดบูธนิทรรศการ เพื่อแสดงผลงานมีพิธีลงนามร่วมเป็นองค์กรเครือข่ายส่งเสริมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดราชบุรี ในการดำรงชีวิตสู่การเป็นสังคมคุณธรรมที่ยั่งยืน จาก 10 ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

มีพิธีมอบโล่และประกาศเกียรติคุณ ให้แก่องค์กร/หน่วยงานต้นแบบด้านการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี โดยมีศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี เป็นประธานในพิธี โรงพยาบาล บ้านโป่งได้ร่วมจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานการดำเนินงานองค์กรคุณธรรมที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้หัวข้อ ดังนี้

- ★ ปีที่ 1 (พ.ศ. 2558) คนดีมีที่ยืน
- ★ ปีที่ 2 (พ.ศ. 2559) การให้และแบ่งปัน
- ★ ปีที่ 3 (พ.ศ. 2560) ตามดีตามพ่อสอน

ความสำเร็จในการดำเนินงาน

โรงพยาบาลบ้านโป่งเป็น 1 ใน 10 สาขา ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นองค์กรต้นแบบด้านการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี และได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณองค์กรต้นแบบด้านการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี โดยมีแพทย์หญิงสมศรี เกษโกวิท รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ เป็นผู้รับมอบโล่องค์กรต้นแบบคุณธรรมจากศาสตราจารย์ เกียรติคุณ นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ประธานในพิธี

โรงพยาบาลบ้านโป่ง ได้รับคัดเลือกให้เป็นองค์กรต้นแบบคุณธรรม ภากลางด้านสุจริต ซึ่งเป็น 1ใน4หลักคุณธรรมของประเทศไทย โดยมี พล.อ.ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานมอบเกียรติบัตร และเยี่ยมชมนิทรรศการ

เชื่อมโยง ถักทอเครือข่ายคุณธรรม

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

เรียบเรียงโดย : นางชนันดา จันทร์หอม

ข้อมูลโดย : นางประนอม คลังทอง

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี เป็นหน่วยงานบูรณาการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้คู่คุณธรรม สามารถดำรงชีวิต และสร้างสรรค์สังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และสันติสุขบนพื้นฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

เริ่มจากจุดเล็กๆ

จังหวัดราชบุรี เป็นตัวแทนพื้นที่ภาคกลางในการดำเนินงานจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม ตั้งแต่ปี 2558 เนื่องจาก มีทุนเดิมด้านคุณธรรมความดีในทุกภาคส่วน และมีความเข้มแข็งของกลุ่มแกนนำที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานในกลุ่ม และการเชื่อมโยงขยายผล กลุ่มเครือข่ายคุณธรรมความดีของจังหวัดราชบุรีประกอบ ด้วยหลายภาคส่วนกระจายในทุกอำเภอ ทั้ง กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มการศึกษา กลุ่มศาสนา กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มชุมชน กลุ่มโรงพยาบาล กลุ่มประชาสังคม

กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มธุรกิจ โดยต่างดำเนินงานขับเคลื่อนจากจุดเล็กๆ แต่ยังขาดการเชื่อมโยงประสานเพื่อให้ขับเคลื่อนในภาพรวม

แนวคิดหลักของจังหวัดคุณธรรม คือ เป็นจังหวัดที่มีกระบวนการสนับสนุนให้องค์กร/หน่วยงาน/ภาครัฐ/ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม/ภาคชุมชนท้องถิ่นทุกภาคส่วนมีการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมในการสร้างคุณธรรมความดีในรูปแบบต่างๆ ให้มีการขยายผลทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพมากขึ้นรวมทั้งมีการเชื่อมโยงกันในเครือข่ายเพิ่มขึ้น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีจึงร่วมกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และภาคีเครือข่ายจังหวัดราชบุรี ดำเนินงานด้วยวิธีการที่หลากหลายในการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ทั้งการประชุม การจัดงานตลาดนัดความดี การจัดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดราชบุรี เพื่อให้เกิดการกำหนดเป้าหมายและแผนการขับเคลื่อนคุณธรรมความดีในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

จากจุดเริ่มต้นจากกลุ่มคนเพียงบางกลุ่ม ชักชวนคนติมาก่อการดี ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมผ่านการจัดงานการประชุมเป็นกลไกใน การเชื่อมโยง ถักทอเครือข่ายคุณธรรมในจังหวัดราชบุรี ให้ได้มาพบกัน เป็นกระบวนการขับเคลื่อนใช้ยุทธศาสตร์จากล่างขึ้นบน คือการชักชวนคนดีออกมาช่วยขับเคลื่อน สังคมคุณธรรมตามบริบทของพื้นที่ เกิดการขับเคลื่อนเป้าหมายร่วมในการพัฒนา เป็น “ราชบุรี เมืองแห่งความจงรักภักดี”

การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่

จากการคัดเลือกจังหวัดที่มีต้นทุนทางคุณธรรมจริยธรรมเป็น “จังหวัดคุณธรรม” นำร่อง จำนวน 4 จังหวัด ประกอบด้วย พิจิตร ราชบุรี บุรีรัมย์ และพัทลุง ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งจังหวัดราชบุรี มีต้นทุนทางคุณธรรมจริยธรรม คือ เมืองศีลต่าง ๆ ทำงานด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างหลากหลาย และได้จัดกระบวนการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณธรรมของจังหวัดราชบุรี จัดเวทีพูดคุยหารือ โดยทุกภาคส่วนในจังหวัดเข้าร่วมกำหนดแนวทางจนกระทั่งได้ข้อสรุปเบื้องต้น ที่นำไปสู่การสร้างสังคมคุณธรรมตามบริบทของจังหวัดหรือท้องถิ่นนั้นๆ โดยกำหนดประเด็นเป้าหมายร่วมในการพัฒนา เป็น “ราชบุรี เมืองแห่งความจงรักภักดี” และมีคุณธรรมเป้าหมาย ดังนี้

1. **พอเพียง** มีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุ มีผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
2. **สามัคคี** มีความร่วมมือที่ดีระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน

ที่จะส่งเสริมการศึกษา พัฒนาเด็ก และเยาวชน ประชาชน ให้เป็นทั้งคนเก่ง และคนดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้สังคม หมู่คณะ และจะปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. **มีวินัย** มีการยึดมั่น และรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทั้งวินัยต่อตนเอง ในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและเคารพต่อกฎหมาย

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

กว่าจะเป็น.....วัฒนธรรม

การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของชาติ มีการพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงมาหลายยุคสมัย รูปแบบของหน่วยงานเริ่มจากกองวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมแห่งชาติและจัดตั้งเป็นกระทรวงวัฒนธรรมเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2475 โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมด้วย ใน พ.ศ.2501 เนื่องจากสภาวะผันแปรทางการเมือง กระทรวงวัฒนธรรมจึงถูกยุบเลิกตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม โดยโอนย้ายไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมากระทรวงวัฒนธรรมได้รับการสถาปนาขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2545 ถือเป็น 1 ใน 20 กระทรวงหลักของประเทศตามนโยบายปฏิรูประบอบราชการของรัฐบาล

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคตั้งอยู่ที่ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เป็นส่วนราชการส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เกิดขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหาร และอำนาจ หน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้มีกระทรวง จำนวน และมีอำนาจหน้าที่ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ.2549 ดังนี้

- 1) ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งดำเนินการ ประสานและสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- 2) ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ และแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด

3) ดำเนินการป้องกันและแก้ไข การเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมโดยประสานหรือร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

4) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ เกี่ยวกับงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด

5) ส่งเสริม สนับสนุนและประสาน การดำเนินงานของ สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ และสภาวัฒนธรรมตำบล รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด

6) ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ในความรับผิดชอบของกระทรวง ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบูรณาการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้คู่คุณธรรม สามารถดำรงชีวิตและสร้างสรรค์สังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และสันติสุขบนพื้นฐานความภาคภูมิใจในความเป็นไทยจากพันธกิจ และอำนาจหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ให้ดำเนินการเผยแพร่การดำเนินการจังหวัดคุณธรรม ในฐานะที่จังหวัดราชบุรี เป็น 1 ใน 4 จังหวัดนำร่อง โดยที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีมีบทบาทในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ดังนี้

1. การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณธรรม ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ได้ชักชวนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เข้าร่วมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม จนในที่สุดทุกภาคส่วนได้ร่วมมือร่วมใจกันขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม โดยระดับส่วนกลางเชื่อมโยงกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และกรมการศาสนา ระดับพื้นที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายคุณธรรม 10 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายสถานศึกษา เครือข่ายสาธารณสุข เครือข่ายชุมชน เครือข่ายท้องถิ่น เครือข่ายสถานประกอบการ เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายภาคประชาสังคม เครือข่ายศาสนา เครือข่ายสภาองค์กรชุมชน และเครือข่ายอำเภอคุณธรรม

2. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมรูปธรรม ด้วยการประชุมระดมความเห็น กระบวนการขับเคลื่อนด้านคุณธรรมจริยธรรม ร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย การจัดตลาดนัดความดีทั้งในระดับย่อยและ

ระดับจังหวัดเพื่อให้เกิดกระแสการขับเคลื่อนสร้างการรับรู้และพัฒนาเวทีจากฐานรากขึ้นสู่ระดับบนเพื่อสร้างกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีทำหน้าที่เปิดพื้นที่ในการขับเคลื่อนงาน

3. การระบุนกรอบแนวทางการดำเนินงาน ผลผลิตจากการดำเนินงาน การกำหนดคุณธรรม เป้าหมายของจังหวัด การค้นหาพื้นที่ต้นแบบเพื่อให้เห็นรูปธรรมความสำเร็จ โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีทำหน้าที่ในการประสานติดตามการดำเนินงาน

4. การเผยแพร่สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งสื่อท้องถิ่นและสื่อหลัก

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การดำเนินงานจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม เริ่มเป็นรูปธรรมในปี 2559 ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี โดยมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานครั้งนี้ เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการรวมพลังเครือข่ายทางสังคมขับเคลื่อนคุณธรรมความดีในจังหวัดราชบุรี ทุกภาคส่วนมีแนวทางในการดำเนินงานคุณธรรม และได้มีการจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน รวมถึงมีการเชื่อมโยงบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม

บทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่า การดำเนินงานด้านคุณธรรมในจังหวัดราชบุรี มีหน่วยงานทุกภาคส่วนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพียงแต่ยังไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมอย่างจริงจัง เมื่อได้มีการดำเนินการโครงการ “จังหวัดส่งเสริมคุณธรรม” ทำให้หลายหน่วยงานตื่นตัว และตระหนักถึงการส่งเสริมคุณธรรมในหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น

ขยายผล.....และการดำเนินการในอนาคต

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ประสานการดำเนินงานขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี ประสบความสำเร็จ แต่จะยั่งยืนได้ ก็ต่อเมื่อมีเครือข่ายคุณธรรมในจังหวัดราชบุรี มีความตั้งใจที่จะดำเนินการ และร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ กันทำอย่างเข้มแข็ง และมีความตั้งใจที่จะดำเนินการ ขยายเครือข่ายคุณธรรมเพิ่มขึ้น และวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) และแผนส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานต่อไป

นำความดีอยู่ในวิถีชีวิต สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

เรียบเรียง นายพนทวัฒน์ มีย้อย
ข้อมูล นายสุธีร์ เล้าศิริวัฒนพงศ์

จุดเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรม ขององค์กร

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีเป็นองค์กรที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยไม่ใช่ว่าเพียงแต่ให้รู้แต่นำคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย (Decency) ความดีงาม รู้ผิดชอบชั่วดี ไปสู่การยึดถือปฏิบัติและนำความดีอยู่ในวิถีชีวิต มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และสามารถปฏิบัติจริงเป็นรูปธรรม รวมถึงค่านิยม ความเชื่อที่ถูกต้อง ทิศทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

ความเป็นมาขององค์กร

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 จากพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เกิดแนวคิดการ “จัดตั้งสภาวัฒนธรรม” และเริ่มหารูปแบบดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมประกอบกับนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายด้าน และมีการออกระเบียบกระทรวงวัฒนธรรมว่าด้วยสภาวัฒนธรรม พ.ศ. 2546 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ออกระเบียบกระทรวงวัฒนธรรมว่าด้วยสภาวัฒนธรรม พ.ศ. 2551 ขึ้นมาใช้แทนระเบียบว่าด้วยสภาวัฒนธรรม พ.ศ. 2546

ปี พ.ศ. 2552 ได้ขยายผลการดำเนินงานของภาคประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมในระดับตำบลขยายไปสู่การจัดตั้งสภาวัฒนธรรมหมู่บ้าน โดยได้มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมในแต่ละระดับ เพื่อให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

“เป็นองค์กรส่งเสริม และประสานการร่วมมือในการดำเนินงานวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี ได้อย่างกว้างขวาง และเกิดพลังทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน”

ตราสัญลักษณ์ สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี คือ รูปโอ่งมังกร เหนือรูปโอ่งมังกรมีเครื่องหมาย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ได้รูปโอ่งมังกรมีชื่อ สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ยุทธศาสตร์สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

1. อนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์ สืบทอด ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมค่านิยม ปลุกจิตสำนึก ให้กับประชาชน มีคุณธรรม จริยธรรม
3. สืบสานเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ความเป็นไทย
4. บริหารจัดการองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างคุณค่าทางสังคม และเศรษฐกิจ

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้กับองค์กร โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นรากฐานของการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร โดยคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี จะปฏิบัติตามหลักคุณธรรม 5 ประการ เพื่อขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมควบคู่ไปกับการรักษาศิล 5

กระบวนการพัฒนา

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้นำหลักการคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ทางสภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้จัดทำขึ้น โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” ตัวอย่างโครงการสำคัญที่ดำเนินงาน เช่น

1. โครงการสืบสานงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

มีเป้าหมายเพื่อให้ชนเผ่า 8 ชชาติพันธุ์ ในจังหวัดราชบุรี ได้แก่ ไทยพื้นถิ่น ไทยลาว เวียง ไทยมอญ ไทยทรงดำ ไทยเขมรลาวเดิม ไทยจีน ไทยกะเหรี่ยง ไทยวน ที่มีวัฒนธรรมไทยเป็นวิถีชีวิตที่ได้สั่งสมเลือกสรรปรับปรุงแก้ไขพัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นจนถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ดีงามเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาของสังคมไทยมาโดยตลอด จนถือได้ว่าวัฒนธรรมไทยเป็นสมบัติของชาติไทย

ที่สามารถทำให้คนไทยมีคุณภาพชีวิต มีคุณค่าและมีความสุขเป็นผลให้คนไทยและชุมชนท้องถิ่นต้องรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจ ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดการรุกและการครอบงำทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทย

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ในฐานะองค์กรที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมระดับจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม พัฒนาและสืบทอดวัฒนธรรมไทย รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการจัดทำ โครงการสืบสานงานวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรี ขึ้น โดยถือเป็นงานที่เสียสละของเครือข่ายวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรี และให้เครือข่ายวัฒนธรรมได้พบปะ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและประเพณี อันดีงามของแต่ละท้องถิ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ คือประชาชน เยาวชน สืบทอดและอนุรักษ์วิถีชีวิตของท้องถิ่น รวมถึงมีความรักและความภาคภูมิใจ ในวัฒนธรรมไทย

2. โครงการประเพณีพระสงฆ์เหยียบหลังกะเหรี่ยง

เป็นการ “ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่มีสันติสุขอย่างยั่งยืน” บนฐานวัฒนธรรมไทยและใช้สื่อทุกรูปแบบเพื่อสร้างสรรค์สังคม รักษา สืบทอด ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเชิดชูคุณค่า และจิตวิญญาณของความเป็นไทย ตลอดจนสร้างความสามัคคีเอื้ออาทร สนิทสนมของสังคมและประเทศชาติ

สำนักงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีสำคัญของท้องถิ่น จึงจัดทำโครงการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมประเพณีพระสงฆ์เหยียบหลังกะเหรี่ยง ประจำปี 2560 ขึ้น

เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์ประเพณีสำคัญของชาวกะเหรี่ยงให้คงอยู่สืบไป ปลุกฝังคุณธรรมเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เสริมสร้างความรักสามัคคีให้กับชาวกะเหรี่ยง และประชาชนที่มาร่วมงานประเพณี สืบทอดประเพณี วัฒนธรรม อันเป็นมรดกที่สำคัญยิ่งให้แก่อนุชนรุ่นหลังได้ตระหนักและเห็นคุณค่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ ได้แก่ ประเพณีพระสงฆ์เหยียบหลังกะเหรี่ยง ได้รับการฟื้นฟู อนุรักษ์ และคงอยู่สืบไป ประชาชนผู้ร่วมกิจกรรมได้รับการปลุกฝังคุณธรรม ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ประชาชนในชุมชนรู้จักสามัคคี มีความสมานฉันท์ ก่อให้เกิดความสงบสุขอย่างยั่งยืน เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนและภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. โครงการอนุรักษ์มรดกไทย

คณะกรรมการอำนวยการวันอนุรักษ์มรดกไทย ได้มีมติเห็นชอบคำจำกัดความ คำว่า มรดกไทย คือ “มรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของความเป็นชาติ ซึ่งได้แก่ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ โบราณสถาน วรรณกรรม ศิลปหัตถกรรม นาฏศิลป์และดนตรี ตลอดจนการดำเนินชีวิตและคุณค่าประเพณีต่างๆอันเป็นผลผลิตร่วมกันของผู้คนในผืนแผ่นดินในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา” คณะรัฐมนตรีซึ่งมี ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 ประกาศให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็น “วันอนุรักษ์มรดกไทย” ทั้งนี้ เพื่อรณรงค์สร้างความเข้าใจ ความสำนึกรัก และหวงแหนในมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งกิจกรรมเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในฐานะทรงมีพระมหากษัตริย์คุณอย่างใหญ่หลวงในงานด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติตลอดมา

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี และองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จึงได้จัดทำ โครงการอนุรักษ์มรดกไทยเพื่อธรมคให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่ามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของศิลปวัฒนธรรม และร่วมรับผิดชอบดูแลทำนุบำรุงรักษาให้อยู่คู่กับท้องถิ่นและอนุชนรุ่นหลัง และเพื่อสกัดกั้นอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งมีผลให้วัฒนธรรมไทยเบี่ยงเบนเปลี่ยนทิศทางไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกหมู่เหล่า มีส่วนร่วมในการเทิดพระเกียรติแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย เกิดความรักและหวงแหนศิลปและวัฒนธรรม อันเป็นมรดกของชาติไทย

4. โครงการ ตามรอยคุณธรรม รัชกาลที่ 9 และเทิดพระเกียรติรัชกาลที่ 10

ตามที่สำนักงานพระราชวังได้มีประกาศลงวันที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต และในวันที่ 1 ธันวาคม พุทธศักราช 2559 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงตอบรับคำกราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จฯ ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์เป็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 10

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี จึงเห็นสมควรดำเนินโครงการตามรอยคุณธรรมรัชกาลที่ 9 โดยเน้นเรื่องคุณธรรม 9 ประการ ที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยในโอกาสต่างๆ คือ 1) พากเพียรอดทน 2) เสริมสร้างชาติ 3) รู้รักสามัคคี 4) มีน้ำใจ 5) ใฝ่ประหัด 6) ซื่อสัตย์สุจริต 7) เศรษฐกิจพอเพียง 8) เรียงร้อยไมตรี 9) หวังดีมีเมตตา และเพื่อเทิดพระเกียรติรัชกาลที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นต่อประชาชนชาวไทยอย่างหาที่สุดมิได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ ได้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชนสามารถเป็นบุคคลต้นแบบในการสืบทอดและเผยแพร่ผลงาน ตามหลักคุณธรรม 9 ประการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประชาชนทุกหมู่เหล่า ได้รับการปลูกฝังและสร้างเสริมให้น้อมนำคุณธรรม 9 ประการ ไปประพฤติปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต สืบทอดเป็นมรดกแก่เยาวชนรุ่นหลัง ประชาชนในพื้นที่ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และร่วมถวายความอาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวไทย เกิดการบูรณาการงานร่วมกันทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในรูปแบบของประชารัฐ ตาม นโยบายของรัฐบาล

บทบาทหน้าที่สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ตลอดจนการสืบสานและสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องร่วมมือและบูรณาการ การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้เข้มแข็งสามารถรองรับกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และสังคมโลก เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานวัฒนธรรมเชิงยุทธศาสตร์ในลักษณะของเครือข่ายที่บูรณาการงานร่วมกัน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ จำเป็นต้องมีธรรมาภิบาลรองรับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมทุกระดับอย่างชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของสภาวัฒนธรรมให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นองค์กรส่งเสริม และประสานการร่วมมือในการดำเนินงานวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรีได้อย่างกว้างขวาง และเกิดพลังทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบด้วยกรรมการและสมาชิกที่มาจากผู้แทนองค์กรที่มีจิตอาสาในการเสียสละเวลาส่วนตัว โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน มาดำเนินงานวัฒนธรรมให้ยั่งยืน มั่นคง และสืบทอดให้งานวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป

บทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน

สภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยนำหลักคุณธรรม 5 ประการ มาใช้ คือ “พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” จึงทำให้การดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ประสบความสำเร็จในการทำงาน และคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการทำงานร่วมกันอย่างเป็นหมู่คณะ และสามัคคีกัน

“ระเบียบวินัย คือปัจจัยสร้างคุณภาพคน”
บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด จังหวัดราชบุรี

ผู้ให้ข้อมูล จรรยา ศิริธรรม กรรมการผู้จัดการ
เรียบเรียง สุภาพร แดงสา

คำกล่าวนี้เป็นสุภาชิตเตือนใจที่ผู้บริหารฝากข้อคิดมาถึงพวกเราพนักงาน ที่บริเวณหน้าแผนกแวร์เฮาส์ เมื่อเลี้ยวรถเข้ามาภายในบริษัทจะเห็นป้ายสุภาชิตข้อความนี้ ติดไว้เตือนใจพวกเราชาวริกิ การ์เม้นส์ การสร้างวินัยในตนเองจะเท่ากับการสร้างควมมีคุณภาพของตัวเรา การมีวินัยจะทำให้เราอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุข และการมีวินัยนั้นสามารถทำได้ง่ายโดยที่ไม่ต้องให้ใครสั่ง และถ้าเราเป็นคนที่มีวินัยเราก็จะได้รับสิ่งดีและอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้โดยปราศจากความขัดแย้ง

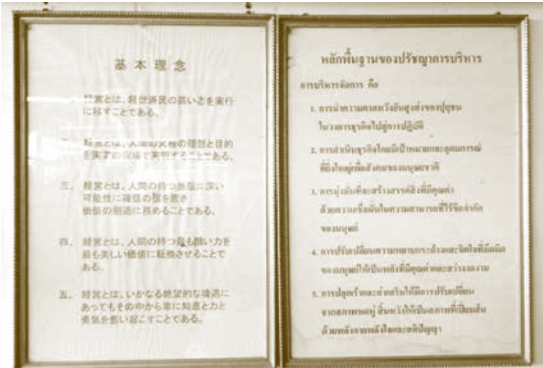
“วินัย” เป็นเครื่องมือวัดความดีของคน ใครจะเป็นคนดีหรือคนเลว ดีมาก ตีน้อย ไม่มีอะไรเป็นเครื่องมือวัดได้อย่างแม่นยำเท่ากับการสังเกตวินัย ของผู้นั้นว่าเคร่งครัดในวินัยของตนเองเพียงใด

จุดเด่น

สำหรับการทำงานในบริษัทสัญชาติญี่ปุ่น แต่เต็มไปด้วยความอบอุ่นแบบไทยๆ อย่าง บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผลิต Inner wear ชาย-หญิง (เสื้อยัด, เสื้ออกกล้าม,กางเกงใน, Short pants & Long pants ทำให้องค์กรแห่งนี้ได้กลายเป็นหนึ่งในองค์กรสุขภาพระดับต้นแบบของจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างพื้นที่แห่งความสุขให้องค์กรเป็นบ้านหลังที่สองของพนักงานทั้งหมดกว่า 600 ชีวิต ด้วยปรัชญาการบริหาร 5 ข้อ ดังนี้

- 1. การนำความหวังสูงสุดของปณิธานในวงการธุรกิจไปสู่การปฏิบัติ
- 2. การดำเนินธุรกิจโดยมีเป้าหมายและอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่เพื่อสังคมของมนุษยชาติ
- 3. การมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าด้วยความเชื่อมั่นในความสามารถที่ไร้ขีดจำกัดของมนุษย์
- 4. การปรับเปลี่ยนความหยาบกระด้างและจิตใจที่มีมิติของมนุษย์ให้เป็นพลังที่มีคุณค่าและสว่างงดงาม

5. การปลูกเร้าและส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนจากสภาพที่หดหู่ ลึนหวังให้เป็นสภาพที่เปี่ยมล้นด้วยพลังกาย พลังใจและสติปัญญา จึงทำให้ริกิ การ์เม้นส์ ได้คำนึงถึงการผลิที่มีคุณภาพและกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานและตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุดและได้สังเกตเห็นว่าพนักงานเป็นกลไกสำคัญในการผลิตสินค้า และพร้อมที่จะพัฒนาทักษะการทำงานให้พนักงานอย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้พนักงานได้มีทักษะการทำงานที่มากขึ้น “เป็นทั้งคนเก่งและคนดี” ด้วยศรัทธาที่ว่า “คนดี” จะผลิตงานที่มีคุณภาพ

ความเป็นมา

จากองค์กรแห่งความสุขของบริษัท ริกิ การ์เม้นส์ มีการดำเนินกิจกรรม Happy Workplace ในองค์กรซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่มุ่งมั่นพัฒนาให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นระบบทั้งในมิติของสุขภาพกาย ใจ และสติปัญญา ซึ่งการเสริมสร้างให้บุคลากรในองค์กรเป็นคนดี มีคุณธรรมจะส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีการแบ่งปันและเอื้ออาทรต่อกัน และจะส่งผลดีต่อองค์กร ครอบครัวของพนักงานและชุมชนเป็นสุขในที่สุด หนึ่งใน Happy 8 Menu คือ Happy Soul บริษัทพยายามกระตุ้นให้เกิดความศรัทธาในศาสนา และมีศีลธรรมในการดำเนินชีวิต เป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีความสุขสงบทางจิตใจ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จากความมุ่งมั่นของผู้บริหารที่เน้นให้พนักงานเป็นบุคคลที่มีวินัยนั้น กระตุ้นให้พนักงานที่เริ่มท้อแท้ในการทำสิ่งที่ดี มีพลังใจ เกิดความศรัทธาอยากทำความดีเพิ่มขึ้น พัฒนาขยายความคิดเชิงบวก ให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกลุ่มที่มีความคิดเชิงลบค่อยๆ ลดน้อย หายไปเอง เป็นการใช้ความดีจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ค่อยๆ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงาน มี

การรวมกลุ่มกันพัฒนาจนเกิดความคิดในประเด็น “ปัญหาที่อยากแก้ – ความดีที่อยากทำ” ของพนักงานเอง เป็นการปลูกฝังการให้พนักงานมีคุณธรรม คือหลักปฏิบัติที่ดีงาม และจริยธรรม คือ พฤติกรรม การกระทำ แทรกอยู่ในวิถีชีวิตปกติ ซึ่งพนักงานที่บริษัท ริกการเม้นส์ จำกัด มีจำนวนทั้งสิ้น 600 คน หากสามารถสร้างคนดีให้เกิดขึ้นได้ทั้งหมด ก็จะเป็นจุดเล็กๆ ในการ “สร้างคนดี สู่อสังคมน” เป็นรูปแบบการให้ความคิดดี ทศนคติบวก มองโลกในแง่ดี เกิดคนดีจิตอาสาขึ้นในสังคม เมื่อมีความคิดดีก็มีความสุขตามมา สังคมแห่งการเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ แบ่งปันก็จะเกิดขึ้น ประกอบกับหากพนักงานมีความคิดบวก มีคุณธรรม และศีลธรรมในใจ การปฏิบัติการพัฒนาองค์กรให้ก้าวไกลก็จะทำได้ง่ายได้รับความร่วมมือ ความสามัคคีก็จะก่อเกิดขึ้นในองค์กร

กระบวนการดำเนินงาน

การสร้างกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดความมีวินัยในองค์กร ใช้หลักการ “ตอกย้ำซ้ำๆ เพิ่มความถี่จนกลายเป็นนิสัยที่ดี” โดยผู้บริหารมีความตั้งใจ มุ่งมั่นกำหนดนโยบายที่ชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติที่แทรกซึมในวิถีประจำของพนักงาน ทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพนักงานให้มีวินัย แทนการใช้กฎข้อบังคับมาควบคุมจะทำให้พนักงานเกิดความอึดอัดเหมือนถูกจับผิดและต่อต้าน

ความมีวินัยของพนักงานสะท้อนได้จากการ :

1. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของบริษัทอย่างเคร่งครัด
2. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของบริษัท เช่น 5ส HAPPY 8 TPM QCC Kaizen เป็นต้น
3. พนักงานจะปฏิบัติ 5ส ก่อนและหลังเลิกงานเป็นประจำทุกวัน โดยหัวหน้างานไม่ต้องออกคำสั่งหรือควบคุม ถือเป็นวินัยของพนักงานที่กระทำด้วยตนเอง
4. เกิดจิตสำนึกความปลอดภัย สวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยฯ ทุกครั้งที่ทำงานกับเครื่องจักร
5. การใช้พื้นที่ส่วนร่วมอย่างมีระเบียบ เช่น เข้าแถวซึ่งเป็นการเรียนรู้วินัยของสังคม ทำให้สังคมส่วนรวมมีความสุข
6. การสร้างวินัยพื้นฐาน ได้แก่
 - การใช้รถ ใช้ถนนอย่างปลอดภัย และลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรกับ

บุคลากรที่มีคุณค่าของบริษัทฯ พนักงานที่ใช้รถจักรยานยนต์ สวมใส่หมวกนิรภัย ทั้งผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้าย

- การเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ ร่วมกันอย่างสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อย
7. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข บุหรี่ เหล้า ยาเสพติด ถือเป็นวินัยบุคคล

ผลการเปลี่ยนแปลงจากการมีวินัยของพนักงาน :

1. การออกไปเตือนปฏิบัติผิดกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท มีสถิติลดน้อยลง ความรุนแรงของการกระทำความผิดลดลงเช่นกัน
2. ความสำเร็จในการทำกิจกรรมรณรงค์ ปลูกฝังวินัยบุคคลที่ตัวพนักงาน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่บริษัทจัดขึ้น
3. ปรับปรุงแก้ไขงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในที่ทำงานดีขึ้นด้วยมาตรฐาน 5ส
4. พนักงานมีความปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดี ไม่มีการเจ็บป่วย บาดเจ็บจากการทำงาน
5. เกิดความสามัคคีปรองดองในกลุ่มคน ช่วยให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในองค์กร
6. การลด ละ เลิก สูบบุหรี่หรือดื่มสุราของพนักงานมีสถิติลดลงทุกปี (ข้อมูล : ผลตรวจสอบสุขภาพ ประจำปี)
7. การเชิดชูคนดี ทำดี มีเพิ่มขึ้น

สิ่งชี้วัดความสำเร็จ :

จากผลของการสร้างวินัย ของคนในองค์กรทำให้บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด ได้รับคัดเลือกเป็น “องค์กรต้นแบบการส่งเสริมคุณธรรม ด้านวินัย” จากกระทรวงวัฒนธรรม โดย ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และเป็นแหล่งส่งเสริม กระตุ้นจิตสำนึกพัฒนาคุณธรรมต่อยอดไปในระดับครอบครัวของพนักงาน ชุมชนที่อยู่ และสังคมนำไปสู่พฤติกรรมที่ถูกต้องมีระเบียบวินัย เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

เรื่องที่ฝากไว้ : สิ่งที่ยากเห็นในการเสริมสร้างองค์กรคุณธรรม คือ

- เกิดกระแสการรณรงค์ส่งเสริมการทำดีและการค้นหาความดี คนดีในองค์กร
- เกิดการเชื่อมร้อยเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมระหว่างองค์กร
- เกิดชุดความรู้ แนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในภาคธุรกิจ
- เกิดแหล่งเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จากต้นทุนความดีขององค์กรธุรกิจ ตามแต่ละอัตลักษณ์
- เกิดความเชื่อมโยงกัน “บอ-วร” (บ้าน ,องค์กร ,วัด ,โรงเรียน) หน่วยทางสังคมที่สำคัญที่สุด เพื่อความเจริญงอกงาม บ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันจะเกิดจากความดีงามของคนทุกคนที่จะร่วมกันพัฒนาทั้ง 4 ส่วน

“การอยู่ร่วมกันของธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน” บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด

ผู้ให้ข้อมูลและเรียบเรียง : นายชัยชนะ มณฑิราช
ผู้จัดการส่วนการจัดการทั่วไป

บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างเครือสหพัฒน์ และคิวพี คอร์ปอเรชั่น ประเทศญี่ปุ่น ทำธุรกิจผลิตอาหารตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา โรงงานตั้งอยู่ที่จังหวัดราชบุรี และมีสำนักงานใหญ่ที่เขตยานนาวา กรุงเทพฯ ปัจจุบันมีพนักงานมากกว่า 1,000 คน

หลักในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ได้ถูกถ่ายทอดมาจากบริษัทแม่ทั้งสองแห่ง ซึ่งยึดมั่นในสิ่งเดียวกันคือ “คุณธรรมนำธุรกิจ” ซึ่งได้ยึดถือปฏิบัติมาโดยตลอด อันเนื่องมาจากหัวใจสำคัญของผู้ผลิตอาหารนั้น ต้องคำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นสำคัญ นโยบายของบริษัทฯ ไม่เพียงมุ่งเน้นไปที่ผลิตภัณฑ์และกระบวนการที่มีคุณภาพ แต่ยังคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้นโยบาย 4 ด้าน

1. พัฒนาระบบคุณภาพให้มีความเข้มแข็ง (Strengthen Quality System- Customer)
2. เสริมสร้างขวัญกำลังใจและความสามารถของพนักงาน (Raise up Employees moral & competency)
3. ให้การสนับสนุนช่วยเหลือสังคม (Contribution to society - Charity & Social)

4. เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Environment friendly)

นอกจากการดำเนินกิจกรรมของบริษัทโดยยึดหลักนโยบายทั้ง 4 ด้านข้างต้นแล้ว บริษัทได้ร่วมสนับสนุน การขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดราชบุรี ภายใต้เป้าหมายยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน คือ

“ราชบุรีเมืองแห่งความจงรักภักดี พอเพียง สามัคคี มีวินัย” โดยมีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายศาสนา สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และภาคประชาสังคมให้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน “จังหวัดคุณธรรม” ของจังหวัดราชบุรี ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมในการรวมพลังเครือข่ายทางสังคม ขับเคลื่อนคุณธรรมความดี รวมไปถึงการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมระดับชาติ ในด้าน สุจริต จิตอาสา อีกด้วย

ก่อนจะเป็นวันนี้

บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด ได้เริ่มดำเนินกิจการด้านการผลิตสินค้าประเภทต่าง ๆ มาตั้งแต่เดือน เมษายน 2537 โรงงานของ บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด มีชื่อเดิมว่า บริษัท เอกเสวรส จำกัด และบริษัท ก้าวไป (ประเทศไทย) จำกัด ตามลำดับ ซึ่งตั้งอยู่ที่ ตำบลหลุมดิน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยผลิตสินค้าหลากหลายประเภท อาทิ มายองเนส น้ำสลัด ผักสดตัดแต่ง สลัดพร้อมบริโภค น้ำส้มสายชู ซอส ซุปและเครื่องปรุงต่างๆ โดยมีช่องทางจัดจำหน่ายหลากหลาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด นอกจากผ่านการผลิตภายใต้เครื่องจักรที่ทันสมัยแล้วยังผ่านการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และได้มาตรฐานตามระบบ GMP (Thai FDA: Department of Public Health) และ HACCP (Codex Alimentarius Supplement to Volume 1B-1997; Annex to CAC/RCP-1 (1969), Rev.4 (2003)) โดยมีนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร เป็นผู้ควบคุมการผลิต และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาวิชา ในการดูแลรับผิดชอบกระบวนการสนับสนุนต่างๆ อีกทั้ง บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด ยังมีหน่วยงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะรับผิดชอบงานค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ และนำเทคโนโลยีอันทันสมัยมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตและลดต้นทุนเพื่อจะทำให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

นโยบายของบริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด นอกจากมุ่งมั่นในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคแล้ว ยังมุ่งมั่นในการสร้างบรรยากาศที่ดีใน

การทำงานของบุคลากรภายใน รวมถึงสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัท ได้แก่ ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้ถือหุ้นและชุมชนแวดล้อม และถือปฏิบัติแห่งความเที่ยงธรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยยึดถือหลักการดำเนินงานของบริษัท คือ ยึดมั่นคุณธรรม คิดทำอย่างสร้างสรรค์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

จากการที่บริษัทได้ตั้งโรงงานประกอบกิจการอยู่ในจังหวัดราชบุรี ผู้บริหารจึงมีดำริที่จะทำให้อุตกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน โดยกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่บริษัทดำเนินประกอบด้วย

• การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ปัจจุบันมีประชากรส่วนหนึ่งที่ประสบปัญหากลายเป็นผู้ทุพพลภาพ โดยที่การให้กำลังใจและการช่วยเหลืออื่น ๆ ที่เป็นรูปธรรม จะทำให้คนพิการมีทัศนคติที่ดีเกิดความเชื่อมั่นต่อตนเอง ได้รับโอกาสฝึกฝนอาชีพ มีที่พักพิงและปัจจัยเพื่อการดำรงชีวิต การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการในชุมชนเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีญาติหรือผู้ดูแลและคนในชุมชนมีส่วนร่วม เนื่องจากความพิการทางร่างกายและทางจิตส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ทำให้คนพิการไม่สามารถดำรงชีวิตได้เทียบเท่าคนปกติ ไม่สามารถเข้าถึงระบบบริการทางการแพทย์ ทำให้ขาดการดูแลรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการรวมถึงการเป็นภาระต่อญาติหรือผู้ดูแล

บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาชีวิตคนพิการ จึงได้ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี โรงพยาบาลราชบุรี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี เทศบาลตำบลหลุมดิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การปกครองท้องถิ่น จัดทำโครงการช่วยเหลือคนพิการในจังหวัดราชบุรี มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2557 โดยจัดตั้งกองทุนดูแลคนพิการส่วนราชบุรี งบประมาณเริ่มแรก จำนวน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) เพื่อให้คณะกรรมการดูแลคนพิการได้เริ่มส่งเสริมสุขภาพคนพิการในตำบลหลุมดินเป็นอันดับแรก และขยายการดูแลให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดในปีต่อ ๆ มา เพื่อแสดงออกถึงความเอื้ออาทร ตลอดจนเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการในชุมชนให้ดีขึ้นและครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง จากการติดตามเยี่ยมคนพิการส่วนใหญ่ พึงพอใจกับการดูแลของกองทุน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งคณะกรรมการดูแลกองทุนดูแลคนพิการไม่ได้หยุดนิ่ง มุ่งมั่นที่จะดูแลคนพิการต่อไป พร้อม

เชิญชวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดูแลคนพิการอย่างทั่วถึง

• การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติ บริษัทจึงมีความตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้การสนับสนุนเด็กและเยาวชน (Support Kids for our future) โดยได้ทำการสำรวจ และให้การสนับสนุนการดำเนินการของโรงเรียนต่างๆ ในส่วนที่ขาดหายหรือขาดแคลน ทั้งในด้านการปรับปรุงโรงอาหารเพื่อให้ถูกสุขลักษณะ มอบน้ำดื่มที่สะอาด ปรับปรุงห้องน้ำ บริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์ จัดทำห้องสมุดสื่อบันเทิง มอผลิตภัณฑ์ของบริษัท เพื่อโครงการอาหารกลางวัน มอบทุนการศึกษาให้นักเรียนนักศึกษา กิจกรรมการมอบความรู้สื่อน้อง และมอบอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตร-ธิดาของพนักงาน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อที่จะก้าวขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยในอนาคตสืบไป

• ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดราชบุรี จังหวัดใกล้เคียง และทั่วประเทศ มีสภาพเสื่อมโทรม และมีแนวโน้มที่ป่าไม้จะลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญหลายประการ ได้แก่ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การเผาป่า ไฟป่า การบุกรุกทำลายป่าเพื่อต้องการที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย และทำการเกษตร การทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร การที่พื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศลดลงอย่างมาก ได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมอย่างชัดเจน เช่น ปัญหาอุทกภัย น้ำท่วม ดินถล่ม ปัญหามลพิษอย่างรุนแรงทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งปัญหามลพิษธรรมชาติดังกล่าวมีแนวโน้มของการเกิดขึ้นและรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลิตผลทางการเกษตร รวมถึงการเสียชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังเกิดผลกระทบในด้านสภาวะแวดล้อม ปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศแปรปรวน และปัญหาโลกร้อน อันเนื่องมาจากสภาวะเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ เป็นต้น

จากสภาวะการณดังกล่าว บริษัทจึงได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาคส่วนราชการและเครือข่ายเอกชน เช่น หน่วยงานทหาร กรมป่าไม้ ศูนย์ฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูสภาพป่าและพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ถูกแผ้วถางบุกรุกทำลาย ด้วยการปลูกป่าทดแทนอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 รวมถึงการมอบงบประมาณในการดูแลและบำรุงรักษาป่าหลังการปลูกในปีที่ 2-3 ทั้งนี้ เพื่อให้กล้าไม้ได้มีโอกาสเจริญเติบโต สามารถคืนสภาพป่าที่ถูกทำลายไปให้กลับมามีสภาพดังเดิมตามธรรมชาติให้มากที่สุด

กิจกรรมสำคัญและกระบวนการพัฒนา

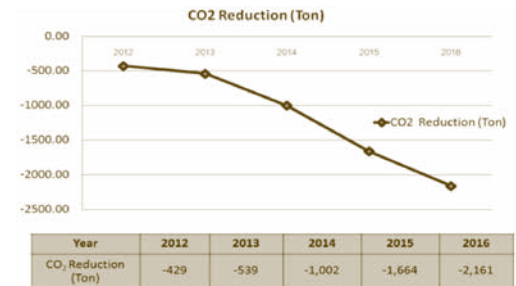
กิจกรรมสำคัญ

1. จัดตั้งกองทุนดูแลคนพิการส่วนราชบุรี ในปี พ.ศ. 2557 ด้วยกองทุนเริ่มแรกจำนวน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) เพื่อให้การช่วยเหลือสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนพิการ รวมถึงเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ดูแลคนพิการ โดยที่ผ่านมาได้ให้การช่วยเหลือผู้พิการไปแล้วทั้งสิ้น 17 ราย

- 1.1 การสร้างบ้านหลังใหม่ให้กับคนพิการทั้งหลัง จำนวน 3 ราย
- 1.2 แก้ไขปรับปรุงสภาพบ้าน ห้องน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวก ในการดำรงชีพคนพิการ จำนวน 14 ราย

2. ปรับปรุงสภาพโรงอาหารของโรงเรียนให้ถูกสุขอนามัย จำนวน 2 โรงเรียน
3. มอบตู้น้ำดื่มพร้อมเครื่องกรองน้ำให้กับโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน
4. จัดกิจกรรมและร่วมกิจกรรมปลูกป่ากับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาคส่วนราชการและเอกชนมาตั้งแต่ปี 2555-2559 จำนวนทั้งสิ้น 45,660 ต้น สามารถลด CO2 ในชั้นบรรยากาศได้รวมทั้งสิ้น 5,795 ตันคาร์บอน

5. กิจกรรมอุ่นไอรักรักใหม่พรม พนักงานร่วมกันรักหมวกใหม่พรมเพื่อมอบให้กับ ศูนย์ผู้ป่วยโรคมะเร็ง โรงพยาบาลราชบุรี และถักผ้าพันคอเพื่อมอบให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่สูง (อ.สวนผึ้ง) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558

6. บริจาคโลหิตให้กับสภาอากาศไทย ประจำทุก ๆ 3 เดือน (ปีละ 4 ครั้ง)

7. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์คุณธรรม เช่น งานสมัชชาคุณธรรม จังหวัดราชบุรี (ครั้งที่ 1) “ราชบุรีเมื่อแห่งความจงรักภักดี ทำดีตามรอยพ่อ สานต่องานที่พ่อทำ พอเพียง สามัคคี มีวินัย” งานสมัชชาคุณธรรม จังหวัดราชบุรี (ครั้งที่ 2) “มหกรรมเมืองน่าอยู่ คู่คุณธรรม สืบสานปณิธานของพ่อ สานต่องานที่พ่อทำ พอเพียง สามัคคี มีวินัย สุจริต จิตอาสา” และงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 8

สรุปกระบวนการดำเนินงานของ บริษัท คิวพี จำกัด ได้แก่

1. การดำเนินงานในรูปแบบกองทุน เช่น กองทุนดูแลคนพิการ ทำให้เกิดการดูแลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. การดำเนินงานโดยใช้การมีส่วนร่วม บริษัท คิวพี จำกัด ดำเนินงานโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี โรงพยาบาลราชบุรี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี เทศบาลตำบลห้วยผา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๕ จังหวัดราชบุรี องค์การปกครองท้องถิ่น จัดทำโครงการช่วยเหลือคนพิการในจังหวัดราชบุรี

3. การให้ทุนช่วยเหลือส่งเสริมคุณภาพชีวิต และศักยภาพการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น โครงการอาหารกลางวัน มอบทุนการศึกษาให้นักเรียนนักศึกษา กิจกรรมการมอบความรู้สู่น้อง การพัฒนาห้องสมุด การดูแลทั้งผู้พิการและครอบครัวของผู้พิการ เป็นต้น

4. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินการที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้จัดเฉพาะในรูปแบบกิจกรรม แต่มีการติดตามผลและการวางแผนงานต่อเนื่อง เช่น การวางแผนงบประมาณในการดูแลและบำรุงรักษาป่าหลังจากกิจกรรมปลูกป่า เป็นต้น

5. การมีส่วนร่วมนำเสนอผลการดำเนินงานทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด ที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานพัฒนาส่งเสริมสังคม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความสุขที่ได้เพิ่มขึ้น

การดำเนินธุรกิจ และการสร้างความสุขขึ้นภายในองค์กรของบริษัทนั้น มาจากการที่บริษัทมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญหลายปัจจัย ได้แก่

1. การปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่พนักงาน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น เช่น กิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ

2. การคิดดีและทำดีของพนักงาน ส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน เกิดเป็นความรัก การให้เกียรติ และความห่วงใยซึ่งกันและกัน ทั้งกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และสังคม การทำให้คนทำงานมีความสุขตั้งอยู่บนพื้นฐานการดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณธรรม

3. การเป็นแบบอย่างของผู้นำ การปลูกฝังทัศนคติที่ดีผ่านการคิดดี พูดดี และทำดีกับตนเองและสังคมด้วยความจริงใจ มิได้ทำเพื่อใช้การประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมเพื่อสังคมกลบเกลื่อน หรือเบี่ยงเบนความสนใจ ปัจจัยทั้งหมดนี้ได้กลายมาเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จมาตลอดระยะเวลาที่ยาวนานและจะดำเนินต่อไปอย่างมั่นคงยั่งยืน

บทเรียนที่ได้

จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท ภายใต้หลักการและกรอบนโยบายทั้ง 4 ด้าน จะเห็นได้ว่า บริษัท สามารถสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ด้วยการพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรมของพนักงานในองค์กรได้ทั้ง 5 ประการ คือ

1. พอเพียง คือการไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. สามัคคี พนักงานในองค์กรมีความพร้อมเพรียง กลมเกลียว ประองดอง ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดเป็นผลงานอย่างสร้างสรรค์

3. มีวินัย ด้วยการรับผิดชอบและปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมายขององค์กร สังคม และเคารพต่อกฎหมาย

4. สุจริต พนักงานมีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่นและยืนหยัดในความถูกต้องเป็นธรรม ใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้องในการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเที่ยงธรรม ขับเคลื่อนสังคมสู่ความดีงามและมีธรรมาภิบาลด้วยการกระทำ

5. จิตอาสา คือการมีจิตใจและลงมือทำด้วยความรัก ความสามัคคี เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ของสังคม ของประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม กระทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคน สังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่นิ่งดูดายต่อการช่วยเหลือสังคมและผู้อื่น ตลอดจนมีความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินและผู้มีพระคุณ

การขยายผลในอนาคต

การดำเนินธุรกิจอย่างถูกกฎระเบียบและข้อบังคับของสังคม เป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่ผู้ประกอบการถูกบังคับและจะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายบ้านเมืองกำหนดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การรักษาสิ่งแวดล้อม ตอบแทนชุมชน สังคม เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่จะสร้างความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดีในการประกอบกิจการ เป็นการปลูกจิตสำนึกเรื่องความมีวินัยและความมีใจรักในอาชีพ บริษัท ต้องการเห็นทุก ๆ การกระทำเพื่อสังคมเป็นไปโดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน ทำดีเพื่อความดี หรือทำเพื่อตอบสนองต่อผลกระทบ มิใช่เป็นการทำเพื่อไม่ให้โดนต่อว่า ใช้การประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมเพื่อสังคมกลบเกลื่อน หรือเบี่ยงเบนความสนใจ แทนการมุ่งป้องกัน ปรับปรุง แก้ไขที่เหตุและผลกระทบของเรื่องนั้น ๆ บริษัท ยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กร และมีความโปร่งใสสามารถให้องค์กรต่าง ๆ หรือบุคคลภายนอกตรวจสอบได้ ท้ายที่สุดนี้ บริษัท อยากเห็นสังคมที่สงบสุข เพราะทุกคนเป็นคนดีมีคุณธรรม

“สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว กลมเกลียว เป็นพี่น้อง เพื่อนพ้อง พี่พาทอาศัยกัน” บริษัท ซีพีเอฟ(ประเทศไทย)จำกัด(มหาชน) โรงงานผลิตอาหารสัตว์ราชบุรี

เรียบเรียงและจัดทำข้อมูลโดย นายนันทพล วิชัยดิษฐ์
ผู้บริหารอาวุโส บริษัท ซีพีเอฟ(ประเทศไทย)จำกัด(มหาชน)

จุดเด่นขององค์กร

การใช้คำว่า “บริษัท” อาจทำให้เกิดความรู้สึกที่เป็นทางการ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในบริษัทได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นไปตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพียงอย่างเดียว แต่สำหรับ บริษัท ซีพีเอฟ(ประเทศไทย)จำกัด(มหาชน)โรงงานผลิตอาหารสัตว์ราชบุรี สมาชิกที่นี้มีความผูกพันระหว่างกัน “มากกว่าคำว่าเพื่อนร่วมงาน มากกว่าเจ้านายกับลูกน้อง” เพราะสมาชิกของบ้านหลังที่สองแห่งนี้ มีความผูกพันกันเหมือนพี่กับน้อง ด้วยการสร้าง ฉันทะ ความรักในงาน ความรักในองค์กร และบริษัท อยากที่จะทำงานโดยไม่ได้ตั้งเป้าหมายเพียงแต่การทำงาน ไปอื่น หรือรอรับเงินเดือนไปแต่ละเดือน เพียงอย่างเดียว ซึ่งสิ่งนี้เอง ที่ทำให้พนักงานมีความสุขเมื่อทำงานเป็นผล คนมีความสุข สังคมโดยรวมย่อมได้รับประโยชน์ เช่นเดียวกัน และเมื่อบุคคลากรในสถานที่ทำงานมีความสุข ความสุขนั้นก็ย่อมนำไปสู่ครอบครัว ขยายออกไปสู่ชุมชน สังคมและประเทศชาติในที่สุด

“องค์กรแห่งความสุข เป็นองค์กรที่คำนึงถึง คนมากกว่า จะคำนึงถึงผลกำไรตอบแทน ที่เป็น ตัวเงินเพียงอย่างเดียว ซึ่งผลที่ตามมานั้น คือทำให้พนักงานในองค์กรทำงานด้วยความสุข”

บอกเล่า กว่าจะมาเป็นวันนี้

บริษัท ซีพีเอฟ(ประเทศไทย)จำกัด(มหาชน) เป็นหนึ่งในสิบสองบริษัทของกลุ่มธุรกิจผลิตอาหารสัตว์และการก่อสร้างในเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 80/3 หมู่ที่ 8 ต.ดอนกระเบื้อง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี เริ่มกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 นับเป็นเวลากว่า 20 ปีของการก่อตั้ง ปัจจุบันบริษัทมีพนักงานและคนงานรายเดือน จำนวน 220 คน มีเนื้อที่ประมาณ 60 ไร่บริษัทมียอดการผลิตอาหารประมาณ 50,000 ตันต่อเดือน โดยผลิตภัณฑ์สามารถแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. แยกตามลักษณะของอาหาร ได้แก่ หัวอาหาร อาหารสำเร็จรูปผง อาหารสำเร็จรูปเม็ดอาหารเกล็ด

2. แยกตามลักษณะของสัตว์ ได้แก่ อาหารไก่เนื้อ อาหารไก่ไข่ อาหารไก่พันธุ์ อาหารหมูนม อาหารหมูอ่อน อาหารหมูขุน อาหารหมูพันธุ์ อาหารเปิดลูกค้าของบริษัทมีทั้งของฟาร์มในเครือและนอกเครือ ซึ่งเป็นลูกค้าใน 14 จังหวัดของภาคกลางและภาคใต้ โดยลูกค้าแบ่งออกเป็นผู้เลี้ยงหรือเกษตรกร ตัวแทนจำหน่าย (Agency) และฟาร์มในเครือ

วิสัยทัศน์ คือ การเป็น “ครัวของโลก” (Kitchen of the World)

พันธกิจ คือ ความต้องการที่จะเป็นผู้นำในธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมและอาหาร ด้วยการให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านงานวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะมั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ของบริษัทมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค ตลอดจนการรักษาสิ่งแวดล้อมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

2. การมุ่งมั่นในการพัฒนาสินค้าและบริการสินค้าใหม่ๆ ที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงด้วยวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย อันจะยังประโยชน์ให้กับคู่ค้าและลูกค้าทั้งปวง

3. ผู้บริหารและพนักงานของบริษัทจะต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบตามที่ มีระเบียบวินัย และมีคุณธรรม

4. ผู้บริหารและพนักงานของบริษัทจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการองค์กร อย่างมีวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน นำพาประโยชน์โดยรวมมาสู่ลูกค้า ผู้ถือหุ้น พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ไม่ใช่สำเร็จหรือได้ผลประโยชน์เพียงฝ่ายเดียวโดยล้มสิ่งแวดล้อมในการทำงานหรือสังคมรอบข้าง ที่นี้มีระบบการบริหารจัดการที่ได้การรับรองคุณภาพด้านต่างๆ เช่น ISO 9001 : 2004, ISO 14001 : 2004 และระบบ GMP HACCP ผ่านการรับรองโครงการธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมจากกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ผ่านการคัดเลือกเป็นองค์กรต้นแบบในจังหวัดราชบุรี โครงการเสริมสร้างองค์กรสุขภาวะโดยสภาอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรีและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำหรับสังคมรอบข้าง บริษัทมีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคมคือ มีการจัดตั้งทีมชุมชนสัมพันธ์ในการดำเนินการเกี่ยวกับแผนงานกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสำรวจเสียง กลิ่น และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อ

ชุมชน ส่วนการแก้ไข จะมีทีมเข้าไปตามบ้านที่มีผลกระทบและชี้แจงในเวทีการบริหาร ส่วนตำบลเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ชุมชนทราบว่า ขณะนี้โรงงานมีการดำเนินการอย่างไร ขั้นตอนเป็นอย่างไร และความคืบหน้าในการแก้ไขเป็นอย่างไรนอกจากนี้ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนรอบข้างยังเอื้อประโยชน์ต่อทั้งบริษัทเองและชุมชนด้วย กล่าวคือบริษัทสร้างความคุ้นเคย มีกิจกรรมร่วมกับชุมชนอยู่เสมอ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาพบปะพบปะในการสอดส่องดูแล เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็น สะท้อนปัญหาและความผิดปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ บริษัท สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ชุมชนไว้วางใจและช่วยเหลือในการแจ้งเหตุการณผิดปกติแก่บริษัททราบ อีกทั้งเมื่อเกิดปัญหาขึ้น บริษัทจะมีการดำเนินการแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายทั้ง ต่อบริษัท สิ่งแวดล้อม และชุมชนรอบข้าง

ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ

ซีพีเอฟ ยึดมั่นในคุณธรรม จรรยาบรรณและใช้ดุลยพินิจอย่างรอบคอบในการดำเนินธุรกิจ โดยได้ คำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค ตลอดจนการรักษาสิ่งแวดล้อมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม การมุ่งมั่นในการพัฒนาสินค้าและบริการ ใหม่ๆที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงด้วยวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย อันจะยังประโยชน์ให้กับคู่ค้าและลูกค้าทั้งปวง ดังนั้น เราจึงได้ประกาศ คุณค่าหลักขององค์กร 6 ประการ ที่เรียกว่าซีพีเอฟเวย์ (CPF Way) อันเป็นพฤติกรรมพื้นฐานขององค์กร ที่จะทำให้นักงานทุกคน มีส่วนร่วมแรงร่วมใจกันสร้างธุรกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากการสำรวจของ เว็ปไซด์ จัดหางาน กระทรวงแรงงาน พบว่ามีลูกจ้างร้อยละ 62 ไม่มีความสุขในการทำงาน เหตุผลของการไม่มีความสุขนั้นมีหลายประการด้วยกัน ทั้งจากปัญหาคอขวด ปัญหาด้านสุขภาพ หนี้สิน ระบบ สภาพแวดล้อม ตลอดจนปัญหาในสถานที่ทำงาน เป็นต้น และคงมีพนักงานในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ CPF อยู่จำนวนไม่น้อยที่กำลังเผชิญ ความทุกข์ยากลำบาก ใช้ชีวิต โดดเดี่ยว เพียงลำพัง ทำให้จิตใจไม่มีความสุข ขาดความสมดุลของการใช้ชีวิต และการทำงาน เพราะคำนึงถึงความสมดุลของการใช้ชีวิต และการทำงานของพนักงานทุกคนที่เป็นเสมือน หนึ่งสมาชิกในครอบครัว สุขหรือทุกข์ของพนักงานก็เหมือนสุขและทุกข์ของบริษัท ซีพีเอฟ ตระหนักดีว่าทรัพยากรบุคคล เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ของบริษัทการมีค่านิยม และพฤติกรรมการทำงานที่ดี และเหมาะสมเปรียบเสมือนพลังผลักดัน ให้บริษัทเดินไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการพัฒนา

1) สร้างการรับรู้ร่วมกัน

การปลูกฝังแนวความคิดทั้งเรื่องซีพีเวย์ วิทยุทัศน์และพันธกิจนั้น บริษัทจัดให้มีคู่มือจริยธรรมสำหรับพนักงาน ซึ่งจะเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ ความซื่อสัตย์หรือความปลอดภัยสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ลูกค้า และชุมชนใกล้เคียง รวมไปถึงสิทธิประโยชน์ที่พนักงานทุกคนพึงได้รับ ซึ่งคู่มือนี้เป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานของที่นี่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยรายละเอียดของ ซีพีเวย์ ดังนี้

ค่านิยมองค์กร (Corporate Value) ของซีพีเอฟ หรือ CPF Way เป็นกรอบพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่พนักงานทุกคนควรปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ที่จะผลิตอาหารที่เน้นคุณภาพตามความต้องการของลูกค้าทั่วโลก และให้บริการในระดับมาตรฐานสากลตามวิสัยทัศน์ขององค์กรนั่นคือ “การเป็นครัวของโลก” ดังนั้น การประเมินกรอบความสามารถจึงเป็นการประเมินว่า ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่สะท้อนกรอบความสามารถที่ควรจะเป็นในตำแหน่งงานนั้น ๆ หรือไม่

2) กำหนดแนวทางรูปธรรม

โดยจัดทำในรูปแบบของ พจนานุกรมกรอบความสามารถ (Competency Dictionary) พจนานุกรมนี้จะอธิบายถึงพฤติกรรมที่สะท้อนกรอบความสามารถแต่ละเรื่อง ซึ่งจัดแบ่งตามระดับขีดความสามารถ (Proficiency Level) เป็น 4 ระดับ ได้แก่ ขั้นพื้นฐาน (Basic Level) ขั้นกลาง (Intermediate Level) ขั้นก้าวหน้า (Advance Level) ขั้นเชี่ยวชาญ (Expert Level) การบริหารจัดการของบริษัทอยู่ภายใต้กรอบการบริหารจัดการใหญ่ที่เรียกว่า “ซีพีเอฟเวย์” (CPF Way) ซึ่งเป็นคุณค่าหลัก 6 ประการ ได้แก่

1. สามประโยชน์สู่ความยั่งยืน (ต่อประเทศ ประชาชน และบริษัท) Three Benefits to Sustainability การดำเนินธุรกิจและกิจกรรมทางสังคมตามหลักปรัชญาการทำงานของบริษัท ซึ่งหมายถึงการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นสถาบัน (ครอบครัว) ที่ดี เป็นองค์กรที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดี มุ่งกระทำแต่ความดีเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน ยึดหลัก “หน้าที่” การเป็นพลเมืองดี เป็นที่ตั้ง ด้วยการดำเนินธุรกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสมอภาค

2. ทำเร็วและมีคุณภาพ Speed & Quality การสร้างความสมดุล (Balance) ระหว่างความเร็ว (Speed) และการมีคุณภาพ (Quality) ได้อย่างเหมาะสมลงตัว โดยการ

ปฏิบัติงานเชิงรุกและตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสม ทันทีทันที่ ก่อให้เกิดการสร้างความสำเร็จสูงสุดต่องานและองค์กรโดยรวมจนสามารถชนะผู้อื่นได้ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน

3. เรื่อยยากให้เป็นเรื่องง่าย Simplification การศึกษา วิเคราะห์งาน เพื่อนำไปสู่การสร้าง

ปรับปรุงพัฒนาระบบ กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ และการเรียนรู้ของบุคลากร ตลอดจนการจัดตั้งระบบและวิธีการทำงานเป็นมาตรฐาน เพื่อลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากงาน โดยมุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง ใช้เวลาและทรัพยากรน้อยลง

4. ยอมรับการเปลี่ยนแปลง Adapt to Change มีความเข้าใจ เห็นความจำเป็น พร้อมรับ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยให้ความร่วมมือมีส่วนร่วม และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมา รวมทั้งสามารถวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับหน่วยงาน องค์กร และระดับอุตสาหกรรม เพื่อกำหนดแผนงานรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนำไปสู่การเจริญเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน

5. สร้างสรรค์สิ่งใหม่ Innovation คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ในสิ่งใหม่ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้บนพื้นฐานของการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม โดยการเปิดใจ แสวงหาข้อมูล ความรู้ เทคนิค และ/หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ นำมาทดลองปฏิบัติให้เกิดผลจริง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงาน และ/หรือบริหารงาน รวมถึงต่อยอด ส่งเสริมให้มีการนำนวัตกรรมไปดำเนินการทั่วทั้งองค์กรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

6. มีคุณธรรมและความซื่อสัตย์ Integrity & Honesty เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น ยืนหยัด และส่งเสริมในการปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์ รู้จักตอบแทนบุญคุณ โดยประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต พุดจริงทำจริง ตรงไปตรงมา มีความจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง มีระเบียบวินัยต่อทั้งกฎระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย ศีลธรรม ประเพณี และจริยธรรมขององค์กร รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี หัวดี เห็นอกเห็นใจ จริงใจ ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ ไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือข่มเหงรังแกผู้อื่น รู้จักตอบแทนบุญคุณของผู้มีอุปการคุณในทางที่ถูกควรคลองคลองธรรม

3) นำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคล

บริษัทถือว่างานด้านทรัพยากรบุคคล ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนองค์กร เมื่อกำหนดซีพีแวย์เป็นสมรรถนะหลัก (Competency) แล้ว บริษัทได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนผ่านงานทรัพยากรบุคคล โดยจัดให้มีการดูแลดังนี้

1. ด้านการพัฒนาความสามารถ

- การให้โอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง การเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน เนื่องจากความรู้ที่ได้รับในด้านต่างๆ ทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับหน้าที่โดยตรง และการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เป็นตัวสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ การให้โอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของราชบุรีอาหาร สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทแรก คือ การอบรมที่จัดให้สำหรับพนักงานแต่ละตำแหน่งงานตามปกติ ซึ่งการอบรมจะขึ้นอยู่กับระดับและหน้าที่ของพนักงาน

ประเภทที่สอง คือ การอบรมตามความต้องการของพนักงาน การอบรมนี้จะจัดขึ้นเมื่อพนักงาน มีความต้องการที่จะเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรนั้นๆ ถ้ามีจำนวนมาก บริษัทจะจัดหลักสูตรอบรมให้ แต่ถ้ามีพนักงานให้ความสนใจไม่มาก บริษัทจะพิจารณาความจำเป็นหรือความสำคัญเป็นกรณีๆ ไป

ประเภทที่สาม คือ การสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาต่อ เช่น การเรียนต่อในระดับปริญญาตรี พนักงานที่ทำงานกับบริษัท บางคนจบการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง บริษัทจะเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยเอื้ออำนวยเรื่องเวลาให้ สามารถไปเรียนได้โดยไม่หักเงินเดือน แม้เวลาเรียนตรงกับเวลางาน

- สวัสดิการและค่าตอบแทน สวัสดิการที่บริษัทจัดให้พนักงาน บริษัทจัดสวัสดิการให้พนักงานโดยครอบคลุมพนักงานทั้งหมด ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาลรวมถึงครอบครัว ประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิต มีหอพักหรือบ้านพัก สำหรับพนักงานที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ ถ้าหากเป็นพนักงานที่ไม่ได้อยู่บ้านพัก อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี แต่อยู่ห่างไกลจากบริษัท ก็จะบริการจัดรถรับส่งให้ แต่จากการสำรวจไม่พบว่ามีพนักงานอาศัยอยู่ไกลจากบริษัทในกรณีที่พนักงานต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ต่างจังหวัดจะมีค่าพาหนะให้ นอกจากนี้ พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่

ต่างจังหวัดจะได้รับเบี้ยกันดาร ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของพนักงาน การจัดสวัสดิการจะเน้นการเอื้ออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตของพนักงานได้เป็นอย่างดี

- การเลื่อนขั้น สายอาชีพ (Career Path) และค่าตอบแทน (Salary) ถือได้ว่าเป็นสิ่งประกัน

ความมั่นคงในชีวิตการทำงานของพนักงานได้เป็นอย่างดี สำหรับที่ที่มีการกำหนดค่าตอบแทนไว้เป็นที่น่าพอใจของพนักงาน และมีการวางสายอาชีพไว้อย่างชัดเจน “..เรื่องของโครงสร้างความสำเร็จเติบโต เรื่องของผลการทำงาน และสายอาชีพมีการวางโครงสร้างและมีเป้าหมายอย่างชัดเจน ถ้าโครงสร้างเปิดหรือตำแหน่งว่างและพนักงานทำผลงานได้อย่างเหมาะสม ก็สามารถก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าได้...”

2. ด้านการพัฒนาความดี ความสุข

- ช่วงเวลาที่ใช้ในการทำงานนับว่ามีมากที่สุดเมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ ที่เราทำในแต่ละวันความสุขในองค์กรหรือความสุขในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากตามไปด้วย ถ้ามีความสุขกับการทำงาน งานก็ประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน ความสุขของแต่ละคนต่างก็มีมุมมองที่แตกต่างกันออกไปบ้าง สำหรับราชบุรีอาหารก็เช่นเดียวกัน หลายนคนมีความสุข แต่ก็มุมมองที่มารอบรับกัน และสามารถหลอมรวมเป็น “สุขแบบราชบุรีอาหารสัตว์” ได้รายละเอียด ดังนี้

“...ความสุขในการทำงาน คือ การได้เห็นพนักงาน คนงาน ผู้รับเหมา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในและนอกโรงงานยิ้มได้...”

“...ความสุขในการทำงานคือ การทำงานที่เกิดจากการมีคุณธรรม...การยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างพนักงาน การได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอก...การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแบ่งปัน ปัญหาระหว่างหน่วยงาน...และความสามัคคีในองค์กร...”

“...ความสุขในการทำงานคือ การมีน้ำใจให้แก่กันและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการให้กำลังใจและคำแนะนำของผู้บริหารด้วย...”

“...ความสุขในการทำงานคือ การทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี ไม่ใช่ทำคนเดียวทุกคนให้คำปรึกษากันและกัน ไม่เกี่ยงว่างานเรางานเขา ทุกคนร่วมกันคิดตัดสินใจ...รวมทั้งมีกิจกรรมคลายเครียด เช่น กิจกรรมมุมกาแฟ ให้พวกเราได้พูดคุยได้ นำปัญหาจากพวกเราไปแก้ไข และกิจกรรมปลูกป่า...”

“...ความสุขในการทำงานคือ ความรู้สึกที่มาจากความสามัคคี การทำกิจกรรมร่วมกัน...”ความสุขของราชบุรืออาหารสัตว์ ถือได้ว่าเป็น “ความสุขที่มาจากการยิ้ม” ยิ้มให้งานที่ทำ ยิ้มให้เพื่อนร่วมงาน เจ้านายยิ้มให้พนักงาน พนักงานยิ้มให้เจ้านาย และทุกคนในองค์กรยิ้มให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกองค์กรด้วย” การยิ้มที่นี้ ไม่ใช่เพียงแค่การยิ้มริมฝีปากออกให้เห็นฟัน เพียงอย่างเดียวแต่หมายถึงการหยิбыยืนมิตรภาพ ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ความมีน้ำใจให้กันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้หลอมรวมอยู่ในกระบวนการทำงาน จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรของที่นี่

4) การกำหนดกิจกรรมโครงการรองรับ

ประกอบด้วยกิจกรรม/โครงการย่อยๆ หลากหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่

- การให้คำปรึกษา เมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน พนักงานสามารถปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้บริหารได้โดยตรง นอกจากนี้ ยังมีการจัดเวทีที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนปัญหาและเรื่องราวความรู้ต่างๆ ได้ซึ่งเรียกว่า “สภากาแฟ” สภากาแฟนี้จะจัดขึ้นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งผู้บริหารจะเข้าร่วมทุกครั้งเพื่อรับฟังปัญหาต่างๆ ทั้งจากพนักงานและจากชุมชน การเข้าร่วมสภากาแฟสามารถเข้าร่วมได้ง่ายๆ ถ้าเป็นพนักงานในบริษัท เพียงแค่ติดตามข่าวสารตามประกาศที่ทางบริษัทจัดไว้ ก็สามารถเข้าร่วมตามวันและเวลาได้เลย สำหรับชุมชนบริษัทจะใช้เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นส่วนช่วยในการ ประชาสัมพันธ์ส่วนบรรยากาศในสภากาแฟ เป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่เป็นทางการ เป็นเวทีที่ทุกคนที่เข้าร่วมสามารถเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไขปัญหาได้ นอกจากนี้ ยังมีการติดตามประเมินผลการดำเนินการแก้ปัญหาด้วย บางครั้งการพูดคุยกันในสภากาแฟ ผู้บริหารยังมีของรางวัลสำหรับผู้ที่มีแจ้งข่าวสาร หรือเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาแก่ทางบริษัทด้วย เช่น การแจกไข่ไก่ เป็นต้น
- การทานอาหารร่วมกับผู้บริหาร แบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ การทานอาหารในโอกาสทั่วไป คือทุกคนสามารถทานอาหารร่วมได้ ซึ่งจะมีประมาณเดือนละหนึ่งครั้ง และการทานอาหารกับผู้บริหารในฐานะพิเศษหมายถึง บริษัทเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีความสามารถโดดเด่น สามารถสร้างผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ทานอาหารร่วมกับผู้บริหารอย่างใกล้ชิด
- การร่วมกิจกรรม โดยปกติบริษัทจะจัดกิจกรรมขึ้นหลายกิจกรรมในแต่ละปี เพื่อ

เป็นการสร้างความสามัคคีและเป็นการผ่อนคลายสำหรับพนักงาน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันปีใหม่กิจกรรมของชมรมต่างๆ การเยี่ยมบ้านพนักงาน เป็นต้น แม้ว่างานของผู้บริหารจะมีมาก แต่ผู้บริหารจะจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมเสมอ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงาน

- การจัดทำโครงการ “Happy Feed Mill หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่งความสุข กลุ่มธุรกิจ ผลิตอาหารสัตว์และการก่อสร้างสัตว์บก โดยคุณวิโรจน์ คัมภีระ รองกรรมการผู้จัดการบริหาร สายธุรกิจผลิตอาหารสัตว์บก ผลักดันให้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลที่ว่า “การสร้างองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืนนั้นต้องเริ่มจากคนมากกว่าเริ่มต้นจากเงิน” ดังวิสัยทัศน์ของท่านประธานธนินท์ เจียรวนนท์ ที่ต้องการให้ผู้บริหาร และหน่วยงานต่างๆ ในเครือเจริญโภคภัณฑ์ ช่วยกันดูแลพนักงานของตนให้ดี แล้วออกไปช่วยเหลือตอบแทนสังคมภายนอก เพื่อจัดกิจกรรมปรับปรุง การทำงานในโรงงาน ให้กับบุคคลากรเรามีความสุขกับการทำงานมากขึ้น โดยสนับสนุนและดำเนินกิจกรรม ภายในได้ 5 ชมรมหลัก ได้แก่

1. ชมรมสุขภาพ “สุขภาพจิตดี สุขภาพกายดี ทำงานมีความสุข” ชมรมสุขภาพเป็นชมรมที่ดูแลเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อให้พนักงานมีสุขภาพที่ดี ได้แก่ การออกกำลังกาย การให้คำแนะนำด้านการลดน้ำหนัก เป็นต้นส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพที่แข็งแรง ทั้งกายและใจ ด้วยการลด ละ เลิก สิ่งที่เป็นโทษต่อร่างกาย รับประทานของที่มีประโยชน์และออกกำลังกายอย่างถูกวิธี โดยเริ่มจากแนวคิดคุณบุญชัย โชติเรืองประเสริฐ ตั้งแต่ปี 2538 ที่ต้องการให้พนักงานเลิกสูบบุหรี่ ส่งผลให้โรงงานผลิตอาหารสัตว์บกเป็นโรงงานปลอดบุหรี่

2. ชมรมศาสนา “คิดดี ปฏิบัติดี ทุกชีวิมีความสุข” ส่งเสริมให้พนักงานเป็นคนดี มีคุณธรรม และจริยธรรมโดยไม่แบ่งแยกศาสนา เน้นส่งเสริมสุขภาพใจให้เข้มแข็ง และมีที่พึ่งทางใจ เปิดโอกาสให้พนักงาน ได้มีโอกาสฟังธรรม และทำกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกับผู้บริหาร และเพื่อนพนักงาน กิจกรรมนี้จึงเปรียบเสมือน การยกวัดมาไว้ในโรงงานโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่นการบรรยายธรรมะในโรงงาน กิจกรรมไหว้พระเก้าวัด กิจกรรมทำบุญตักบาตร กิจกรรมสวดมนต์ทุกวันพระในช่วงเข้าพรรษา โครงการ จดเหล่า เข้าพรรษา เป็นต้น

3. ชมรมรักครอบครัว “รักงาน รักองค์กร รักครอบครัว” ส่งเสริมให้พนักงานมีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง ทางโรงงาน จึงได้จัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมความรักและความผูกพันให้กับครอบครัวพนักงาน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันแม่ เพื่อแสดงความกตัญญู สำนึกในบุญคุณของบุพการี กิจกรรมทำบุญตักบาตร และ อวยพร

วันเกิดพนักงาน ในเดือนเกิดของพนักงาน กิจกรรมแรลลี่ครอบครัว เป็นต้น

4. ชมรมออมทรัพย์ “ออมทรัพย์ตั้งแต่วันนี้ มีใช้ในวันหน้า” ส่งเสริมให้พนักงาน รู้จักใช้เงิน ไม่สร้างหนี้สินและรู้จักการออมเงินเพื่ออนาคต จากปัญหาพนักงานมีหนี้สินล้นพ้นตัว ชมรมออมทรัพย์ จึงเชิญวิทยากรจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาให้ความรู้ เรื่อง การบริหารเงิน รู้จักใช้จ่ายอย่างพอเพียง การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ทราบถึงหนี้สิน ของพนักงานในชมรม และหาวิธีการช่วยเหลือปลดหนี้ให้กับพนักงาน โดยมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

- เปลี่ยนหนี้นอกระบบให้กลับมาอยู่ในระบบ จึงเกิดเป็น โครงการ”ปลดหนี้ให้ กับพนักงาน ผ่านสินเชื่อ โครงการธนาคารประชาชน ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก ธนาคารออมสิน ผ่านสินเชื่อ โครงการธนาคารประชาชน โดยเน้นอัตราดอกเบี้ย เพียงร้อยละ 6 ต่อปี ช่วยลดการชำระหนี้ของพนักงาน ทำให้พนักงาน ชำระหนี้เพียงช่องทางเดียวกับธนาคารออมสินเท่านั้น
- ส่งเสริมให้พนักงานมีรายได้เพิ่ม สะสมเป็นเงินออมให้พนักงานในรูปแบบสหกรณ์ ออมทรัพย์ ทำให้สมาชิกมีรายได้เสริม เบี้ยสะสมเป็นเงินออมอีกทางหนึ่งให้กับ พนักงาน ในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยการผลิตสินค้าจำหน่ายในโรงงาน เช่น เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ แขนวีสื่ออาหารเข้าเพื่อสุขภาพ เป็นต้น
- ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องอาชีพเสริมเพื่อใช้ประกอบอาชีพหลังเกษียณอายุงาน เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเห็ด การชงชาและกาแฟ

5. ชมรมบำเพ็ญประโยชน์ “ทำดีเพื่อสังคม ยึดถือความถูกต้อง ปกป้องชื่อเสียง บริษัท” ตามค่านิยมขององค์กร 3 ประโยชน์สู่ความยั่งยืน Happy Brain Heart Society โดยมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

- โครงการโรงเรียนวันเสาร์ เพื่อช่วยกันดูแลบุตรหลานของพนักงานอีกทั้งเสริม สร้างความรู้ ให้แก่บุตรหลานอีกด้วย
- กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน โดยทางชมรมจะมีการสำรวจว่ามีพนักงานในหน่วยงาน ไตบ้าง ขาดแคลนในเรื่องต่างๆ ก่อนทำการออกเยี่ยมบ้านพนักงานและให้ความ ช่วยเหลือ รวมถึงกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน เช่นเพลิงไหม้หรือบุคคลในครอบครัวของ พนักงาน ที่เจ็บป่วยรุนแรง จะมีการระดมทุนช่วยเหลือ เช่น การจัดจำหน่ายเสื้อ การรับบริจาคเพื่อนพนักงานการระดมแรงปรับสภาพแวดล้อม ของที่พักอาศัย ของเพื่อนพนักงาน เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ความสุขที่เพิ่มขึ้นของราชบุรีอาหารสัตว์

ระยะเวลาการทำงานของพนักงานที่ยาวนานหลายปี เป็นเรื่องที่ดึงดูดให้สนใจในการ บริหารจัดการของบริษัทได้เป็นอย่างดี ว่ามีการบริหารจัดการที่สามารถสร้างความผูกพัน (Engagement) และทำให้พนักงานมีความสุขกับการทำงานกับที่นี่ได้อย่างไร การสัมภาษณ์ คนที่ทำงานในองค์กรแห่งนี้ทำให้ได้คำตอบที่คล้ายข้อสงสัยได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

“สุขจากความเป็นกันเองของผู้บริหาร” ความเป็นกันเองเป็นสิ่งที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างเจ้านายกับลูกน้อง และเปรียบเสมือนน้ำมันหล่อลื่น ในกระบวนการทำงาน ซึ่ง สามารถทำงานดำเนินไปด้วยดี

“ หากผู้บริหารไม่ให้อำนาจใจ ไม่ให้คำแนะนำเราจะไม่มีความสุข การทำงานทุกที มีอุปสรรค ขึ้นอยู่กับตัวเรา ผู้บริหาร และการให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาอุปสรรคแก่เรา สำหรับที่นี่ ผู้บริหารให้คำแนะนำแก่เรา ไม่ปิดกั้น คือมอบหมายงาน หนึ่งงานให้ ไม่ใช่ คิดเอง ทำเอง จะให้คำแนะนำแก่เราว่าจะทำอะไรบ้าง ส่งไปอบรม ให้ดูงาน ไม่ปิดกั้น ”

“สุขจากเพื่อนร่วมงาน” การทำงานใดงานหนึ่งไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จ สมบูรณ์ได้โดยลำพัง ต้องมีการทำงานร่วมกัน มีการติดต่อประสานงานกับผู้อื่นอยู่เสมอ การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงานจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สร้างความสุขให้เกิดขึ้นใน การทำงานได้ สำหรับราชบุรีอาหาร พนักงานทุกคนสามารถปรึกษากันได้ ช่วยกันแก้ไขเมื่อ เกิดปัญหาขึ้น รวมทั้ง ช่วยกันทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ไม่ถือว่าเป็นหน้าที่ของใคร รวมทั้ง เมื่อเห็นเพื่อนร่วมงานเครียดก็จะช่วยกันพูดหรือสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้กัน

“สุขด้วยกิจกรรมสมานฉันท์” การสร้างความผูกพันหรือความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในองค์กรบางครั้งต้องมีตัวเชื่อมที่ดีหนึ่งในนั้นคือ กิจกรรมที่ทางบริษัทได้จัดขึ้น ราชบุรี อาหาร ได้จัดกิจกรรมขึ้นหลากหลายเพื่อเป็นตัวเชื่อมให้พนักงานร่วมกันทำในระยะแรกๆ ของการจัดกิจกรรมพนักงานเข้าร่วมไม่มาก แต่เมื่อมีการประชาสัมพันธ์และจัดงานไปได้สัก ระยะเวลา พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น เพราะเห็นประโยชน์ของการร่วมกิจกรรม อีกทั้งได้ ผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานด้วย เช่น สภากาแฟ กิจกรรมกีฬาสัปดาห์ปีใหม่ กิจกรรม Big Cleaning Day การจัดกิจกรรมต่างๆ นั้น ผู้บริหารมักจะเข้าร่วมเสมอเพื่อเป็น กำลังใจและเป็นการชักจูงพนักงานให้เข้าร่วมได้โดยอ้อมด้วย

“โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่งความสุข” ผลการดำเนินกิจกรรม โครงการ Happy feed mill ส่งผลให้เกิดความสุรอบด้าน ทั้งด้านสุขภาพ ที่โรงงานผลิตอาหารสัตว์บกเป็น โรงงานปลอดบุหรี่ ดัชนีมวลกายของพนักงานลดลง 6.4 % มีสถิติการมาทำงานดีขึ้น การเข้ารับการรักษาพยาบาลที่ห้องพยาบาลลดลง 9.4% ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยที่ส่งผลให้มีกิจกรรมทางศาสนาเพิ่มขึ้น 26 กิจกรรม ผู้เข้าร่วมโครงการดเหล้าเข้าพรรษามีจำนวน 46.6% ของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ด้านครอบครัวโดยมีกิจกรรมส่งเสริม ความรัก ความผูกพัน เพิ่มขึ้น 7 -12 % ด้านการออม ช่วยลดการชำระหนี้ของระบบของพนักงานจากร้อยละ 20 ต่อเดือนหรือร้อยละ 240/ปี เหลือเพียงร้อยละ 0.5 ต่อเดือนหรือร้อยละ 6 ต่อปี ภาระหนี้สินของพนักงานลดลง เงินออมเพิ่มสูงขึ้น เป็นต้น

“ตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ดำเนินโครงการ Happy Feed Mill หรือโรงงานอาหารสัตว์แห่งความสุข ทำให้พนักงานที่เข้าร่วมโครงการ มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสุขในการทำงาน และกลับมามีรอยยิ้มได้อีกเช่น ดังเช่น เสถียร คำเหมา จากคนรักเหล้า กลายเป็นคนเกลียดเหล้า และได้รับครวกลับคืนมา” อุดร และอุทัย บุญเกิด

“สุขด้วยการให้ของผู้บริหารและบริษัท” “...ที่นี่มีความมั่นคง ความรัก มาทำงานแล้วมีความสุข มาจากบ้านไม่ใช่ไม่อยากทำงาน เพื่อนร่วมงานและผู้บริหารมีความเป็นกันเอง ทำงานอย่างเป็นพี่เป็นน้อง ตรงนี้พี่ว่าองค์กรให้กับพี่มากที่สุดแล้ว”

คำกล่าวข้างต้นสามารถยืนยันถึง “ความสุขหรือการให้” ที่พนักงานได้รับจากผู้บริหารและจากองค์กรได้เป็นอย่างดี “การให้” ของราชบุรีอาหารสัตว์ ความสุขของราชบุรีอาหารมีหลายเส้นทางที่คู่ขนานกันไป แต่ละเส้นทางยังมีเส้นทางย่อยๆ อีกหลายสาย ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นความสุขที่รวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างแข็งแกร่งเพื่อเป็นแรงผลักดันในการสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร

ความประทับใจกับองค์กร

ความสุขหรือรอยยิ้ม เมื่อเกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่ง ย่อมหมายถึงมีความประทับใจ มีความรู้สึกดีๆเกิดขึ้น แต่หลายครั้ง ก็ไม่สามารถบรรยายออกมาเป็นเหตุการณ์ได้ เพราะความประทับใจนั้นมาจากการดำเนินชีวิตตามปกติ หรือเป็นเรื่องที่ไม่ได้มีความหือหาว แต่ก็ทำให้ประทับใจอย่างไม่รู้ลืม ความประทับใจที่เกิดขึ้นที่นี้นั้นสามารถรับรู้ได้จากคำพูดเหล่านี้

“ประทับใจพนักงานที่เป็นกำลังสำคัญในการผลักดันองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ ทุกคนให้ความร่วมมือดี มีการตอบรับการทำกิจกรรม และประทับใจเรื่องอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานสนับสนุน หน้าร้าน ฝ่ายขาย ทุกส่วนต่างทำงานกันเป็นทีมไม่ได้แบ่งพรรคแบ่ง

พวก ทำงานเป็นพี่เป็นน้อง ผมถือว่าเป็นน้องกว่า พี่ๆ ให้คำแนะนำคำสอนอย่างดีทุกคน เป็นพี่ผมหมด”

“...ความประทับใจอันดับแรกคือ การได้อยู่ในองค์กรใหญ่ อันดับที่สอง ซีพีเปิดโอกาสให้กับคนที่สามารถแสดงศักยภาพความสามารถของตน ได้รับโอกาสไปอยู่ที่ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ปักษ์ใต้ ผมสามารถหาคน สามารถหาระบบเข้ามาใช้ มีส่วนร่วมกับซีพี และอีกเรื่องคือสวัสดิการ การประเมินผลของที่นี่มีความยุติธรรม...”

“...ประทับใจเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารระดับฝ่ายทุกคน คือประทับใจผู้บริหารให้ ความเมตตากับเรา คือพี่เข้ามาซีพี ใช้วุฒิ ม.6 เข้ามาเป็นคนงานประจำและ ผู้บริหารให้พี่ไปเรียนต่อจนจบระดับปริญญาตรี ซึ่งถือเป็นความภูมิใจของครอบครัว เพราะในครอบครัว ไม่มีใครจบระดับปริญญาตรี พี่เป็นคนเดียวที่ทำได้ เมื่อจบแล้ว ที่นี่ให้พี่เลื่อนเป็นพนักงาน และได้สวัสดิการเพิ่มมากขึ้นจากเป็นคนงานประจำ ผู้บริหารสนับสนุนเรื่องเวลาเรียน...”

“...ประทับใจทุกคนให้ความช่วยเหลือ ทุกคนไม่เครียด มีกิจกรรมให้เราทำอยู่เรื่อยๆ ประทับใจที่ผู้บริหารให้ไปเรียนต่อ เพราะเข้ามา วุฒิ ปวส. และไปเรียนต่อตอนเย็นจนจบปริญญาตรี...”

“...ประทับใจที่ผู้บริหารใจกว้าง อย่างกรณีมีปัญหาเรื่องเงินทอง หรือเคลียร์ค่าใช้จ่ายไม่ทันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในงานต่างๆ ผู้บริหารก็ออกให้ก่อน ให้ความไว้วางใจพนักงาน และคอยนำเงินมาคืนที่หลัง รู้สึกถึงความใจกว้างของผู้บริหาร...”

ความประทับใจที่เกิดขึ้นในราชบุรีอาหารสัตว์ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างเพื่อนร่วมงาน ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือให้คำปรึกษากันในการปฏิบัติหน้าที่ ความมีน้ำใจระหว่างเพื่อนร่วมงาน ยักรวมไปถึงความโอ้อ้อมอารี และความเอาใจใส่จากผู้บริหารด้วย

บทเรียนที่ได้

ปัจจัยความสำเร็จ

ความสำเร็จขององค์กรหนึ่งๆ คงไม่สามารถเกิดขึ้นได้เองโดยอัตโนมัติ ต้องมีปัจจัยที่คอยขับเคลื่อนให้องค์กรหรือพนักงานในองค์กรนั้นทำงานร่วมกันได้ และร่วมกันผลักดันให้องค์กรก้าวไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ ราชบุรีอาหารสัตว์ ถือได้ว่าเป็นอีกองค์กร ที่ประสบความสำเร็จ จากระยะเวลาการก่อตั้งกว่า 20 ปี เป็นตัวเลขที่สามารถพิสูจน์ความมั่นคงและความสำเร็จได้ ถ้าหากองค์กรมีการบริหารจัดการที่ไม่ดี ก็ไม่สามารถนำพาให้กิจการผ่านช่วง

เวลาที่ยาวนานถึงสองทศวรรษมาได้ ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้องค์กรแห่งนี้ประสบความสำเร็จจนถึงปัจจุบันได้ มีดังนี้

1. ผู้บริหาร หมายรวมถึง การกำหนดนโยบาย เป้าหมายหรือทิศทางการดำเนินการต่างๆ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นหางเสือเรือ เมื่อผู้บริหารเห็นด้วยและให้การสนับสนุน ก็ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดีสำหรับราชบุรีอาหารสัตว์ นอกจากนี้ผู้บริหารจะกำหนดนโยบายหรือเป้าหมายโดยรับฟังความคิดเห็นจากพนักงานแล้ว ผู้บริหารยังให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมที่สนับสนุนความสำเร็จขององค์กรด้านอื่นๆ ด้วย เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมการผ่อนคลายความเครียดการให้ความเป็นกันเองกับพนักงาน เป็นต้น นอกจากนี้การรับฟังความคิดเห็นหรือปัญหาอุปสรรคจากพนักงาน ตลอดจนการให้การเอาใจใส่ด้วยการแก้ปัญหาและติดตามผลการดำเนินการต่างๆ นับเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้พนักงานมีกำลังใจในการทำงาน และเกิดความผูกพัน (Engagement) กับองค์กร เพราะนี่เป็นการแสดงให้เห็นว่าเสียงพนักงานมีค่าต่อองค์กร เสียงของพวกเขาได้รับการตอบรับ และทุกปัญหาได้รับการแก้ไข ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนองค์กร

2. พนักงานและสัมพันธภาพในที่ทำงาน ความโดดเด่นของราชบุรีอาหารอยู่ที่ความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นถึงการทำงานเป็นทีมช่วยกันทำงาน ไม่เกี่ยงงานกัน เมื่อมีปัญหาทุกคนร่วมมือกันแก้ปัญหา เมื่อเพื่อนร่วมงานเครียดก็ช่วยกันพูดหรือหาวิธีทำให้เพื่อนสบายใจ ซึ่งเป็นการทำให้งานดำเนินต่อไปได้ โดยไม่เกิดผลกระทบต่อระบบการทำงาน ทั้งนี้ให้ความสำคัญกับพนักงาน เพราะพนักงานคือผู้ที่น่านโยบายมาปฏิบัติ เมื่อพนักงานร่วมกันทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ งานก็ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3. เครื่องมือในการทำงาน ระบบการบริหารจัดการ ปัจจุบันมีระบบที่เอื้ออำนวยให้การทำงานสะดวกรวดเร็วและมีความปลอดภัยมากขึ้น นอกจากนี้ การแข่งขันทางธุรกิจก็มากขึ้นตาม การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ราชบุรีอาหารก็ไม่ได้ละเลยข้อนี้ มีการนำระบบการบริหารจัดการต่างๆ เข้ามาใช้ เพื่อเป็นตัวควบคุมคุณภาพ เพิ่มความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มความปลอดภัยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ รวมทั้ง ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมด้วย ระบบเหล่านั้น ได้แก่ ISO 9001 : 2005, ISO 14001 : 2004 ระบบ GMP&HACCP SHE MS CSR DIW Continuous Award 2017 อุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 3 องค์กรส่งเสริมคุณธรรมภายในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม และระบบ TPM

4. การดูแลพนักงาน การเห็นคุณค่าในทรัพยากรบุคคลเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการและ จัดค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่พนักงาน เพราะสวัสดิการและค่าตอบแทนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของพนักงาน ราชบุรีอาหารสัตว์จึงดูแลพนักงานเป็นอย่างดี พร้อมกับการจัดสวัสดิการต่างๆ ให้ ซึ่งได้แก่ ที่พัก ค่าเดินทาง เบี้ยกันดาร รถรับ-ส่ง ประกันสังคม ประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิต และเงินเดือนที่เหมาะสมตามผลงาน นอกจากนี้ บริษัทยังให้การดูแลไปถึงเรื่องการเป็นหนี้ของพนักงานเมื่อทราบถึงปัญหานี้ บริษัทจะแนะนำการบริหารจัดการเงิน การออม และการหารายได้พิเศษ ซึ่งบางโอกาสบริษัทสนับสนุนการทำอาชีพเสริม โดยการซื้อขนมหรือของว่างที่พนักงานสามารถทำได้ นำมาใช้ในการจัดงานต่างๆ เช่น สภากาแฟ เป็นต้น

โมเดลความสุข

ความสุขที่ก่อตัวขึ้นในราชบุรีอาหารสัตว์แห่งนี้เริ่มจากกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น ทั้ง กิจกรรมกีฬาสี การทำประโยชน์เพื่อสังคม การทำบุญตักบาตร สภากาแฟ กิจกรรมในโอกาสพิเศษต่างๆ และการทำงานร่วมกัน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวเชื่อมให้พนักงานมีความสามัคคีสมานฉันท์ และก่อให้เกิดความมีน้ำใจต่อกันระหว่างคนในองค์กร กิจกรรมเหล่านี้ยังสะท้อนให้เห็นความใจกว้างของผู้บริหารโดยเฉพาะสภากาแฟ ซึ่งเป็นเวทีที่เปิดรับฟัง ความคิดเห็นของพนักงาน พนักงานสามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ในการทำงานก็เช่น เดียวกันพนักงานสามารถปรึกษาปัญหาหรือขอคำแนะนำจากผู้บริหารได้ ดังนั้น ทั้ง กิจกรรม ความมีน้ำใจต่อกัน ความใจกว้างของผู้บริหารล้วนมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในที่ทำงาน ทำให้ที่นี้ให้กลายเป็นองค์กรแห่งความสุขเมื่อคนภายในองค์กรมีความสุข จึงพร้อมที่จะแบ่งปัน สู้สังคมภายนอกโรงงานอาทิ กิจกรรมชุดล่อท้อธารระบายน้ำ เก็บขยะตามชุมชน รวมพัฒนาโรงเรียนที่ขาดแคลน การสร้างห้องน้ำ ช่อมแซมห้องเรียน อีกทั้งยังให้ความสำคัญ กับการดูแลผู้สูงอายุ ผู้สูงวัย ที่อาศัยอยู่ บริเวณ รอบๆ โรงงาน เป็นต้น

“โรงไฟฟ้าที่มีสมรรถนะสูงและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างผาสุก” บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

ข้อมูลและเรียบเรียง : นายเชมชาติ สถิตย์ตันติเวช
ผู้จัดการอาวุโสส่วนชุมชนสัมพันธ์

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2543 ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมี บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นร้อยละ 99.99 ด้วยการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อซื้อโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรีจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และเริ่มเดินเครื่องเชิงพาณิชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 กระแสไฟฟ้าที่ผลิตจากโรงไฟฟ้าราชบุรีทั้งหมดจะจำหน่ายให้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพียงรายเดียวตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระยะยาว 25 ปี

ปัจจุบัน บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็น ผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ มีกำลังผลิตติดตั้งรวม 3,645 เมกะวัตต์ ตั้งอยู่บนพื้นที่ -2,015 ไร่ ในเขตพื้นที่ติดต่อ 3 อำเภอ คือ ตำบลพิบูลทอง ตำบลสามเรือน อำเภอเมือง ตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก และตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

วิสัยทัศน์ : เป็นโรงไฟฟ้าที่มีสมรรถนะสูงและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างผาสุก

พันธกิจ : ผลิตไฟฟ้าสนองระบบได้เป็นอย่างดี โดยมีความปลอดภัย รักษาสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเชื่อมั่นที่ดีต่อชุมชนในจังหวัดราชบุรี

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นองค์กรภาคธุรกิจที่ให้ความสำคัญเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจมาโดยตลอด บริษัทฯ ประสบความสำเร็จด้านการอนุรักษ์พลังงาน ส่งผลให้ช่วยลดมลภาวะสิ่งแวดล้อม และสามารถตอบสนองนโยบายในการจัดการพลังงานระดับประเทศ

โครงการอนุรักษ์พลังงานของโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา สามารถประหยัดพลังงานได้มากกว่าและช่วยลดภาวะโลกร้อนได้ บริษัทฯ ได้มุ่งมั่นในการดำเนินงานบนพื้นฐานด้านความปลอดภัยในทุกกระบวนการ และการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืน ด้วยความมุ่งมั่นเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และพัฒนาการอยู่ร่วมกันระหว่างบริษัทกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจจริง ดังนี้

ด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

ได้รับรางวัลสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่น ปี 2559 (EIA Monitoring Award 2016) ระดับ ดีเด่น ทั้งในส่วนของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี และโรงไฟฟ้าไตรเอนเนอจี รางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ

ได้รับรางวัลแผนชุมชนดีเด่น ประจำปี 2558 ระดับดี จาก กรมโรงงานอุตสาหกรรม ภายใต้โครงการ CSR in School โดยโครงการนี้มุ่งเน้นขยายผลในเรื่อง จิตสาธารณะต่อเด็กและเยาวชนในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมใน 4 มิติ คือ มิติด้านการประหยัดพลังงาน มิติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มิติด้านคุณธรรมจริยธรรม และมิติด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้เป็นที่ปรึกษาให้เยาวชนและเด็กของโรงเรียนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรีได้รับรางวัลโครงการด้านอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ดีเด่น จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมประจำปี 2528

ได้รับรางวัลต่อเนื่อง ระดับทอง ได้รับรางวัลCSR-DIW AWARD ติดต่อกันมาแล้วกว่า 5 ปี ตั้งแต่ปี 2555-2559 นอกจากนั้น บริษัทฯยังได้รับรางวัลสถานประกอบการกิจการดีเด่นด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงาน ติดต่อกันเป็นเวลา 9 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2560

ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ได้รับรางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณอาสาสมัครดีเด่นและองค์การที่มีกิจกรรมทางสังคมดีเด่นปี 2559 โดยมี นายไมตรี อินทุสุต ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้มอบโล่ และเป็นประธานในพิธีโดยรางวัลที่ได้รับนั้นถือเป็นรางวัลในหัวข้อ “องค์กรที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคมดีเด่น”

ด้านการศึกษา

ได้รับ รางวัล “เข็มเสมาคุณูปการ” พร้อมใบประกาศเกียรติบัตรในฐานะเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2560 โดยมีนายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มอบรางวัล

ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และคุณธรรม

ได้รับรางวัลเสมาธรรมจักร ประจำปี 2558 ซึ่งเป็นรางวัลสำหรับองค์กรที่ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาให้ปรากฏแก่พุทธศาสนิกชน และมีสิทธิ์ได้รับรางวัลนี้แค่เพียงครั้งเดียวเท่านั้น โดยได้รับพระราชทานรางวัล จาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงนับเป็นรางวัลเกียรติยศสูงสุดขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง

ก่อนจะมาเป็นวันนี้

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานกว่า 17 ปี ของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด บริษัทฯ มุ่งมั่น ในหลักการว่าองค์กรต้อง “มีดี” คือ “หลัก 7 มี” และ “หลัก 5 ดี”

“หลัก 7 มี” : ซึ่งประกอบไปด้วย

1. มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
2. มีความโปร่งใส
3. มีการปฏิบัติงานมีจริยธรรม
4. มีการเคารพถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย
5. มีการเคารพต่อหลักนิติธรรม
6. มีการเคารพต่อหลักปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานสากล
7. มีการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน

“หลัก 5 ดี” ซึ่งประกอบด้วย

1. คิดดี
2. พูดดี
3. ประพฤติดี
4. จัดดี
5. ธรรมดี

กิจกรรมสำคัญและกระบวนการพัฒนา

กิจกรรมสำคัญ

โครงการ “CSR in Shcool”

โครงการ “CSR in Shcool” เป็นโครงการที่ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 16 ปีจากการพัฒนาต่อยอดมาจาก โครงการ “เสริมสร้างการเรียนรู้จากโรงเรียนสู่โรงไฟฟ้าราชบุรี” ซึ่งโครงการนี้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2546-2553 โดยเป็นโครงการที่นำเด็กและเยาวชนของระดับชั้นสูงสุดของแต่ละระดับ (ป.6 ม.3 และม.6) เข้าไปเรียนรู้กระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าและการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในสังคม มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และในปี 2553-2554 บริษัทฯ ได้ร่วมมือกับคณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้า 27 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรีเขต 1 – 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม(ส.พ.ส.) ร่วม

จัดทำโครงการ“หลักสูตรท้องถิ่น พลังงานและสิ่งแวดล้อม”ขึ้นเพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และนำไปวิเคราะห์สังเคราะห์ในส่วนที่ดำเนินการในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปอบรมต่อให้เยาวชนและเด็ก

ต่อจากนั้นในปี 2555 - 2556 โครงการได้พัฒนาเป็นลำดับ มาเป็นโครงการ “อบรมนักเรียนเพื่อเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการนำความรู้ในเรื่อง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในระดับชุมชน และให้เด็กและเยาวชนมีสำนึกสาธารณะในการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

ในปี 2557 – 2559 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้พัฒนาโครงการดังกล่าวเข้าร่วมกัน เป็นโครงการ “CSR in School” โดยจัดกิจกรรมโครงการ Energy Bank เพื่อเชิญชวนให้โรงเรียนประหยัดและลดการใช้พลังงานโดยให้โรงเรียนจัดทำแผนการลดใช้พลังงานและการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยให้การขับเคลื่อนใช้กลุ่มเด็กและเยาวชนในโรงเรียน และมีการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการจัดอบรมเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มพัฒนาและกลุ่มเกษตร รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี

เป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพ ให้มีความเข้าใจในเรื่อง การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ด้วยการทำบัญชีครัวเรือน และพาไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ เป็นการให้องค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ในเรื่อง การตลาด การสร้างแบรนด์สินค้า การแปรรูปผลผลิต

โครงการมอบทุนการศึกษา ประจำปี

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด จัดพิธีมอบทุนการศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน

กลุ่มเครือข่ายฯ ทั้ง 27 โรงเรียน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี แต่มีทุนทรัพย์ในการศึกษาไม่เพียงพอ ให้มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น และช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองที่มีฐานะยากจนได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ตลอดระยะเวลา 16 ปี บริษัทฯ ได้มอบทุนการศึกษาระดับชั้นอนุบาล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 รวมกว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 16,200 กว่าทุน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 31,040,000 บาท

โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรม โรงไฟฟ้าราชบุรี

บริษัทฯ ได้เห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิต จึงได้จัด โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ โรงไฟฟ้าราชบุรี ออกให้บริการชุมชนแล้ว ซึ่งให้บริการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกจากโรงพยาบาลโพธาราม บริการนวดแผนไทยรักษาโรคจากกลุ่มโอท็อปนวดแผนไทยตำบลบ้านไร่ บริการตัดผมจากโรงเรียนสอนตัดผมแก้ว บริการตรวจสุขภาพทางด้านการแพทย์แผนไทยจาก ม.ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และบริการตรวจทันตกรรม ชุด-ถอน จากชมรมคนรักฟันจังหวัดราชบุรี ซึ่งจะออกให้บริการประชาชนจัดเป็นระยะเวลาติดต่อกันกว่า 16 ปี เป็นการลดค่าใช้จ่าย และช่วยในการเฝ้าระวังสุขภาพของชุมชนด้วย

ร่วมงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดราชบุรี

นายนิมิตร เล็กเจริญสุข กรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดราชบุรี “ราชบุรีเมืองแห่งความจงรักภักดี ทำดีตามรอยพ่อ สานต่องานที่พ่อทำ พอเพียง สามัคคี มีวินัย” พร้อมทั้งรับมอบใบประกาศองค์กรหรือหน่วยงานขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ ณ โรงแรม ณ เวลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

สนับสนุนในโครงการ “บ้านพอเพียง” จังหวัดราชบุรี

นายพัต ชินวิไล รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมเป็นเกียรติและมอบเงินสนับสนุนในพิธีเปิดงานมอบป้ายบ้านและมอบบ้านในโครงการ “บ้านพอเพียง” จังหวัดราชบุรี ตามนโยบายการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย โดยมี พลตำรวจเอก อุดลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รับมอบ ณ พื้นที่บริเวณหมู่ที่ 9 ตำบลห้วยไผ่ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

โครงการฟุตบอลเยาวชนโรงไฟฟ้าราชบุรี คัพ

เป็นโครงการที่จัดต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลา 8 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง เพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีของเยาวชนและผู้นำชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า การจัดการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนโรงไฟฟ้าราชบุรี คัพ จัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ระหว่างอายุ 12-15 ปี

ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน

- องค์กรต้องจัดกระบวนการในการขับเคลื่อน โดยต้องประกอบด้วยปัจจัย 5 ก ดังนี้
1. กรรมการ : ต้องจัดตั้งกรรมการในบริษัทฯ เพื่อขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม
 2. กติกา : ต้องตั้งกติกานโยบาย เกี่ยวกับ ให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนกิจกรรม
 3. กระบวนการ : ต้องมีกระบวนการในการขับเคลื่อนกิจกรรมให้เกิดขึ้นให้ได้
 4. กิจกรรม : ต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการกระตุ้น การตระหนักรู้ให้แก่พนักงานในองค์กร

5. กองทุน : ต้องจัดตั้งกองทุน หรือจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรมองค์กร การดำเนินธุรกิจ และการสร้างกิจกรรม จะทำให้เกิดความสุขขึ้นภายในองค์กรนั้น มาจากการที่บริษัทมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ โดยใช้ “หลัก ก ส ก” คือ ก่อไฟ ใส่เชื้อ เกื้อกูล

1. ก่อไฟ หมายถึง การปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่พนักงาน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น เช่น กิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ
2. ใส่เชื้อ หมายถึง เร่งกระตุ้นให้พนักงานคิดดี ทำดี โดยอาศัยหลักคุณธรรมนำชีวิต
3. เกื้อกูล หมายถึง เมื่อพนักงานผ่านกระบวนการในขั้นแรกและขั้นที่สองแล้ว พนักงานต้องส่งต่อและเกื้อกูลสิ่งดีงาม ให้คนในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ชุมชน และสังคม เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความดีงามสู่มวลมนุษยชาติต่อไป

บทเรียนที่ได้

จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท ภายใต้หลักการและกรอบนโยบายของบริษัทฯ จะเห็นได้ว่า จากการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ในองค์กรนั้น จะเกิดรูปแบบโมเดล “พอสมควร” ขึ้นมาดังนี้

พ คือ พอเพียง หมายถึง องค์กร พนักงานในองค์กร จะไม่เกิดแนวคิดความโลภ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสังคมและสิ่งแวดล้อม

อ คือ อคติ หมายถึง พนักงานในองค์กรจะเกิดความรัก ความผูกพัน ไม่คิดร้ายต่อกัน

ส คือ สามัคคี หมายถึง พนักงานในองค์กรมีความสามัคคี กลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ที่จะลงมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างสร้าง

ม. คือ มิตรภาพ หมายถึง มีความสัมพันธ์อันดีญาติมิตร และเป็นภาคีหุ้นส่วนในการดำเนิน

กิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวม มากกว่าส่วนตน

ค. คือ คุณธรรม หมายถึง พนักงานทุกคนต้องยึดหลักมีหลักของความดีความงาม ความถูกต้อง ซึ่งเป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่น และสังคมให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต

ว. คือ วินัย หมายถึง พนักงานในองค์กรต้องรักษาวินัยอย่างสุจริตใจและเคร่งครัด

ร. คือ รัก หมายถึง พนักงานในองค์กรต้องแบ่งปันความรักให้กันและกัน และพร้อมที่จะส่งต่อความรักกับบริษัท เพื่อให้สังคมมีสันติสุข

การขยายผลในอนาคต

บริษัทจะสร้างเครือข่าย และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่อง องค์กรคุณธรรมให้ กับ บริษัทฯ ในเครือข่าย ที่ทำธุรกรรมกับบริษัท และจะส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม ลงสู่เด็กนักเรียนในโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความตระหนักรู้ และช่วยเหลือสังคมให้มี คุณธรรมจริยธรรม เพราะเด็กในวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า โดยปัจจุบันนี้ บริษัทฯ ได้ส่งเสริม กิจกรรม CSR in School ลงสู่โรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ และขยายผลลงสู่ชุมชน

รายละเอียดข้อมูล

ที่	องค์กร/ชุมชน	จุดเด่น	รายนามผู้ให้ข้อมูล/เรียบเรียง
สถานศึกษา			
1.	โรงเรียนรุจิรพัฒน์	แหล่งสร้างคนดีให้กับบ้านเมือง”พัฒนาโรงเรียนคุณธรรมด้วย รุจิโมเดล	นางพจนพร จิตเจริญทวีโชค นางณิศราภรณ์ ประทีปะเสน
2.	โรงเรียนบ้านตะโกล่าง	เยาวชนคนดีศรีตะโกล่าง พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม	นางสาวฉนิษันท์ แก้ววงศ์
3.	โรงเรียนบ้านโป่งกระติงบน	หลักธรรมในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนไปสู่ความเป็นเลิศ	นายกิตติพล สาสิทธิ์ นายณัททิพัฒน์ผล นายศรีชล ร้ายไพร
4.	วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม	วิทยาลัยคุณธรรม เพื่อผลิตนักศึกษาที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว คือ มีวินัย มีความพอเพียง และมีจิตอาสา ที่แท้จริง	นายชูศักดิ์ นายสุนทรกุล นายสันต์ น่วมทองคำ
ชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
5.	บ้านแหลมละเกอ	หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”	นายอุบล แซ่ม้อย
6.	ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหลักเมือง	การสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน	นายธรรมศักดิ์ ฤทธิ์แดง พ.อ.วิง ม่วงนวล นางประจวบ ฤทธิ์แดง
7.	สภาองค์กรชุมชนตำบลดอนแร่	“แผนความดี แผนแม่บทชุมชน” การพึ่งพาตนเอง และการเกื้อกูลกันของคนชุมชน	นายสุรินทร์ คำหนิงงาม

ที่	องค์กร/ชุมชน	จุดเด่น	รายนามผู้ให้ข้อมูล/เรียบเรียง
8.	สภาองค์กรชุมชนห้วยไผ่	“คนห้วยไผ่อยู่ดีมีสุข” ด้วยความร่วมมือโดยประชาชนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้	นางสาวอุทัย พักแพง
9.	สภาเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน	การดำเนินงานจิตอาสาภาคประชาชน (เสื้อส้ม)	นายชัยยงค์ โพธิ์ประสิทธิ์
10.	ตำบลหนองโพ	แรงบันดาลใจจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ทำให้เกิดการให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี คนหนองโพไม่ทอดทิ้งกัน	นายสุรินทร์ คำหนิงงาม
11.	อำเภอโพธาราม	การขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม ด้วยการจัดทำธรรมนูญความดีอำเภอ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี	นายณพัรัตน์ รัตนพานิช นางวรรณุช ทองลิ้ม
12.	อำเภอดำเนินสะดวก	แนวทางการพัฒนาอำเภอคุณธรรม จากวิถีชีวิต “วิถีคนดำเนินสู่ อำเภอคุณธรรม”	นางสาวสุชภิญญา เกิดมีทุน นายประยงค์ จันทเต็ง
13.	อำเภอบ้านโป่ง	การขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม ด้วยการจัดทำธรรมนูญความดีอำเภอ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดราชบุรี	นางพัชราภา มนัสปัญญากุล นายสมยศ พุ่มน้อย
องค์กรศาสนา			
14.	วัดใหม่สี่หมื่น	สร้างสรรค์กลยุทธ์การพัฒนา เพื่อให้เป็นวัดของชุมชน เพื่อชุมชน	พระปลัดญาณเดช จนทโสโณ นางสาวนันทยา พ่วงทอง
15.	คริสตจักรสามสัมพันธ์ราชบุรี	จากคำสอนสู่การปฏิบัติ “การให้เป็นเหตุให้มีความสุขยิ่งกว่าการรับ”	ทิพย์วรรณ แสงอากาศ
16.	คริสตจักรเมธิตพันธู์ราชบุรี	การส่งเสริมคุณธรรมด้วยหลักศาสนา “ทำความดีวันละหนึ่งอย่าง เป็นแสงสว่างในสังคมไทย”	อาจารย์นิมมอนงค์ ภาพเสนท์
17.	คริสตจักรราชบุรี	จากคำสอน หลักคำสอนเรียนรู้ที่จะรักซึ่งกันและกันและแบ่งปันความรักให้ผู้อื่นสู่ชุมชนแห่งความรักและการพัฒนา	ศาสนาจารย์ภูวนัย แผลงฤทธิ์

ที่	องค์กร/ชุมชน	จุดเด่น	รายนามผู้ให้ข้อมูล/เรียบเรียง
ส่วนราชการ			
18.	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง	การให้บริการด้วยหัวใจของความ เป็นมนุษย์ สู่การเป็นองค์กรแห่ง ความสุข	แพทย์หญิงผกาพันธุ์ เปี่ยมคล้า
19.	โรงพยาบาลบ้านโป่ง	การดำเนินงานโรงพยาบาล คุณธรรม ตามอัตลักษณ์ “ชื่อสัตย์ มีวินัย น้ำใจงาม”	นางฐิติพร ขอบขุ
20.	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรี	บทบาทในการพัฒนาจังหวัด คุณธรรมด้วยการเชื่อมโยง ถักทอ เครือข่ายคุณธรรม	นางประนอม คลังทอง นางชนันดา จันทรหอม
21.	สภาวัฒนธรรมจังหวัด ราชบุรี	การยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ให้ เป็นรากฐานของการพัฒนา เพื่อนำ ไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร นำ ความดีอยู่ในวิถีชีวิต	นายธนทวัฒน์ มีอยู่ นายสุธีร์ เล้าศศิวัฒนพงศ์
ภาคธุรกิจเอกชน			
22.	บริษัท ริกิ การ์เม้นส์ จำกัด	“ระเบียบวินัย คือปัจจัยสร้าง คุณภาพคน” ด้วยกิจกรรมที่เป็น วิถีชีวิต	นายจรรุณ ศิริสรณ์ นางสาวสุภาพร แดงสา
23.	บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด	แนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันของธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	นายชัยชนะ มณฑิราข
24.	โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ราชบุรี บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย)จำกัด (มหาชน)	สามัคคีเป็นหนึ่งเดียว กลมเกลียว เป็นพี่น้อง เพื่อนพ้อง พี่งพาอาศัย กัน	นายณนทพล วิชัยดิษฐ์
25.	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด	โรงไฟฟ้าที่มีสมรรถนะสูงและอยู่ ร่วมกับชุมชนได้อย่างผาสุก	นายเชมชาติ สติยัตันดิเวช

หนังสือองค์ความรู้ ชุด

“องค์กรส่งเสริมคุณธรรม” จังหวัดราชบุรี

ที่ปรึกษา

1. นายสิน สือสวน ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม
2. นายสุทธิพงศ์ ชาญญาณนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม

คณะทำงานประสานงาน

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

1. นางพรณี มีพรบุชา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม
2. นางชนันดา จันทรหอม นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

กองบรรณาธิการ

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

1. นายยงจิรายุ อุปเสน ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการ
2. นายประมวล บุญมา หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
3. นางสาวธัญลักษณ์ ศรีสง่า หัวหน้ากลุ่มงานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคม คุณธรรม
4. นายดิณณพัช พูลพิพัฒน์ นักวิชาการส่งเสริมคุณธรรม
5. นางสาวพัลลภา ฉัตรทอง นักวิชาการส่งเสริมคุณธรรม
6. นายบุญญานันท์ ศรีโท นักวิชาการส่งเสริมคุณธรรม
7. นางสาวกัญญา สุขประเสริฐ นักวิชาการส่งเสริมคุณธรรม
8. นางสาวกมลวรรณ จันคำสี เจ้าหน้าที่โครงการ

ศูนย์วัฒนธรรม (องค์การมหาชน)

เลขที่ 69 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล(CMMU)

ชั้น 16-17 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2644-9900 โทรสาร 0-2644-4901